

Sophocles
Tragedies
Ato.

I A 97
4

BIBLIOTHECA GRÆCA

VIRORUM DOCTORUM OPERA RECOGNITA

ET

COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FRIDERICO IACOBS

ET

VAL. CHR. FR. ROST.

A.

POETARUM

VOL. IX.

CONTINENS

SOPHOCLIS TRAGOEDIARUM VOL. II.

ED.

EDUARDUS WUNDERUS.

EDITIO TERTIA.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCLVII.

SUMPTIBUS HENNINGS.

(LONDINI D. NUTT 158. FLEET STREET.)

SOPHOCLIS

TRAGOEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

VOL. II. SECT. II.

CONTINENS

A I A C E M.

EDITIO TERTIA.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCLVII.

SUMPTIBUS HENNINGS.

(LONDINI D. NUTT 158. FLEET STREET.)

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO

RECEIVED AT EXPLANATION

EDUARDES WUNDERLICH

VOL. II. SECT. II.

CONTENTS

A. I. A. C. H. M.

EDITION TENTH

GOTTFR. VON ZERBORN, NEUCHÂTEL

STREIFENSTRASSE

NO. 1. (LONDON: 1. WEST STREET)

MONITUM EDITORIS.

Visum est titulum integrum hic adscribere eius libri ad quem in commentario saepissime lectores ablegavi, brevitatis causa nomine Cens. significatum: Ueber Christ. Aug. Lobecks neue Ausgabe des Sophokleischen Aias. Eine Recension von Eduard Wunder. Leipzig, bei Carl Heinrich Reclam. 1837. — Contra compendio Add. Cens. significavi libellum illum, qui paulo post eodem anno prodiit apud eundem bibliopolam, ita inscriptum: Anhang zu E. Wunders Recension der neuen Lobeckschen Ausgabe des Soph. Aias. Eine Erwiederung auf Hrn. Lobecks Antwort im zweiten Bande der Paralipomena.

MONITUM EDITORIS

Viam est titulum istum sic adhibere non debet
ad quem in commentario sacrosanctae doctrinae
pretis causa nomine Cens. sigillatim: Ueber
Christ. Aug. Lobeck's neue Ausgabe des So-
phokleischen Aias. Eine Rezension von
Richard Wunder. Leipzig, bei G. Reclam'sch.
Verlag. 1857. — Contra compendii A. d. Cens.
significandi libellum illius qui paulo post eodem anno
prodit apud eandem bibliothecam, ita asserunt: An-
hang zu R. Wunder's Rezension der neuen
Lobeck'schen Ausgabe des Soph. Aias.
Eine Erwiderung auf Hrn. Lobeck's An-
wort im zweiten Bande der Parallelen

ΤΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Α Ι Α Σ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΤΟΥ
ΚΑΡΛΟΥ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
ΤΟΥ
ΚΑΙΣΕΡΟΣ
ΕΙΣ
ΤΟΝ
ΚΑΡΛΟΝ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ
ΤΟΝ
ΚΑΙΣΕΡΑ
ΕΝ
ΒΕΡΛΙΝΗ
ΤΟ
1857

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΘΗΝΑ.
ΟΔΥΣΣΕΥΣ.
ΑΙΑΣ.
ΧΟΡΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΙΩΝ ΝΑΥΤΩΝ *).
ΤΕΚΜΗΣΣΑ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΤΕΥΚΡΟΣ.
ΜΕΝΕΛΑΟΣ.
ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΚΩΦΑ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΥΡΥΣΑΚΗΣ.
ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.
ΣΤΡΑΤΟΚΗΡΥΞ.

*) Scholiasta ad v. 134. haec annotavit: Πιθανῶς ὁ χορὸς λοκεύσασται ἀπὸ Σαλαμινίων ἀνδρῶν, τοῦτο μὲν παρῳραϊζομένων ὡς πλεθίων, τοῦτο δὲ συμπαιθῶς ἔχόντων ὡς πολιτῶν, καὶ ἀδημότως λαλούντων ὡς ὑπηρέων· οὐ γὰρ πιθανὸν ἐξ Ἀχαιῶν εἰσελεῖν καὶ διὰ τὸ μὴ ἀνάχθεσθαι καὶ διὰ τὸ μὴ προσκρούειν τῷ βασιλεῖ· τὸ δὲ τῶν αἰχμαλώτων κηδεμονικὸν μὲν, ὡς Ἀσχύλος ἐν Θρηῖσσις, οὐ μὲν ἐπὶ πρόσωπον· ὅρα γὰρ οἷον αἰχμαλώτους ἐπιτιμᾶν τῷ Μενελάῳ.

FABULA AIACIS,

QUALIS

AB SOPHOCLE AD SCENAM COMPOSITA EST *).

Ajax, filius Telamonis, ex ipso Iove originem duxit. Eo enim parente natus erat Aeacus, rex Aeginae, pater Telamonis 1).

*) Duabus nuper commentationibus, programmatum loco editis Suevofurti a. 1833. et 1834., de Aiace, Telamonis filio, exposuit Franc. Oelschläger. In iis multa invenies alata, quae ego sciens praetermisi. Neque enim ad Sophoclis tragoediam recte intelligendam ea faciunt, quae seriores quidam scriptores saepe satis inficete et inepte, rei exornandae causa finxerunt. Adde longe alio consilio illas scriptas esse commentationes atque a me exposita fabula Aiakis est.

1) Notum est Iovem Aeginam nympham creditum esse ex Phliunte rapuisse et in Oenonam insulam detulisse, postea Aeginam appellatam. Ex ea et Iove natus esse Aeacus perhibetur. Cf. Pindari Isthm. VIII, 45 sqq. Nem. VIII, 10 sqq., ad quem locum cf. Dissen. apud Boeckh. p. 441. Apollodorus III, 12, 6: Αἰγίαν δὲ, inquit, εἰκομιστοῦς ὁ Ζεὺς εἰς τὴν τότε Οἰωῶν λεγομένην νῆσον, τῶν δὲ Αἰγίαν ἀπ' ἐκείνης κληθεῖσαν, μὲννται καὶ τεκνοῖ παῖδα ἐξ αὐτῆς Αἰακόν. — γαμῆ δὲ Αἰακὸς Ἐνδηίδα, τὴν Χείρωνος, ἐξ ἧς αὐτῶν παῖδες ἐγένοντο Πηλεΐς τε καὶ Τελαμών. Adde Diodorum Sic. IV, 72. et Philostephanum apud Schol. Hom. II, π, 14.

Hinc apud Sophoclem Ajax v. 337: ὦ Ζεῦ, inquit, προγόνων προσπάτωρ, et v. 824: ἐκ δὲ τῶνδ' ἐμοὶ οὐ πρότος, καὶ γὰρ εἰκόσ, ἀρκισσορ. Aeacides dicitur Ajax v. 645.

Telamon autem, rex Salaminis ³⁾, in matrimonium duxit Eriboeam, ex qua Aiace suscepit ³⁾. Idem quum alias res pra-

²⁾ Telamon cur aufugere ex Aegina coactus et quomodo rex Salaminis factus sit, narrant Apollodorus III, 2, 6., Diodorus IV, 72., Pausanias II, 29, 7. Adde Philostephanum apud Schol. Hom. II, π, 14. et Schol. Pind. Olymp. VIII, 39. p. 194 ed. Boeckh.

³⁾ Sic Sophocles v. 569: *Τελαμώνι δέλει μητρί τ', Ἐρίβοιαν λέγει*. Idem nomen ei tribuitur a Pindaro Isthm. VI, 65. (V, 45 ed. Dissen.), Diodoro IV, 62 extr., Philostephanus apud Schol. Hom. II, π, 14. et Hygino fab. 97.

Contra Periboeam dicunt Xenophon Cyn. I, 9., Apollodorus III, 12, 6 extr., Pausanias I, 42, 4.

Pherecydes videtur Phereboeam dixisse; conf. Huschk. Anal. litt. p. 325. et Lehrs. de Aristarchi stud. Hom. p. 249. Meliboeam, si vera scriptura est, appellavit Ister apud Athenaeum XIII, p. 557. A.

Filiam eam Alcathoi fuisse addunt Xenophon, Apollodorus, Philostephanus, Diodorus, Pausanias locis laudatis. Sophocles ea de re tacet.

⁴⁾ Vide hac de re Pindar. Nem. III, 61 sq. IV, 40. Isthm. VI, 37—45. (V, 27—31. ed. Diss.), Olymp. VIII, 60, ad quem locum conferatur Scholiasta p. 196 ed. Boeckh., Apollodorus II, 6, 4. et Diodorus IV, 32.

Addo hic quae Pindarus narrat Isthm. VI, 51—80. (V, 35—54 ed. Diss.). Hercules quum Telamonem ad expeditionem illam adversus Troiam suscipiendam invitaret, hoc Iovem precatus dicitur, ut filius ei ex Eriboea nasceretur, qui et corpore firmitatem aequaret pellis leoninae, qua cinctus erat, et animo esset fortissimo. Haec precanti Herculi Iuppiter magnam misit aquilam. Quo ostento erectus Hercules Telamoni filium fore quem vellet respondit; cui Telamon ab aquila illa nomen Aiace imposuit. — Ad illum Pindari locum Scholiasta p. 547 ed. Boeckh.: *ἐλλήπεται δέ, inquit, ἐκ τῶν μεγάλων Ἡοιῶν ἢ ἱστορίαι· ἐκεῖ γὰρ εὐρίσκειται ἐπιξενούμιος ὁ Ἡρακλῆς τῷ Τελαμῶνι καὶ ἐμβύλων ἐν τῇ δορῇ καὶ εὐχόμενος, καὶ ὁ δῖος πομπὸς αἰετός, ἀπ' οὗ τὴν προσωνομίαν ἔλαβεν Αἴας*. Minime igitur Scholiasta ea narrat, quae narrata ab eo esse Osannus p. 65. et Oelschlaegerus Comm. I. p. 7. referunt.

Apollodorus III, 12 extr. haec pauca habet: *καὶ ποιησαμένου εὐχῆς Ἡρακλέους, ἐνι αὐτῷ (Telamoni) παῖς ἀθήνη γένηται, φανέντιος δὲ μετὰ τὰς εὐχὰς αἰετοῦ, τὸν γεννηθέντα ἐκάλεσεν (Telamon) Αἴαντα*.

Nil horum Sophocles in fabula Aiace commemoravit, immo nomen Αἴας ab αἰαί derivavit. Cf. v. 430 sqq.

Pindari narrationem manifestum est respicere auctorem argumenti fabulae Aiace, in cuius fine haec leguntur:

Περὶ δὲ τῆς πλευρᾶς, ὅτι μόνον αὐτὴν τραπήν εἶχεν (ὁ Αἴας), ἰστορεῖ καὶ Πίνδαρος, ὅτι τὸ μὲν σῶμα, ὅπερ ἐκάλυπτεν ἢ τοῦ Ἡρακλέους λεοντῆ, ἄρωτον ἦν, τὸ δὲ μὴ καλυφθέν, ὅπερ ἦν ἢ πλευρά, τραπὸν ἔκεινεν.

clarissimas gessit, tum Herculem, Laomedontis, regis Troiae, perfidiam ulturum, in occupando Ilio egregie adiuvit ⁴⁾. Itaque

At pessime ille Pindari verba interpretatus est, quae adscripsisse a v. 61. non inutile puto: *εἴ ποτ' ἐμῶν, ὃ Ζεῦ πάτερ, θυμῷ ἰθέλων ἄραν ἀκούσας, νῦν σε, νῦν εὐχῆς ὑπὸ θεοπλοίας ἰσοομαι παιδα θυμοῦν ἐξ Ἐριβοίας ἀνδρὲ τῶδε, ξείνον ἀμὸν μοιράδιον τέλειαι· τὸν μὲν ἀθήνητον φάν, ὡς περ τόδε δέγμα με περιπλανᾷται θηρός, ἐν πάμπρωτον ἄθλων κτεῖνά ποτ' ἐν Νημέῃ· θυμὸς δ' ἐπέσθω*.

Neque dubium mihi videtur, quin quae Scholiasta Hom. II, ψ, 821. narrat ex male intellectu Pindari loco profecta sint. Narrat autem haec: *ἰστορεῖται, ὅτι καὶ ἐκείνον τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἔτιχεν Ἡρακλῆς τῇ τῆσιν Σαλαμῖνι κατὰ τινὰ χρεῖαν προσπλεύσας, Τελαμῶνι ἀρετὴ γενέσθαι τὸν παιδα Αἴαντα, ἐπιστάς οὖν ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἀναλαβὼν τὸν παιδα περιβαλλε τῇ λεοντῆ, ἐπ' ᾧ ἠῆξαιτο αὐτὸν γενέσθαι ἀρωτον πλὴν τοῦ ἀχένος· τοῦτο γὰρ ἰδοῦσι τότε κατὰ τέχνην τὸ μέρος μὴ περιβέβλησθαι τῇ λεοντῆ*.

Satis autem inepta tota haec narratio videtur; nam si recens natum puerum Hercules pelle illa, qua cinctus erat, leonis Nemeaei involvisset, profecto totum corpus infantis tectum esset. Similia tamen profert Scholiasta Sophoclis ad Ai. v. 833: *κατὰ τὸ ἄλλο σῶμα ἄρωτος ἦν ὁ Αἴας, κατὰ δὲ τὴν μασχάλην τραπὸς διὰ τὸ τὸν Ἡρακλῆα τῇ λεοντῆ αὐτὸν σκεπάζοντα κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἀσκέπαστον ἵσθαι διὰ τὸν τραπῆτον, ἐν περιέκτειτο. φησὶ δὲ περὶ αὐτοῦ Αἰσχύλος, ὅτι καὶ τὸ ξίφος ἐκάμπτειτο, οὐδαμῇ ἐνδιδόντος τοῦ χρωτὸς τῇ σφαιρῇ· τόξον ὡς τις ἐντείνων, πρὶν δὲ τις αὐτῷ συμπαροῦσα δαιμόνιον ἴδειν ἐν αὐτῷ, κατὰ ποῖον μέρος διὲ χρήσασθαι τῇ σφαιρῇ, ὃ δὲ Σοφοκλῆς, ἐπιθεῖσθαι μὲν τι ὡς προσηνέρον μὴ βουληθείς, οὐ μὴν παραλείπειν αὐτὸ δοκιμάζων, φιλῶς φησὶ· πλεονὰν ἀναεὶ ῥήξαντα τῶδε φασγάνῳ, κατὰ τι τὴν πλευρὰν μὴ εἰπὼν*.

Facile apparet loqui Scholiastam de Aeschyli tragoedia illa, quae inscripta fuit *Θρήσσι*. In ea enim tragoedia caedem Aiace a nuntio relatum tantum esse idem ille Scholiasta ad v. 815. annotavit: *φθάνει Αἰσχύλος ἐν Θρήσσι τὴν ἀναλρεῖσιν Αἴαντος δι' ἀγγέλου ἀπαγγελίας*. Ex illa nuntii oratione deprompta puta verba illa, quae Scholiasta ad v. 833. attulit. Cum eo consentiunt Eustathius p. 995. et Schol. Ven. ad II, ξ, 402. momentes: *τραπὸς ἦν ὅλον σῶμα καὶ οὐ μόνον τὰ περὶ μασχάλην κατὰ Αἰσχύλον*.

Ex quo conicere licet Aeschylum famam illam secutum esse, ex qua plurima pars corporis Aiace invulnerabilis esse putabatur. Eandem respicere videtur Plato Symp. p. 219. E: *εὐ γὰρ ἦδη, ὅτι χρήμασι τε πολλὰ μάλλον ἄρωτος ἦν παρατρή ἢ σιδήρῳ ὁ Αἴας, ᾧ τε ἤμην αὐτὸν μόνῳ ἀλώσοθαι, διεπεφύγει με*.

Contra neque Homerus neque Pindarus neque Sophocles quicquam de invulnerabili parte quadam corporis Aiace mo-

virtutis praemium accepit Hesionea, filiam Laomedontis, ex qua Teucrum suscepit ⁵⁾).

Ajax, filius Telamonis, quum fuisset inter eos, qui Helenam, filiam Tyndarei, in coniugium sibi dari postularent, sacramento obligatus ad repetendam Helenam, a Paride abductam, adversus Troiam proficisci coactus est ⁶⁾. Profecturus autem quum admonitus a Telamone patre, ne quicquam absque dis susciperet, ita respondisset, ut, quam laudem deorum adiutus ope etiam infirmis-

muerunt. Apud Sophoclem Ajax ipse narrat dirupturum se latera sua esse irruentem in gladium v. 833 sq. Cf. etiam v. 899. et 908. Eodem modo necem sibi intulisse Ajax a Pindaro dictus erat Nem. VII, 38 sqq.: *ὁ καρτερός Αἴας ἔπαζε διὰ φρεσῶν λευρὸν ἕλκος*. Isthm. III, 58 sqq.: *ἴστε μὲν Αἴαντος ἄλλαν φάειον, τὰν δὲ πᾶν ἐν νυκτὶ ταμῶν περὶ ᾧ φασγάνῳ κτλ.* Adde Nem. VIII, 38 sqq.

Videtur autem fama illa, quam secutum esse Aeschylum vidimus, inde orta esse, quod primum Ajax nunquam vulneratus dicebatur ab Homero, deinde quod Hercules in magnis Eois narratus erat petisse a Iove, ut non minus quam pellis leonis Nemeaei, quam gestabat, Aiakis corpus aliquando invulnerabilis esset. Eae preces quum exauditae a Iove esse crederentur, fieri facile potuit, ut, quam partem corporis Herculis texerat pellis illa leonina, preces illas facientis, eadem pars corporis Aiakis invulnerabilis fuisse putaretur.

Ex Homeri II. ψ, 821: *αὐτὸν ἐπ' αὐχένι κῆρε φαινοῦ δονροῦς ἀκωκῆ*, ut hoc addam, colligit Eustathius p. 1331, 31: *ὅτι καθ' Ὁμηρον οὐ τὴν πλευρὰν μόνην τραπέδος ὁ Αἴας, ὡς οἱ μεθ' Ὁμηρον εἶπον, εἶπερ Διομήδης καταδαρῆσει τοῦ αὐχένος*.

⁵⁾ Narrat rem Sophocles v. 434—436. et 1299—1303. Adde Apollodorum II, 6, 4. et III, 12, 7 extr., Diodorum IV, 32. et Schol. Hom. II. θ, 284. Primus irrupisse in moenia Troiae narratur Telamon ab Apollodoro et Diodoro, quorum posterior haec tradit: *ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐπιτεφάνωσι Τελαμῶνα ἀριστείοις, δοῖς αὐτῷ τὴν Λαομέδοντος θυγατέρα Ἑσιόνην, οὗτος γὰρ κατὰ τὴν πολιορκίαν πρῶτος βραχάριμος εἰσέπεισεν εἰς τὴν πόλιν, Ἡρακλέους προσβαλόντος κατὰ τὸ καρτερώτατον μέρος τοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως*.

⁶⁾ Respicit hoc sacramentum Sophocles v. 1113., ad quem locum Scholiasta: *ἀλλ' οὐτεχ' ἕρκων τῶν γὰρ ἀριστείων ἀνελθόντων ἐπὶ τὴν τῆς Ἑλένης μηστιάν, ὁ Τυδάρεως πάντας ἕρκους ἀπῆιτο συναγωνισαῖσθαι τῷ γαμοῦντι αὐτῷ καὶ οὐστρατεύουσιν, εἰ τις ἀρπαγὴ γένοιτο περὶ τὴν Ἑλένην, τῷ γῆματι*. Vide etiam Philoct. 72. ibique Scholiastam. Pluribus rem exposuit Euripides Iph. A. 49 sqq. Adde Apollodorum III, 10, 8. 9.

Idem ille Euripides Iph. A. 289 sqq. consentit cum Homero II. β, 557. duodecim naves Aiacem adversus Troiam duxisse.

simus quisque parere sibi posset, eam sese vel sine dis consecuturum esse affirmaret, insolentia ista quum ceterorum deorum iram sibi concitavit, tum imprimis Minervae, quam eandem in ipso bello Troiano vehementer offendit, quum repudiato, quod ipsi in proelio quodam obtulit, auxilio ceteris eam Achivis opitulari iussit ⁷⁾).

Nihilominus per totum bellum Troianum tanta ille virtute eminuit, ut secundum Achillem praestantissimus omnium ducum esse iudicaretur ⁸⁾. Hinc factum etiam, ut in castris Graecorum,

⁷⁾ Narrat haec solus Sophocles v. 756—777. coll. v. 127—130., nisi quod similia prodidit Scholiasta ad v. 127: *φασὶ τὸν Αἴαντα τρίτον ἡσθερῆναι περὶ τοὺς θεοὺς· πρῶτον μὲν ἐμβαλεῖν τοῦ δόφρον τὴν Ἀθηνᾶν, βουλομένην αὐτῷ συμμαχεῖν· δεύτερον ἀπαλεῖψαι τὴν γλαυκὰ τὴν ἐγγεγραμμένην τῷ ὄπλῳ αὐτοῦ ἐξ Ἰθους πατρῶον· τρίτον ὅτι οὐκ ἐπέσθη τῷ πατρὶ συμβουλεύοντι πείθεσθαι τοῖς θεοῖς*.

Ab Sophocle narrata quae retuli, ea minime pugnare indicanda sunt cum iis, quae idem in prologo fabulae Minervam, finito, quod cum Aiace habuit, colloquio, ad Ulixem dicere facit v. 118 sqq.:

*ὄρῳ, Ὀδυσσεῦ, τὴν θεῶν λαχὴν ὄσῃ;
τούτου τίς ἂν σοὶ τάνδρὸς ἢ προνοώτερος,
ἢ δρᾶν ἀμείνων εὐράσθη τὰ κείρια;*

Hic enim duae illae summae imperatorum virtutes tribuuntur Aiaci, consilium et fortitudo, quibus optimo iure instructus etiam is dici potest, qui neglectae adversus deos pietatis arguitur. Vide quae not. 8. notabimus.

Addo hic unum illud impietatis crimen intendi Aiaci v. 763. vocabulo *ἄνους*. Quod quanquam per se non significat impium, sed dementem vel amentem, tamen is quoque optimo iure et dictus est a Graecis *ἄνους* et dici potuit, qui prae nimia virium suarum fiducia impius adversus deos erat. Itaque facile apparet v. 758. legendum esse *ἀνόητα*, id ut idem significet atque v. 763. *ἄνους*. Ineptum enim est quod vulgo scribitur *ἀνόητα*. Idem vocabulum male ante me positum erat v. 1272. De confusione utriusque vocabuli cf. Schaefer. ad Demosth. p. 275, 5.

Ceterum nunquam ab Homero Ajax impietatis accusatus est. Immo apud eundem Iovis ille auxilium implorat II. ρ, 626—650. et Graecos preces facere ad Iovem iubet II. η, 193 sqq.

Contra Ajax Locrus et infensus Minervae et insolens fuisse narratur Od. δ, 499—510.

⁸⁾ Apud Sophoclem monui iam not. 7. Minervam ipsam summi et consilii et fortitudinis laudem Aiaci tribuere. Atque ipse Ajax v. 421 sqq. de se dicit: *οὐκέτι ἄνδρα μὴ τόνδ' ἴδῃ, ἔπος ἔξερω μέγα, οἷον οὐτινα Τρωῶα στρατοῦ δέχθη χθονὸς μολόντι ἀπὸ Ἑλλάδος*. Adde v. 1339 sqq. Neque contra auctoritatem Homeri id factum est, a quo saepius Ajax secundum Achillem fortissimus esse praedicatur. Cf. II. β

quae inter Rhoeteum et Sigeum promontoria posita erant, extremas stationes Aiacis et Achillis naves tenerent ⁹⁾. Ac saepe quidem Ajax solus a Graecis perniciem avertit ¹⁰⁾.

Idem quum aliis interfuit expeditionibus, quas Graeci, dum Troiam obsidebant, adversus civitates finitimas praedandi causa

768 sq. ρ, 279 sq. Od. λ, 469 sq. 550 sq. ω, 17 sq. et II. η, 288., ubi Hector his verbis alloquitur Aiacem:

*Αἶαν, ἐπεὶ τοὶ δῶκε θεὸς μέγας τε βλήν τε,
καὶ πικρὴν, περὶ δ' ἔχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἴσσι.*

Atque manu quidem non minus quam Achilles fortis fuisse dicitur etiam II. ν, 321 sqq.:

*ἄνδρ' ὃν κ' οὐκ εἴξετε μέγας Τελαμώνιος Αἶας,
ὃς Θρηϊός τ' εἴη καὶ ἰδοὶ Δημήτριος ἀκτῆν,
χαλκῷ τε ἄρπτος μεγάλοιαι τε χερμαδίοισιν·
οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆϊ ὀψήτορι χωρήσειεν
ἐν γ' αὐτοσπιδίῃ ποσὶ δ' οὐπως ἴσταιν ἔρξεν.*

Eandem laudem qui insecti sunt poetae omnes tribuerunt Aiaci, veluti Pindarus, qui quum saepe admirabilem eius virtutem celebrat, tum Nem. VII, 40. dicit eum *κράτιον Ἀχιλλέος ἀπο μάχα*. Pari modo ab Horatio Sat. II, 3, 193. appellatur heros ab Achille secundus.

Illud autem non sine causa quam maxime animadverti volo, a prudentia etiam, quae a Minerva Sophoclea laudatur, Aiacem commendari ab Homero. Diserte eam laudatam legimus ab Hectore II. η, 289., quem locum modo attuli. Non minus hoc pertinent ii loci, in quibus inter eos principes commemoratur, quos in consilium adhibendos Agamemno putavit, ut II. α, 144 sqq. β, 404 sqq. κ, 53 sqq. 103 sqq.

Omnino apud Homerum nullum aut dictum aut factum Aiacis temeritatis arguitur. Quo magis mirum est, quod Alexander dicit Aphr. Probl. I, 16: *Ὁμηρος Ὀδυσσεῖα μὲν φρόνιμον λέγει, Αἶαντα δὲ μωρότερον*.

Ne Menelaus quidem aut Agamemno apud Sophoclem, ubi in invidiam vocant Aiacem, ullo verbo stultitiae eum arguit; quod non omisissent facere, si quisquam Sophoclis aetate eius criminis reum fuisse Aiacem credidisset. Immo nihil in eo reprehendit Menelaus, nisi quod dictis suis obediendum nunquam putarit.

Denique illud monendum hoc loco arbitror, vehementer errare qui Aiacem antiquiore aetate (inde ab Homero usque ad Sophoclem dico) imperitum dicendi vulgo existimatum esse opinantur. Primum enim nihil, ex quo colligi id queat, ab Homero scriptum reperitur, apud quem loquens introducitur Ajax quum alibi, tum imprimis II. ε, 624—642. ο, 502—513. 561—564. 733—741.

Neque recte intellexerunt Pindari verba qui ab eo Aiacem dici rudem dicendi fuisse putarunt. Is Nem. VIII, 39 sqq. haec posuit: *κείνος καὶ Τελαμώνιος δάψεν τῶν φασγάνω ἀμφικύβοιαι, ἢ τιν' ἄγλωσσαν μὲν, ἢ ἴσθ' ἄλκιμον, λάθρα κἀπέχει ἐν λυγρῇ νεύει, μέγιστον δ' ἀλόλῳ ψεύδει γέρας ἀνιέταιαι*. Quorum verborum sensum hunc esse manifestis-

susceperunt, tum eam Phrygiae civitatem depopulatus est, in qua floruit Teletas, vir opulentissimus, cuius filiam, Tecmessam, bello captam postmodo pro uxore habuit ¹¹⁾. Ex ea natus est Eurysaces ¹²⁾.

Occiso Achille ¹³⁾, quum arma eius, orta inter Aiacem et

simum est: invidia Aiacem quoque absumpsit fecitque, ut in gladium ille irrueret. Qui quamvis egregia esset virtute, tamen, quod minus facundus erat, in luctuosissima lite causa cecidit, concessaque arma Achillea Ulixi sunt, homini mendaci versutoque. Hic quum *ἄγλωσσαν* oppositum sit verbis *ἀλόλῳ ψεύδει*, quis non videat Ulixi loquacitatem plenam mendaciorum, Aiaci concisam quandam brevitatem tribui, qualis esse eorum solet, qui causae suae iustissimae confisi verbis eam exornandam non putant? Est igitur *ἄγλωσσαν* idem fere atque *οὐ πολύγλωσσαν*, qualem se fuisse ipse Ulixes confitetur apud Sophoclem Phil. 96 sqq.:

*ἰσθλοῦ πατρὸς παῖ, καὶ τὸς ἂν νέος ποτὶ
γλώσσαν μὲν ἄργον, χεῖρα δ' εἶχον ἐργάτην·
νῦν δ' εἰς ἔλεγχον εἰῶν ὄρω βροτοῖς
τὴν γλώσσαν, οὐχὶ τάρχα, πάνθ' ἠγομένην.*

Neque Sophocles postremo talem introduxit Aiacem, qui dicendi rudis fuisset. Addo ne verbo quidem monitum ab eo esse, in armorum iudicio propterea ab Ulixē Aiacem esse superatum, quod facundia minus quam ille valuisset. Immo alia eius rei causa redditur v. 1135.; in quo cum Sophocle consentit Pindarus Nem. VIII, 44 sqq.

Itaque valde dubium est, quo sensu accipienda verba Nestoris sint, quae ex deperdita fabula Sophoclis Plutarchus affert Moral. p. 504. C. (et p. 810. C.): *ὁ μὲν γὰρ Σοφοκλῆος Νέστορ τὸν Αἶαντα τραχητόμενον τῷ λόγῳ προῦτων ἠδικῶς τοῦτο εἶρηκεν· οὐ μέμφομαι σε· δρῶν γὰρ εὐκαπῶς λέγεις*.

⁹⁾ Respicit hic Sophocles v. 3. Cf. Homer. II. θ, 224 sqq. et λ, 6 sqq., Eurip. Iph. A. 288—295.

¹⁰⁾ Inutile videtur praeclare facta Aiacis, ab Homero praedicata, singula hic commemorare. Summam autem salutem putabatur Graecis attulisse, quum Hectori restitit Graecorum navibus faces iamiam iniecturo. Quae res ab Homero narrata est II. ο, 415 sqq. et a Tencro apud Sophoclem ad probandam singularem Aiacis virtutem prolata v. 1273 sqq.

¹¹⁾ Non novimus, quis ante Sophoclem de expeditione illa adversus Teleutantem facta captaque Tecmessa, filia eius, exposuerit. Devastatam ab Aiaee patriam suam conqueritur Tecmessa v. 488 sqq. et 515. Pater fuerat vir opulentissimus, coll. v. 488.; Teletas idem dicitur v. 210. 331. Praedae loco datam eam Aiaci esse commemorat Scholiasta Hom. II. α, 138.

¹²⁾ Eurysacis, Aiacis et Tecmessae filii, mentio iniicitur v. 340. 510 sqq. 530 sqq. 545 sqq. 574 sq. 983 sqq. 1171 sqq.

¹³⁾ In Aiaee fabula nihil a Sophocle proditum de ratione occisi Achillis. Sed idem Philoct. 334 sqq.:

Ulixem contentione ¹⁴⁾, ab Atridis Ulixi essent adjudicata ¹⁵⁾, adeo exacerbatus animus Aiace est, ut contumeliam illam ulturus me-

τέθνηκεν, inquit, ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ δ' ὕπο,
τοῦτονός, ὡς λῆγοναι, ἐκ Φοῖβου δαμείας,
secutus dictum Achillis ipsius, qui apud Homerum II. φ. 277.
matrem sibi vaticinatam esse refert, se Apollinis telis ante
moenia Troiae perituro esse:

ἢ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχεϊ θωρηκτῶν
λαίψηροίς δλίεσθαι Ἀπόλλωνος βελίεσσαν.
Contra Xanthus, equus, II. τ. 416 sq. hoc praedicat Achilli:
ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ

μόρσιμόν ἐστι θεῶν τε καὶ ἀνέρι ἴφι δαμῆναι.
Idem canit Hector, addito nomine mortalis illius, a quo occi-
di Achillem fatale esset, II. χ. 358 sqq.:

φράζο νῦν, μὴ τοί τε θεῶν μήνιμα γένομαι
ἡματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
ἐσθλὸν ἴοντ' ἄλλωσιν ἐν Σκαίῃσι πύλῃσιν.

Atque hanc quidem famam, qua Achilles a Paride et Apolline perisse dictus erat, secutus est Arctinus, ut cognitum habemus ex Procli Chrestom. p. 479 ed. Gaisf., quem locum not. 14. apponam.

¹⁴⁾ Ut Ajax potissimum et Ulixes de armis Achilleis contenderent, eius rei haec fuit causa, quod ambo maximam operam dederant, ne corpus Achillis in manus hostium perveniret. Qua in re uter maiorem praestitisset operam, nullo verbo in Aiace fabula Sophocles indicavit, ne illud quidem monens, in defendendo corpore illius studium posuisse Aiacem et Ulixem. In Philoct. 372 sq. tamen facit Ulixem in ficta, id quod bene notandum, oratione Neoptolemi haec dicere:

καὶ, παῖ, δεδώκασ' ἐνδίκως οὔτοι τάδε·
ἰγὼ γὰρ αὐτ' ἴωσα κείνῳ παρών.

Quo ex loco qui colligat Sophoclem aliam esse famam secutum atque illam, cuius auctor est Arctinus in Aethiopide, valde erraverit, Arctinum autem Proclus Chrestom. p. 479 ed. Gaisf. haec memoriae prodidisse refert:

τρεψάμενος δ' Ἀχιλλεύς τοὺς Τρῶας καὶ εἰς τὴν ἑξήστων
ὑπὸ Πάριδος ἀναιρείται καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ περὶ τοῦ πτώ-
ματος γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης Ἄιας ἀνελόμενος ἐπὶ τὰς ναῦς
κομίζει, Ὀδυσσεὺς ἀπομαχόμενον τοῖς Τρῶσιν. Cf. Schol.
Aristoph. Eqq. 1065., quem locum not. 15. adscripsi.

Atque hanc quidem iam Homeri aetate famam vulgarem fuisse satis intelligitur ex Od. ε. 308 sqq., ubi haec loquitur Ulixes:
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανάειν καὶ πάτμον ἐπισπεῖν
ἡματι τῷ, ὅτε μοι πλείστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπέθονον περὶ Πηλεῖον θανάοντι.

Pindarus non id agens, ut, quid Ajax, quid Ulixes in tuendo corpore Achillis fecisset, diligenter explicaret, tantum haec scripsit Nem. VIII, 49 sqq.: ἢ μὲν ἀνιμίαι γε δάοισιν ἐν
θεσμῷ χροὶ ἔκτα ἤϊεν πολεμιζόμενοι ὅπ' ἀλεξιμυθῶν λόγγυ,
τὰ μὲν ἄμφ' Ἀχιλεὶ νεοκτόνῳ, ἄλλων τε μύχθων ἐν πολυθρό-
νοις ἀμείρας.

dia nocte et Atridas et Ulixem occidere pararet. Verum quum in eo esset, ut in tabernacula eorum irrueret, immissa a Minerva

Apud Ovidium, seriores scriptores secutum, Metam. XIII, 284. Ulixes, his, inquit, humeris, his, inquam, humeris ego corpus Achillis et simul arma tuli.

¹⁵⁾ Servato corpore Achillis profligatisque hostibus, qui eripere id conabantur, primum inter sese Aiacem et Ulixem nullo adhibito arbitro de armis illius disceptasse videri potest Arctinus narrasse, ex quo assertit Proclus Chrestom. p. 479 ed. Gaisf.: καὶ περὶ τῶν Ἀχιλλεύς ὄπλων Ὀδυσσεὶ καὶ Ἄιατι στάσις ἐμπέπει. Non novi tamen, qui hoc diserte memoriae prodiderit. Immo vulgo statim constituti esse iudices dicuntur, qui decernerent, utri arma essent adjudicanda. Qui fuerint autem iudices illi, in ea re veteres scriptores a se dissentiant.

Homerus Ulixem haec facit dicere Od. λ. 543 sqq.:

οἴη δ' Ἄιατος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφειστήκει, κεχλωμένη ἔνεκα νίκης,
τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικάζομενος παρὰ νηυσὶ
τεύχεσιν ἄμφ' Ἀχιλλῆος· ἔθρηκε δὲ πότνια μήτηρ·
παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοῦδ' ἐπ' ἀέθλω·
τοίην γὰρ νεκρῆν ἔνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχευε,
Ἄιασθ', ὅς περὶ μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεῖωνα.

Verum iam Aristarchus v. 547. παῖδες — Ἀθήνη ab Homero profectum esse negavit, uncisque inclusit nostra aetate Wolfius. Videtur tamen etiam Sophocles famam illam, ex qua Minervae certe opera arma Achillea Ulixi adjudicata putabantur, respicere v. 926 sq. ed. meae.

Proclus Chrestom. p. 481 ed. Gaisf. in Leschis Iliade parva haec esse narrata refert: ἢ τῶν ὄπλων κρείται γίνεσθαι, καὶ Ὀδυσσεὺς κατὰ βούλησιν Ἀθήνας λαμβάνει.

Pluribus refert, quid a Lesche narratum sit, Scholiasta Aristoph. Eqq. 1065: ἢ ἱστορία τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει, ὅτι διεφέροντο περὶ τῶν ἀριστέων ὃ τε Ἄιας καὶ ὃ Ὀδυσσεὺς, ὡς φησὶν ὃ τὴν μικρὰν Πιάδα πεποικώς, τὸν Νέστορα δὲ συμβουλεύσασιν τοῖς Ἑλλήσι πέμψαι τινὰς ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τὰ τείχη τῶν Τρῶων, ὡτακοσιτήσοντας περὶ τῆς ἀνδρείας τῶν προειρημένων ἡρώων. τοὺς δὲ πεμφθέντας ἀκούσασιν παρθέτων διαφερομένων πρὸς ἀλλήλους. ὦν τὴν μὲν λέγειν, ὃ Ἄιας πολὺ κρείττων ἐστὶ τοῦ Ὀδυσσεὺς, διερχομένην οὕτως:

Ἄιας μὲν γὰρ ἀέρεε καὶ ἔκφερεε δημοτῆτος
ἢ ῥω Πηλεῖδην, οὐδ' ἢ θελεε δίκας Ὀδυσσεὺς.
τὴν δ' ἐτίραν ἀντιπεῖν Ἀθήνας προοίη·
πῶς ἐπεφωνήσω; πῶς οὐ κατὰ κόσμον ζεῖπες
ψεύδους;

Pindarus Nem. VIII, 45. Danaos ait iudices fuisse, scribens: κρυφίαισι γὰρ ἐν ψήφοις Ὀδυσσῆ Δαναοὶ θεράπευσαν, χροστῶν δ' Ἄιας στερηθεῖς ὄπλων φόνῳ πύλαισιν.

Soph. Trag. Vol. II. Sect. II.

insania ¹⁶), greges publicos Graecorum ferro petivit, petitosque, tanquam duces Graecorum, omnes partim una cum pastoribus ingulavit, partim vinctos in tabernaculum abduxit, longis ibi cruciatibus perempturus ¹⁷).

Mox tamen vindicta ista sumpta ad sanam mentem rediit. Quo facto quum vidisset non hominum, quos ulturus erat, sed

Sophocles, qui iudices fuissent, narrare omisit, quamvis sint qui existiment Atridas ab eo dictos esse iudices fuisse. Atqui Atridas tantum exercuisse iudicium dicit, ut apparere ex iis locis videtur, in quibus iudicii illius mentio iniicitur. Facta autem mentio est tantum tribus his locis, v. 449. 1135 sqq. 1243.

Neque de ea re Sophocles aut Aiace[m] aut Ulixem exponere fecit, cur sibi quisque arma adjudicanda esse putaret, nisi quod Ajax iniquissimum fuisse iudicium illud conqueritur v. 441 sqq. Qua in re consentit cum Sophocle Pindarus Nem. VII, 31 sqq. VIII, 39 sqq. Isthm. III, 56 sq. aliisque plurimi scriptores.

¹⁶) Narrat haec Sophocles v. 40—65. 447—453. 1055—1061. Praeiverat autem Lesches, ex cuius Iliade parva Proclus Chrest. p. 481 ed. Gaisf. haec attulit: ἡ τῶν ὀπλῶν κρίσις γίνεται, καὶ Ὀδυσσεὺς κατὰ βουλήν Ἀθηναῖς λαμβάνει. Αἶας δὲ ἐμμανῆς γενόμενος τὴν τε λείαν τῶν Ἀχαιῶν λυμάλνεται καὶ ἰαντῶν ἀναίρει.

A Minerva tamen immissam esse Aiace[m] insaniam num Lesche auctore Sophocles narraverit, ignoramus. Verum accommodatissime narratum hoc a Sophocle esse nemo non intelliget. Perpetua enim adiutrix Ulixis quum Minerva esse putaretur, summa cum probabilitate ea dea Aiace[m], quum exitum moliretur Ulixi, insania affectum in greges immittere fingebatur. Accedit, quod ipsa Aiace[m] insolentiam experta erat. Vide quae not. 7. exposuimus.

A Pindaro tamen neque de insania neque de gregum occisione quicquam proditum iis in locis, in quibus de armorum iudicio et de interitu Aiace[m] loquitur.

Dubitari etiam potest, num Arctinus de pecudum occisione narraverit, siquidem ex iis, quae secundum Eustathium p. 859, 44. de Machaone scripsit:

ὅς ἦν καὶ Αἴαντος πρῶτος μάθε χωμένοιο
 ἔμματα τ' ἀστράπτοντι βαρυνόμενον τε νόημα,
 cum Lobeckio p. 208 ed. sec. coniecturam facere licet, Machaonem primum furoris indicium in medio Graecorum consensu deprehendisse, quum arma Aiace[m] abiudicata essent.

Alii contra memoriae prodiderunt Aiace[m] insania correptum in Troianos impetum fecisse, veluti M. Tullius Tuscul. IV, 23. haec scribens: Semper Ajax fortis, fortissimus tamen in furore: nam facinus fecit maximum, quum Danaeis inclinantibus summam rem perfecit, manu restituit praclium insanians. Quam famam respicere Lobeckio Sophocles videtur, Aiace[m] v. 466 sqq. haec dicere faciens:

pecudum imbellium caedem se fecisse, susceptae ignominiae pudore fractus neque Tecmessae neque sociorum, quos ex Salamine adversus Troiam duxerat, obtestationibus deterreri potuit, quin necem sibi ipse inferret ¹⁸). Itaque procul ab iis in gladium irruit, ab Hectore olim dono acceptum ¹⁹).

Cadaver eius quanquam Menelaus et Agamemno, ut de mor-

ἀλλὰ δὲ γ' ἰὼν
 πρὸς ἔργμα Τρώων, ἐμπεσὼν μόνος μόνους,
 καὶ θρῶν τι χρηστόν, εἶτα λολοθῖον θάνω;
¹⁷) Cf. Sophocles v. 51—65. 94—115. 296—300.
¹⁸) Cf. Sophocles v. 305—330. 360 sq. 390 sq. 421 sq. 457 sq. 470 sq. 550—577.

¹⁹) Cf. Sophocles v. 815—865. Fuit autem communis totius antiquitatis opinio Aiace[m] post armorum Achilleorum iudicium mortem properasse. Neque enim dubium, quin hoc ipsum significaverit Homerus Od. λ, 549. scribens: τοῖν γὰρ κεφαλὴν ἔνεκ' αὐτῶν (armorum Achillis) γαῖα κατέχευε, Αἴαντι κτλ. Idem narratum a Cyclis poetis et Lyricis (cf. Pind. Nem. VII, 35 sqq. VIII, 39 sqq. Isthm. III, 56 sqq.) est, quos secuti sunt poetae tragici.

Addo hic quae auctor argumenti fabulae Sophocleae sub finem prodidit:

περὶ δὲ τοῦ θανάτου τοῦ Αἴαντος διαφορῶς ἱστορήκουσι. οἱ μὲν γὰρ φασιν, ὅτι ὑπὸ Πάριδος τροφεὺς ἦλθεν εἰς τὰς νῆας αἰμοσύσων, οἱ δὲ, ὅτι χρησμός ἐδόθη Τρωσὶ πηλὸν κατ' αὐτοῦ βαλεῖν· οὐδὲ γὰρ οὐκ ἦν τροφός (cf. not. 4.)· καὶ οὕτω τελευτᾷ· οἱ δὲ, ὅτι αὐτόχειρ αὐτοῦ γέγονεν, ὧν ἔστι καὶ Σοφοκλῆς.

Ad quae verba Lobeckius p. 355 ed. sec. haec annotavit: „Aliter haec tradit Eustathius p. 995. 6., quum dieit eum ἀποσιωπόμενον τὸν πηλὸν δύο ποιῆσαι κολωνούς. Hinc intelligitur in Sophronis testimonio apud Demetrium Phal. c. 147: θᾶσαι ὄσα φύλλη καὶ κέρρα τοῖ παιδὸς τοῦ ἀνδρὸς βαλλίζοντι, οἷον περὶ γὰρ φιλάτης Τρώας τὸν Αἴαντα τῷ πατρὶ, multum errasse qui pro τῷ πατρὶ substituerunt ἑσπάλω, (quos secutus est Blomfieldius in fragm. 27.) [τῷ πατρὶ edidit ex coniectura Goellerus, quem vide p. 127.]. Paridis sagitta Aiace[m] perisse tradidit Anticleides ad Lyc. 464., quocum consentit Dares p. 189.; ac fuisse etiam, qui Ulixem huius facinoris reum agerent, apparet ex Ciceronis verbis de Invent. 1, 8: quid factum sit, potest quaeri hoc modo, occideritne Aiace[m] Ulixes; quod e Tragicorum fabulis depromptum esse testatum facit Quintilianus IV, 2. 13: ut in tragoediis quum Teucer Ulixem reum facit Aiace[m] occisi, dicens inventum eum in solitudine iuxta exanime corpus inimici cum gladio cruento. Suidas s. Παλλάδιον auctor est orta inter utrumque de Palladio lite Aiace[m] noctu interemptum, Ulixem in suspicionem caedis vocatum esse.“

Denique ea quoque fama percrebuit, in Teucrum culpam interempti Aiace[m] a Telamone coniectam esse. Ita Scho-

tuo Aiace poenas meditatae caedis exigerent, canibus vulturibusque obliici iusserant, tamen a Teucro, vehementer pro sepultura adversus duces illos pugnante, quum causam eius Ulixes etiam suscepisset, extremi honores mortuo solvuntur ²⁰).

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΙΑΝΤΟΣ.

Τὸ δράμα τῆς Τρωϊκῆς ἐστὶ πραγματείας, ὡς περ οἱ *ΑΝΤΗΝΟΡΙΑΔΑΙ*, καὶ *ΑΙΧΜΑΛΩΤΙΑΕΣ*, καὶ *ΕΛΕΝΗΣ ΑΡΙΠΑΓΗ*, καὶ *ΜΕΜΝΩΝ*¹⁾. πεπτωκότος γὰρ ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐδόξουν Ἄιας τε καὶ Ὀδυσσεύς ἐπ' αὐτῷ πλέον τι ἀριστεύειν περὶ τὴν τοῦ σώμα-

liasta Pindari ad Nem. IV, 76: ὁ γὰρ Τεῦχος ἔλθων μετὰ τὴν ἄλωσιν Ἴλιου ἐς Σαλαμίνα, καὶ ὑπονοηθεὶς δῆδ τοῦ Τελαμῶνος, ὡς αἰτίος γεγονῶς τοῦ φόνου τῷ Ἄιατι, φυγῶν ἔπιπτε τὴν Κύπρον καὶ ἔσχεν αὐτῆς τὴν ἀρχήν. Eodem pertinent quae Pausanias I, 28, 12. narrat: Τεῦχρον πρῶτον λόγος ἔχει Τελαμῶνι οὕτως ἀπολογησῶσαι, μηδὲν ἐς τὸν Ἄϊαντος θάνατον ἐργάσαι.

Itaque apud Sophoclem Teucer post caedem Aiaceis praedicat fore, ut reversus in patriam a Telamone patre et in suspicionem fratris occisi vocetur et ex patria eiciatur v. 1008—1021.

²⁰) Cf. Sophocles inde a v. 1049. usque ad finem fabulae. In his quoque veterem aliquam famam Sophocles secutus videtur. Narraverat enim Lesches secundum Eustathium p. 285, 38. μηδὲ κινδῆσαι ἀνήθως τὸν Ἄϊαντα, τεθῆναι δὲ οὕτως ἐν σορῷ διὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ βασιλείου.

Sepultus autem Ajax narratur esse — Lobeckii verba sunt p. 377 ed. sec. — in litore Rhoeteo a Quinto Cal. V. 654. apposita posthac statua; quam quum abstulisset Antonius, Rhoeteensibus ultro reddidit Caesar Augustus secundum Strabonem XIII, 890. C. et Eustathium p. 666, 52., ubi pessime Ἀγατος scribitur pro Ἀύγουστος vel Σεβαστός. Idemque Eustathius p. 313, 30. Aiaceis μῆμα καὶ ἱερὸν in Rhoeteo memorat. Sed iam prius inferias ei attulit Alexander secundum Diodorum XVII, 7., virtutem viri admiratus ab ipsis dis testatam, quorum voluntate factum est, ut Achillis arma Ulixi naufrago erepta tempestate ad Aiaceis tumulum deferrentur (cf. Phot. Bibl. C. CXC. 249. et Epigr. Ἀδέσπορ. 304.) et ex ipsius sanguine flos pullularet lugubris, quem Euphorio apud Eustathium I. I. et Scholiasta Theocr. XX, 28. (vide Meinek. p. 89.) multique praeterea alii celebrarunt; sed de genere plantae discrepant; vide Linnaei Spec. Plant. p. 718.

¹⁾ In codice Regio E Brunckius monet non *Μέμνων*, sed *Ἀγαμέμνων* scriptum exstare.

τος κομιδὴν· καὶ κρινομένων περὶ τῶν ὄπλων, κρατεῖ Ὀδυσσεύς. ὅθεν ὁ Ἄιας, τῆς κρίσεως μὴ τυχόν, παρακεκίνηται²⁾ καὶ διέφθαρται τὴν γνώμην, ὥστε ἐξαπτόμενος τῶν ποιμνίων δοκεῖν τοὺς Ἕλληνας διαχορήσασθαι³⁾. καὶ τὰ μὲν ἀνεῖλε τῶν τετραπόδων, τὰ δὲ δήσας ἀπάγει ἐπὶ τὴν σπηρὴν· ἐν οἷς ἐστὶ καὶ κριός τις ἔξοχος, ὃν φετο εἶναι Ὀδυσσεῖα, ὃν δήσας ἐμαστιγώσεν, ὅθεν καὶ τῇ ἐπιγραφῇ πρόςκειται ὁ ΜΑΣΤΙΓΟΦΟΡΟΣ, ἢ πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ ΔΟΚΡΟΥ. Δικαίωχος δὲ Αἰάντος ΘΑΝΑΤΟΝ ἐπιγράφει. ἐν δὲ ταῖς διδασκαλίαις ψιλῶς Αἰας ἀναγράφεται.

Ταῦτα μὲν οὖν πράττει ὁ Ἄιας· καταλαμβάνει δὲ Ἀθηνᾶ Ὀδυσσεῖα ἐπὶ τῆς σπηρῆς διοπτρεύοντα, τί ποτε ἄρα πράττει ὁ Ἄιας, καὶ δηλοῖ αὐτῷ τὰ προεθῆντα, καὶ προκαλεῖται εἰς τὸ ἐμφανῆς τὸν Ἄϊαντα ἐπιμνησθῆναι καὶ ἐπικομπάζοντα, ὡς τῶν ἐχθρῶν ἀνηρημένων. καὶ ὁ μὲν εἰσέρχεται ἐπὶ τῷ μαστιγῶν τὸν Ὀδυσσεῖα. παραγίνεται δὲ Χορὸς Σαλαμίνιον ναυτῶν, εἰδὼς μὲν τὸ γεγονός, ὅτι ποιμνία ἐσφάγησαν Ἕλληνικά, ἀγνοῶν δὲ τὸν δρασαντα. ἔξεισι δὲ καὶ Τεκμησσοῦ, τοῦ Ἄϊαντος αἰχμάλωτος παλλακίς, εἰδῆ μὲν τὸν σφαγέα τῶν ποιμνίων, ὅτι Ἄιας ἐστίν, ἀγνοῦσα δὲ, τίος εἶεν τὰ ποιμνία. ἐκάτερος οὖν παρ' ἐκατέρου μαθόντες τὸ ἀγνοούμενον, ὁ Χορὸς μὲν παρὰ Τεκμησσοῦ, ὅτι ὁ Ἄιας ταῦτα ἔδρασε, Τεκμησσοῦ δὲ παρὰ τοῦ Χοροῦ, ὅτι Ἕλληνικά τὰ σφαγέντα ποιμνία, ἀπολογύρονται· καὶ μάλιστα ὁ Χορὸς, ὅθεν δὴ ὁ Ἄιας προελθὼν, ἐμφρων γενόμενος, ἑαυτὸν ἀπολογύσεται. καὶ τοῦτον ἡ Τεκμησσοῦ δεῖται πείσασθαι τῆς ὀργῆς· ὁ δὲ ὑποκρινόμενος πεπαῦσθαι, ἔξεισι καθαρσίων ἐνεκεν, καὶ ἑαυτὸν διαχορήσεται. εἰσι δὲ καὶ ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ δράματος λόγοι τινὲς Τεῦχρον πρὸς Μενέλειον καὶ πρὸς Ἀγαμέμνονα⁴⁾, οὐκ ἔωντας θάπτειν τὸ σῶμα. τὸ δὲ πέρας, θάψας αὐτὸν Τεῦχος ἀπολογύρεται. παρίσθησι δὲ ὁ λόγος τῆς τραγωδίας, ὅτι ἐξ ὀργῆς καὶ φι-

²⁾ παρακεκίνηται idem esse atque διέφθαρται τὴν γνώμην docuit Schaeferus, coll. Suida T. III, p. 32., ubi eadem iunguntur, Excerptis ex Diodoro Sic. T. II, p. 565, 20. et Luciano T. III, p. 131.

³⁾ Pro διαχορήσασθαι codd. aliquot Brunckiani, item Ien., Dresd. n. διαχειρῶσθαι. Sic infra Dresd. n. διαχειρῶσθαι pro διαχορήσεται.

⁴⁾ Μενέλειον καὶ πρὸς Ἀγαμέμνονα, οὐκ ἔωντας rescripsi ex Dresd. a. Et ita iam Turn., Steph. et Canterus. Vulgo Μενέλειον, οὐκ ἔωντα.

λονεικίας οἱ ἄνθρωποι ἤκοιεν⁵⁾ ἐπὶ τὰ τοιαῦτα νοσήματα, ὡς περὶ ὁ Αἴας προσδοκήσας ἐγκρατῆς εἶναι τῶν ὀπλων, καὶ ἀποτυχῶν, ἔγνω ἑαυτὸν ἀνελεῖν. αἱ δὲ τοιαῦται φιλονεικίαι⁶⁾ οὐκ εἰσὶν ἐπιφελεῖς οὐδὲ τοῖς δοκοῦσι νεικηκεῖναι. ὅρα γὰρ καὶ παρ' Ὀμήρῳ τὰ περὶ τῆς ἥττης τοῦ Αἰάντος παννυχίου βραχέων καὶ περιπαθῶς (Ὀδυσσ. λ., 542.)·

οἷη δ' Αἰάντος ψυχῇ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφειστήκει κεχολωμένη εἴνεκα τευχέων.
εἶτα αὐτοῦ ἄκουε τοῦ κεκρατηκότος (547.)·

ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῶδ' ἐπ' ἀέθλω.
οὐκ ἔλυσαι τέλησεν ἄρα αὐτῷ ἡ νίκη, τοιούτου ἀνδρός
διὰ τὴν ἥτταν ἀποθανόντος.

Ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ἐν τῷ ναυστάθμῳ πρὸς τῇ σκηνῇ τοῦ Αἰάντος. δαιμονίως δὲ εἰσφέρει προλογίζουσαν τὴν Ἀθηναίαν. ἀπίθανον γὰρ τὸν Αἰάντα προῖοντα εἰπεῖν περὶ τῶν αὐτῷ πεπραγμένων, ὡς περὶ ἐξελέγχοντα ἑαυτόν· οὐδὲ μὴν ἕτερός τις ἠπίστατο τὰ τοιαῦτα, ἐν ἀποφύτῳ καὶ νυκτὸς τοῦ Αἰάντος δράσαντος. Θεοῦ οὖν ἦν τὸ ταῦτα διασαφῆσαι, καὶ Ἀθηναίαν προκηδομένης τοῦ Ὀδυσσεύς, διὸ φησί·

καὶ πάλα φύλαξ ἔβην
τῇ σῆ πρόθυμος εἰς ὁδὸν κνηνιάα.

Περὶ δὲ τοῦ θανάτου τοῦ Αἰάντος διαφόρως ἱστορήσασιν⁷⁾. οἱ μὲν γὰρ φασιν, ὅτι ὑπὸ Παρίδος τρωθεῖς ἦλθεν εἰς τὰς ναῦς αἰμοφόρων· οἱ δὲ, ὅτι χρησμός ἐδόθη Τρωσὶ πηλὸν κατ' αὐτοῦ βαλεῖν· σιδήρῳ γὰρ οὐκ ἦν τρωτός⁸⁾· καὶ οὕτω τελευτᾷ· οἱ δὲ, ὅτι αὐτόχειρ αὐτοῦ γέγονεν, ὃν ἐστὶ καὶ Σοφοκλῆς, περὶ δὲ τῆς πλευρᾶς, ὅτι μόνην αὐτὴν τρωτὴν εἶχεν, ἱστορεῖ καὶ Πίνδαρος, ὅτι τὸ μὲν σῶμα, ὅπερ ἐκάλυπτεν ἢ τοῦ Ἡρακλέους λεοντῆ, ἀτρωτον ἦν, τὸ δὲ μὴ καλυφθέν, ὅπερ ἦν ἡ πλευρὰ, τρωτὸν ἔμεινε⁹⁾.

⁵⁾ Recte monet Hermannus displicere optativum. Ienensis habet ἐμπύκτουσιν οἱ ἄνθρωποι. Dresd. a. (et ita Turn. Steph. Cant.) ὅτι ἐξ ἀργῆς καὶ λίπης ἀκρας οἱ ἄνθρωποι εἰς μανίαν περιτρέπονται, ὃ δὴ καὶ Αἴας πέπονθε, τῶν Ἀχιλλείων ὀπλων ἀποτυχῶν. Neque aliter Mosq. a., nisi quod ὃ δὴ καὶ ὁ Αἴας πέπονθῶς, τῶν Ἀχιλλείων ὀπλων ἀποτυχῶν, ἑαυτὸν ἀνείκεν habet.

⁶⁾ φιλονεικίαι ex Mosq. a. cum Hermanno recepi pro νίκαι.

⁷⁾ Vide quae in fabula Aiakis not. 19. exposuimus.

⁸⁾ Cf. fabulam Aiakis not. 4.

⁹⁾ ὅπερ ἐκάλυπτεν — ἔμεινε. Sic ego ex Dresd. a. et Mosq. a. rescripsi. Neque aliter Turn. Steph. et Canterus. Ceteri ita hunc locum scriptum exhibent: ὅπερ ἐκάλυπτεν ἢ λεοντῆ, ἀτρωτον ἦν· τὸ δὲ μὴ καλυφθέν τρωτὸν ἔμεινε. De re ipsa vide quae in fab. Aiakis not. 4. exposui.

Α Ι Α Σ.

ΑΘΗΝΑ.

Αἰ μὲν, ὦ παῖ Λαοτίου, δίδορκα σε
πεῖραν τιν' ἐχθρῶν ἀρπάσαι θηρώμενον.

V. 1 — 133. Aguntur haec postridie eius diei, quo arma Achillea Atridae Ulixi adiudicaverunt, primoque mane post eam noctem, in qua greges publici Graecorum una cum pastoribus occisi sunt. Cuius caedis auctor quum Ajax esse argueretur, Ulixes sua sponte, ut rei veritatem aperiret, vestigia eius inde ab eo loco, in quo a speculatore cum gladio cruento conspectus erat, usque ad tentorium eius persecutus ab ipsa Minerva cetera, quae exploratum ivit, edocetur, Aiacem et in tentorio esse et caedem, cuius insimuletur, perpetrasset. Quod facinus quo tandem consilio commiserit, ab Ulixes interrogata, Aiace, quum propter denegata sibi arma Achillea summa ira percitus noctu et aemulum suum, Ulixem, et iudices iam in eo esset ut interficeret, insania immissa a sese in greges illos publicos compulsus esse refert, ita ut eos, ratus duces se istos Graecorum occidere, partim iugularit, partim victos ad acerbiorum vindictam in tentorium suum abduxerit. Quo morbo affectus ut ab ipso Ulixes, quamvis renuente ac trepidante, cernatur

Ajax, e tentorio a Minerva evocatur, Ulixis conspiciendi facultate privatus. Egressus ille et insaniae etiamtum plenus ubi Minervae, tanquam deae adiutrici, pro praestito auxilio gratias egit, magna cum iactatione quum alios multos Graecorum tum imprimis Atridas se occidisse, ab Ulixes autem etiam gravius supplicium sumpturum esse ait. Ad quem cruciandum, frustra deprecante dea, quum in tentorium revertisset, Minerva illius exemplo, quanta deorum vel in fortissimos prudentissimosque homines potentia sit, monet Ulixemque, de mortalium fragilitate et infirmitate confidentem, ab irreverentia deorum et insolentia dehortatur. — His expositis nolo, id quod lectores ipsi facile perspicient, quam admirabili arte compositus hic prologus sit, declarare.

V. 1 sq. ἀεὶ μὲν κτλ.] Adverte Ulixem, quum Minerva, ex machina spectata, loqui orditur, ante tentorium Aiakis versari, introspicere iamiam, intusne sit, paratum. — De forma nominis Λαοτίου sive Λαοτίου ad Phil. 87 ed. meae monitum est.

Ibid. δίδορκα σε — θη-

καὶ νῦν ἐπὶ σκηναῖς σε ναυτικάς ὄρω
Αἴαντος, ἐνθα τάξιν ἐσχάτην ἔχει,

- 5 πάλαι κυνηγετοῦντα καὶ μετρούμενον
ἔχνη τὰ κείνου νσοχάραχθ', ὅπως ἴδης,
εἰτ' ἐνδον, εἰτ' οὐκ ἐνδον. εὐ δέ σ' ἐκφέρει
κυνὸς Λακαίνης ὡς τις εὐρινος βάσις.
ἐνδον γὰρ ἀνήρ ἄρτι τυγχάνει, κάρα
10 στάζων ἰδρωτί καὶ χέρας ξιφοκτόνους.
καὶ σ' οὐδὲν εἶσω τῆσδε παπταίνειν πύλης

V. 9. Libri ἀνήρ.

ρώμενον] Structura haec est: δέδορκα σε θηρώμενον ἀρπάσαι πείραν τινα ἐχθρῶν, ita ut accusativus πείραν non ex verbo θηρώμενον, sed ex ἀρπάσαι aptus sit. Iungitur autem θηρᾶν et θηρᾶσθαι non solum cum accusativo substantivi, sed etiam cum infinitivo, veluti Eur. Hel. 62: παῖς ὁ τοῦ τεθνηκότος θηρᾶ γμειν με., ibid. 553: ὅς με θηρᾶται λαβεῖν. Deinde πείραν τινα ἐχθρῶν ἀρπάσαι significat: struere et moliri ea, quae ad capiendos hostes faciunt. Quo sensu ne quis πείραν τινα ἐχθρῶν λαβεῖν dici debuisse obiciat, tenendum est Ulixem hic non tam cum venatore quam cum cane venatico comparari, quem aptissime id, quod homines λαμβάνειν dicantur, ἀρπάζειν dici nemo non intelliget. Confer de ista quam dixi comparatione v. 6: μετρούμενον ἔχνη τὰ κείνου νσοχ., et 7 sq.: εὐ δέ σ' ἐκφέρει κύνος Λακαίνης ὡς τις εὐρινος βάσις. — De aliorum explicationibus vide quae in Cens. p. 2—7. et in Add. Cens. p. 6—10. exposui.

V. 3. καὶ νῦν] Respondent hae particulae illis ἀεὶ μὲν, hoc sensu: ut semper — ita nunc quoque. Exempla similia attulit Zeunius ad Vig. p. 537. — Tum verba ἐπὶ σκηναῖς — ἔχει ita videntur explicanda esse: ἐπὶ σκηναῖς ναυτικάς, ἐνθα sive ἐν

αἷς Αἴας οὐκ, τάξιν ἐσχάτην ἔχων. De re vide fab. Aiac. not. 9.

V. 5. κυνηγετοῦντα] Quid sit hoc, ἐπὶ σκηναῖς ναυτικάς Αἴαντος κυνηγετεῖν, explicat ipse poeta v. 18 sqq.

V. 7 sq. εὐ δέ — βάσις] Ordo est: εὐ δέ σε ἐκφέρει βάσις ὡς εὐρινός τις βάσις κύνος Λακαίνης, opportune autem te huc perducit gressu sustuus, ceu sagax gressus canis Laecaenae. De ἐκφέρει confer O. C. 98: ἐξήγαγ' εἰς τόδ' ἄλλος. Platon. Phaed. p. 66. B: κύνεινός τις ἀνθρώπος τις ἡμᾶς ἐκφέρει μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκῆπυ. De nomine βάσις semel posito, quod bis debebat poni, vide ad Phil. 512 ed. meae; de τῆς pronomine cum adiectivo εὐρινος iuncto Passov. L. Gr. v. τῆς n. 4., de locutione εὐρινος βάσις κύνος Lobeck. ad h. l. et nos ad Phil. 1101. Imitatus est Libanius Ecphr. T. IV. p. 1065: εὐρινὸν βάσις τὸ λανθάνον ἀνεχνεόντες. Ety. M. εὐρινος βάσις ἢ εὐόσφρητος πορτα.

V. 8. κύνος Λακαίνης] De canibus Laconicis, qui proprie venatici erant, sed etiam a pastoribus adhibebantur, confertur iubet Bothius Aristoteli Hist. An. VIII, 28., ubi ex vulpe et cane generari dicuntur, et IX, I. (coll. VI, 20.), Oppian. Cyneg. I, 371. ibique

ἐτ' ἔργον ἐστίν, ἐννέπειν δ', ὅτου χάριν
σπουδὴν ἔθου τήνδ', ὡς παρ' εἰδυίας μάθης.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

- ὦ φθέγμ' Ἀθάνας, φιλιτάτης ἐμοὶ θεῶν,
15 ὡς εὐμαθῆς σου, κἂν ἀποπτος ᾖς, ὅμως
φώνημ' ἀκούω καὶ ξυναρπάζω φρενί,
χαλκοστόμου κώδωνος ὡς Τυρσηρικῆς.

Rittershus., Plin. H. N. non uno loco, et interpp. ad Virg. Ge. III, 405., Horat. Epod. VI, 5. Ceterum illud vix opus est moneri, Graecos nihil in eo offensionis esse iudicasse, si quem hominem sagacem cum cane comparabant. Cf. Aeschyl. Ag. 1093: εἰκεν εἶδον ἢ ξένη κύνος διαρῆ εἶκαι, ibid. 1184 sq.: καὶ μαρτυρεῖτε συνδρομῶς ἔχνος κακῶν ἰνηλατοῦση τῶν πάλαι πεπραγμένων. Platon. de legg. II, p. 654. D: ταῦτ' ἄρα μετὰ τοῦθ' ἡμῖν αὐ καθάπερ κύνων ἔχνεοῦσας διερευνητίον.

V. 9. ἐνδον — τυγχάνει] In brevius contraxit orationem, hoc dicens: intus enim homo est, modo ingressus. De τυγχάνειν sine participio posito cf. El. 46. 313. et Lobeck. ad Phryn. p. 277.

V. 9 sq. κάρα στάζων ἰδρωτί κτλ.] De locutione κάρα στάζων ἰδρωτί monitum ad Phil. 7. — Ad verba seqq., καὶ χέρας ξιφοκτόνους, solum verbum στάζων omisso nomine ἰδρωτί referendum, ita ut, quod res ipsa docet, στάζων χέρας ξιφ. sit: cuius manus sanguine stillant. De nomine ξιφοκτόνους addit Musgravius: Exstat Eur. Hel. 361. Suidas: ξιφοκτονεῖ· ξίφρον ἀναρεῖ. Eadem analogia formantur λιμοκτονεῖα, λιμοκτονεῖν, λιθοκτονεῖα.

V. 11 sqq. Schol.: καὶ σ' οὐδὲν εἶσω· οὐκ ἀναγκαῖον

τὸ πολυπραγματεῖν ἐπεὶ, εἰ ἐνδον ἐστὶν Αἴας. ἐνδον γάρ· ἀλλὰ λέγειν, διὰ τὴν σπουδὴν ταύτην ἔθου, ἵνα παρ' ἑμοῦ μάθης τὰ ἀγροοῦμένα σοι. De locutione οὐδὲν ἔργον ἐστὶν vide huius fab. 852., Aristoph. Lysistr. 424: ἀλλ' οὐδὲν ἔργον ἐστάναι., El. 1353 sq. cum annotatione mea. De locutione σπουδὴν τίθεσθαι dixi ad O. C. 462.

V. 14. ὦ φθέγμ' Ἀθάνας] Vide ad O. C. 860 ed. meae; de forma Ἀθάνας confer quos iam Neuius adscripsit Valek. ad Phoen. II., Pors. ad Or. 26., Lobeck. ad Phryn. p. 428.

V. 14 sqq. Schol.: ὦ φθέγμ' Ἀθάνας· καὶ τοῦτο ἄριστα πεποίηται· φθέγμα γὰρ εἶπεν, ὡς μὴ θειοσάμενος αὐτὴν δῆλον γὰρ, ὡς οὐκ εἶδεν αὐτὴν, ἐκ τοῦ κἂν ἀποπτος ᾖς ὁμοῦς, τότεστιν ἀόρατος. Τῆς δὲ φωνῆς μόνης αὐθάνεται, ὡς ἐθαδός αὐτῷ οὐσης· ἐπὶ μόντοι ἐπὶ τῆς σκηρῆς ἢ Ἀθηναῖ· δεῖ γὰρ τοῦτο χαρτεσθαι τῷ θεατῇ· προθεραπεῖται δὲ τὸν θεῖον ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οὕτω λέγει τὰ Αἴαντος. Quam ego interpretationem olim cum Brunckio probavi et contra eos, qui ἀποπτος interpretantur πόρρωθεν ὀρωμένη, in Cens. p. 7 sqq. et in Add. Cens. p. 10 sqq. defendere studui.

V. 16. Schol.: ξυναρπάζω· δέξωσ συνήμι καὶ ἀντιλαμβάνομαι.

V. 17. κώδωνος] Tintinna-

- καὶ νῦν ἐπέγνωσ' εὐ μ' ἐπ' ἀνδρὶ δυσμενεῖ
 βᾶσιν κυκλοῦντ', Αἴαντι τῷ σακεσφόρῳ.
 20 κείνον γάρ, οὐδέν' ἄλλον, ἰχνεύω πάλαι.
 νυκτὸς γὰρ ἡμᾶς τῆσδε πρῶτος ἄσκοπον
 ἔχει περάνας, εἴπερ εἰργασται τάδε·
 ἴσμεν γὰρ οὐδέν' τρανές, ἀλλ' ἀλώμεθα.
 καὶ γὰρ ὁ θελοῦντ' ἔπειθ' ὑπέζυγην πόνο·
 25 ἐρφαρμένας γὰρ ἀρτίως εὐρίσκομεν
 λείας ἀπάσας καὶ κατηναρισμένας
 ἐκ χειρὸς αὐτοῖς ποιμνίων ἐπιστάταις.
 τήνδ' οὖν ἐκείνῳ πᾶς τις αἰτίαν νέμει.
 καὶ μοι τις ὀπτῆρ' αὐτὸν εἰσιδὼν μόνον
 30 πηδῶντα πεδία σὺν νεορῶντῳ ξίφει
 φράζει τε κἀδήλωσεν· εὐθέως δ' ἔγω

V. 40. χειρὶ scripsi ex coniectura Ruhnkenii, Ep. Crit. I, 33. proposita. Libri χεῖρα, quod cur scribi a Sophocle non po-

bulo, κῶδων dicto, nullus hic quidem locus. Verum ita tubae quoque partem latiore vocatam esse testis est praeter Scholiastam Pollux L. II. c. 4. §. 203. et Athenaeus L. IV. extremo. Hinc tuba ipsa per synecdochen κῶδων audit. MUSG. Adde Lobeck. ad h. locum. De Tyrhenica tuba vide Valck. ad Schol. Eur. Phoen. 1386. p. 766. et Porson. ad Phoen. 1392., de forma Τυρσηνικῆς Pors. ad Hec. 8. — Adiectivum χαλκοστόμου recte iam Scholiasta explicavit δειφωνοτάτης. Vide ad O. C. 1043.

V. 19. βᾶσιν κυκλοῦντ'] Pluribus poeta hic explicat id quod v. 5. posuit κυνηγετοῦντα. Utrumque autem quo sensu accipiendum sit, optime apparet ex Platon. de Rep. p. 432. B. sq.: οὐκοῦν νῦν δὴ ἡμᾶς δεῖ ὡς περὶ κυνηγίας τινὰς θάμνον κύκλω περιίστασθαι προσέχοντίας τὸν νοῦν, μὴ πη διαφύγη ἢ δικαιοσύνη καὶ ἀραιοσύνη ἀδῆλος γένηται. Sed legenda

cetera etiam a Platone ibi scripta, ad intelligendam huius loci rationem maxime accommodata. Ibid. Schol.: σακεσφόρῳ, οὐχ ἀπλῶς ὀπλοφόρῳ, ἀλλὰ καὶ ἐσοχῆν. Ὁμηρὸς (II. η., 219.) Αἴας δ' ἔγγυθεν ἦλθε, φέρον δάκος ἢ ὕτε πύργον. Ovid. Metam. XIII, 2: surgit ad hoc clipei dominus septemplex Aias, ad quem locum vide interpretes.

V. 21. ἄσκοπον] Vide Schol. ad v. 40. et quae ad El. 848. annotata sunt. Illud facile apparet, εἰργασται active dictum esse.

V. 23. Schol.: ἀλώμεθα· τῷ τῷ πλανώμεθα. Photius: τρανές τὸ σαφές οἱ τραγικοὶ λέγουσιν.

V. 27. ἐκ χειρὸς] Recte Neuius interpretatur non casu aliquo prostratus, i. e. violenter. Sic explicat v. 409: χειρὶ φορέσει et 1069: χειρὶν παρεθύνοντες. Vulgo explicant cominus. De dativo αὐτοῖς ἐπιστάταις vide Matth.

- κατ' ἴχνος ἄσσω, καὶ τὰ μὲν σημαίνομαι,
 τὰ δ' ἐκπέπληγμαὶ κοῦκ ἔχω μαθεῖν ὄτου.
 καιρὸν δ' ἐφήκεις· πάντα γὰρ τὰ τ' οὖν πάρος
 35 τὰ τ' εἰσέπειτα σῆ κυβερνώμαι χειρὶ.

ΑΘΗΝΑ.

ἐγνωσ', Ὀδυσσεῦ, καὶ πάλαι φύλαξ ἔβην
 τῇ σῇ πρόθυμος εἰς ὁδὸν κυνηγία.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἦ καί, φίλη δέσποινα, πρὸς καιρὸν ποινῶ;

ΑΘΗΝΑ.

ὡς ἔστιν ἀνδρὸς τοῦδε τάργα ταῦτά σοι.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

- 40 καὶ πρὸς τί δυσλόγιστον ὦδ ἦξεν χειρὶ;

tuisse iudicem, in Cens. p. 12 sqq. exposui.

§. 405. not. 3. Scholiasta: ἐπιστάταις· τοῖς ποιμαῖοι· καλῶς δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ παραγένοιτο τις ἀπαγγέλλων τὸ σαφές. πόθεν οὖν αἴτη ἢ ὑπόνοια; ὅτι εἶδεν τις αὐτὸν ἐν τῷ πεδίῳ πηδῶντα μετὰ τοῦ ξίφους κειροῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος. Adscripsit Lobeck. Plat. Legg. X, 906. A: ποιμνίων ἐπιστάταις.

V. 30. πηδῶντα πεδία] De accusativo, quocum πηδῶν coniunctum, vide ad Philoct. 144 sq.

V. 31. φράζει τε κἀδήλωσεν] Diversa tempora, Porsonus inquit ad Eur. Hec. 21., toties permiscet tragicis, ut hanc varietatem data opera quaesisse videantur.

V. 32. Schol.: σημαίνομαι· σηματοῦμαι, διὰ σημείων γινώσκω.

V. 33. τὰ δ' ἐκπέπλη. κτλ.] Notum est ἐκπέπλησθαι τι ita dici, ut sit Latine perhorrescere aliquid sive perturbari aliqua re. Perturbatum autem se his vestigiis esse Uli-

xes dicit, quae pecudum erant, quas in tentorium suum Aiax compulerat.

V. 34. καιρὸν] Sic 1316. Vide Matth. §. 425. 5. — Locutio κυβερνᾶσθαι ὑπὸ τινος πάντα vel κυβερνᾶσθαι ὑπὸ τινος πάντα, similis est locutioni ὑπηρετεῖν τινι πάντα, de qua ad Philoct. 15. dictum, ita explicandae: πᾶν ὑπηρετήματα ὑπηρετεῖν τινι. Vide ad O. R. 259. Rost. §. 104. ann. 7.

V. 36 sq. καὶ πάλαι κτλ.] Constructio est: καὶ πάλαι εἰς ὁδὸν ἔβην φύλαξ πρόθυμος τῇ σῇ κυνηγία.

V. 38. δέσποινα] Neuius confert v. 105., El. 626. et Valck. ad Eur. Hipp. 88.

V. 39. ὡς] Referenda haec particula, nam significans, ad suppressam sententiam: πρὸς καιρὸν ποινῆς. Vide Matth § 628, 5.

V. 40. Schol.: καὶ πρὸς τί δυσλόγιστον· ἐπίθετο πρῶτον, εἰ αὐτὸς ἔστιν ὁ δρασάας· εἴτα καὶ τὴν αἰτίαν πυνθάνεται· τὸ δὲ δυσλόγιστον ἕμιον τῷ

ΑΘΗΝΑ.

χόλω βαρυνθείς τῶν Ἀχιλλείων ὄπλων.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τί δῆτα ποιμναις τήνδ' ἐπευλίπτε βάσιν;

ΑΘΗΝΑ.

δοκῶν ἐν ὑμῖν χεῖρα χραίνεσθαι γόνῳ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἢ καὶ τὸ βούλεμ' ὡς ἐπ' Ἀργείοις τόδ' ἦν;

ΑΘΗΝΑ.

45 κἄν ἐξέπραξεν, εἰ κατημέλησ' ἐγώ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ποιάισι τόλμαις ταῖσδε καὶ φρενῶν θράσει;

V. 45. La. ἐξεπράξατ'. Hesychius: ἐξεπράξατο· ἐφό-

πρῶτος ἄσκοπον. ἀγνοεῖ γὰρ
εἰ τὴν μάχην. De verbis πρόσ
τί vide Matth. §. 591. β. Ad-
iectivum δυσλόγιστον iungendum
cum verbo ἦξεν, significatumque
locutione χεῖρ ἀποσεῖν idem at-
que Homericis verbis ἔγχει ἀπο-
σεῖν II. λ. 484; αὐτὰρ ἄγ' ἦρας ἀπο-
σεῖν ὄ. ἔγχει ἀμύνητο ηἰλεῖς ἡμῶν.

V. 41. τῶν Ἀχ. ὄπλων] Id
est propter denegata sibi
arma Achillea. Sic Pinda-
rus Nem. VII, 36: οὐ κεν ὄ-
πλων χολωθεὶς ὁ καρτερὸς Ἄϊας
ἔπαξε διὰ φρενῶν λευρὸν ἔλφος.
Adde Hom. II. α, 93: οὐτ' ἄρ'
ὄγ' εὐχολῆς ἐπιμήφειαι οὐδ'
ἐκαστόμβης. Eur. Hippol. 1402:
τιμῆς ἐμέμφθη. Phoen. 1668:
καὶ τῷ τάφῳ νῦν τὴν δίκην πα-
ρασχέτω, ubi recte Schol.:
τῷ τάφῳ explicat: τῷ τά-
φῳ μὴ τυχεῖν. Med. 963 ed.
Pors.: τῶν δ' ἐμῶν παίδων φν-
χῆς ψυχῆς ἂν ἀλλάξαίμεθ', οὐ
χρησσοῦ μόνον, ad quem locum
recte Schaeferus: exspectes,
inquit, contrarium fugae, ven-
niam manendi. Xenoph. Anab. V, 8, 1: Φιλιόσιος μὲν
ὠφλε καὶ Ξανθικλῆς τῆς φυλα-
κῆς τῶν γαυλικῶν χρημάτων τὸ
μείωμα εἰκοσι μνᾶς, i. e. Phile-

sus et Xanthicles prop-
ter neglectam custodiam
mercium navalium viginti
minis mulctati sunt ad
compensandas quae demin-
utae erant merces nava-
les. Eodem modo Latini scrip-
tores. Sic M. Tullius pro
Cn. Plancio c. 25: omnes enim
istiusmodi artes in iis re-
prehenduntur, i. e. absentia
artium. Florus IV, 10, 8: non
minor ex aqua clades, i. e.
defectu aquae.

V. 42. τί δῆτα ποιμναις
— βάσιν] Ut dicitur πῆδημα
πηδᾶν, πῆματα ποσῖν, ἀνώστα-
σιν στήναι, et quae sunt similia,
ita recte licuit dicere βάσιν βάλ-
ειν. At quum de hostili in
aliquem gressu ageret, maluit
poeta significantius verbum po-
nere, quod praeter intransitivam
illam eundi notionem etiam
impetum istiusmodi significatum
haberet. Cui rei accommodat-
tissimum fuit verbum ἐπευλίπτεν,
ita ut τί — βάσιν hoc significet:
cur vero in pecudes hunc
quem fecit gressum hosti-
lem (uno verbo impetum)
fecit? Similiter dictum βάσιν
ἐφίστασαι Trachin. 336. et γο-

ΑΘΗΝΑ.

νύκτωρ ἐφ' ὑμᾶς δόλιος ὀρμᾶται μόνος.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἢ καὶ παρέστη καπὶ τέρμ' ἀφίκετο;

ΑΘΗΝΑ.

καὶ δῆ' πὶ δισσαῖς ἦν στρατηγῖσιν πύλαις.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

50 καὶ πῶς ἐπέσχε χεῖρα μαιμῶσαν γόνου;

ΑΘΗΝΑ.

ἐγὼ σφ' ἀπείργω δυσφόρους ἐπ' ὄμμασι

γνώμας βαλοῦσα τῆς ἀνηκέστου χαρᾶς,

ΦΕΥΣΕΝ.

νυπετεῖς ἔδρας προσπιτῶ Eur.
Phoen. 300. Pluribus de hac
tota forma dicendi in Cens.
p. 36 sqq. et 55 sqq. exposui.

V. 43. ἐν ἑμῖν — φόνῳ] Confer v. 453: ὡςτ' ἐν τοιοῖσδε
χεῖρας αἰμάσαι βοτοῖς.

V. 44. ὡς ἐπ'] De coniu-
ctis his vocibus vide Matth.
§. 628.

V. 46. ποίαισι τόλμαις] Interpretantur vulgo qua au-
dacia. At nunquam, quod sciam,
ad significandam unius hominis
audaciam Graeci numero plu-
rali illius vocabuli utuntur. Ac-
cedit, quod ea significatio ne
satis quidem apta huic loco vi-
detur, sequentibus verbis καὶ
φρενῶν θράσει. Itaque explico
machinationes. Nunc apte
respondet Minerva, νύκτωρ —
μόνος, insidiis nocturnis usum
esse Aiacem dicens. De signi-
ficatione ista voc. τόλμαι satis
est adscripsisse Trach. 532: κα-
κᾶς δὲ τόλμας μῆτ' ἐπιστάμην
ἐγὼ μῆτ' ἐκμάθοιμι, τὰς τε τολ-
μοῦσας στυγῶ. Eur. Hipp. 414:
μισῶ δὲ καὶ τὰς σὺφόρους μὲν
ἐν λόγοις, λάθρα δὲ τόλμας οὐ
καλὰς κεντημένας. Ion. 1216:

καὶ κατεῖπ' ἀνγκασθεὶς μόγις
τόλμας Κροεύσης.

V. 48. Schol.: παρέστη·
ἐπληρώσεν ἡμῖν. καπὶ τέρμα·
τῆς ὁδοῦ.

V. 49. καὶ δῆ' κτλ.] De καὶ
δῆ' particulis ad El. 310. moni-
tum est. Schol.: στρατηγῖσιν
πύλαις· ταῖς τῶν σκηνῶν πύ-
λαις. Adverte locutionem δισσαῖς
στρατ. πύλαις, hoc significantem;
geminorum imperatorum
portis. Simillime v. 71. di-
ctum τὰς αἰχμαλωτῖδας χεῖρας, v.
55: πολύκερων γόνου, quocum
comparandum Aesch. Sept. c.
Th. 44: ταύγειος γόνος, Eur.
Iph. T. 72: Ἑλλήν γόνος, Bacch.
795: γόνου θῆλιν, caedem
mulierum., Hel. 1598: ταυρίου
γόνου, ib. 1607: ταυρίω σφα-
γῆ, porro huius fab. v. 64: εὐ-
κερων ἄγγον, v. 309: ἀγρίου
γόνου., El. 1428: μητρῶν λῆμα.,
Ant. 1272 ed. m.: γυναῖκετον
μόνον. Alia multa attulit Matth.
§. 446. not. 3. c.

V. 51. Schol.: τὸ ἔξῃ· ἐγὼ
σφ' ἀπείργω τῆς ἀνηκέστου χα-
ρᾶς. Nomine χαρᾶ significatur
voluptas sive desiderium
occidendorum Atridarum.
De adi. ἀνηκέστος vide El. 871.

καὶ πρὸς τε ποιμένας ἐτρέπω σύμμικτά τε
λείας ἄδαστα βουκόλων φρουρήματα·

- 55 ἔνθ' εἰσπεσῶν ἔκειρε πολύκερων φόνον,
κύκλω ῥαχίζων, κἀδόκει μὲν ἔσθ' ὅτε
δισσοὺς Ἀτρείδας αὐτόχειρ κτείνειν ἔχων,
ὅτ' ἄλλοσ' ἄλλον ἐπιτίτων στρατηλατῶν.
ἐγὼ δὲ φοιτῶντ' ἄνδρα μανιάσιν νόσοις
60 ὠτρυνον, εἰςέβαλλον εἰς ἔρηκ κακά.
κἀπειτ', ἐπειδὴ τοῦδ' ἐλώφησεν πόνον,
τοὺς ζῶντας αὐ δεσμοῖσι συνδήσας βοῶν,

V. 58. ἄλλοσ' ex mea coniectura scripsi. Libri ἄλλοι'. Tum ἐπιτίτων restitui cum Dindorfio. Vulgo ἐμπιτῶν.

V. 60. Retinui codicum scripturam quamvis vitiosam, quum quid scripserit poeta nondum liqueat. Neque enim iam proba quod

Tum, Lobeckius, γνῶμαι sunt, inquit, ludibria oculorum, quibus dea Iaiacem a proposito itinere deflectebat. Celsus IV, 8: quidam imaginibus falluntur, qualem insanientem Iaiacem vel Orestem poetarum fabulae ferunt. Ἀΐας vocat Aeschylus Choeph. 1044. Cfr. 439 sq. et 687. Adiectivum δεσφόρος idem hic atque παραφόρος, a recta via abducentes, significare videtur.

V. 53. πρὸς τε π. ἐτρέπω] De τε particulae collocatione ad O. C. 33. monitum est; de ἐτρέπω vide El. 615 ed. mese.

V. 53 sq. σύμμικτά τε — φρουρήματα] Apud scriptorem prosaicum verba haec: λείας βουκόλων φρουρήματα, significarent bubulcorum in custodienda praeda curam (de duplici ex uno nomine apto genitivo cf. Matth. §. 380. not.); contra Sophocles hoc sensu ea accipi voluit: praedam a bubulcis custoditam sive armenta a pastoribus custodita. Quod quo iure facere ei licuerit, pluribus in Cens.

p. 87 sqq. explanavi. — De adiectivis et σύμμικτά et ἄδαστα cum nomine φρουρήματα iunctis, quum deberent cum substantivo λείας coniungi, vide ad v. 7. notata. Dicuntur autem armenta illa, quae praedati erant Graeci, σύμμικτα, quod in eodem cum gregibus (πομναίς) loco versabantur, ἄδαστα autem, quod nondum divisa ducibus exercitus erant. Schol.: σύμμικτά τε βουκόλων φρουρήματα περιφραστικῶς σύμμικτα βουκόλια.

V. 55. Schol.: ἔκειρε ἦτοι ἀντὶ τοῦ κέρων ἐποίησε. De locutione κέρων φόνον in Cens. p. 71. sq., de adiectivo πολύκερων, pro quo genitivum substantivi expectaveris, ad v. 49. dictum est. Neque vero πολύκερων φόνον hoc tantum significat: caedem pecorum cornigerum, sed, ut recte Schol. rec. interpretatus est, φόνον πολλῶν κεραιφόρων ζῴων. Vide quae ad O. C. 17. Ant. 146. sq. Trach. 747. et in Cens. p. 89 sqq. annotavimus.

V. 56. Schol.: κύκλω ῥαχίζων· κατὰ πάντα τόπον τῆς ἐπαύλιως σφάζων καὶ διακόπων,

- ποιμένας τε πάσας ἐς δόμους κομίζεται,
ὡς ἄνδρας, οὐχ ὡς εὐκέρων ἄγρην ἔχων.
65 καὶ νῦν κατ' οἴκους ξυνδέτους αἰκίζεται.
δείξω δὲ καὶ σοὶ τήνδε περιφανῆ νόσον,
ὡς πᾶσιν Ἀργείοισιν εἰσιδῶν θροῆς.
θαροῶν δὲ μίμνε, μηδὲ συμφορὰν δέχου
τὸν ἄνδρ'. ἐγὼ γὰρ ὀμμάτων ἀποστροφούς
70 αὐγὰς ἀπείρξω σὴν πρόσοψιν εἰσιδεῖν.
οὗτος, σὲ τὸν τὰς αἰχμαλωτίδας χέρας

olim cum Lobeckio posui εἰς ἔρηκ κακῆν. Scholiasta; γρ. ἐρεῖν κακῆν. Praeterea magna offensio in asyndeto ὠτρυνον, εἰςέβαλλον, quod noli defendi putare El. 719: ἤφριζον, εἰςέβαλλον ἐπικαὶ πρῶτῃ, nam ab illo quoque loco alienum est asyndeton.

διὰ τὸ τὴν πρώτῃν καὶ μεγάλην διακοπήν κατὰ ῥαχίν γίνεσθαι.

V. 57. ἔχων] Potuit hoc salvo sensu omitti; sed vide Matth. §. 557. not. 2.

V. 58. ὅτ' — στρατηλατῶν] Verba sic iungenda: ὅτ' ἄλλοσε ἐπιτίτων ἄλλον στρατηλατῶν, scil. ἔδοκει κτείνειν. De verborum ordine vide v. 685 sq. 723 sq. et quae ad O. C. 1223. exempla similia allata sunt, de particulis ἔσθ' ὅτε — ὅτε Hermann. ad Vig. p. 792.

V. 59 sq. Schol.: ἐγὼ δὲ φοιτῶντα ἦτοι μινόμενον. φοῖτος γὰρ ἢ μανία ἢ περιεχόμενον ἐν τοῖς ποιμνοῖς διὰ τὴν μανίαν· λέγει γὰρ μανιάσιν νόσοις. ἢ ἀναστρεφόμενον ἐν τῇ μανίᾳ. [Εἰς τὸ αὐτό.] μεθ' ὀσμῆς μεμνηότα. Iungenda videntur verba φοιτῶντα μαν. νόσοις. Similiter dixit Euripides Bacch. 997: μανίᾳ κραδί τε παρακόπως τε λήμει στέλλεται, significans ruere, furere. Cf. O. R. 1255.

V. 63. κομίζεται] Sic Eur. Hel. 579: ἦν ἄντρα κούθει καὶ Φουγῶν κομίζομαι.

V. 66. Schol.: δείξω δὲ

καὶ σοὶ· πιθανῆ ἢ παρελθοῦς τοῦ Ἀιαντος· οὕτω γὰρ μίξον γίνεται τὸ πάθος τῆς τραγῳδίας, τῶν θεατῶν νῦν μὲν παραφρονοῦντα, ἄλλῃ δ' ὕστερον ἐμφορὰν θεωμένων· καὶ ἐνα ἰδῶν ὁ Ὀδυσσεύς ἐξείη τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν· οὕτω δὲ καὶ ἡ εἰννοία τῆς Ἀθηνᾶς ἐκδιδανταί εἰς Ὀδυσσεῖα.

V. 68 sq. μηδὲ — τὸν ἄνδρ'] Hermannus cum Brunckio: neque infortunium tibi puta hunc virum fore. Rectius alii iungunt μίμνε τὸν ἄνδρα. Sic 844: γένεσθε, μὴ φέλοσθε, πανδήμιον στρατοῦ, et v. 1379: καὶ ἐναπορεῖν καὶ μηδὲν ἄλλελαιν, ὕσον κτλ. Vide quae in Cens. ad v. 475 sq. exposuimus, Musgravius adscripsit Aristoph. Eccles. 512: μὴ ἐναφορὰ γενήσεται τὸ πρᾶγμα. Eur. Or. 139: ἀλλ' ἐμοὶ τὸνδ' ἐνεγείραι ἐναφορὰ γενήσεται.

V. 69 sq. ἀποστροφούς — ἀπέρξω] Pro ἀπέρξω expectaverit quis ποιῶσα; sed ita solent tragici. Vide Advers. mea in Philoct. p. 51 sq. Sic huius fab. 1019.

V. 71. οὗτος] Vide Matth. §. 312, 1.

δεσμοῖς ἀπειθύνοντα, προσμολεῖν καλῶ·
Αἰαντα φωνῶ· στείχε δωμαίων πάρος.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τί δρᾶς, Ἀθάνα; μηδαμῶς σφ' ἐξω κάλει.

ΑΘΗΝΑ.

75 οὐ σίγ' ἀνέξει, μηδὲ δειλίαν ἀρείς;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' ἐνδον ἀρκεῖτω μένων.

ΑΘΗΝΑ.

τί μὴ γένηται; πρόσθεν οὐκ ἀνὴρ ὄδ' ἦν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἐχθρὸς γε τῷδε τάνδρῳ καὶ τανῦν ἔτι.

ΑΘΗΝΑ.

οὐκουν γέλως ἠδιστος εἰς ἐχθροῦς γελᾶν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

80 ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ τοῦτον ἐν δόμοις μένειν.

V. 75. ἀρῆ correctum in La. Idem cod. a prima manu ἀρῆς,

V. 72. Schol.: ἀπειθύνοντα· τιμωρίαν ἀπαιτοῦντα. ἐπιβαλόντα μετὰ εὐθύνης. Rectius Neuius interpretatur retorqueere coll. O. R. 1154. Cf. v. 542.

V. 73. Αἰαντα φωνῶ] Solent ita Graeci non raro dicere, sic ut idem sit atque καλῶ σφ, ὡς Αἰαν. Sic infra v. 831: καλῶ δ' ἄμα πομπαίων Ἐρμῆν κτλ., quod est: te invoco, Mercuri. Ibid. 835 sqq.: καλῶ δ' — σεμνῶς Ἐρινῶς κτλ., ubi v. 843. pergit: ἴτ', ὡς ταχέϊαι — Ἐρινῶς. v. 857: καὶ τὸν διαφρεντῆν Ἄλιον προσενέπω. 862: καὶ τὰ Τρωϊκὰ πεδία προσαιδῶ. Trach. 227 sq.: χαιρέειν δὲ τὸν κήρυκα προῦνέπω, χρόνῳ πολλῷ φανέντα, χαρτὸν ἐλ' τι καὶ φέρεις. Hinc non mirum est in appellatione saepe vocativum et nominativum consociari, ut huius fab. 861: ὦ κλεινὰ Ἀθήναι καὶ τὸ σύντροπον γένος, quod est χαιρέετε, ὦ Ἀθήναι, καὶ χαιρέτω τὸ σύν-

τροπον γένος. Adde Phil. 530. 867. 986.

V. 75. οὐ σίγ' κτλ.] Neuius: „οὐ vocula communis est membris ambobus, unde in altero cogitatur καὶ οὐ μὴ. Vide Matth. §. 498. c. §. 517. not. 2.“ Ego de hac locutione dixi ad O. R. 618 sq. — Sensus est: non silebis ac cavebis, ne timiditatis crimen auferas? De locutione δειλίαν ἀρνεσθαι cfr. Ant. 924: δουσαβείαν κησασθαι.

V. 76. Schol.: μὴ πρὸς θεῶν· παραιτεῖται Ὀδυσσεύς, οὐχ ὡς κωμωδοῦντος τοῦ ποιητοῦ δειλίαν τοῦ ἥρωος, οὕτω γὰρ ἀφαιρεθεῖ τῆς τραγωδίας τὸ ἀξίωμα· ἀλλὰ τὸ εὐλαβεῖς ἐνδείκνυται. Ἐμφορος γὰρ ἦν τὸ τῷ μεμνηότι παραχωρεῖν ὅσα γὰρ, οἷον ἦν προσελθόντα ἐκτίνον θεάσασθαι τὸν ἐχθρόν. Vel sponte intelligitur ad μὴ πρὸς θεῶν suppleendum esse ἐξω κάλει αὐτόν.

ΑΘΗΝΑ.

μεμνηότ' ἀνδρα περιφανῶς ὄκνεῖς ἰδεῖν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

φρονοῦντα γάρ νιν οὐκ ἂν ἐξέστην ὄκνη.

ΑΘΗΝΑ.

ἀλλ' οὐδὲ νῦν σε μὴ παρόντ' ἴδη πέλας.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

πῶς, εἴπερ ὀφθαλμοῖς γε τοῖς αὐτοῖς ὄρᾳ;

ΑΘΗΝΑ.

85 ἐγὼ σκοτώσω βλέφαρα καὶ δεδορκότα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

γένοιτο μεντὰν πᾶν, θεοῦ τεχνωμένου.

ΑΘΗΝΑ.

σίγα νυν ἔστῶς καὶ μὲν' ὡς κυρεῖς ἔχων.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

μένοιμ' ἂν· ἠθέλον δ' ἂν ἐκτός ὦν τυχεῖν.

a secunda ἀρείς, id quod in ceteris codd. reperitur.

De locutione ἀρκεῖτω μένων vide Matth. §. 297.

V. 77. Schol.: τί μὴ γένηται· μὴ τί γένηται φοβῆ; οὐχ ὁ αὐτός ἦν καὶ πρότερον ἀνθρῶπος, ἀλλ' οὐδὲν ἑμᾶς ἐργάσατο κακόν, ἡμῶν ἐπιμελουμένων. Hoc dicit Minerva: num antea non fuit vir fortissimus? i. e. antea quoque fuit vir fortissimus. Quibus verbis hoc significat: quem antea non formidasti, quamvis esset vir fortissimus, ne nunc quidem formidare te convenit. De voc. ἀνὴρ usu vide ad O. C. 389. De ordine verborum τί μὴ γένηται cf. El. 1276: τί μὴ ποιήσω; Similia attulit Matth. §. 488, 12.

V. 78. Schol.: τῷδε τάνδρῳ· δικαστικῶς ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ, τῷ Ὀδυσσεῖ. Cf. Matth. §. 470. 9. Rost. §. 99, 6. d. Sensus hic est: et infensus quidem mihi etiam nunc, i.

Soph. Trag. Vol. II. Sect. II.

e. a quo antea mihi cavi, ut ab adversario fortissimo, ab eo nunc quoque mihi cavendum puto. De γέ particula cf. O. C. 475.

V. 79. γέλως — γελᾶν] I. e. ἠδιστόν ἐστιν εἰς ἐχθροῦς γελᾶν; Simillima exempla attulit Matth. §. 309.

V. 80. Schol. ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ· μέτριον διεφύλαχθη τὸ τοῦ Ὀδυσσεύς ἠθος, διὰ τὸ μὴ ἐντροπᾶν τοῖς κακοῖς.

V. 82. φρονοῦντα κτλ.] De locutione ἐκαίηται τινα, vitare aliquem, vide Matth. §. 393. Rost. §. 104. 2. c. Adde Schaeffer. ad Demosth. p. 331, 8.

V. 85. ἐγὼ σκοτώσω — δεδορκότα] Simillima O. R. 408: οὐ καὶ δεδορκας κοῦ βλέπεις, ubi vide notam. Cf. v. 69 sq.

V. 89. μένοιμ' ἂν· ἠθέλον δ' ἂν] Manebo; vellem autem etc. Cf. Matth. §. 515. β. et §. 509.

ΑΘΗΝΑ.

ὦ οὔτος, Αἴας, δεύτερόν σε προσκαλῶ.

90 τί βαιὸν οὕτως ἐντρέπει τῆς συμμάχου;

ΑΙΑΣ.

ὦ χαῖρ', Ἀθάνα, χαῖρε, Λιογενὲς τέκνον,
ὡς εὖ παρῆστίς· καὶ σε παγγούσοις ἐγὼ
στῆψω λαυύροις τῆσδε τῆς ἄγρας χάριν.

ΑΘΗΝΑ.

καλῶς ἔλεξας, ἀλλ' ἐκείνῳ μοι φράσον,
95 ἔβραψας ἔγχος εὖ πρὸς Ἀργείων στρατῶ;

ΑΙΑΣ.

κόμπος πάρεστι, κούκ ἀπαρονοῦμαι τὸ μῆ·

ΑΘΗΝΑ.

ἦ καὶ πρὸς Ἀτρεΐδαισιν ἤμαξας χέρα;

V. 97. ἤμαξας ex coniectura Musgravi scripsi. Libri ἤμαξας. Vide quae in Cens. p. 34 sqq. exposui. Permirum est autem potuisse a viris doctis ad defendendam scripturam vulgatam αἰχμάζειν χέρα illud asferri, quod legitur in Trachin. 355: αἰχμάσαι τὰδε, quum illud sit notissimum, accusativum pronomi-

V. 89. ὦ οὔτος, Αἴας] Cf. 482. 525. 1269. et O. C. 1627: ὦ οὔτος, οὔτος, Οιδίπους. Matth. §. 312, 1.

V. 90. τί βαιὸν κτλ.] Eustathius p. 610, 9: ἐντρέπεν λαβὼν Σοφοκλῆς βαιὸν ἐντρέπεται λέγει τὸ οὐδ' ὅλως ἐπισημασθαι.

V. 91. Schol.: ὦ χαῖρ', Ἀθάνα· ἐπέγνω μὲν τὴν Ἀθηναίαν· τὰ δὲ ἐξῆς τοῦ παρναυλοντος· οὕτω γὰρ ἂν προκόψειεν ἡ εὐπρόσδοτος· οὐ παντελῶς δὲ ἀπώλειο αὐτοῦ τὸ ἡγεμονικόν· ἀλλ' ἡ μανία γέγονε πρὸς τὸ λογιστικόν· ἐμμένητο μὲν γὰρ ὡς ἐχθροῦς ἀνελών, πρὸς τὸ πρόσωπον δὲ ἐσφάλλειτο, ὅτι πομπία ἀνέειλε, καὶ διελογίζετο ἀνδρας ἀνηγκύνας.

V. 94. καλῶς ἔλεξας] Si-

militer dictum atque Philoct. 871: αἰνῶ τὸδε, ubi vide notam.

V. 95. ἔγχος] Gladium. Sic v. 658. et Ant. 215.

V. 96. κούκ — τὸ μῆ] Sic Ant. 441: καὶ φημί δρᾶσαι κούκ ἀπαρονοῦμαι τὸ μῆ, ubi vide notam.

V. 97. ἤμαξας χέρα] Simillime dictum atque ante v. 95: ἔβραψας ἔγχος.

V. 98. ὡςτ' οὔποτ' κτλ.] I. e. τοσοῦτον ἤμαξας χέρας, ὡς τε κτλ.

V. 99. τὸ σὸν] Sermo-nem tuum. Sic 1401: ἐπαυτέ-σας τὸ σὸν.

V. 100. Schol.: τὰμά· καλῶς τὰ ἐμά ἐφη, οὐχ ἂ δεῖ με λαβεῖν, ὡς ἴδιον ἀποστειρημέ-ρος. — [Εἰς τὸ αὐτό.] τὰ ἀνή-κοντα ἐμολ. De acerbitate di-

ΑΙΑΣ.

ὡστ' οὔποτ' Αἴανθ' οἶδ' ἀτιμάσουσ' ἔτι.

ΑΘΗΝΑ.

τεθινᾶσιν ἄνδρες, ὡς τὸ σὸν ξυνηῖξ' ἐγώ.

ΑΙΑΣ.

100 θανόντες ἤδη τὰμ' ἀφαιρείσθων ὄπλα.

ΑΘΗΝΑ.

εἶεν· τί γὰρ δὴ παῖς ὁ τοῦ Λαερτίου
ποῦ σοι τύχης ἐστῆκεν; ἦ πέφευγέ σε;

ΑΙΑΣ.

ἦ τοῦπίτριπτον κίναδος ἐξήρου μ' ὄπου;

ΑΘΗΝΑ.

ἔγωγ'· Ὀδυσσεῖα τὸν σὸν ἐνστάτην λέγω.

ΑΙΑΣ.

105 ἠδιστος, ὦ δέσποινα, δεσμώτης ἔσω
θακεῖ· θανεῖν γὰρ αὐτὸν οὔτι πω θείλω.

num vel adiectivorum generis neutrius cuiusvis generis verbis apponi posse. Neque vero quod Oppian. Hal. II, 499. scripsit: αἰχμάζειν δήτοις ἄλιον μόρον, et Lycophr. v. 441: αἰχμάσουσα λουθηθῆν βοήν, ad tuendam scripturam vulgatam adhibendum est.

eti, θανόντες ἀφαιρείσθων, vide ad Ant. 310.

V. 101 sq. τί γὰρ — ἐστῆκεν] Eadem orationis forma v. 983 sq. Philoct. 421 sq.: τί δ' ὅς παλαιὸς κάγαθος φίλος τ' ἐμὸς Νέστορ ὁ Πύλλος ἐστίν; Trach. 336 ed. meae: τί δ' ἀντὶ τοῦ με τῆρ' ἐφίτασαι βάνου; Demosth. pro coron. p. 242, 2: τί δ' Ἀρίστανος ἐν Σικωνί; καὶ τί Περικλῆος ἐν Μεγάροις; οὐκ ἀπερῶμμέντοι; De locutione παῖς ὁ τοῦ Λαερτίου confert Neuius Reiz. de incl. acc. p. 77. Ant. 1181: δάμαγμα τῆρ' Κρόνου. Trach. 1048: ἀκουῖς ἡ Διός. — De εἶεν ad O. C. 1303. dictum est; de usu verbi στήναι ad huius fab. v. 198.

V. 103. Schol.: τοῦπίτρι-πτον κίναδος· τὸ ἐξῶλες θη-φρον· κίναδος γὰρ ἡ ἀλώπηξ·

πάνυ δὲ κατατρέχει τοῦ Ὀδυσ-σεύος ὡς ἐχθροῦ. Rectius alii ἐπίτριπτον explicant versutum, collatis vocabulis τρίμμα, περὶ-τριμμα, ἐπίτριμμα, et appositis verbis Andoc. de myst. p. 49: ὦ οὐκοφάντια καὶ ἐπίτριπτον κί-ναδος. Cf. Osann. diss. de Ai. p. 100 sqq.

V. 104. ἔγωγ'] Profecto. Sic 1347. Trach. 1248. et alibi saepissime. Similiter in nega-tione οὐ δήτ' ἔγωγε dicitur, ut O. R. 1161. Trach. 1208. Phil. 735. Tam Etymol. M. p. 625, 24: παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Αἴαντι μωαιγοφόρον τὸν σὸν ἐνστά-την λέγω ἀντὶ τοῦ ἀντιστάτην. Nomen Ὀδυσσεῖα trisyllabum est; vide Matth. §. 83. not. 3.

V. 105. Schol.: ἠδιστος· καθ' ἠδονήν μοι.

ΑΘΗΝΑ.

πρὶν ἂν τί δράσης, ἢ τί κερδάνης πλέον;

ΑΙΑΣ.

πρὶν ἂν δεθείς πρὸς κίον' ἐρξείου στέγης

ΑΘΗΝΑ.

τί δῆτα τὸν δύστηνον ἐργάσει κακόν;

ΑΙΑΣ.

110 μάλιστα πρῶτον νῶτα φοινηθεις θάνη.

ΑΘΗΝΑ.

μὴ δῆτα τὸν δύστηνον ὧδέ γ' αἰκίση.

ΑΙΑΣ.

χαίρειν, Ἀθάνα, τὰλλ' ἐγὼ σ' ἐρίεμαι·

κείνος δὲ τίσει τήνδε κούκ ἄλλην δίκην.

ΑΘΗΝΑ.

οὐ δ' οὖν, ἐπειδὴ τέως ἦδε σοι τὸ δρᾶν,

115 χρῶ χειρὶ, φείδον μηδὲν ὠνπερ ἐννοεῖς.

ΑΙΑΣ.

χωρῶ πρὸς ἔργον· τοῦτό σοι δ' ἐρίεμαι,

τοιάνδ' αἰί μοι σύμμαχον παρεστάναι.

V. 107. κερδάνης] Vide Matth. §. 185. Lobeck. ad Phrya. p. 24 sqq. De postposito pronomine interrogativo vide Matth. §. 488, 12.

V. 108 — 110. πρὶν ἂν — φοινηθεις θάνη] Haerere quis possit in dictione θανῆν οὐτε πῶ θλώ, πρὶν ἂν — θάνη. At sunt ea verba hoc sensu dicta: nolo eum ante mori, quam flagello terga eius ita cruentavero, ut ea ipsa re mortem consequatur. Sic Philoct. 1329 sqq.: καὶ πάλαι ἔσθι τῆδε μήποι' ἐντυχεῖν νόσον βασιλᾶς, — πρὶν ἂν — τῶν παρ' ἡμῖν ἐντυχῶν Ἀσκληπιῶν νόσον μαλαχθῆς τῆδε.

V. 108. δεθείς — στέγης] κίων ἐρξείου στέγης, ut Schol. ait, vel tibicinem significat, qui

tecti trabem fulcit, τὸν τὴν δραφὴν ὑπερείδοντα κίονα, Plut. Rom. c. 28. Pausan. VI, 9, 3., quem Aeschylus Ag. 897. ὑψηλῆς στέγης σῆλον ποδῆρη vocat, vel quamlibet aliam columnam in aula tentorii positam. Is consuetus alligandis noxiis locus: προσδεθείς κίονι κλαβε πληγὰς πολλάς, Artemid. I, 68. p. 114. θήσαντες πρὸς τὸν κίονα αὐτὸν ἐμαστίονον, Aeschin. c. Tim. p. 83. eodemque modo Lysias Fr. XLV, 407, 4. Hyperides ap. Poll. III, 80. L. O. B. Idem de forma adiect. ἐρξείου optime ad h. l. exposuit.

V. 110. Schol.: μάλιστα πρῶτον· ἐντυθεν ἢ ἐπιγραφῆ τοῦ δράματος· οὐ πρότερον φοιτῶν αὐτόν, πρὶν ἂν μιαιτώσω.

V. 112. χαίρειν — ἐφτεμαι] De ceteris, omnia,

ΑΘΗΝΑ.

ὄρξες, Ὀδυσσεῦ, τὴν θεῶν ἰσχύν, ὕσῃ;
τούτου τίς ἂν σοι τάνδρος ἢ προνοούστερος;

120 ἢ δρᾶν ἀμείνων εὐρέθη τὰ καιρία;

ΟΛΥΣΣΕΥΣ.

ἐγὼ μὲν οὐδὲν οἶδ'· ἐποικισίρω δὲ τιν
δύστηνον ἔμπας, καίπερ ὄντα θυμεινῆ,
ὄθούνεκ' ἄτη συγκατέξενκται κακῆ,
οὐδὲν τὸ τοῦτον μᾶλλον ἢ τοῦμόν σκοπῶ.

125 ὄρῳ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν
εἶδωλ', ὅσοιπερ ζῶμεν, ἢ κούφην σκιάν.

ΑΘΗΝΑ.

τοιαῦτα τοίνυν εἰσορῶν ὑπέροκτον

μηδὲν ποι' εἴπης αὐτὸς εἰς θεοὺς ἔπος,

μηδ' ὄγκον ἄρη μηδέν', εἰ τινος πλέον

130 ἢ χειρὶ βρῖθεις, ἢ μακροῦ πλούτου βάθει·

ὡς ἡμέρα κλίνει τε κανάγει πάλιν

ἅπαντα τάνθρωπεια· τοὺς δὲ σώφρονας

θεοὶ φιλοῦσι καὶ στυγοῦσι τοὺς κακοὺς.

quae vis, fieri cupio; quod cum usitata amandandi formula χαίρειν ἀ κελύω verbis congruit, sententia discrepat, quippe seiunctum ab aspersionis significatione, quae illi non nativa quidem, sed usus quodam arbitrio adiuncta est. L. O. B.

V. 114. τὸ δρᾶν] De articulo infinitivo praeposito bene exposuit Matth. §. 543. et ad Eur. Hipp. 49.

V. 115. χρῶ χειρὶ, φείδον] Asyndeton in exhortatione. Adscripsit Neuius v. 811. 844. 9-8. Ant. 1037. Trach. 1255.

V. 116 sq. χωρῶ — παρεστάναι] His dictis in tentorium redit Ajax.

V. 119 sq. τίς ἂν — ἐφτεμαι] Quis repertus esset? Supple: si quaesitus esset. Adscripsit Neuius Ai.

411. 430. O. R. 117. Ant. 390. 502. Trach. 709. Phil. 443. 869.

V. 121 sq. ἐποικισίρω κιλ.] Recte Hermannus monuit hoc dici: miseret me Aiacis, qui, ut sit inimicus, at miser tamen, ideoque miseratione dignus est. Scholiasta: ἴσως ἕτης φασί, Ἀιτικοὶ δὲ ἔμπας καὶ ἔμπα.

V. 123. ἄτη συγκατέξενκται] Similis locutionis exempla attulit ad Ant. 1289.

V. 124. Schol.: ἢ τοῦμόν σκοπῶν οἶον, ἄφορῶν εἰς τὰ ἀνθρώπινα τὰ πάσιων κοινά.

V. 125. ἄλλο πλὴν] I. e. ἄλλο ἢ, coll. Schaefero ad Demosth. Mid. p. 572, 20.

V. 127. Schol.: ὑπέροκτον· ἀντὶ τοῦ ὑπέροκτον.

V. 130. χειρὶ βρῖθεις] Eustathius II. A. p. 54: χειρὶ βρῖθεις ἀντὶ τοῦ δυνατός εἰ.

ΧΟΡΟΣ.

- Τελαμώνιε παῖ, τῆς ἀμφιρότου
 135 Σαλαμῖνος ἔχων βάθρον ἀγγιάλον,
 σὲ μὲν εὖ πρᾶσσοντ' ἐπιχαίρω·
 σὲ δ' ὅταν πληγὴ Διὸς ἢ ζαμενῆς
 λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθρονος ἐπιβῆ,
 μέγαν ὄκνον ἔχω καὶ περόβημαι,
 140 πτηνῆς ὡς ὄμμα πελείας,
 ὡς καὶ τῆς νῦν φθιμένης νυκτὸς
 μεγάλοι θόρυβοι κατέχουσ' ἡμᾶς
 ἐπὶ δυσκλείᾳ,

V. 134—171. Minerva ubi evanuit Ulixesque e scena discessit, advenit Chorus, ex nautis Salaminii constans. Qui quum sibi persuadere non potuisset verum esse, quod Ulixes dissipasset, greges Graecorum, qui nocte praeterita occisi erant, Aiacem interfecisse, precatur eum, ut egressus e tentorio istius rumoris invidiam ipse opprimat.

V. 134. Τελαμώνιε παῖ] Eodem modo Hom. II. V, 67: Τελαμώνιον νιδόν aliique saepe dixerunt. Similiter Latini, veluti Ovid. Met. I, 473: Apollineas medullas. Virg. Aen. VII, 1: Aeneia nutrix. Vide etiam ad v. 49. notata.

V. 135. Σαλαμῖνος ἔχων βάθρον] Σαλαμῖνος βάθρον est Salamina eminentem sc. e mari. Cf. 860: πατρώον ἑστίας βάθρον, Philoct. 1000: ἦος ἂν ἦ μοι γῆς τὸδ' αἰπεινὸν βάθρον, Ant. 854: ὑψηλὸν ἐς Αἰκας βάθρον, pro quo Aesch. Ag. 383. dixit: λυκίσσαντι μέγαν Αἰκας βωμόν., Eur. Iph. Aul. 1283: Τροίας κλεινὸν βάθρον.

Ibid. ἀγγιάλον] Non male, puto, Lobeckius Salamina ita dici putat, quod quasi πρόσγειος sit. In altero adiectivo, ἀμφιρότου, insulae significatio inest.

V. 136. σὲ — ἐπιχαίρω] Diversus hic locus a ceteris omni-

bus est, in quibus χαίρειν cum accusativo participii coniunctum reperitur, cuiusmodi exempla attulit Matth. §. 414, 12. et §. 555. i. Neque enim illud potest Chorus dicere, quod alias χαίρω σε εὖ πρᾶσσοντα significat, gaudeo, quod vales, sed hoc dicere debet: si vales, gaudeo, sive, quae Latinorum in hac re formula sollemnis est, si vales, bene est. Itaque genitivus potius participii requiritur: σοῦ μὲν εὖ πρᾶσσοντος, ἐπιχαίρω. Sed, ut vere monet Lobeckius, quia quae sequuntur, σὲ δ' ὅταν ζαμενῆς κτλ., sententiae summam continent, hic accusativus pronomen praecedens in sui similitudinem videtur traxisse.

V. 137. πληγὴ Διὸς] Conferat Musgravius v. 278 sq. Sophoclis Oilei fragm. apud Stobaeum Serm. 114, 6. p. 584: ὅταν δὲ δαίμων — μάστιγι' ἐκείσῃ., Hom. II. V, 812: Διὸς μάστιγι. Scholiasta explicat nomine νόσος.

V. 138. ἐκ Δαναῶν] Vide quae ad Ant. 193. annotata sunt. Κακόθρονος explicat Scholiasta διάβολος. Cf. Ant. 500. cum nota nostra.

V. 140. Schol.: πτηνῆς ὡς ὄμμα πελείας· ἐπεὶ περιδείξ τὸ ζῶον, ὄμμα δὲ πελείας περιφραστικῶς ἢ ἀλλεῖα. Immo re-

- σὲ τὸν ἵππομανῆ λειμῶν' ἐπιβάντ'
 145 ὀλέσαι Δαναῶν βοτὰ καὶ λείαν,
 ἤπερ δορίληπτος ἔτ' ἦν λοιπῆ,
 κτεινόντ' αἰθῶνι σιδήρω.
 τοιούσδε λόγους ψιθύρους πλάσσων
 εἰς ὧτα φέρει πᾶσιν Ὀδυσσεύς
 150 καὶ σφόδρα πείθει.
 περὶ γὰρ σοῦ νῦν εὐπιστα λέγει,
 καὶ πᾶς ὁ κλύων τοῦ λέξαντος
 χαιροὶ μᾶλλον τοῖς σοῖς ἄχεσιν καθυβρίζων.

cte Lobeckius monuit eogitate Sophoclem ὄμμα πελείας posuisse, quod oculorum viatione animi motum significari intelligeret. Cf. O. C. 726 sq. et Trachl. 527. Idem Lobeckius ad defendendam locutionem πτηνῆς πελείας apte contulit Philoct. 289: ὑπόπτεροι πελείαι. Epigrammat. T. IV. p. 258: πτηναὶ χῆνες. Aesch. Sept. c. Th. 1022: πετεινοὶ οἰωνοί.

V. 141. Schol.: ὡς καὶ — νυκτὸς· ὡς καὶ τῆς παρελθούσης νυκτὸς ἐν φόβῳ γεγονότα ἐπὶ τῇ σῇ δυσκλείᾳ, πιθανῶς δὲ οὐκ ἔλλεγει τὸν βασιλέα ὡς ἡμαρτηκότα, ἀλλὰ τὴν δυσπραξίαν προσέλαβεν ὡς ἀπὸ τῆς εἰμαρμένης· πάντῃ δὲ εὐνοί ὄντιες ἀπεισιτοῦσι καὶ ὑπολαμβάνουσι αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἔχθρου σκοφαντεῖσθαι· ἐν δέει οὖν καθέστηκε, ὅταν ἢ τι τοιοῦτο περὶ σέ.

V. 142 sq. μεγάλοι — δυσκλείᾳ] Oratio obliqua, σὲ τὸν ἵππομανῆ — σιδήρω, apta est ex notione dicendi sive vociferandi, quae inest in verbis μεγάλοι — ἡμᾶς, quorum sensus hic est: magnis tumultuantium clamoribus obruti sumus, quod idem est atque magna cum vociferatione nobis dictum est. Tum ἐπὶ δυσκλείᾳ iungendum cum substantivo θόρυβου est, ita ut θόρυβοι ἐπὶ δυσκλείᾳ

paene idem sit atque θόρυβοι δυσκλείᾳ. Cf. Matth. §. 586. γ.

V. 144. τὸν ἵππομανῆ λειμῶν'] Scholiasta interpretatur: εὐανθῆς, ἐφ' ᾧ οἱ ἵπποι μαινόνται, Lobeckius pratum, quod equi persultant et perfurunt, Hermannus equis luxurians sive equorum plenum.

V. 145. βοτὰ καὶ λείαν] Vocabulo βοτὰ idem significatur atque v. 42. nomine πορμναίς, i. e. omnes omnino pecudes, in quas Ajax irruit. Itaque quod appositionis loco a prosaico scriptore additum esset, λείαν, poeta maluit per καὶ copulam cum voc. βοτὰ coniungere. Similia exempla ad h. l. attulit Lobeckius.

V. 147. αἰθῶνι σιδήρω] Adiectivo αἰθῶνι color niger significari videtur. Cfr. v. 230 sq.: σιγκατακτίας κελαινοῖς ἔλφεσιν βοτὰ., Trachl. 845: κελαινὰ λόγχα προμάχου δορός. Adde huius fab. 1025: κνώδων αἰόλος.

V. 151. Schol.: εὐπιστα λέγει· ὅτι ἐν ἀντιγὰ καθέστηκας τῆς ἡτις χάριν' ἢ ἐπεὶ μέγας εἶ, εἶχες τὸν φθόρον ομαπράττοια.

V. 152 sq. καὶ πᾶς — καθυβρίζων] Et quicumque audit, maiore cum voluntate quam is, qui dixit, tuis acrumnis insultat.

- τῶν γὰρ μεγάλων ψυχῶν ἰεῖς
 155 οὐκ ἂν ἀμάρτοις, κατὰ δ' ἂν τις ἐμοῦ
 τοιαῦτα λέγων οὐκ ἂν πείθοι·
 πρὸς γὰρ τὸν ἔχονθ' ὁ φθόνος ἔρπει.
 καίτοι σμικροὶ μεγάλων χωρὶς
 σφαλερὸν πύργου ὄμμα πέλονται·
 160 μετὰ γὰρ μεγάλων βαιὸς ἀριστ' ἂν,
 καὶ μέγας ὀρθοῖθ' ὑπὸ μικροτέρων.
 ἀλλ' οὐ δυνατὸν τοὺς ἀνοήτους
 τούτων γνώμας προδιδάσκειν.

V. 155. ἀμάρτοις cum G. Dindorfio ex La. et Suida s. v. κλύει restitui. Vulgo ἀμάρτοι.

V. 154 sq. Schol.: ἰεῖς ἀφί-
 εις, τοξείων. κατὰ μὲν τῶν με-
 γάλων ψυχῶν ἰεῖς τις οὐκ ἂν
 ἀμάρτοι, κατ' ἐμοῦ δὲ ἰεῖς τις
 οὐ πείθοι τὸν ἀκούοντα. Ver-
 bum ἴημι cum genitivo conjun-
 ctum est, quod, ut recte vidit
 Scholiasta, idem fere atque το-
 ξείω significat, cuiusmodi verba
 cum genitivo coniungi tironibus
 notum est. Ipsum autem illud
 τοξείω sive ἴημι non proprio,
 sed metaphoricō sensu accipien-
 dum hic esse patet, ita ut ma-
 ledictis petere aliquem
 significet. Tum verba οὐκ ἂν
 ἀμάρτοις, quae proprie signifi-
 cant a scopo non aberres,
 quo sensu hic posita sint, poeta
 ipse explicat sequentibus οὐκ ἂν
 τις πείθοι. De simili verbi τυγ-
 χάνειν usu ad Phil. 220 sq. di-
 ximus.

V. 157. τὸν ἔχονθ' Oē
 ἔχοντες dicuntur non solum di-
 vites, sed quicumque prae ceteris
 fortuna, arte, virtute, auctoritate
 eminent. Cf. Valek. ad Eur.
 Phoen. 403. De sententia attulit
 Scholiasta Pindari Nem.
 VIII, 21: ὄψων δὲ λόγοι φθο-
 νεροῖων ἀπτεται δ' ἐσθλῶν ἀεί,
 χειρόνεσσι δ' οὐκ ἰσθλεῖ. Magis
 hic pertinere Pindari Pyth.
 XI, 45. videtur: ἰσχει τε γὰρ ὀλ-
 βος οὐ μέγιστα φθόνον.

V. 158-161. καίτοι — μι-

κροτέρων] Quod modo dixe-
 rat, plebem invadere prin-
 cipibus solere, id temere
 fieri iam probat eo, quod plebs
 sine principibus infirmum
 civitatis praesidium sit.
 Principum enim opera
 plebem optime conserva-
 ri pariter atque princi-
 pum salus in salute ple-
 bis consistat.

V. 159. Schol.: σφαλερὸν
 ὄμμα· ἀντὶ τοῦ ἀσθενῆς φυ-
 λακῆ, πύργου, πόλεως. Nomen
 πύργος eodem significatu hoc
 positum est atque O. R. 56 sq.:
 ὡς οὐδὲν ἔστιν οὔτε πύργος οὔτε
 ναῦς ἔρημος, ἀνδρῶν μὴ ξυνο-
 κούτων ἔσω. Quo loco quem-
 admodum arcem, in qua solus
 rex esset, nihil valere dixit, ita
 vicissim hic, in qua arce plebes
 sine principe sit, eam se tuitu-
 ram esse negat. Qua imagine
 non dubium est quin eo consilio
 poeta usus sit, ut eam infirmam
 ac miseram esse civitatem dice-
 ret, in qua penes plebem summa
 rerum esset. Praeterea vide quae
 in Cens. p. 94 sqq. exposui.

V. 163. Schol.: τούτων·
 τῶν λεχθέντων. De verbo προ-
 διδάσκειν, cf. Trach. 681: προ-
 διδάσκατο, Philoct. 1015: ἐν προ-
 διδάσει, et 538: προδύμειται.
 Vide Stallbaum. ad Plat.
 Gorg. p. 154.

- ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν θορυβεῖ,
 165 χήμεις οὐδὲν σθένομεν πρὸς ταῦτ'
 ἀπαλέξασθαι σοῦ χωρὶς, ἄναξ.
 ἀλλ' ὅτε γὰρ δὴ τὸ σὸν ὄμμα ἀπέδραν,
 παταγοῦσιν ἄπερ πτηνῶν ἀγέλαι
 μέγαν αἰγυπιόν,
 170 τάχ' ἂν, ἐξαίφνης εἰ σὺ φανείης,
 σιγῇ πτήξειαν ἄφρωνι.

(στροφή.)

Ἦ ῥά σε Ταυροπόλα Διὸς Ἄρτεμις,

V. 168. ἄπερ e lemmate Scholii restitui. Vulgo ἀτε.

V. 169. Eieci ex Dobraei coniectura ὑποδείσαντες, in codici-
 bus post αἰγυπιόν additum.

V. 164. ὑπὸ — θορυβεῖ]
 Non raro θορυβοῦμαι ita dici-
 tur, ut non tam sit tumultus
 vel seditio in me excita-
 tur, quam potius maledictis
 publice excipior, petor,
 veluti apud Plutarch. Nic. c.
 28: Ἐρμοκράτης μὲν εἰπὼν, ὅτι
 τοῦ νικᾶν κρείττον' ἔστι τὸ κα-
 λῶς χεῖσθαι τῇ ἰκμῇ, οὐ μειο-
 ως ἐθορυβήθη.

V. 166. Schol.: ἀπαλέξα-
 σθαι] ἀντὶ τοῦ ἀντιτάξασθαι.

V. 167-171. ἀλλ' ὅτε γὰρ
 δὴ — ἀφῶνοι] Hoc dicit:
 neque nos tantum vale-
 mus, ut sine te istorum
 voces coerceamus; sed tu
 si subito appareas, timidi
 isti obmutescant; nam (i.
 e. quum contra) ubi aspec-
 tum tuum effugerunt,
 laeti vociferantur simili-
 ter atque greges colum-
 barum, quum magnum
 vulturem effugerunt. In-
 telligendum igitur ad accusati-
 vum αἰγυπιόν participium ἀπο-
 δρᾶσαι.

V. 168. ἄπερ πτ. ἀγέλαι]
 Hesychius: ἄπερ' καθάπερ.
 Sic O. R. 176.

V. 170 sq. τάχ' ἂν, ἐξαί-
 φνης — ἀφῶνοι] Aperte com-
 paravit Lobeckius Hippocra-
 tis Epist. ad Philop. T. I. p. 14:
 δμῶες — θορυβοῦντες καὶ στα-

σιάζοντες, ὁκότιαν ἑσπιναιῶς ἢ
 δέσποινα αὐτοῖς ἐπιστῆ, πιοη-
 θέντες ἀφρονχάζονοι. De ver-
 bis extremis σιγῇ — ἀφῶνοι ad-
 scripsit idem Pindar. Pyth.
 IV, 101: σιωπῇ ἑπισταῖαν ἀφῶνοι.
 Notum est Homericum ἀπὸν ἐγέ-
 ροντι σιωπῇ.

V. 172-198. Summa totius
 loci haec est: Num forte
 Diana te, quod ingratus
 in eam fueris, in greges
 Graecorum immisit, an
 Enyalius tibi succensuit,
 ut in nocturnum te scelus
 illud ageret? Nunquam
 enim tua sponte eo amen-
 tiae progressus es, ut in
 greges irrueres; a dis au-
 tem insania tibi immissa
 esse possit; sed utinam
 ne verum sit, quod perpe-
 trasse diceris. Quod si
 est fictum, noli, o rex, in
 tentorio delitescens com-
 mittere, ut in tantam in-
 vidiam vocere, mihi que
 summus inferatur dolor,
 sed egressus inimicorum
 proterviam frange petu-
 lantiam.

V. 172. ἦ ῥά] Non affirma-
 tivo, sed interrogativo sensu po-
 sitae hae particulae hic sunt. Sic
 Hom. II. ε, 421. 762. η, 446.
 674.

Ibid. Ταυροπόλα — Ἄρ-

- ὦ μεγάλα γάτις, ὦ μᾶτερ αἰσχύννας ἐμᾶς, ὄρ-
 175 μασε πανδάμους ἐπὶ βοῦς ἀγελαίας,
 ἥ που τινὸς νίκας ἀκάρπωτον χάριν, ἥ ῥα κλυ-
 τῶν ἐνάρων
 ψευσιθεῖσ', ἀδώροις εἰτ' ἐλαφηβολίαις,
 ἥ χαλκοθώραξ εἰ τιν' Ἐννάλιος
 180 μομφὰν ἔχων ξυνοῦ δορός ἐννηχίους
 μαχαναῖς ἐτίσατο λώβαν;

V. 179. εἰ τιν' cum Elmsleio scripsi. Libri ἡ τιν'.

τεμεῖς] De Dianae sollemnibus fanaticis multis dixi in Aglaopham. p. 1089., imprimisque illam, quae Tauricae et Tauropolae cognomen habet, bacchantium ritu propitiatam esse demonstravi p. 290 sq.; unde apparet, cur ab ea potissimum hoc loco furoris causa repetatur. LOB. De terminatione Ταυροπόλα vide Lobeck. ad h. l. et Porson. praef. ad Eur. Hec. p. X. et ad Med. 822.; de genitivo Διός e nomine Ἀρτεμις apto ad O. C. 622. monitum est.

V. 173. Schol.: ὦ μεγάλα γάτις· διὰ μέσον ἢ ἀναφώνησις· ὦ θανναστή φήμη, ἥτις ἐγέννησάς μοι ταύτην τὴν αἰσχύνην· κατὰ γὰρ φήμη ἐπὶ ῥοῦ περὶ τοῦ Ἰστυίου. Adiectivum μέγας apud tragicos saepe idem fere atque δεινός significare monet Erfurdtius coll. Aesch. Choeph. 479: μέγας μόρος., Ag. 1492: μέγας δαίμων., Pers. 903: μέγας δαμαίνεις. De locutione μᾶτερ αἰσχύννας ἐμᾶς confer Philoct. 1360: οἷς γὰρ ἡ γνώμη κακῶν μῆτηρ γένηται.

V. 175. Schol.: παρδῆμονος· τὰς παρδῆμονος τοῦ δήμου.

V. 176. ἥ που] l. e. ἴσως, ἐκδοτός. Primum Chorus in Dianam suspicionem confert: ἥ ῥα σε Ταυροπόλα —, iraque eius causam comminiscitur hanc: certe ob victoriam non remuneratam irata, sive ea victoria bellica fuit, sive venatoria. Itaque sequens ἥ

ῥα suum et proprium locum obtinet in exordio enuntiati secundarii. LOB. Verba τινὸς — χάριν hic proprie significant ob non perceptum fructum alicuius victoriae. Recte Matthiaeus §. 576., quem vide, διὰ τὸ μὴ κεκαρπώσθαι τὴν νικῶν.

V. 178. ἀδώροις εἰτ' ἐλαφ.] Recte Musgravius: ob cervos iaculo confixos, nullo postea munere deae oblato. De dativo, qui referendus ad ὄρμασεν est, confer Matth. §. 397., de coniunctis ἥ et εἰτε particulis adscripsit Lobeckius Eur. Alc. 114: ἡ Ἀρκίας· εἰτ' ἐπὶ τὰς Ἀμυμονιάδας Ἰδρας. Iph. T. 273: εἰτε Διοσκόρον, ἡ Νηρέως ἀγάλματα., Plat. Legg. IX, 862. D: εἰτε Ἰργους, ἡ Ἰόργους, et alia. Vide Schaefer. Melett. critt. p. 5. Matth. §. 617.

V. 179 sqq. ἥ κλυτῶν ἐνάρων] An loricated Enyalios tibi succensens propter sociam hastam (i. e. quod adiutus ab eo ingratus fueris) contumeliam hanc ultus est ita, ut in nocturnum illud scelus te ageret? De locutione μομφὰν τινὲς ἔχειν confer Eur. Or. 1069: Ἐν μὲν πρώτῃ σοι μομφὴν ἔχω., Phoen. 780: αἰετ' ἐμὴ μομφὴς ἔχειν. Tum ξυνοῦ δόρου idem fere est atque οὐμαχία. Similiter Eur. Andr. 525: δόρου οὐμαχον.

(ἀντιστροφή.)

- οὔποτε γὰρ φρονόθεν γ' ἐπ' ἀριστερά,
 παῖ Τελαμώνος, ἔβας τόσσον ἐν ποίμναις πί-
 τνων· ἥ- 185
 185 κοὶ γὰρ ἂν θεία νόσος· ἀλλ' ἀπερύνκοι
 καὶ Ζεὺς κακὰν καὶ Φοῖβος Ἀργείων γάτιν. εἰ
 δ' ὑποβαλλόμενοι
 κλέπτουσι μύθους οἱ μεγάλοι βασιλῆς,
 ἥ τὰς ἀσώτου Σισυφιδᾶν γενεᾶς, 190

V. 179. Ἐννάλιος] Ipsum Martem hoc nomine non posse significatum esse ex eo apparet, quod deum istum Troianis fuisse notum erat. Quanquam autem antiquissimis temporibus utroque nomine unus idemque deus significabatur, tamen postmodo singularis illa potestas Martis, quae nomine Ἐνναλίου indicabatur, pro deo singulari haberi colique coepta est. Ita Athenienses Enyalium ut deum a Marte diversum coluisse diserte tradit Schol. Ven. ad II. XVII, 211., probaturque id testimonio Aristoph. Pac. v. 457: Ἄρει δὲ μῆ; — μῆ. — μῆδ' Ἐνναλίω γε; — μῆ., et iureiurando Ephelorum Atticorum: Ἰστορες θεοί, Ἀργαῖος, Ἐννάλιος, Ἄρης, Ζεὺς, in quo quum singuli singulis nominibus nuncupentur di, recte Lobeckius monet Ἐννάλιος non posse pro epitheto Martis haberi. Videtur autem nomine illo is deus significatus esse, qui proelium excitare tumultumque bellicum commovere putabatur. Hinc qui bello impetum facere incipiebant τῷ Ἐνναλίῳ ἀλαλάζειν vel ἐκλελεῖν solebant.

V. 182 sq. Schol.: ἀριστερά· τὰ μὲν οἱ παλαιοὶ ἐκάλεον· δεξιὰ δὲ τὰ σκευῆ. Quod antecedit φρονόθεν est tuae mentis impulsu, interpretante Schol. recentiore ἀπὸ οὐκείας γνώσεως.

V. 185. ἥ κοὶ γὰρ κλυ.] Utro-

que membro, οὔποτε — πίτων et ἥκοι — νόσος, redditur ratio sententiae in stropha positae; unde in utriusque initio collocata γὰρ particula est, quamquam nos in posteriore membro particulam potius adversativam posuissemus. Sed ita solent nonnunquam Graeci loqui, veluti Aesch. Ag. 558 sqq: τὰ δ' αὖτε χέρον καὶ προσῆν πλῆθον οὐτόγος· τὴν γὰρ ἦσαν δῆτων πρὸς τελεσειν· ἐξ οὐρανοῦ γὰρ κατὰ γῆς λειμώναι δρόσοι κατεψύκαζον.

Ibid. θεῖα νόσος] Idem fere haec verba significant atque 137. πλῆγῃ Διός. Vide etiam nos ad Philoct. 191.

V. 187. Schol.: ὑποβαλλόμενοι· ὑποβλήτως λέγοντες, ἢ ἰδιοποιούμενοι· εἰ δὲ οὐκ ἴστω ἀληθῆ ταῦτα, ἀλλὰ πεπλασμένα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἢ Οδοσσεως. Cf. 481. O. C. 794.

V. 188. κλέπτουσι μύθους] Confert Nevius 1137. El. 37. Ant. 493. Trach. 437. Phil. 57., et de κλέπτειν τινά El. 56. Ant. 661. 1218. Trach. 243. Phil. 55. 968.

V. 189. ἥ τὰς — γενεᾶς] Repete ex versu antecedente articulum ὅ, ita ut ὁ τὰς γενεᾶς sit ὁ τὰς γενεᾶς ὢν. Cf. v. 200. De Sisypho pluribus ad hunc locum exposuit Scholiasta. Saepae autem Ulixi, quod ortus ex eo esset, a tragicis obiectum est. Cf. Philoct. 417. 625. ibique Schol. Eur. Iph. A. 514.

- 190 μῆ, μῆ μ', ἀναξ, ἔθ' ὠδ' ἐράλοισ κλισίαις
ὄμμ' ἔχων κακὰν φάτιν ἄρη.
(παφδός.)
ἀλλ' ἀνα ἐξ ἑδράνων, ὅπου μακροίωσι
στηρίζε ποτὶ τῶδ' ἀγωνίᾳ σχολῶ, 195
ἄταν οὐρανίαν γλέγων.
195 ἐχθρῶν δ' ὕβρις ὠδ' ἀτάρβητος
ὄρμηται ἐν ἐναντίοις βάσσαις,
πάντων καρχαζόντων γλώσσαις
βαρύνει γῆ· ἐμοὶ δ' ἄχος ἔστακεν. 200

V. 192. Vix dubitem, quin Sophocles μακροίωσι scripserit.

V. 193. ποτὶ ex meaconi. scripsi. Libri ποιέ. Quae particula coniuncta cum ὅπου, ut factum in Oed. C. v. 12., tum tantum poni potuit, si chorus ignorasset, quod non ignoravit, quo in loco Ajax versaretur.

V. 190 sq. Schol.: μῆ, μῆ μ', ἀναξ· τὸ πλήρες· μῆ μῆ μοι. Atque ita datus ille ethicus huic loco accommodatus est, ut, quamvis aliud diphthongi illius elisae exemplum, quod certum sit, apud tragicos non repererim, tamen statuere malim Sophoclem hic epicam licentiam (cf. Hom. II. 5, 165.) sibi indulsisse, quam contortas probare Hermanni et Matthiae (cf. Gr. Gr. §. 633, 7.) interpretationes, qui μ' accusativum esse putant.

Ibid. ἐράλοισ κλ. ὄμμ' ἔχων] Desidens in tentoriis nauticis. Ἐράλοισ κλισίαις idem significat atque quod v. 3. posuit σκηναῖς ναυτικαῖς.

V. 192. ἀνα] Ἄνα pro ἀνάσσει in iis vocibus est, quae etiam sequente vocali integræ pronuntiandae sunt, ideoque abiectionem ultimae vocalis adspersantur. HERM.

V. 192 sq. ὅπου — σχολῶ] Recte Hermannus ἀγωνίαν σχολῆν interpretatus est: a bellicis negotiis cessationem. Vide ad v. 49. Dicitur autem Ajax in cessatione illa, ut in studio alicuius rei, defixus

esse. Id enim significat στηρίζεσθαι πρὸς τι. Simillime dicitur γίγνεσθαι πρὸς τὴν οὐρανίαν, πρὸς τοῖς πράγμασι. De forma epica ποτὶ cf. Tham. fr. 230 ed. Dind. ποιμασίον. et fragm. inc. 747 ed. Dind.

V. 194. ἄταν οὐρ. φλέγων] Calamitatem divinitus immissam augens. Quod ita Chorus dixit, ut de rumore illo ab Ulixee dissipato tanquam de calamitate a dis orta, non de insaniam Ajax immissa, de qua nihil certi sciret, cogitaret. Adiectivum οὐρανίαν eodem sensu Ant. 418. usurpatum est.

V. 196. ἐν ἐναντίοις βάσσαις] Quidam interpretes pascua significari putant inter montes sita, ubi Ajax pecudes occiderit. Probabilius alii metaphoricè dicta putant. Quam interpretationem post illam, de qua dixi, in Schol. commemoravit; ἢ ἐν ἐναντίοις βήσσαις, οἷον ἐν εὐθείᾳ κειρὸν ἔχοντες διαβύλλουαν. [Ἐἰς τὸ αὐτό.] λέπει ὡς πῦρ· ὡς πῦρ ἐν ἐναντίοις βήσσαις. Adscripsit Neuius II. 5, 396. π., 765.

V. 198. ἔστακεν] Hesy-

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

- 198 Ναὸς ἀρωγοὶ τῆς Αἴαντος,
200 γενεᾶς χθονίων ἀπ' Ἐρεχθιδῶν,
ἔχομεν στοναχὰς οἱ κηδόμενοι
τοῦ Τελαμῶνος τηλόθεν οἴκου.
τὴν γὰρ ὁ δεινός, μέγας, ὠμοκρατῆς 205
Αἴας θολεροῦ
205 κέται χειμῶνι νοσήσας.
ΧΟΡΟΣ.
τί δ' ἐνήλλαται τῆς ἀμερίας

V. 195. Cum Hermanno scripsi ἀτάρβητος, quae scriptura in codd. nonnullis annotata est. Vulgo ἀτάρβητα.

V. 206. Pro τῆς ἀμερίας, sive, ut in La est, τῆς ἡμερίας Fr. Thierschius scribendum putavit τῆς ἡμερίας, ita ut sensus sit: quid mali nox praeterita tranquillitate redemit!

chius: ἔστακεν· κέται. Cf. v. 102. 924. 1047. 1057 ed. meae. Bl. 50. et Dorvill. ad Charit. p. 505. ed. Lips.

V. 199 sqq. Schol.: ναὸς ἀρωγοὶ· ἔπειτα Τεκμήσσα καὶ διδάσκει τὸν χορὸν· ὅτι Αἴας ἔστιν ὁ σφάζων τὰ πορνεῖα· πυνθάνεται δὲ παρὰ τοῦ χοροῦ, ὅτι Ἑλληνικὰ ἦν τὰ σφαγέτια· ἐκείτος οὐκ παρ' ἐκείνου τὸ ἀγνώριμον μανθάνει· ἢ δὲ Τεκμήσσα ἀρχαῖος γυνὴ τοῦ Αἴαντος· πεθωνῶς δὲ ἔπειτα· οὐ γὰρ ἐπὶ πολὺ δι' ἀπολοφύρεσθαι τὸν χορὸν, ἀλλὰ προσκόπειν τὰ τῆς ὑποθέσεως. Ἡ δὲ διάθεσις εὐ ἔχει τῶ ποιητῇ· ἐπὶ γὰρ ἄπεισι Τεῦχος, καὶ Ἐδρησάκης γυνὴ τῆς π. ο. σ. Τεκμήσσα κατολοφύρεται· οὐ γὰρ ἔλεγον πρόσωπον γῆσιον τῶ Αἴαντι· αὐτὸ δὲ τοιαῦτα γυναικὲς ὑποτίθενται ἐπὶ οἴκῳ πρὸς τοὺς δεσπότας, ὡς Βρισηὶς πρὸς Ἀχιλλεῖα (II. π., 348. τ., 295 sqq.).

V. 200. γενεᾶς κτλ.] Notandum est hoc appositionis genus, ἀπὸ γενεᾶς χθ. Ἐρεχθιδῶν. Scriptor enim prosaicus aut ὄντες participium aut οἱ articulum addidisset. Simillima ratio est v. 189. Tum adiectivum χθονίων significat αἰτιοχθόνων. Vi-

de ad O. C. 944 sq. Schol.: γενεᾶς — Ἐρεχθιδῶν· διὰ τὸ τὴν Σαλαμίνα ἀνηφθῆναι τῇ Ἀττικῇ, καὶ περιουδαστον τοῖς Ἀθηναίοις αὐτὴν κηρῶσθαι πρὸς ἐπὶ οἴκῳ τῶν ἀκρωμίων τοῦτο ἔφησαν. Cf. 861. 1221. Strabo IX, 1. p. 394. de Salamine insula: καὶ τὴν μὲν ἔχονσαν Ἀθηναῖοι τὴν νῆσον· τὸ δὲ παλαιὸν πρὸς Μεγαρέας ὑπέσταν ἀπὸ τοῖς ἔχονσι πρὸς αὐτῆς κτλ. Recte Bothius addit talem anachronismum scenicis poetis facile condonari. Ἐρεχθιδῶν autem quomodo Athenienses appellantur, dixi ad O. R. 1.

V. 202. τοῦ — οἴκου] I. e. τοῦ Τελαμῶνος οἴκου τηλόθεν ὄντος. De nomine οἴκου vide ad Philoct. 179.

V. 203. ὠμοκρατῆς] I. e. ὁ ἐν τοῖς ὤμοις κράτος ἔχων, quod idem est atque ὁ τοῖς ὤμοις ἔχων κρατεροῦς, id est εὐρίας. Cf. huius fab. 1222. et Hom. II, γ, 225: ἔχοτος Ἀργείων κεφαλῆν ἢ δ' εὐρίας ὤμοις.

V. 204 sq. Schol.: θολεροῦ κέται· ἐν στοναχῶνι ἔαλη κέται, ὅ ἔστι μανία. De nomine χειμῶν vide ad Philoct. 1432.

V. 206 sq. τί δ' ἐνήλλα.

- νῦξ ἦδε βάρως;
 παῖ τοῦ Φρυγίου Τελεύταντος, 210
 λέγ', ἐπεὶ σε λέχος δουριάτων
 210 στέρξας ἀνέχει θούριος Αἴας·
 ὡστ' οὐκ ἂν αἰδοῖς ὑπίποις.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

- πῶς δῆτα λέγω λόγον ἀόρητον;
 θανάτῳ γὰρ ἴσον πάθος ἐκπέυσει. 215
 μανίᾳ γὰρ ἀλοῦς ἦμιν ὁ κλεινὸς
 215 νύκτερος Αἴας ἀπελωβήθη.
 τοιαῦτ' ἂν ἴδοις σζηνῆς ἔνδον

i. e. in quam grave malum nocte praeterita tranquillitas Aiacis conversa est.

V. 220. Ἰδεῖξας de meo dedi. Libri ἐδήλωσας, quod quin sit ab interprete profectum numeri dubitare non sinunt. Schol. Pindari Olymp. XIII. 100: Ἰδεῖξεν ἀπὸ τοῦ ἐδήλωσεν. Cf. etiam Schol. Soph. ad Philoct. 616. Olim Ἰφηντας pro ἐδήλωσας scri-

κται κτλ.] Ad τῆς ἀμφοῦς sup-
 plendum esse ὄρας similiter at-
 que ἡ πρῶτα et ἡ ἑπομένη dica-
 tur, recte Musgravius monuit.
 Hermannus: „debebat dicere: τί τῆς ἡμετέρας ὄρας ἡ
 νυκτερινῆ ἐγγύλαται, sed pro
 altero posuit νῦξ. Perite monet
 Triclinius pro τίνα ἐναλλα-
 γῆν ἐγγύλαται positum esse τί
 βάρως, i. e. τίνα βαρῶν ἐναλ-
 λαγῆν: quam malam muta-
 tionem diurnus Aiacis
 status hac nocte subiit?“

V. 208. Τελεύταντος] Sim-
 iliter in trimetris Aesch. Sept.
 e. Th. 488. 547. nominum Ἰππο-
 κιδοντιος et Παρθενοντιος, So-
 phocles ap. Priscian. p. 1328.
 nominis Ἀλκισβουτιος secundam
 syllabam prodixerunt. De re
 in fabula Aiacis not. II. dixi.

V. 209 sq. ἐπεὶ σε — ἀνέ-
 χει] I. e. ἐπεὶ σε ἀνέχει, λέχος
 δουριάτων στέρξας. De no-
 mine λέχος, uxorem signifi-
 cante, vide ad Trach. v. 17., de

verbo ἀνέχειν, colere signifi-
 cante, ad O. C. 673. diximus.

V. 211. ὑπέλοις] Her-
 mannus dicendo suggeras
 interpretatur, Schaeferus ad
 Demosth. pro cor. p. 245, 12.
 praemittere.

V. 213. θανάτῳ κτλ.] Si-
 milliter O. C. 529: θάνατος μὲν
 τὰδ' ἀκούειν.

V. 215. ἀπελωβήθη] Re-
 cte Scholiasta: λωβητός γέγονεν.
 Praepositione autem addit Her-
 mannus vim verbi intendi, pe-
 nitius quid fieri significante, ut
 de apud Latinos.

V. 216 sq. τοιαῦτ' κτλ.]
 Adverte brevitatem dictionis.
 Hoc enim dicit: istiusmodi
 facinora videas in tento-
 rio, scil. occisas pecudes
 cruentas, illius funera
 viri. Simillime τοιοῦτος usur-
 patum v. 445. De ἀπελωβήθη
 cf. v. 357.

V. 218. Schol.: κείνον χρη-
 στήρια τὰ διαφθαρένα πολ-
 μνία παρὰ τὸ διαχρήσασθαι

- χειροδάκτυλα σφάγι' αἰμοβαφῆ,
 ζείνου χρηστήρια τάνδρος. 220

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή)

- 220 οἶον ἔδειξας ἀνέρος αἰθοπος ἀγγελίαν
 ἄτλατον, οὐδὲ φενκάν,
 τῶν μεγάλων Δαναῶν ὑπο κληζομέναν, 225
 τὰν ὁ μέγας μῦθος ἀέξει.
 οἴμοι, φροβῶμαι τὸ προσέρπον. περίφαντος ἀνήρ
 θανεῖ-
 225 ται, παραπλήκτῳ χειρὶ συγκατακτὰς κελαι- 230
 νοῖς ξίφεσιν βοτὰ καὶ βοτῆρας ἵππονώμας.

pseram. — Tum metro flagitante αἰθοπος recepi, quamvis ex
 codicum vestigiis et ex Eustathio p. 862, 10. maiore iure conici
 possit Sophoclem αἰθοπος scripsisse.

V. 226. Libri ἵππονόμενος. Correxerunt Porson. Adv. p. 186.
 ex Aristoph. Nub. 572. et Eurip. Hipp. 1389. Elmsleius in
 l.a. a pr. m. esse suspicatur ἵππονώμας. Hermannus ἵππονώ-
 μους scripsit.

αὐτά. δηλοῖ δὲ ἡ λέξις καὶ τὸ
 μαντικὸν καὶ τὸν χρησμὸν καὶ
 τὸ ἱερεῖον.

V. 226. ἀνέρος — ἀγγε-
 λίαν] De genitivo vide Matth.
 §. 342. Rost. §. 107—109. II.
 1. addit. 1. p. 539.

Ibid. Schol.: αἰθοπος· δια-
 πύρον, θερμὸν ἐν ταῖς μάχαις·
 ἢ τὸ θερμὸν εἶναι ἐπὶ τοῦ παρα-
 κεινηζοῦτος κείθω. — Eusta-
 thius p. 862, 10: φέρεται αἰ-
 θων βοῦς καὶ σίθηρος καὶ ἀν-
 θρωπος καὶ λέων· αἰθων δὲ οὐ-
 δεῖς αὐτῶν λέγεται· ἂν, ἀλλὰ
 τοῦτομα οἶον μελαν ἐπιτίθειται,
 et p. 1072, 6: αἰθων ἀνήρ παρὰ
 Σοφοκλέη. Is igitur hic αἰθωνος
 legit. — Ego vulgatam retinui.
 Nam si Indi ob colorem αἰθο-
 πος vocantur Nonno XXVIII,
 176., si per translationem αἰ-
 θων βασκανία Agath. Epigr.
 XIV, 10., quis neget hoc epi-
 theton dici posse de homine in-
 genitū fervidū et in iram praeci-
 pitis, qui vulgo θερμὸς et διά-
 πύρος vocari solet? si praeser-

tim respexerit alia adiectiva in
 ον et ωνης exeuntia, quae a visu
 vultuque transferuntur ad ani-
 mum. LOB.

V. 223. τὰν ὁ μέγας κτλ.]
 De articulo vide Matth. §. 292.
 Laegerus: ὁ μέγας μῦθος, qui
 quo latius manat, eo magis cre-
 scit, accedentibus novis usque
 narrantium figmentis.

V. 224. τὸ προσέρπον] Recte
 Scholiasta: τὸ ἀποβησο-
 μενον. Idem περίφαντος θανεῖ-
 ται explicat φανερός εἶναι, εἶναι
 θανεῖται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

V. 225. Schol.: παραπλή-
 κτῳ· τῆς μανικῆς. παραπλήξ γὰρ
 ὁ μανικός. Neque quicquam of-
 fensionis est in coniunctis ver-
 bis παραπλήκτῳ χειρὶ et κελαι-
 νοῖς ξίφεσιν, quorum priora ni-
 hil fere aliud sonant quam πα-
 ραπλήξ. Compositum συγκατα-
 κτείνω posuit, quia simul greges
 et pastores ab Aiaice interfecti
 sunt.

V. 226. κελαινοῖς ξίφε-
 σιν] Eadem numeri enallage usi

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

- ἴμοι· κείθεν, κείθεν ἄρ' ἡμῖν
 δεσιῶτιν ἄγων ἤλυθε ποίμανα·
 230 ὦν τὴν μὲν ἔσω σφάξ' ἐπὶ γαίας, 235
 τὰ δὲ πλευροκοπῶν δίχ' ἀνερόγγυ.
 δύο δ' ἀργίποδας κριοὺς ἀνελών
 τοῦ μὲν κεφαλὴν καὶ γλῶσσαν ἄκραν
 ῥιπιτῆ θιρίσας, τὸν δ' ὀρθὸν ἄνω
 235 κίονι δῆσας, 240
 μέγαν ἱπποδέτην ῥυτῆρα λαβῶν,

V. 240. κρᾶτα non solum codices omnes tuentur Eustathiusque habet p. 237, 14., sed etiam numeri tantum non flagi-

sunt Pindarus Pyth. IV, 431: Φρέζον μάχαιραι. Euripides Ion. 191: ἔδραν ἐνάτρει χώνασαις ἔρπαις. Manetho I, 316: σφαζοίσι ξίφτιν δεδαίγμενος. Item aliorum instrumentorum vocabula pluraliter usurpantur: βᾶκτρα Eur. Herc. f. 108., σκῆπτρα Aesch. Ag. 1266., ἀγκύλαι O. R. 1227. Haec sive fortuito sive ex occulta quadam ratione paucorum exemplorum finibus continentur, certe a plurali τὰ τῶτα, qui iam vulgo pro singulari usurpatur, distingui oportet. LOB.

V. 228. Schol.: ἴμοι — ἡμῖν ὡς οἰκουοῦσαι τὰ ἔξω ἢ Τεμῆσσα ἀγροεὶ δαί οὖν τὸν χορὸν τὰ μὲν ἔδρον ἀπ' αὐτῆς γνάται, τὴν δὲ ἀπὸ τοῦ χοροῦ τὰ ἔξω.

V. 230. ὦν τὴν μὲν] Pronomen relativum ὦν referendum ad id, quod latet in praegresso nomine ποίμανα, i. e. pecudes abactas. Eas pecudes veluti in plures greges sive partes divisas ab Aiaee dicit; hinc addit τὴν μὲν, scil. ποίμανα. De τῶν, pro quo ἔδρον expectaveris, vide ad Ant. 489. Denique ἐρατῆ non idem hic significat atque ἐατῆ, sed iugulum feriebat. Sic Hom. Od. γ, 454.

V. 231. τὰ δὲ — ἀνερόγγυ] Alias medias dirumpebat, costas dissecans. Dirumpebat autem in duas partes (δίχ' ἀνερόγγυ), quum costas dissecabat.

V. 232 sqq. δύο δ' ἀργίποδας etc.] Ἄνω δ. κριοὶ significat par fratrum Atridarum, ita ut ὁ μὲν Agamemno, ὁ δὲ Menelaus sit. Cfr. Zenobius I, 43.

V. 232. ἀνελών] Significat tollere, ut apud Hom. Od. γ, 453. Ἀργίποδας idem est atque ἀργυρνοῦς.

V. 235. κίονι δῆσας] Cf. Aeschin. c. Timocr. §. 59.

V. 236 sq. Schol.: μέγαν — πτελεῖ διπλώσας τὸν χαλινὸν πτελεῖ τὸν κριόν, ὡς λιγυρᾶ καὶ ὀρθοῦ μᾶστιγι. ἱπποδέτην δὲ ῥυτῆρα, χαλινὸν μέγαν μέγαν δὲ πρὸς τὸ πικρότερον καθάρασθαι τοῦ ἔχθρου. Hermanus: flagellis fere utebantur duo lora habentibus. Unde lorum, quo equi reguntur, duplicasse eoque pro flagello usus esse Ajax intelligitur. — De ἱπποδέτης, activam habente significationem, comparat Lobbeckius ταιροδέτης βίβρα Anthol. Pal. c. VI. n. 41.

V. 238. δεινάζων] Scholia-

παίει λιγυρᾶ μᾶστιγι διπλῆ,
 κακὰ δεινάζων ῥήμαθ', ἃ δαίμων
 κούδεις ἀνδρῶν ἐδίδαξεν.

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφῆ).

- 240 ὦρα τιν' ἤδη κρᾶτα καλύμμασι κρυψάμενον 245
 ποδοῖν κλοπὰν ἀρεῖσθαι,
 ἢ θοὸν εἰρεσίας ζυγὸν ἐζόμενον
 ποντοπόρῳ ναὶ μεθεῖναι. 250
 245 τοίας ἐρεῖσσοισιν ἀπειλὰς δικρατεῖς Ἀτρεΐδαι καθ' ἤ-

tant. Quo magis mirum est ex Triclinii rec. Brunckium aliosque κάρα recepisse.

sta: βλασφημῶν, Hesychius λοιδορῶν. Itaque κακὰ ῥήματα δεινάζειν est convicia conviciari: vide quae in censura ed. Lob. sec. ad v. 42. annotavi.

V. 238 sq. ἃ δαίμων κούδεις κτλ.] Ut supra chorus, ita hic Tecmessa Aiaci a deo insaniam immissam esse credit. Cfr. O. R. 1258 sq.: λυσσῶντι δ' αὐτῷ δαιμόνων δειλινὸί τις, οὐδεὶς γὰρ ἀνδρῶν, οἱ παρῆμεν ἐγγυθεῖν.

V. 240. ὦρα τιν' ἤδη] I. e. ὦρα ἤδη ἐμὲ κτλ. Cf. Matth. §. 487, 3. De tota locutione cf. O. R. 466 sq.: ὦρα τιν' — φηγὰ πόδα νομῶν.

Ibid. κρᾶτα — κρυψάμενον] Capite obvoluto. Quod facere solebant qui summae aut formidinis aut moestitiae aut desperationis pleni erant. Sic infra v. 1145: ὑφ' εἵματος κρυφείς. Cf. Plaut. Mostell. II, 2, 89: cave respexis, fuge, et operi caput. Sueton. Calig. c. 51: nam, qui deos tantopere contemneret, ad minima tonitrua et fulgura connivere, caput obvolvere, ad vero maiora proripere se estrato sub lectumque condere solebat.

Ibid. ποδοῖν — ἀρεῖσθαι] I. e. φηγὴν ἀρεῖσθαι, ut dicit Eur. Rhés. 54, 126. Similiter Orest. 1498: δραπέτην γὰρ ἐξέκλεπτον ἐκ δόμων πόδα.

V. 243 sq. ἢ θοὸν — μεθεῖναι] lungenda sunt verba εἰρεσίας ζυγόν, ita ut tabulam remigationis, sive tabulas, super quas sedent remiges, uno verbo transtra significent. Neque in eo quicquam offensionis, quod adiectivum θοός, quod navi ipsi attribuere Homerus solet, Sophocles alicui eius parti apposuit. Deinde de ἔρεσσαι cum accusativo iuncto ad Philoct. 144 sq. diximus. Denique ad μεθεῖναι intelligenda est, quae verbis praecedentibus ποδοῖν κλοπὰν ἀρεῖσθαι continetur, notio φηγὴν, ita ut hoc dicat poeta: tempus iam est aut pedibus fugam capessere, aut navi eam committere. Conferenda praeterea quae in Cens. p. 111. et de hac et de ceterorum editorum interpretationibus dixi.

V. 245. ἐρεῖσσοισιν ἀπειλὰς] Verbum ἐρεῖσσειν simili metaphora quum alibi tum Antig. 158. positum est. — De voc. δικρατεῖς vide quae ad Ant. 146. annotata sunt.

μῶν· πεφόβημαι λιθόλευστον Ἄρη ξυναλ-
γεῖν μετὰ τοῦδε τυπεί, τὸν αἰὼ ἄπλατος ἴσχει. 255

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οὐκέτι. λαμπρᾶς γὰρ ἄτερ σιτροπᾶς
250 ἄξας ὄξυς νότος ὡς λήγει.
καὶ νῦν φρόνιμος νέον ἄλγος ἔχει.
τὸ γὰρ ἐςλεύσσειν οἰκεία πάθη, 260
μηδενὸς ἄλλου παραπράξαντος,
μεγάλας ὀδύνας ὑποτείνει.

ΧΟΡΟΣ.

255 ἀλλ' εἰ πέπανται, κάρτ' ἂν εὐτυχεῖν δοκῶ.
φροῦδου γὰρ ἤδη τοῦ κακοῦ μείων λόγος.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

πότερα δ' ἂν, εἰ νέμοι τις αἴρεσιν, λάβοις, 265
φίλους ἀνιῶν αὐτὸς ἠδονὰς ἔχειν,
ἢ κοινὸς ἐν κοινοῖσι λυπεῖσθαι ξυνῶν;

ΧΟΡΟΣ.

260 τό τοι διπλάζον, ὦ γύναι, μείζον κακόν.

V. 246. λιθόλευστον Ἄρη] I. e. mortem, quae lapidibus ingerendis infligitur. Similia haec sunt, quae Lobeckius attulit, Ant. 36: φότος δημόλευστος, Oppian. Cyneg. II, 252: φότος πολύτμητος, Anthol. Pal. c. IX. n. 84: ναυγὸς μόρος, Milonis Eust. ad Dion. 369: σφιγκτικὸς θάνατος, Maneth. IV, 614: θάνατος θερόβορος. Ceterum idem ille Lobeckius copiose ad hunc locum de vocabulo λιθόλευστος exposuit.

V. 248. Schol.: αἰὼ ἄπλατος· ἀντὶ τοῦ μεγάλης μανίας.

V. 249. Schol.: οὐκέτι αὐτὸν κατέχει ἡ μανία.

V. 249 sq. λαμπρᾶς — λήγει] Austrum sine tempestate ortum mox cessare monet Triclinius. Sunt haec aliis in locis aliter comparata. Sensus igitur est: cito (ὄξυς) desiit

furere, ut Auster sine fulmine ortus. HERM.

V. 251. Schol.: καὶ νῦν φρόνιμος· ἐμφρον γερόμενος ἠρξάτο συμπαρακολουθεῖν τῆ συμφορᾷ καὶ ἄλγειν.

V. 252. οἰκεία πάθη] Propria mala. Sic 919. El. 215.

V. 253. μηδενὸς — παραπράξαντος] Explicat his verbis accuratius praecedentia, οἰκεία πάθη, hoc sensu: sic ut nemo alius eorum auctor sit. Est autem παραπράττειν male facere.

V. 255 sq. ἀλλ' εἰ — λόγος] Hoc dicit: sed si liberatus est insaniam, optime rem se habere crediderim. Mali enim praeteriti facile obliviscimur. Ad πέπανται ergo supplendum τοῦ κακοῦ, quod nomen e v. 256. adsumendum, i. e. insaniae.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἡμεῖς ἄρ' οὐ νοσοῦντες ἀτώμεσθα νῦν.

ΧΟΡΟΣ.

πῶς τοῦτ' ἔλεξας; οὐ κάτοιδ', ὅπως λέγεις. 270

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἀνὴρ ἐκεῖνος, ἠνίκ' ἦν ἐν τῇ νόσῳ,
αὐτὸς μὲν ἦδεθ' οἷσιν εἶχετ' ἐν κακοῖς,
265 ἡμᾶς δὲ τοὺς φρονοῦντας ἠνία ξυνῶν·
νῦν δ', ὡς ἔληξε κἀνέπνευσε τῆς νόσου,
κεῖνός τε λύπη πᾶς ἐλήλαται κακῇ 275
ἡμεῖς θ' ὁμοίως οὐδὲν ἦσσον ἢ πάρος.
ἄρ' ἔστι ταῦτα δις τόσ' ἐξ ἀπλῶν κακά;

ΧΟΡΟΣ.

270 ξύμφημι δὴ σοι καὶ δέδοικα, μὴ 'κ θεοῦ
πληγὴ τις ἦκη. πῶς γὰρ, εἰ πεπανμένος
μηδὲν τι μᾶλλον ἢ νοσῶν εὐφραίνεται; 280

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ὡς ᾧδ' ἐχόντων τῶνδ' ἐπίστασθαι σε χρή.

Sic v. 271. ad πεπανμένος supple τῆς νόσου, quod latet in νοσῶν.

V. 257 sqq. πότερα δ' — ξυνῶν] Explicat haec Tecmessa ipsa pluribus infra v. 263 sqq. De locutione κοινὸς ἐν κοινοῖσι dixi ad Ant. 13., de addito ξυνῶν vide huius fab. 265. O. R. 457. O. C. 1149.

V. 260. τό τοι διπλάζον] I. e. τοὺς φίλους λυπῶν καὶ αὐτὸς λυπεῖσθαι. De neutrali verbi διπλάζειν usu ad hunc locum dixi Lobeckius.

V. 261. ἡμεῖς ἄρ' — νῦν] Hoc dicit Tecmessa: nos igitur (se dicit et chorum), quamvis non aegrotemus, duplici nunc malo laboramus. Cf. v. 268 sq. ἡμεῖς etc.

V. 267 sq. κεῖνός τε — πάρος] Ut ipse dolore summo premitur, ita nos afficit eodem, quo antea afficiebamur. De usu verbi

ἐλαίνειν vide 737. et quae ad O. R. 28. diximus; de πᾶς ad Ant. 770.

V. 269. ἄρα] Est hic nonne. Sic huius fab. 1282. El. 614. 790. 816. O. R. 822. O. C. 753. 780. Cf. Herm. ad Vig. p. 823. et Matth. §. 614. extr.

V. 271 sq. πῶς γὰρ κτλ.] I. e. qui enim aliter existimare liceat, si etc. De μηδὲν τι cf. Passov. Lex. Gr. v. τίς n. 5.

V. 273. ὡς ᾧδ' ἐχόντων κτλ.] Haec ita se habere, scire te oportet. Alia huiusmodi exempla collegit Matth. §. 569, 5. Vide etiam Lobeck. ad h. locum. Opposuit autem Tecmessa, recte monente Jaegero, verba ἐπίστασθαι σε χρή verbis Chori, δέδοικα μὴ κτλ., hoc sensu: certa res est a dis immissam Aiaci insaniam esse, non dubia, ut

ΧΟΡΟΣ.

τίς γάρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσέπιτατο;
275 δῆλωσον ἡμῖν τοῖς ξυναλγοῦσιν τύχας.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἄπαν μαθήσει τοῦργον, ὡς κοινωνὸς ὢν.
κεῖνος γὰρ ἄκρας νυκτός, ἤνιχ' ἔσπεροι 285
λαμπτήρες οὐκέτ' ἦθον, ἀμφηκες λαβίων
ἐμαίειτ' ἔγχοις ἐξόδοις ἔρπειν κενάς.
280 κἀγὼ πικλήσω καὶ λέγω· τί χρῆμα δοῖς,
Αἴας; τί τήνδ' ἀκλιτος οὐθ' ὑπ' ἀγγέλων
κληθεῖς ἀφορμῆς πείραν, οὔτε του κλύων 290
σάλπιγγος; ἀλλὰ νῦν γε πᾶς εὔδει στρατός.
ὁ δ' εἶπε πρὸς με βαί', αἰεὶ δ' ὑμνούμενα·
285 γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἢ σιγῇ φέρει.

V. 289. Pro εὐκρών τ' ἄγραν non male Schneidewinus

tibi videtur. Similiter Terentius Andr. III, 2, 30: opinor, narras; non recte accipis: certa res est. Cf. v. 916.

V. 274. προσέπιτατο] Cf. Porson. ad Eur. Med. I. et Matth. §. 246. p. 481.

V. 277. ἄκρας νυκτός] Media nocte. Scholiasta: περὶ πρῶτον ὕπνον. De γὰρ particula vide ad Ant. 238.

V. 277 sq. ἤνιχ' ἔσπεροι λαμπτήρες κτλ.] Vera haec Scholiastae interpretatio: εἰτε φαίνονται οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν φαίνοντες λύγνοι. Cfr. Hom. Od. XVIII, 307: αὐτίκα λαμπτήρας τρεῖς ἕστασαν ἐν μεγάροισιν, ὄφρα φαίνοντο. Intelligendum id tempus, quo somnus altissimus complecti homines solet.

V. 279. ἐξόδοις ἔρπειν κενάς] Notum est ἐξόδοις ἐξέρπειν vel ἐξελθεῖν a prosaicis scriptoribus milites dici solere, qui excursionem faciunt adversus hostes. Idem hic ἐξόδοις ἔρπειν et statim post πείραν ἀφορμῶν

significat. Vide quae in Cens. ad v. 42. exposui. Adiectivum κενόν additum, quod excursio-nem illam nulla ratio suadere videbatur. Cf. Ant. 747.

V. 282. ἀφορμῆς πείραν] Expectaveris ἀφορμῆς ὄρμην. Sed maluit poeta pro eo substantivo significantius ponere. Vide quae in Cens. ad v. 42. attuli similia.

V. 284. Schol.: αἰεὶ δ' ὑμνούμενα· αἰεὶ θυρολούμενα ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων καὶ κυναί.

V. 287. Schol.: καὶ τὰς — λέγειν τοῦτο μὲν ἄγνοεῖ ἢ Τέκμησσα λέγειν, τοῦτο δὲ προσέπειν αὐτὰ ὁ ποιητὴς· ὡς ἐνοχλεῖν οὐ δεῖ τὸν θεατὴν ταυτολογεῖν. Ceterum Hermannus: πάθος non dicit pro πράξεις, sed quia stragem illic ediderat Ajax.

V. 289. Schol.: κύνες βοτῆρας· ὅφ' ἐν ἀναγνωστέον, τοὺς ποιμενικοὺς κύνες· οὐ γὰρ ἀναρεῖ κατὰ τὴν οἰκίαν ἀνθρώπων.

V. 290 sqq. καὶ τοὺς μὲν κτλ.] Repetit quae 236 sqq. dixit

κἀγὼ μαθοῦσ' ἐληξ', ὁ δ' ἐσούθη μόνος.
καὶ τὰς ἐκεῖ μὲν οὐκ ἔχω λέγειν πάθας· 295
ἔσω δ' ἐξηλθε συνδέτους ἄγων ὁμοῦ
ταύρους, κύνες βοτῆρας, εὐκρών τ' ἄγραν.
290 καὶ τοὺς μὲν ἠγένηζε, τοὺς δ' ἄνω τρέπων
ἔσφαξε καρῶαχιζε, τοὺς δὲ δεσμίους
ἠκίζεθ', ὥστε φῶτας, ἐν ποιμναῖς πίτνων. 300
τέλος δ' ὑπάξας διὰ θυρῶν σκιᾶ τινι
λόγους ἀνέσπα, τοὺς μὲν Ἀτρειδῶν κάτα,
295 τοὺς δ' ἀμφ' Ὀδυσσεῖ, ξυτιθεῖς γέλων πολύν,
ὄσσην κατ' αὐτῶν ὕβριν ἐπίσσαιτ' ἰών·
κἀπειτ' ἀπάξας αὐτίς ἐς δόμους πάλιν 305
ἔμφρων μόλις πως ξυν χρόνῳ καθίσταται,
καὶ πλήρες ἄτης ὡς διοπτρεύει στέγος,
300 παῖσας κάρα θώυξεν· ἐν δ' ἔρειπιοις

videtur εὐκρών τ' ἄγραν scribendum coniecisse.

rat. Ἀδχελεῖν est cervice caedenda caput amputare; ἄνω τρέποντα σφάζειν, capite resupinato guttur ferire, quod attigit Eustathius p. 134, 7. (101, 25.); ὀαχελεῖν, spinam dorsi secare. HERM.

V. 293 sq. Schol.: τέλος δ' ὑπάξας· ἢ μὲν Τέκμησσα ἠγρόει, τίνι διελλεκται· ἡμεῖς δὲ μεμαθήκαμεν ἐκ τοῦ προλόγου, εἰτε Ἀθηνᾶ ἢ ἢ λαλήσοις αὐτῶν· τὸ δὲ σκιᾶ τινι, εἰτε οὐ συνέβαλε τὰ περὶ τὴν θεῶν. Verbum ὑπάσσειν hic de exitu dictum nota.

V. 294. λόγους ἀνέσπα] Recte Lobeckius λόγους ἀνασπᾶν esse verba cum iactatione proferre docuit.

V. 295. ξυτιθεῖς] Intelligendum τοῖς λόγοις esse recte Neuius monuit.

V. 296. ὄσσην — ἰών] Pro ἐκτίσσαιτο expectaverit quis ὕβρισιεν. Summis enim contumelias afflicisse se quum Atridas tum imprimis Ulixem Ajax et supra dixit (coll. 98—113.) et

hic dicere referri debet. Neque vero aliud Sophocles dicit posito ἐκτίσσαιτο verbo, nisi quod haec praeterea in eo verbo notio inest, vindictae ab iis su mendae causa. Vide quae de hac forma dicendi in Cens. ad v. 42. exposui. De addito participio ἰών vide Matth. §. 557. not. 2.

V. 297. ἀπάξας] Sic de re-ditu similiter dictum Trach. 693: εἴσω δ' ἀποστείλοντα κτλ.

V. 299. ἄτης] Non tantum caedes ab Aiaee facta, quam solam poeta si significare voluisset, alio verbo usus esset, sed simul perniciēs, quam sibi ea caede Ajax a dis impulsus paraverat, intelligenda est.

V. 300 sq. ἐν δ' ἔρειπιοις — φόνον] Prostratus autem sedebat in prostratis cadaveribus caesarum ovium. Ut hic ἐρείπια νεκρῶν est ἐρειφθέντες νεκροί, ita apud Eur. Phoen. 1490. πτώματα νεκρῶν dictum pro πεσόντες νε-

- νεκρῶν λρειφθεις ζεει' ἀρνείου γόνου,
 κόμην ἀπριξ ὄνυξι σνλλαβῶν χειρί. 310
 και τὸν μὲν ἦστο πλείστον ἀφθογγος χρόνον·
 ἔπειτ' ἐμοὶ τὰ δειν' ἐπηπειλήσ' ἐπη,
 305 εἰ μὴ φανοίην πᾶν τὸ συντυχὸν πάθος,
 κἀνήρετ', ἐν τῷ πράγματος κυροῖ ποτε.
 κἀγώ, φίλοι, δείσασα τοῦ ξειργασμένον 315
 ἐλεξα πᾶν, ὅσονπερ ἐξηπιστάμην.
 ὁ δ' εὐθύς ἐξώμωξεν οἰμωγὰς λυγρὰς,
 310 ἄς οὔποτ' αὐτοῦ πρόσθεν εἰσηκουσ' ἐγώ.
 πρὸς γὰρ κακοῦ τε και βαρυνύχον γόους
 τοιούσδ' αἰεὶ ποτ' ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχειν· 320
 ἀλλ' ἀψόφητος ὄξέων κωκυμάτων

V. 306. Optativi κυροῖ, quem restitui, a poeta positi indicia praebent et Schol. et La. a pr. m., in quo κύροι, et Γ., in quo κύροι, et Parisinus Bekkeri, in quo κυροῖ est, et Suidas voc. κυρεῖ. Vulgo κυρεῖ.

κροῖ. De verbis λρειφθεις ζεετο vide 316 sq.: ἐν βοτοῖς θακεῖ πεσῶν. Non dissimiliter Virg. Aen. VII, 94: ovium effusus tergo stratisque iacebat velleribus. De locutione ἀρνείου γόνου vide ad v. 538. coll. v. 49. cum annotatione nostra.

V. 302. ἀπριξ ὄνυξι] Hermannus veram explicationem huius locutionis eam esse monet, ut ἀπριξ ὄνυξι coniungantur. tanquam si id unum adverbium sit. Tum haerere quis possit in coniunctis nominibus ὄνυξι χειρί. Non dissimile tamen videtur Homericum esse (Il. κ, 158.) λάξ ποδὲ κνήσας, et quod Plutarch. Cat. Mai. c. 20. dixit: τῷ χειρὶ πῶξ παλεῖν.

V. 304. τὰ δειν' — ἐπη] Sine articulo δειν' ἀπειλήσων ἐπη Eur. Suppl. 542.; cum eo Dio Cass. XLV, 30: τῆς φωνῆς τὰ δεινὰ ἐκείνα λεγόνσης, illa significans, quae nota erant auditoribus, ut Eur. Or. 376: ὅς τὰ δειν' ἐτλη κακά. Hoc ve-

ro loco significantur quae graviter comminantes conceptis verbis dicere solent, id est, mortem mihi comminabatur, τὰ λοχαῖα ἠπελόησε, Aristid. Panath. p. 109. T. I. Sic Eur. Phoen. 185: ὅς τὰ δειν' ἐφνβόλξει πόλει, i. e. excisionem. L. O. B.

V. 305. φανοίην] Optativus futuri est; vide Butt. Gr. Gr. §. 93, 3. Apte confert Erfurd. Ant. 414: εἰ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνον. Phil. 376: εἰ τὰ μὰ κείνος ὄπλ' ἀφαιρήσεται με.

V. 306. ἐν τῷ πράγματος] I. e. ἐν τίνι πράγματι. Cf. Matth. §. 442, 3. Ποτὲ iungendum cum ἐν τῷ, significans tandem. Nomen πρῶγμα eodem sensu positum Trach. 375: ποῦ ποτ' εἰμὶ πράγματι;

V. 307. φίλοι] Praeclare hic posita haec allocutio, qua Tecmessa, dolens, quod inconsiderata rei expositione Alacem ita afflixerit, veniam videtur capere. HERM.

V. 311 sq. πρὸς γὰρ —

- ὑπεστέναξτε, ταῦρος ὡς, βρυχόμενος.
 315 γῆν δ' ἐν τοιαῦδε κείμενος κακῇ τύχῃ
 ἄσιτος ἀνήρ, ἄποτος, ἐν μέσοις βοτοῖς
 σιδηροκμησιν ἤσυχος θακεῖ πεσῶν. 325
 και δῆλός ἐστιν ὡς τι δρασειῶν κακόν.
 τοιαῦτα γὰρ πως και λέγει κωδύρεται.
 320 ἀλλ', ὦ φίλοι, τούτων γὰρ οὔνεκ' ἐστάλην,
 ἀρήξαιτ' εἰσελθόντες, εἰ δύνασθέ τι.
 φίλων γὰρ οἱ τοιοῖδε νικῶνται φίλοι. 330

ΧΟΡΟΣ.

Τέκμησσα, δεινά, παῖ Τελευτατος, λέγεις ἡμῖν, τὸν ἄνδρα διαπεφοιβάσθαι κακοῖς.

V. 322. Pro φίλοι, quod libri omnes et Schol. tuentur, Brunckius, Lobeckius, Hermannus alique e Stob. Serm. CXIII, 8. λόγους receperunt. Vide quae in Cens. p. 118 sq. dixi.

ἔχειν] I. e. ἐξηγεῖτο γὰρ κακοῦ τε και βαρ. ἀνδρὸς εἶναι, γόους τοιοῦσδε ἔχειν. Cf. v. 581. 1071. Matth. §. 316. d. not. §. 590.

a. Hominem autem demissi animi dici βαρυνύχον Lobeckius ad h. locum docuit. Idem ἐξηγεῖτο monet vel pro simplici ἡγεῖτο positum esse, vel dicitare significare et declarare, ut Aesch. Prom. 214: τοιαῦτ' ἐμοῦ λόγου ἐξηγουμένου. Cf. El. 425. Tum γόους ἔχειν periphrasis est satis usitata pro simplici γοῦσθαι. Sic μολπᾶν ἔχειν dictum Phil. 213. pro μελεσθαι. Alia exempla ad huius fab. v. 532. attulsi.

V. 312. αἰεὶ ποτε] Coniuncta haec etiam in Antig. 456. sunt.

V. 313. ἀψόφητος — κωκυμάτων] Sine acutarum lamentationum strepitu. Similia vide apud Matth. §. 339.

V. 314. βρυχόμενος] Cfr. O. R. 1265: δεινὰ βρυχηθείς.

V. 317. Schol.: σιδηροκμησιν· τῷ σιδήρῳ φορευθεῖ-

σιν, ὡς ἀνδροκμησιν. Aptius exemplum attulit Lobeckius δορικμηῆς λαός, Aesch. Choeph. 360.

V. 318. δῆλος — ὡς τι δρασειῶν] Dictum de hac dicendi forma ad O. C. 629. Scholiasta: προσετικὰ πρὸς τὸν ἀκροατήν, ἵνα προσέχη ἀκριβεστερον, προσδοκῶν τὸ συμβησόμενον.

V. 320. Schol.: ἀλλ' ὦ — ἐστάλην· πιθανὴν τὴν πρόφασιν τῆς ἐξόδου φησὶν, ἵνα μὴ δόξη τὸν Αἴαντα ἐν τοιαύτῃ συμφορᾷ καταλειομένον.

V. 322. Schol.: φίλων — νικῶνται· ἢ οὖν Τέκμησσα, εἴτε δὴ γυνή οὖσα και ἀχμαλώτος, οὐχ οἷα τε αὐτὸν περραμθεῖσθαι· ἀλλὰ τὸν χορὸν προτρέπεται εἰσεῖναι· ἐπειδὴ δὲ αἰτοπον τὸν χορὸν ἀπολιπεῖν τὴν σκηπὴν, ἀναβοᾶ ἐδόθηεν ὁ Αἴας, ἵνα μένη ἐπὶ χώρας ὁ χορός· τοῦτο γὰρ ἐπὶθεῖ ὁ θεατής. Sensus hic est: amicis enim

ΑΙΑΣ.

325 *ἰὼ μοί μοι.*

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

*τάχ', ὡς ἔοικε, μᾶλλον· ἢ οὐκ ἠκούσατε
Αἴαντος οἷαν τήνδ' ἑθύσσει βοήν;*

335

ΑΙΑΣ.

ἰὼ μοί μοι.

ΧΟΡΟΣ.

*ἀνὴρ ἔοικεν ἢ νοσεῖν, ἢ τοῖς πάλαι
330 νοσήμασι ξυνοῦσι λυπεῖσθαι παρών.*

ΑΙΑΣ.

ἰὼ παῖ, παῖ.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

*ᾧμοι τάλαιν'· Εὐρύσθακες, ἀμφὶ σοὶ βοᾷ. 340
τί ποτε μενοινᾷ; ποῦ ποτ' εἶ; τάλαιν' ἐγῶ.*

V. 342. *μόνοι* ἔτ' ex Hermanni coniectura restitui. Codices μό-

cedunt tales amici (sc. qualis Ajax est). Ipsa Tecmessa quum nihil se valere apud Aiacem vidisset, rogat Chorum, ut ad eum accedat, sperans fore, ut, qui durus in suos sit, a sociis suis commoveri se patiatur ac deterri ab eo, quod moliretur. Cf. v. 337. De coniunctis φίλων φίλοι ad Ant. 13. dixi, de νικᾶσθαι τιος satis est huius fab. v. 1325. contulisse.

V. 324. Schol.: *διαπεφοιβάσθαι*. ἐκμεμηνῆναι, παρὰ τὸν φοῖτον· ἢ ἀπὸ τῶν φοιβαμένων καὶ ἐθουσιῶντων· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι μανίᾳ τινὶ ὅμοιον πάσχουσι τι. Ex parte prioris scholii Valeken. ad Ammon. p. 149. colligit lectum olim esse *διαπεφοιβάσθαι*.

V. 329 sq. ἢ νοσεῖν — λυπεῖσθαι. Aut insanire, aut dolere insaniam, qua modo affectus fuit. Nam etsi plerumque dicitur ξυνεῖμι νόσῳ, morbo affectus sum sive laboro (vide ad Philoct. 66 ed. meae), tamen eodem

sensu nonnunquam etiam ξυνεῖμι μοι νόσος dici solet. Sic O. C. 7: *χω χρόνος ξυνὸν μακρός*, et 945: *ὅτι γάμοι ξυνότιες εὐρέθησαν ἀνόοιοι τέκνων*. Antig. 371. Participium παρών, qui prope est, salvo sensu omitti potuit; sed vide v. 1131. 1156. et Matth. §. 557. not. 2.

V. 232 sq. Schol.: *ᾧ μοι τάλαιν'*, Εὐρύσθακες· ἀπορούσης τὸ ἦθος· τὸ μὲν ἀποιμώζει, τὸ δὲ καλεῖ τὸν παῖδα· εἴτα πρὸς ἐπιτην ἐπαπορεῖ, τί ποτε μενοινᾷ· καὶ πάλιν καλεῖ τὸν παῖδα, καὶ ἐπιτην ἀπολοφύρεται· κληθότως δὲ ἐνεφάνισε καὶ τὸ τοῦ παιδὸς ὄνομα· ἰδεῖτε δὲ, μὴ ἀεὶ ἂν αὐτὸν μαινόμενος.

V. 334 sq. *Τεῦκρον καλῶ κτλ.*] Recte Scholiasta: ἐπιζητεῖ Τεῦκρον, ἵνα παρὰθῆται αὐτῷ τὸν παῖδα, ὃν ἀφῆσι τῷ χορῷ, μὴ εὐρὸν τὸν Τεῦκρον· τὸ δὲ ἀπεινῶν Τεῦκρον χρησίμον τῆς οἰκονομίας· παρὼν γὰρ ἐκώλυεν ἂν αὐτὸν πράξαι ἢ ἐβούλετο· ἔν δὲ μόνῃς τῆς γυναικὸς ἐγένετο κρείττων. Ubi fueri

ΑΙΑΣ.

*Τεῦκρον καλῶ. ποῦ Τεῦκρος; ἢ τον εἰσαεῖ
335 λεηλατήσει χρόνον; ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι.*

ΧΟΡΟΣ.

*ἀνὴρ φρονεῖν ἔοικεν. ἀλλ' ἀνοίγετε.
τάχ' ἄν τιν' αἰδῶ καπ' ἐμοὶ βλέψας λάβοι. 345*

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

*ἰδοῦ, διοίγω· προςβλέπειν δ' ἔξεστί σοι
τὰ τοῦδε πράγη, καὶ τὸς ὡς ἔχων κυρεῖ.*

(στροφὴ α')

ΑΙΑΣ.

340 *ἰὼ*

*φίλοι ναυβάται, μόνοι ἐμῶν φίλων,
μόνοι ἔτ' ἐμμένοντες ὀρθῶ νόμῳ, 350*

τοι τ'. Vide quae in Cens. p. 123. monui.

tum Teucer, expositum ad v. 557. Addit Lobeckius huc pertinere quod Thucydides dicat l. 11, l. Graecos Troiam obidentes ἐπὶ ληστειᾶν τραπέσθαι. V. 336. φρονεῖν ἔοικεν] Resipuisse videtur Choro, quod filii fratrisque tam probe recordatus est.

Ibid. ἀλλ' ἀνοίγετε] Numero plurali nihil significatur nisi hoc, aperite aliquis, de quo cfr. Husehkius ad Tibull. I, 6, 39. Similiter de uno pedisequo accipiendum videtur, quod infra positum v. 593: οὐ ξυνέγξεθ' ὡς τάχος.

V. 337. *τάχ' ἄν — λάβοι*] Hoc dicit: fortasse etiam moderatior sive verecundior erit me conspecto. Referenda enim καὶ particula ad αἰδῶ, coll. quae ad Ant. 280. monita sunt. De locutione αἰδῶ λαβεῖν vide ad Phil. 81.

V. 338. Schol.: *προςβλέπειν δ' ἔξεστί σοι*· ἐνταῦθα ἐκκύκλημά τι γίνεται, ἵνα φανῆ ἐν μέσοις ὁ Αἴας ποιμνίος· εἰς

ἐκλήξιν γὰρ φέρεται καὶ ταῦτα τὸν θεατὴν, τὰ ἐν τῇ ὄψει περιπαθέσιμα· δεικνύται δὲ ἐπιφύρης, ἡματομένος, μεταξὺ τῶν ποιμνίων καθήμενος. Scena versis discedit frontibus, ut ait Virg. Ge. III, 24., ubi conferendus Servius est, i. e. valvis tentorii apertis conspicietur Ajax cruentus ac medias inter pecudes occisas sedens (cf. quae in Cens. p. 116 sqq. exposui). Neque quicquam aliud videtur Scholiasta dicere voluisse, quum ait eccyclema factum esse, de quo optime exposuit Hermannus in censura Aesch. Eum. ab Odof. Müllero ed. in Diar. Vienn. LXIV. p. 127 sqq. Eodem modo quae infra aedes sunt monstrantur El. 1458 sqq. Ant. 1293. O. R. 1294 sqq.

V. 341 sq. *μόνοι — νόμῳ*] Verba *μόνοι ἐμῶν φίλων* non per se posita sunt, ut significant: qui soli ex amicis meis relictus estis, sed pertinent ad participium *ἐμμένοντες*, cum

ἴδεσθέ μ' οἷον ἄρτι κῆμα φοινίας ὑπὸ ζάλης
ἀμφιδρομον κυκλεῖται.

ΧΟΡΟΣ.

345 οἴμ', ὡς ἔοικας ὄρθᾶ μαρτυρεῖν ἄγαν.
δηλοῖ δὲ τοῦργον, ὡς ἀφροντίστως ἔχει. 355

(ἀντιστ. ἀ.)

ΑΙΑΣ.

ἰὼ

γένος νατας ἀρωγὸν τέχνας,
ἄλιον ὃς ἐπέβας ἐλίσσων πλάταν,

350 σέ τοι, σέ τοι μόνον δέδορκα πημονᾶν ἐπαρ-
κέσοντ', 360

ἀλλά με συνδαΐξον.

V. 350. πημονᾶν ex Reiskii coniectura scripsi. Libri ποι-

vi repetito vocabulo *μόνοι*, hoc sensu: qui soli ex amicis meis, soli, inquam, adhuc integram fidem servatis. Schol.: ὄρθῳ νόμῳ τὸν τῆς φίλας φησὶν.

V. 343 sq. ἴδεσθέ μ' — κυκλεῖται] Comparat se Ajax cum navi, circum quam coorta tempestate undique fluctus ita volvantur (vide ad Ant. 336 sq. ed. m.), ut emergere iam non posse videatur. Simillima ratio est O. R. 22 sqq., ubi civitas Thebana, mortifera peste vexata, cum eiusdem conditionis navi comparatur ita: πόλις γὰρ, ὡς περὶ καὶ τὸς εἰσορᾶς, ἄγαν ἤδη σαλεύει κἀνακουφίσει κἀμα βυθῶν ἐπ' οὐχ οἷα τε φοινίου ἀλάου. Aptissima autem qua utitur hoc loco Ajax comparatio est, quippe qua non tantum summa se in calamitate esse ostendat, sed etiam, cuius generis ea calamitas sit, explicet. Neque enim dubium est, quin nomine κῆμα simul cruorem illum occisurarum pecudum, inter quas medius sedebat, nomine ζάλης fu-

rorem sive insaniam, qua correptus caedem illam ediderat, adsignificare voluerit. Ipsa autem insania illa quum in causa fuisset, ut caedes ista committeretur, perquam poetice φοινία appellata est similiter atque Ἄρης φοινίος (El. 96.) et φοινία κοιλίς (Ant. 602.) dicitur. Denique illud facile intelligitur, ἴδεσθέ μ' — κυκλεῖται poetice dictum esse pro ἴδεσθε, οἷον ἀμφ' ἐμὲ κῆμα κυκλεῖται.

V. 345 sq. οἴμ', ὡς κτλ.] Vae mihi, quam etc. Vide me ad Ant. 320. Recte Scholiasta: πρὸς τὴν Τέκμησον ὁ λόγος· νομίζω σε ἀληθῆ μοι μαρτυρηκέναι περὶ τῆς μανίας τοῦ Αἰάντος· οὕτως γὰρ τὸ πρῶτον δεικνύειν ἡμῖν, ὅτι μανικός διετέθη.

V. 348 sq. γένος — πλάταν] Γένος — τέχνας est, rerum nauticarum administri. Tum ἄλιον πλάταν idem fere est atque (v. 250.) ποτιπόρον καὶ, coll. O. C. 713 sq., ita ut accusativus aptus sit e verbo ἐπέβας. Addidit poeta

ΧΟΡΟΣ.

εὐφημα φώνει, μὴ κακὸν κακῷ διδοῦς
ἄκος πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει.

(στροφὴ β.)

ΑΙΑΣ.

ὄρθς τὸν θρασύν, τὸν εὐκάρδιον,
355 τὸν ἐν δαίοις ἄτρεστον μάχαις, 365
ἐν ἀφόβοις με θηρσὶ δεινὸν χέρας;
οἴμοι γέλωτος, οἷον ὑβρίσθην ἄρα.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

μή, δέσποτ' Αἰας, λίσσομαι σ', αὐδα τάδε.

ΑΙΑΣ.

οὐκ ἐκτός; οὐκ ἄψορρόν ἐκνεμεῖ πόδα;
360 αἰαῖ, αἰαῖ.

μένων, quod ineptum esse in Cens. p. 123 sqq. planum feci.

participium ἐλίσσω, ut ostenderet, qualis sive quo munere fungens Chorus navem conscendisset, scilicet volvens navem, i. e. remex. Recte Schol.: ἐλίσσω· κωπηλατῶν· εἰρηται δὲ παρὰ τὸ ἀμφιελίσσας.

V. 350 sq. σέ τοι — συνδαΐξον] Ut apud Homerum saepe dicitur γὰρ — ἀλλά, veluti II. v. 736 — 740: πάντη γὰρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδην· — ἀλλ' ἀναχασόμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστοις, similiter hic σέ τοι — ἀλλά με κτλ. dictum videtur hoc sensu: te, te, inquam, quum videam solum dedecus a me defendere paratum esse, tu, quaeso, me interfice. Ceterum Scholiasta: οὐ διὰ τὴν ἦταν δὲ τῶν ὀπλων μικρὸς ὢν βούλεται ἀναρῆσθαι, ἀλλὰ τὸ ὄνειδος ὑφορρόμενος τῶν ποιμνῶν ἐν τούτῳ δὲ τὸ ἦθος καὶ ἡ μεγαλοφροσύνη δεικνύεται τοῦ Αἰάντος.

V. 352. εὐφημα φώνει] Noli tam infausta dicere.

Vide quae ad Trach. 175. annotavimus.

V. 353. τὸ πῆμα τῆς ἄτης] Est damnum calamitatis, qua afflictus a dis est. Sic Philoct. 765: τὸ πῆμα τῆς νόσου.

V. 356. ἐν ἀφόβοις θηρσὶ] Sunt ferae, quae nihil metuunt ab hominibus, veluti bestiae cicures, quibus opponuntur bestiae immanes, quas vincere honorificum fuisset.

V. 357. οἴμοι — ἄρα] Pro οἷον ὑβρίσθην exspectaveris potius οἷον ὑβρίσθαι. Sed hoc si dixisset Ajax, non obtestata eum Tecmessa esset, ut facit, ne talia diceret, μή — αὐδα τάδε. Ex quo apparet verborum οἷον ὑβρίσθην sensum hunc esse: quanta sum contumelia affectus, scilicet a dis, i. e. a Minerva, a qua perductum se eo esse Ajax ait, ut in greges irrueret. Cf. v. 401: ἀλλά μ' ἂ Αἰὸς κτλ. et v. 217: Αἰας ἀπελοβήθη.

V. 359. οὐκ ἐκτός; etc.] Convenit ingenio Aiakis, quod a muliere moneri se indigne fert.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ πρὸς θεῶν, ὑπείκε καὶ φρόνησον εὖ.

(στροφὴ γ')

ΑΙΑΣ.

ὦ δύσμορος, ὃς χειρὶ μὲν μεθῆκα τοὺς ἀλάστορας,
365 ἐν δ' ἐλίκεσσι βουσὶ καὶ κλυτοῖς πεσῶν αἰπο-
λίαις 375

ἔρεμνὸν αἶμ' ἔδευσα.

ΧΟΡΟΣ.

τί δῆτ' ἂν ἀλγοίης ἐπ' ἐξειργασμένοις;
οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως οὐχ ᾧδ' ἔχειν.

(ἀντιστρ. β.)

ΑΙΑΣ.

ἰὼ πάνθ' ὄρων, ἀπάντων τ' αἰεὶ
370 κακῶν ὄργανον, τέκνον Λαρτίου, 380
κακοπινέστατόν τ' ἄλημα στρατοῦ,
ἧ που πολὺν γέλωθ' ὑφ' ἡδονῆς ἄγεις.

V. 373. Tecmessae hunc versum ex coniectura Hermanni adsignavi, in codd. choro adscriptum. Adverte strophae rationem. Ceterum non male Schneidewinus pro ξὺν τῷ scribendum ξὺν τοῖς putavit.

Contra Chorum continuo post Tecmessam eadem deprecantem ita fert, ut nihil respondens de ingenti, quam contraxerit, ignominia conqueri pergat. Atque ita omnia, quae leguntur usque ad v. 419 ed. mene, sic proferre Ajax censendus est, ut nihil advertens Chori Tecmessaeque preces et monita in una illa defixus cogitatione ignominiae haereat. Simillima ratio est El. 1160—1166. et Phil. 1063 sqq., ad quos locos vide quae monui.

V. 362 sq. χειρὶ — πεσῶν] Adverte insolentiorum verborum collocationem. Spectat enim χειρὶ, i. e. manu armata, ad πεσῶν, ita ut, si recto ordine verba collocare poeta voluisset, sic deberet proferre, ὃς μεθεὶς

τοὺς ἀλάστορας, ἐν βουσὶ πεσῶν χειρὶ etc.

V. 365. Schol.: κλυτὰ λέγει τὰ ἀπόλια διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ταραχὰς καὶ φωνάς. Cf. Passov. Lex. Gr. sub hac voce.

V. 366. αἶμ' ἔδευσα] Verba humectandi saepe sic usurpari, ut effundendi significatum habere videantur, Lobbeckius ad hunc locum multis allatis exemplis demonstravit.

V. 368. οὐ γὰρ — ἔχειν] Non enim fieri possit, ut haec non ita se habeant, i. e. res enim facta infecta reddi nequit. Cf. Matth. §. 623. §. 3.

V. 369 sq. πάνθ' ὄρων — ὄργανον] Ad πάντα adsumendum quod sequitur nomen κακῶν videtur, ut hoc dicat Ajax: qui

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ξὺν τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ κώδύρεται.

ΑΙΑΣ.

ἴδοιμί νιν, καίπερ ᾧδ' ἀτώμενος.
375 ἰὼ μοί μοι. 385

ΧΟΡΟΣ.

μηδὲν μέγ' εἴπης. οὐχ ὄρῃς, ἴν' εἴ κακοῦ;

(ἀντιστρ. γ')

ΑΙΑΣ.

ὦ Ζεῦ, προγόνων προπάτωρ, πῶς ἂν τὸν αἰ-
μυλώτατον,
380 ἐχθρὸν ἄλημα, τοὺς τε δισάρχας ὀλέσσας βα-
σιλῆς 390

τέλος θάνοιμι καὶ τός.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ὅταν κατεύχῃ ταῦθ', ὁμοῦ καμοὶ θανεῖν
εὐχού· τί γὰρ δεῖ ζῆν με, σοῦ τεθνηκότος;

V. 374. Syllabae defectum explet Triclinius scribendo δῆ νιν, Hermannus νιν τὸν. Dindorfius scripsit ἴδοιμ' ἴδοιμι, annotans in edit. Ox. posse tamen etiam servato pronomine corrigi ἴδοιν ἴδοιν νιν, allatis duobus eius formae optativi exemplis.

et cernis (rimaris) et exsequeris scelera omnia. Vide quae ad Phil. 995. annotavimus.

V. 371. ἄλημα] Recte hoc Scholiastae ad h. l. et ad v. 380. et ad Ant. 320. explicant τρέμμα, περίτριμμα, καιπάλημα.

V. 372. Schol.: τοῦτο μάλιστα αὐτοῦ ἀπείται, τὸ τῷ ἐχθρῷ καταγέλαστον εἶναι.

V. 373. ξὺν τῷ θεῷ κτλ.] Hermannus: „quivis, quum deo visum est, et ridet et lacrimatur, i. e. si nunc gaudet ille, erit etiam ubi dolebit.“ Quo dicto Tecmessa admonet Aiaceum a dis mitti hominibus et mala scire bona.

V. 374. ἴδοιμι — ἀτώμενος] Bene Scholiasta: τοῦ χοροῦ τὸν περὶ θεῶν λόγον ἐμ-

βαλλομένον, οὐχ ὑφέται ὁ Αἴας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας δυνάμειος ἐπαίρεται. φησὶν οὖν ἴδοιμι αὐτόν, καίπερ οὕτως κακούμενος· δῆλον γὰρ, ὅτι ἀμνησῆμαι, εἰ καὶ θεοὶ συλλαμβάνουσι αὐτῷ.

V. 376. μηδὲν μέγ' εἴπης] Μέγα et μεγάλα εἰπεῖν significat impie, insolenter dicere. Cf. Hom. Od. δ, 500 sqq. et Soph. El. 830: μηδὲν μέγ' ἀύσης.

V. 379. προγόνων προπάτωρ] Schol. rec.: πρόγονοι πατήρ, πάππος καὶ οἱ ἀνωτέρω. Vide fabulam Aiaceis not. 1. — De πῶς ἂν, utinam, vide ad Philoct. 777.

V. 380. δισάρχας — βασιλῆς] De δισάρχας vide quae ad 245. δικρατεῖς diximus. De

(στροφή δ')

ΑΙΑΣ.

- ἰὼ
 385 σκότος, ἐμὸν φάος;
 ἔρεβος ὦ φαεινότετον ὡς ἐμοί, 395
 ἔλεσθ' ἢ ἔλεσθέ μ' οἰκήτορα,
 ἔλεσθέ μ' οὔτε γὰρ θεῶν γένος οὔθ' ἀμερίων
 390 ἔτ' ἄξιός βλέπειν τιν' εἰς ὄνησιν ἀνθρώπων. 400
 ἀλλά μ' ἂ Διὸς
 ἀλκίμα θεὸς
 οὔλιον αἰκίζει.
 ποῖ τις οὖν φύγη;
 395 ποῖ μολῶν μενῶ;
 εἰ τὰ μὲν φθίνει, φίλοι, 405
 τοῖσδ' ὁμοῦ πέλας,
 μωραῖς δ' ἄγραϊς προσκείμεθα,
 400 πᾶς δὲ στρατὸς δίπαλτος ἂν με χειρὶ φρονέου.

V. 391. Nihil in eo offensionis est, quod in brevem syllabam hic versus exit. Vide quae ad O. R. 1192. in nota critica exempla attuli simillima.

forma δλίσεας ad v. 184. monitum est.

V. 385. ἐμὸν φάος] Scholiasta: λέγει δὲ σκότος ἐμὸν φάος, ὡς εἴ τις τὸν θάνατον σωτηρίαν νομίσσειν.

V. 386. ἔρεβος ὦ φ.] De ordine verborum vide Matth. §. 277, 6. Tum ὡς ἐμοί recte Dindorfius explicat: quo in loco res meae sunt.

V. 389 sq. οὔτε — ἀνθρώπων] Struenda verba hoc modo sunt: οὔτε γὰρ εἰς θεῶν γένος οὔτε εἰς τιν' ὄνησιν ἀμερίων ἀνθρώπων ἐτι ἄξιός εἰμι βλέπειν, iam enim indignus sum, qui deorum hominumve opem exspectem. De βλέπειν εἰς τινα cf. Ant. 909 ed. meae, de praepositione ante secundum demum substantivum posita Ant. 367: ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει. Ibid. 1176. Trach. 765 sq.

V. 391 sq. ἂ Διὸς ἀλκίμα θεός] Eiusdem generis est v. 450. 952.

V. 393. οὔλιον αἰκίζε[ι] Non male Scholiasta interpretatur μέχρι θανάτου.

V. 394. ποῖ τις κτλ.] Pronomen τις eodem sensu positum, quo supra 240.

V. 396 sq. εἰ τὰ μὲν — πέλας] Haec ita corrupta sunt, ut, quid fere dictum a poeta fuerit, vix coniectura divinari posse videatur.

V. 400. Schol.: δίπαλτος ἀμφοτέραις ταῖς χερσίν, οἷον περιδεξίως με φρονέου: παντὶ σθένει, ὡς Αἰθῆμος ἢ ὁ στρατὸς με φρονέου λαβῶν τὰ δίπαλια δοράτια, ὡς Πίλος φησὶν. Eustathius p. 674, 13: παλτὸν ἰδὸς ὄπλου, ἐξ οὗ παρὰ Σοφοκλεῖ δίπαλτος φρονέου. Hermannō videtur idem significare

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

- ὦ δυστάλαινα, τοιάδ' ἄνδρα χρήσιμον 410
 φωνεῖν, ἂ πρόσθεν οὔτος οὐκ ἔτλη ποτ' ἄν.
 (ἀντιστρέφ. δ')

ΑΙΑΣ.

- ἰὼ
 πόροι ἀλιθόροιοι,
 405 πάραλά τ' ἄντρα, καὶ νέμος ἐπάκτιον,
 πολύν, πολύν με, δαρὸν τε δὴ
 κατεῖχεται ἄμφι Τροίαν χρόνον· ἀλλ' οὐκέτι μ',
 οὐκ 415
 ἔτ' ἀμνηστὸς ἔχοντα. τοῦτό τις φρονῶν ἴστω.
 410 ὦ Σκαμάνδροιοι
 γείτονες ῥοαί,
 εὐφρονες Ἀργείοις, 420
 οὐκ ἔτ' ἄνδρα μὴ
 τόνδ' ἴδῃτ', ἔπος

V. 393. οὔλιον ex mea coniectura restitui. De qua vide quae dixi in Emendat. in Soph. Trach. p. 88 sq. Libri δλιθόριον.

V. 396 sqq. Corrupta haec sunt, nec quae adhuc a viris doctis propositae sunt coniecturae probari possunt.

atque Homericum ἔχον δὺσδοῦρε, ita ut sit bene armatus.

V. 401 sq. τοιάδ' — φωνεῖν] Infinitivus aptus ex exclamazione; cf. Matth. §. 544. Rost. §. 125. not. 5.; de κτλη ἂν vide ad 119 sq. Voc. χρήσιμον Scholiasta explicat γενναϊώτατον.

V. 404. πόροι ἀλιθόροιοι] Non aliter haec explicanda videntur, quam in Aesch. Pers. 365. πόροι ἀλιθόροιοι, sive ἐνάλιοι v. 451, fluctus marini, quos Ajax de litore prospiciebat. Αἰγαίου πελάγους ἐνάλιος πόρος Arcestr. Athen. VII, 278 C. Cf. Tafel. Dilucid. Pind. T. I. p. 57. LOB.

V. 405. Schol.: νέμος ἐπάκτιον τὸ ἄλλος τοῦ ὄρους τῆς Ἰδῆς τὸ παραλίον.

V. 409. Schol.: ἀμνηστὸς ἔχοντα· ζῶντα. — τοῦτο· ὅτι οὐκ ἔχω ἐτι ζῆν.

V. 410 sqq. Σκαμάνδροιοι — Ἀργείοις] Eurip. Hel. 54: Σκαμάνδροιοι ῥοαῖσι, 259: Σιμωνείοις ῥοαῖσι. Has Schol. dicunt εὐφρονες Ἀργείοις vocari, aut quia omnes fluvii grati sint διὰ τὸ ποτόν, ut Aesch. Pers. 435: Σπερχεῖος ἄρδει πεδίον εὐμενῆ ποτῶ, aut ἐμοὶ ἔχθρα ῥοαί, εὐφρονες δὲ τοῖς Ἀργείοις, τοῖς ἐμοῖς ἔχθρα, quod multo significantius graviusque esse concedent qui meminerint homines gravi iniuria laesos cuncta sibi infesta, inimicis propitia et quasi confoederata credere. Cf. 459: ἔχθει πέδρα τὰδε, nec repugnat v. 862. Eustathius p. 890, 22. Scamandrum sic dici existimat διὰ τὸ χρησιμώτατον γενέσθαι τοῖς Ἕλλησι. LOB.

V. 413 sq. ἄνδρα τόνδε] Vide ad v. 78.

V. 414 sq. ἔπος ἐξέρω μέγα] Vide quae ad v. 376.

- 415 ἐξερέω μέγα,
οἶον οὔτινα
Τροία στρατοῦ
δέρχθη χθονὸς μολόντ' ἀπὸ 425
Ἑλλανίδος· τανῦν δ' ἄτιμος ὧδε πρόκειμαι.

ΧΟΡΟΣ.

- 420 οὔτοι σ' ἀπειργεῖν, οὔθ' ὅπως ἐὼ λέγειν
ἔχω κακοῖς τοιοῖσδε συμπεπτωκότα.

ΑΙΑΣ.

- αἰαῖ· τίς ἄν ποτ' ᾤεθ' ὧδ' ἐπώνυμον 430
τοῦμόν ξυνοῖσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς;
νῦν γὰρ πάρεστι καὶ δις αἰάζειν ἐμοὶ
425 καὶ τρίς· τοιούτοις γὰρ κακοῖς ἐντυγχάνω·

V. 417. In editione priore ex Hermannii coniectura Τροία pro Τροία scripseram. Nunc malui codicum retinere scripturam, praesertim quum nondum demonstratum sit, qualis versuum stro-

diximus. Putabatur autem utique Ajax excepto Achille praestantissimus ducum. Vide quae in fabula Aiacis not. 8. annotavimus. Scholiasta: οὐ νεμοσητόν τῷ Αἰάντι μεγαλινχεῖσθαι. ὅταν μὲν γὰρ τις ἐν μεγάλῃ διαγωγῇ ἦ, τότε εὐνοχημον περιστελλεῖν τὰ ἑαυτοῦ πλεονεκτήματα· ἀπηνδρότητα δὲ ἄνδρα οὐκ ἂν τις μέμψαιτο. εἰ μεγαλινχεῖται, ὅποια καὶ ὁ Ἡρακλῆς (Trach. 1090 sqq.). ἐν τῷ τέλει ὧν περὶ τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ διεξίει· καὶ γίνεται ἐπίτασις τοῦ πάθους, ὅποταν τὸ τοιοῦτο διαφθεῖρηται· ἐπεὶ δὲ αὐξεται τὸ πάθος, οὐχ ὑπὸ ἄλλου, ἀλλ' ὑπὸ αὐτοῦ.

V. 419. πρόκειμαι] Non inutile est de huius verbi usu Blomfield. ad Aesch. Sept. c. Th. gloss. 963. consuluisse.

V. 420 sq. οὔτοι σ' κτλ.] De duplici verbi ἔχειν structura cf. Ant. 270 sq.: οὐ γὰρ ἐχομένον οὔτ' ἀντιφωνεῖν, οὔθ' ὅπως ὀρώμεντες κελῶς πράξαμεν. De οὔτοι—οὔτε egit Matth. §. 609. Schol.: ὁ χορὸς ἐστὶν ὁ λέγων·

ἐνδίδωσι γὰρ ὁ χορὸς τῷ κάμνοντι, ὅπερ ἐστὶν εἶδος παραμυθίας· ἢ δὲ Τέκμησθα τοῦτο οὐκ ἐποίη.

V. 422 sq. τίς ἄν — κακοῖς] Scholiasta: συνωδὸν ἔασθαι καὶ ἐπώνυμον τοῖς κακοῖς· ἔπλεξε δὲ τὸ ὄνομα παρὰ τὸ αἰαῖ τὸ Θρηνητικόν. Unde non temere coniectas cum Nauckio (in Schneidewini Philol. T. II. p. 148.) scriptum a poeta fuisse ξυνοῖσειν pro ξυνοῖσειν. Ceterum istiusmodi nominum derivatio-nem exempla plurima ex tragicorum aliorumque poetarum carminibus collegit [Elmsleius ad Eur. Bacch. 508. Cf. imprimis Lobeckius Aglaoph. p. 870. et Meinek. ad Euphorion. p. 128 sqq. Alii tamen nomen Αἰας ab αἰετός derivandum putarunt; vide quae in fabula [Aī. not. 4. exposuimus. Schol.: ἐστὶ δὲ καὶ τοῦτο ἀρχαιοῦστονον, τὸ πρὸς τὰς ὀνομασίας ἐκφέρεται] συμφορὰς· καλῶς μὲν οὖν πρῶτων οὐκ ἂν ἐμνήσθητο τοῦ διανοήματος, ἐν συμφορᾷ δὲ ὧν.

- ὅτου πατὴρ μὲν τῆσδ' ἀπ' Ἰδαίας χθονὸς
τὰ πρῶτα καλλιστεῖ ἀριστεύσας στρατοῦ, 435
πρὸς οἶκον ἤλθε πᾶσαν εὐκλειαν φέρων·
ἐγὼ δ' ὁ κείνου παῖς, τὸν αὐτὸν ἐς τόπον
430 Τροίας ἐπελθὼν οὐκ ἐλάσσοι σθένει,
οὔδ' ἔργα μείω χειρὸς ἀρκέσας ἐμῆς,
ἄτιμος Ἀργείοισιν ὧδ' ἀπόλλυμαι. 440
καίτοι τοσοῦτόν γ' ἐξεπίστασθαι δοκῶ,
εἰ ζῶν Ἀχιλλεύς τῶν ὅπλων τῶν ὧν πέρι.
435 κρῖνειν ἐμελλε κράτος ἀριστείας τινί,
οὐκ ἂν τις αὐτ' ἔμαρψεν ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ.
νῦν δ' αὐτ' Ἀτρεΐδαι φωτὶ παντοργῶ φρένας 445
ἔπραξαν, ἀνδρὸς τοῦδ' ἀπώσαντες κράτη.
καὶ μὴ τὸ τ' ὄμμα καὶ φρένες διάστροφοι

phicorum scriptura fuerit.

V. 439. τό τ' ὄμμα καὶ ipse scripsi. Libri τόδ' ὄμμα καὶ, Cf. v. 630 ed. meae.

V. 427. Schol.: τὰ πρῶτα καλλιστεῖα· εἴληψε τὴν Ἡσιότην παρὰ τοῦ Ἡρακλέους. Vide fabulam Aiacis not. 4. et 5. De locutione καλλιστεῖα ἀριστεύειν στρατοῦ in Cens. ad v. 42. dixi.

V. 428. πᾶσαν εὐκλειαν] Latine dixeris summam gloriam. Vide ad Phil. 141 sq.

V. 431. Schol.: ἀρκέσας· δειξάς, βοηθήσας, πράξας. Immo ἔργα ἀρκεῖν ita dictum est, ut fere sit ἀρκεῖν ἐργαστικὴν ἀρκεῖν. Vide quae dixi in Cens. ad v. 42.

V. 435. Schol.: κρῖνειν ἐμελλε· μετὰ κρῖσιος διδόναι τινὲ κράτος ἀριστείας, ἤθουν ἐμελλε κρῖνειν, τίς ὁ κρατῶν ἐν ταῖς ἀριστεῖαις. Itaque κράτος ἀριστείας κρῖνειν τινὲ erit principatum summam virtutis alicui adiudicare.

V. 436. ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ] Vide quae de hac locutione ad O. C. 484. diximus.

V. 437. Schol.: παντοργῶ· πάντα πράττοντι καὶ μη-

δὲν ὑποσπυλλομένω, παντοργῶ καὶ ἀναιδεῖ. Cf. Phil. 636: ἀλλ' ἔστ' ἐκεῖνω πάντα λεκτά, πάντα δὲ τολμητά. Similiter Aesch. Sept. c. Th. 655: φωτὶ παντόλμω φρένας.

V. 438. ἔπραξαν] Fecerunt, ut contingeret. Respondet locutio Graeca, πράττειν τί τινι, nostrae jeman-dem etwas verschaffen, habetque significationem clandestinae molitionis et studii partium. Vide Ducker. ad Thucyd. IV, 89.

Ibid. Schol.: ἀνδρὸς τοῦδ'· δεικτικῶς ἀντὶ τοῦ ἐμοῦ. κράτη· νίκη.

V. 439 sq. καὶ μὴ — τῆς ἐμῆς] Ac nisi et oculus et animus depravatus esset et a consilio, quod ceperam, aberrasset. Vide quae ad v. 51 sq. annotata sunt. De locutione φρένες διάστροφοί εἰσιν cf. Aesch. Prom. 673: εὐθὺς δὲ μορφή καὶ φρένες διάστροφοί ἦσαν. Adde Eur. Bacch. 1165: ἐν διαστροφῶις ὄσοις.

- 440 γνώμης ἀπήξαν τῆς ἐμῆς, οὐκ ἄν ποτε
 651 δίκην κατ' ἄλλου φωτὸς ὡδ' ἐπήρισαν.
 νῦν δ' ἡ Διὸς γοργῶπις ἀδάματος θεᾶ 450
 ἤδη μ' ἐπ' αὐτοῖς χεῖρ' ἐπεπύνοντ' ἐμῆν
 ἔσφηλεν ἐμβαλοῦσα λυσοῶδη νόσον,
 445 ὥστ' ἐν τοιοῖσδε χεῖρας αἰμάξαι βοτοῖς·
 618 κείνοι δ' ἐπεγγεῶσιν ἐκπεφευγότες,
 ἐμοῦ μὲν οὐχ ἐκόντος, εἰ δέ τις θεῶν 455
 βλάπτοι, φύγοι τὰν χῶ κακὸς τὸν κρείσσονα,
 καὶ νῦν τί χρὴ δρᾶν; ὅστις ἐμφανῶς θεοῖς
 450 ἐχθαίρομαι, μισεῖ δέ μ' Ἑλλήνων στρατός,
 611 ἐχθεὶ δὲ Τροία πᾶσα καὶ πεδία τάδε.
 πότῃρα πρὸς οἴκους, ναυλόχους λιπῶν ἕδρας 460
 μόνους τ' Ἀτρείδας, πέλᾳτος Αἰγαῖον περῶ;

Scholiasta: εἰ μὴ δι' ἑκατασιν τοῦ δέοντος ἐξέπεισον αἱ διάνοιαι μου, οὐκ ἄν ποτε ἄλλου οὕτως ἀδίκως κατεψηφίσαντο.

V. 440 sq. οὐκ ἄν — ἐπήρισαν] Scriptor prosaicus forma media usus esset, uti dixit Plat. Gorg. 515. E: οὐδέμιν αἰσχρὰν δίκην κατεψηφίσαντο αὐτοῦ. Deinde quum dicit poeta: nunquam contra alium istiusmodi sententiam tulissent, hoc mihi videtur significasse: fecissem, ut nunquam adversus alium virum istiusmodi sententiam ferrent, i. e. occidissem.

V. 442. νῦν δέ] Dictum de harum particularum usu ad O. C. 269. est.

V. 445. ὥστ' ἐν τοιοῖσδε — βοτοῖς] I. e. ἐν τοιοῖσδε, δηλονότι βοτοῖς. Simillimo igitur modo τοιοῖσδε coniunctum hic (adde v. 216.) cum substantivo βοτόν est, quo ἄλλος coniungi cum substantivis solere ad Philoct. 38. docui. Minus enim offensionis habet, quod Phil. 1271. positum est, τοιοῦτος ἦσθα — πιστός, ἀτηγὸς λάθρα, i. e.

δηλονότι πιστός κτλ. Confer praeterea quae in Cens. p. 126. exposui.

V. 447. ἐμοῦ μὲν οὐχ ἐκόντος] Scholiasta: πάνν γενναῖος ἐμένει τῷ λήματι· τὸ γὰρ ἐφ' ἑαυτῷ ἀνηρηκίαι φησὶ τοὺς Ἑλλήνας, καὶ ἠτήσθαι οὐχ ἄν ἐκόντων, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπήριαν τοῦ θεοῦ.

V. 448. φύγοι τὰν] De τοῖ particula in apodosi posita ad O. C. 1361. monuimus; de sententia confer El. 696: ὅταν δέ τις θεῶν βλάπτῃ, δύνατ' ἄν οὐδ' ἄν ἰσχυῶν φηγεῖν.

V. 449 sqq. ὅστις — Τροία] I. e. ὄντινα θεοὶ ἐχθαίρονται, μισεῖ δὲ στρατός, ἐχθεὶ δὲ Τροία. De mutata structura vide Matth. §. 472, 3.

V. 452. πότῃρα] Saepè πότῃρα et πότῃρον ita ponunt scriptores Graeci, ut alteram interrogationem aut supprimant, aut aliis particulis usi quam ἢ particula eferant. Posterius hic factum; nam sequitur altera interrogatio v. 458: ἀλλὰ δῆτ' κτλ.

V. 452 sq. λιπῶν — Ἀτρείδας] Similiter Eur. Hel. 1199:

- καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανείς
 455 Τελαμῶνι; πῶς με τλήσεται ποτ' εἰσιδεῖν
 γυμνὸν φανέντα τῶν ἀριστείων ἄτερ,
 ὧν αὐτὸς ἔσχε στέφανον εὐκλείας μέγαν; 465
 οὐκ ἔστι τούτογον τλήτον. ἀλλὰ δῆτ' ἰὼν
 πρὸς ἔρμα Τρώων, ξυμπεσὼν μόνος μόνοις
 460 καὶ δρῶν τι χρηστόν, εἶτα λοισθήιον θάνω;
 ἀλλ' ὡδέ γ' Ἀτρείδας ἄν εὐφρανάιμι που.
 οὐκ ἔστι ταῦτα. πείρά τις ζητητέα 470
 τοιάδ', ἀφ' ἧς γέροντι δηλώσω πατρὶ
 μήτοι φύσιν γ' ἀσπλαγχνος ἐκ κείνου γεγώς.
 465 αἰσχρὸν γὰρ ἄνδρα τοῦ μακροῦ χολῆζειν βίου,
 κακοῖσιν ὅστις μηδὲν ἐξαλλάσσεται.
 τί γὰρ παρ' ἡμαρ ἡμέρα τέρεπεν ἔχει 475

κινὰς λιποῦσ' ἕδρας. Iph. A. 806: οἴκους ἐρήμονας ἐκλιπόντες.

V. 454 sq. ποῖον ὄμμα — Τελαμῶνι] Compararunt interpretes O. R. 1371. Phil. 110. Eur. Iph. A. 445: ποῖον ὄμμα ἀμφαλῶ; Herod. 1, 37: νῦν τε τέλοσ' με χολῆ ὄμμασι — φάτρεσθαι; et alia.

V. 455. τλήσεται] Animum inducet. Sic τολμᾷ v. 528. Vide ad O. C. 180.

V. 456. γυμνὸν — ἄτερ] Sic v. 750. Ant. 445: ἔσω βαρβαρὸς αἰτίας ἐλεύθερον. Phil. 31: ὁρῶ κενὴν οἰκίαν ἀνθρώπων δόξα, et alibi.

V. 457. ὦν — στέφανον εὐκλείας] De duplici genitivo vide 605 sq.; de locutione στέφανον εὐκλείας adscripsit Lobbeckius Eur. Suppl. 325. Antioq. fr. XXXVIII, 4 ed. Dind., quibus in locis idem quod hic positum est, Dionys. Antiq. VI, 58: στέφανος ἀριστίας, Plutar. ch. Comp. Philop. cum Flam. c. 3: στέφανος δικαιοσύνης καὶ χρησιότητος, Philostr. V. Ap. VII, 14, 294: στέφανον ἀρετῆς στέφανοπάμνος ἦσθα.

V. 458 sqq. ἀλλὰ δῆτ' —

εἶτα λοισθήιον θάνω] De particularum ἀλλὰ δῆτ' — εἶτα usu ad Phil. 1324. diximus. De re, ad quam respicere hic Sophocles videtur, in fab. Ai. not. 16. expositum est.

V. 461. ἀλλ' ὡδέ γ' — που] Scilicet quod ita traderem fessis leviora tolli Pergama Graijs.

V. 464. φύσιν γ'] Adverte vim γ' particulae, quae facit, ut revera similem se patris sui sive fortissimum se esse dicat Aias, quamvis virtutis praemiis non sit ab Atridis ornatus.

V. 466. Schol.: κακοῖσιν ὅστις ὅστις διαλλαγῆν οὐδέχεται, ἀλλ' ἀεὶ ἐν κακοῖς ἐξείζεται. Hoc dicit: qui nihil commutatur quod attinet ad mala, i. e. cuius mala nunquam quicquam commutantur. Vid. quae ad O. R. 25. annotavi.

V. 467 sq. τί γὰρ — κατθανεῖν] Explicat his verbis Aias, non cur hominem miserum, sed cur omnino homines vitam longam appetere dedecet. Dicit autem hoc: quid enim dies delectare homines potest, alternis diebus

προσθεῖσα κἀναθεῖσα τοῦ γε κατθανεῖν;
οὐκ ἂν πριαίμην οὐδενὸς λόγον βροτόν,
470 ὅστις κενάισιν ἐλπίσιν θερμαίνεται.
ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς τεθνηκέναι
τὸν εὐγενῆ χοῆ. πάντ' ἀκήκοας λόγον. 480

ΧΟΡΟΣ.

οὐδεὶς ἐρεῖ ποθ', ὡς ὑπόβλητον λόγον,
Ἀίας, ἔλεξας, ἀλλὰ τῆς σαυτοῦ φρονός.
475 παῦσαι γε μέντοι καὶ δὸς ἀνδράσιν φίλοις,
γνώμης κρατῆσαι τάσδε φροντίδας μεθεῖς.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ὦ δεσποτ' Ἀίας, τῆς ἀναγκαίας τύχης 485
οὐκ ἔστιν οὐδὲν μεῖζον ἀνθρώποις κακόν.

V. 488. ἦ ex Bothii coniectura scripsi. Libri plerique et, ceteri ἦν.

dans adimensque leto? id est: quid enim vita delectare homines potest, in qua alterna dies det adimatque leto? Negat igitur delectare homines vitam hanc posse, qua qui fruuntur eorum nemo sciat, ut verbis Horatii (Od. IV, 7, 17.) utar, an adiciant hodiernae crastina summae tempora di superi. Similia sunt quae posuit Sophocles Trach. 943 sqq. et Seneca ad Marc. de consol. c. 20.: ex illo, quo primam lucem vidit, — illi ipsi, qui adiciebantur adolescentiae anni, vitae detrahebantur. — Incrementa ipsa, si bene computes, damna sunt. Ceterum vide quae in Cens. p. 127 sqq. exposui. Adscriptus Lobeckius Plutarch. Caes. c. 57: βλεπόντων ἀπαξ ἀποθανεῖν ἢ πολλάκις ἔγγυς ἔνασι τοῦ θανάτου.

V. 471 sq. ἀλλ' ἢ καλῶς — χοῆ] De sententia vide ad El. 1065 sqq. ed. meae.

V. 472. πάντ' — λόγον]

Vide ad Phil. 1212. Inesse autem in ea locutione hoc quidem loco hic simul sensus videtur: sic stat sententia.

V. 477 sqq. Non dubium est, quin poetae haec scribenti egregius ille locus Homeri, qui II. ζ, 407—439. legitur, observatus sit.

V. 477 sq. τῆς ἀναγκαίας — κακόν] Ἀναγκαῖα τύχη, vulgo non eluctabilem fortunam, sive sortem fatalem, ergo vel mortem vel alia mala gravissima significans, hic est servitus, monente etiam Eustathio p. 1089, 38: παρὰ Σοφοκλεῖ ἀναγκαῖα τύχη ἢ δουλική. Sensus nexusque totius loci hic est: summum malum est libertate privatum esse. Ego autem quum fuissem libera, regis Phrygii, hominis opulentissimi, filia, nunc in servitutem tuam perveni, a te capta. Cui quum bene cupiam, in matrimonium ducta, obsecro te, ut mei misereare, neque aut mihi maiora etiam mala pares,

ἐγὼ δ' ἐλευθέρου μὲν ἐξέφυν πατρός,
480 εἶπερ τινός, σθένοντος ἐν πλούτῳ, Φρυγῶν.
νῦν δ' εἰμι δούλη. θεοῖς γὰρ ὦδ' ἔδοξε που
καὶ σῆ μάλιστα χειροί. τοιγαροῦν, ἐπεὶ 490
τὸ σὸν λέχος ξυνήλθον, εὖ φρονῶ τὰ σά,
καὶ σ' ἀντιάζω πρός τ' ἐφροσίου Λιδός
485 εὐνής τε τῆς σῆς, ἢ συνηλλάχθης ἐμοί,
μὴ μ' ἀζώσης βάζειν ἀλγεινὴν λαβεῖν
τῶν σῶν ὑπ' ἐχθρῶν, χειροῖαν ἐρεῖς τινα. 495
ἢ γὰρ θάνης σὺ καὶ τελευτήσας ἀφῆς,
ταύτη νόμιζε καμὲ τῇ τόθ' ἡμέρᾳ
490 βίᾳ ξυναρπασθεῖσαν Ἀργείων ὑπο
ξύν παιδί τῷ σῷ δουλίαν ἔξεν τροφῆν.
καὶ τις πικρὸν πρόσφθεγμα δεσποτῶν ἐρεῖ 500
λόγοις ἰάπτων· ἴδετε τὴν ὀμευνέτιν

quibus afficiar, si te vidua facta ero, aut ipse in summa inimicorum opprobria incidas. De forma initii orationis confer Ant. 683 sqq.

V. 480. Schol.: εἶπερ τινός· ἀντὶ τοῦ ὡς οὐκ ἄλλου τινός. Est fere idem atque μέγιστα σθένοντος ἐν πλούτῳ. Exempla similia et Lobeckius ad hunc locum attulit et Matth. §. 617. e. De ἐν praepositionis usu ad Phil. 60. dixi. Sic infra ἐν σοὶ σώζομαι. Denique nomine πλοῦτος non tantum divitiae, sed omnes omnino opes significantur. Cf. v. 519: τίς πλοῦτος; Trach. 134. O. R. 380. El. 648. et O. R. 1070: ταύτην δ' ἔατε πλοουσίῳ χεῖρην γένει.

V. 482. καὶ σῆ — χειροί] Corrigit se prudentissima mulier, quae nisi hoc addidisset, vix aequo animo laturus fuit irreverens deorum Aiax, quod illa dixerat, θεοῖς ὦδε δόξαι. SCHAEF.

V. 483. τὸ σὸν λέχος ξυνηλήθον] Vide quae ad Trach. 27 sq. λέχος γὰρ Ἡρακλεῖ κριτὸν ἔστασα, dixi. Scholiasta: εὖ φρονῶ· ἐόντος σοι καθίσταμαι.

V. 484. Schol.: ἐφροσίου· οὐνόκου. οἱ οὐνοκούντιες Ἐφροσίου Ἀία προτείνουσιν, οἱ δὲ φίλοι φίλιον.

V. 485. ἢ συνηλλάχθης ἐμοί] I. e. δι' ἧς ἐμοὶ συνημύσθης. Similiter Eur. Troad. 74: λέκτρα καὶ γάμοι, οἷς ἦλθον ἐς μέλαθρον Ἐκτορος.

V. 486 sq. βάζειν ἀλγ. λαβεῖν — ὑπ' ἐχθρῶν] I. e. ἀλγεινὰ βάζεσθαι ὑπὸ τῶν σῶν ἐχθρῶν. Vide ad v. 337. Explicatur autem hoc v. 492 sqq. καὶ τις πικρὸν κτλ.

V. 487. χειροῖαν ἐφείς τινα] Cf. v. 1297: ἐφῆκεν ἔλλοις ἐχθροῖσιν διαφθοράν.

V. 488. ἢ γὰρ θάνης] De coniunctivo vide quae ad v. 513. admonui.

V. 492. πρόσφθεγμα — ἐρεῖ] Non dissimiliter dictum El. 1213: οὐ σοὶ προσῆκει τῆσδε προσφρονεῖν φάτιν.

V. 493. λόγοις ἰάπτων] Hermannus adscripsit Aesch. Sept. c. Th. 388: θείνειν ὀνείδει. Adde quae ad v. 1216. annotavimus.

- Διάντος, ὃς μέγιστον ἴσχυος στρατοῦ,
 495 οἶας λατρείας ἀνθ' ὅσου ζήλου τρέφει.
 τοιαῦτ' ἐρεῖ τις. καμὲ μὲν δαίμων ἐλά,
 σοὶ δ' αἰσχροῦ τάπη ταῦτα καὶ τῷ σὺ γένοι. 505
 ἀλλ' αἰδεσάι μὲν πατέρα τὸν σὺν ἐν λυγρῷ
 γήρᾳ προλείπων, αἰδεσάι δὲ μητέρα
 500 πολλῶν ἐτῶν κληροῦχον, ἣ σε πολλὰ ζῆ
 θεοῖς ἀράται ζῶντα πρὸς δόμους μολεῖν·
 οἴκτιρος δ', ὄναξ, παῖδα τὸν σὺν, εἰ νέας 510
 τροφῆς στερηθεῖς σοῦ διοίσεται μόνος
 ὑπ' ὀρφανιστῶν μὴ φίλων, ὅσον κακὸν
 505 κείνῳ τε κάμοι τοῦθ', ὅταν θάνῃς, νεμεῖς.
 ἐμοὶ γὰρ οὐκέτ' ἐστὶν εἰς ὅ τι βλέπω

V. 507. δόρει ex mea coniectura scripsi. Libri δορέ. Vide ad O. C. 619. notam criticam.

V. 495. ἀνθ' ὅσου ζήλου] I. e. ἀντὶ βίον μάλοια ζήλωτος. De duplici exclamatione οἶας — ὅσου vide v. 557. 923. et Matth. §. 488. not. 1. Tum τρέφειν pro ἔχειν ponere Sophoclem amasse notum est. Vide ad Ant. 884.

V. 496. Schol.: δαίμων· νῦν ἢ δουλεία· δυναστεία, ἐλά· ἐλάσει. Vide ad 267. Cf. O. C. 1749; ἰλασθῶν γὰρ ἐς τὸν ἔτι με δαίμων τανῶν γ' ἐλαίνει;

V. 502 sqq. οἴκτιρος δ' — νεμεῖς] Hoc dicit: misere-re, o rex, filii tui, et cogita, si puer tua privatus educatione sub inimicis tutoribus aetatem agei, quantum hoc, quod morte tua et illi et mihi parabis, malum futurum sit.

V. 502—504. νέας τροφῆς] — μὴ φίλων] Verbum διοίσεται recte Scholiasta interpretatus est διαίξει, βιώσεται. Plena locutio est βίον vel αἰῶνα διαφύρειν, qua usus est Herod. III, 40. Ellipticam posuit Eur.

Rhes. 982. Medio maluit more suo Sophocles hic uti. Tum νέα τροφή est educatio, qualis puerorum solet esse. Cf. Eur. Med. 48: νέα φρονίς, i. e. animus puerorum. Denique σοῦ μόνος est σοῦ μονωθεῖς, χωρισθεῖς. Postremo de locutione βίον διαφέρειν ὑπὸ τινος cf. O. R. 1488: οἶον (sc. βίον) βιώνει σφῶ πρὸς ἀνθρώπων χρεῶν.

V. 506. Schol.: ἐμοὶ γὰρ οὐκέτ' ἐστὶν· καὶ τοῦτο Ὀμηρικόν (II. ζ, 413. 429): οὐδέ μοι ἐστὶ πατήρ καὶ πότνια μήτηρ. εἶτα ἐξῆς: ἀπὰρ σοῦ μοι ἐστὶ πατήρ καὶ πότνια μήτηρ.

V. 508. καὶ μητέρ' ἄλλη μοῖρα] Pronomen ἄλλος opponitur σὺ pronomini, quod praecedit, hoc sensu: tu enim patriam mihi deleveristi, atque, et quidem Parca etc. Vide de hoc pronomini ἄλλος usu quae ad Phil. 38. annotavi.

V. 509. καθέλειν — οἰκήτορας] I. e. καθέλειν, ὥστε

- πλὴν σοῦ. σὺ γὰρ μοι πατρίδ' ἤστωσας δόρει, 515
 καὶ μητέρ' ἄλλη μοῖρα τὸν φύσαντά τε
 καθέλειν Ἄιδου θανασίμουσ οἰκήτορας.
 510 τίς δῆτ' ἐμοὶ γένοιτ' ἂν ἀντὶ σοῦ πατρίς;
 τίς πλοῦτος; ἐν σοὶ πᾶσ' ἔγωγε σώζομαι.
 ἀλλ' ἴσχε κάμοῦ μνήστιν. ἀνδρὶ τοι χρεῶν 520
 μνήμην προσεῖναι, τερπνὸν εἰ τί που πάθῃ.
 χάρις χάριν γὰρ ἐστὶν ἢ τίκτουσ' αἰεῖ·
 515 ὅτου δ' ἀπορήει μνήστις εὖ πεπονθότος,
 οὐκ ἂν γένοιτ' ἐθ' οὔτος εὐγενῆς ἀνήρ.

ΧΟΡΟΣ.

Αἶας, ἔχειν σ' ἂν οἶκτον, ὡς καγῶ, φρενὶ 525
 θέλομ' ἂν· αἰνοῖης γὰρ ἂν τὰ τῆσδ' ἔπη.

V. 513. πάθῃ ex La., Lb., Γ. et Aug. b. rescripti. Vulgo scribitur πάθος. Cf. v. 1316 ed. meae.

εἶναι Ἄιδου θαν. οἰκήτορας. Cf. v. 393 sqq.: ὦ σκότος — ἔλεσθ', ἔλεσθ' ἐμ' οἰκήτορα, Trach. 232: αὐτοὶ μὲν Ἄιδου πάντες εἰσ' οἰκήτορες, Ibid. 1161: ἀλλ' ὅστις Ἄιδου φθίμενος οἰκήτωρ πέλοι. Quo in loco quo sensu φθίμενος positum, eodem hic θανάσιμος usurpatum est. Cf. O. R. 959. et Phil. 819. Videtur autem Ἄιδου θανάσιμοι οἰκήτορες idem esse atque Homericum νέαντες κατατεθνηῶτες. Denique non inutile erit comparasse quae ad Phil. 329. monuimus.

V. 510. τίς — ἀντὶ σοῦ πατρίς] Cf. Xenoph. Anab. I, 3, 6: νομίζω γὰρ ἐμᾶς ἐμοὶ εἶναι καὶ πατρίδα καὶ φίλους καὶ συμμάχους.

V. 511. πᾶσ' ἔγωγε σώζομαι] De hoc πᾶς pronomini usu similia attulimus ad Ant. 776.

V. 512. ἀνδρὶ] Cum emphasi dictum esse apparet, ut sit idem atque εὐγενῆς ἀνήρ. Alioquin ne initio quidem mem-

brī poni potuit. Sic 1050. 1316. 1335 ed. meae et Ant. 710: ἀλλ' ἄνδρα, καὶ τίς ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν πόλλ' αἰσχροῦν οὐδέν. Vide praeterea quae ad O. C. 389. attuli exempla.

V. 512 sq. Schol.: ἀλλ' ἴσχε κάμοῦ· καλῶς τὸ κάμοῦ, οἶον, μετὰ τὸν πατέρα καὶ τὸν νῖον καμὲ ἐν τινι μοῖρα κατάθου· αἰσθάνεται γὰρ τῆς τύχης, ἐν ἣ νῦν ἐστὶν· αἰδημόνως δὲ αὐτὸν ὑπομιμνήσκει τὰ τῆς εὐνῆς.

V. 513. εἰ τί που πάθῃ] Sophocles ei cum coniunctivo praeter hos locos coniunxit O. R. 198. 874. O. C. 1443. Ant. 710.

V. 517. ὡς καγῶ] Expectaveris ὡς ἐγώ, καὶ σέ κτλ. Sed vide ad O. C. 53. Tum de locutione οἶκτον ἔχειν φρενὶ confer Trach. 293 sq.: χαίρομ' ἐν πανθίῳ φρενὶ.

V. 518. αἰνοῖης — ἔπη] Modeste Chorus dixit, significans, ut facile apparet, hoc: facias quod illa suasit.

ΑΙΑΣ.

καὶ κάρτ' ἐπαίνου τεύξεται πρὸς γοῦν ἐμοῦ,
520 ἂν μόνον τὸ ταχθὲν εὐ τολμῆ τελεῖν.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἀλλ', ὦ φίλ' Αἴας, πάντ' ἐγωγε πείσομαι.

ΑΙΑΣ.

κόμιζε νῦν μοι παῖδα τὸν ἐμόν, ὡς ἴδω. 530

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

καὶ μὴν φόβοισι γ' αὐτὸν ἐξελυσάμην.

ΑΙΑΣ.

ἐν τοῖσδε τοῖς κακοῖσιν, ἢ τί μοι λέγεις;

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

525 μὴ σοί γε που δύστηνος ἀντήσας θάνοι.

ΑΙΑΣ.

πρέπον γε τὰν ἦν δαίμονος τοῦμοῦ τόδε.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἀλλ' οὖν ἐγὼ φύλαξα τοῦτό γ' ἀρκέσαι. 535

V. 519 sq. καὶ κάρτα — τελεῖν] Summam illa a me certe laudem consequetur, si modo iussa mea exsequenda putaverit. Egregie poeta paucis his Aiacem ad ea, quae Chorus monuit, respondere facit, hoc dicentem: non meum est facere quae mulier iusserit, sed mulieris facere quae ego iussero. Atque hoc si fecerit, magna a me certe laudem consequetur. Nihil igitur commotus oratione Tecmessae puerum potius adduci ad se vult, ut, antequam mortem sibi consciscat, ad virtutem eum adhortetur, laudaturumque se Tecmessam ait, si nihil impedimento sit, quominus quam celerrime consilium, quod ceperit, exsequatur. — De usu verbi *τολμῶν* ad v. 455. modo diximus.

V. 523. καὶ μὴν etc.] Hoc dicit Tecmessa: atqui metuens, ne quid ei malia te accideret (*μὴ σοί γε — θάνοι*), ab illo periculo eum liberavi.

V. 524. ἐν τοῖσδε τοῖς κακοῖσιν] De eo loquitur tempore, quo insania fuit correptus.

V. 526. πρέπον — τόδε] Cum genitivo iunctum *πρέπον* videtur, ut participium. Vide ad O. C. 432. Ceterum adverte acerbiter et irreverentiam Aiacis, hoc dicentis: non alienum scilicet hoc a numine meo fuisset, a quo insania mihi immissa est. Cf. v. 238 sq. ed. meae. Scholiasta: ἦν καὶ τοῦτο τοῦ ἐμοῦ δαίμονος, τὸ ὑπ' ἐμοῦ τὸν παῖδα ἀνααιρεθῆναι ἀντὶ τοῦ ἐλαφενετῆ παροῦση μου τύχη τὸ καὶ

ΑΙΑΣ.

ἐπήνεσ' ἔργον καὶ πρόνοιαν, ἦν ἔθου.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

τί δῆτ' ἂν ὡς ἐκ τῶνδ' ἂν ὠφελοῦμί σε;

ΑΙΑΣ.

530 δός μοι προσειπεῖν αὐτὸν ἐμφανῆ τ' ἰδεῖν.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

καὶ μὴν πέλας γε προσπίλοισι φυλάσσεται.

ΑΙΑΣ.

τί δῆτα μέλλει μὴ οὐ παρουσίαν ἔχειν; 540

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ὦ παῖ, πατήρ καλεῖ σε. δεῦρο προσπόλων

ἄγ' αὐτὸν ὅσπερ χερσὶν εὐθύνων κυρεῖς.

ΑΙΑΣ.

535 ἔρποντι φωνεῖς, ἢ λελειμμένω λόγου;

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

καὶ δὴ κομίζει προσπόλων ὄδ' ἐγγύθεν.

ΑΙΑΣ.

αἶψ' αὐτόν, αἶρε δεῦρο. ταρβήσει γὰρ οὐ 545

αὐτόχειρά με τοῦ παιδὸς κατασθενάσαι.

V. 527. Schol.: τοῦτό γ' ἀρκέσαι: ἀποσοβῆσαι τὸ θάνατον. De infinitivo vide Matth. §. 532. d. Rost. §. 125, 7., de ἀλλ' οὖν — γε particulis ad El. 1018.

V. 528. Schol.: ἐπήνεσα: ἐπαινώ.

V. 529. ὡς ἐκ τῶνδε] Haec quum ita se habeant. Alia huius locutionis exempla attulit Matthiaeus ad Eur. Andr. 1161. et Gr. Gr. §. 628, 3.

V. 532. Schol.: παρουσίαν ἔχειν ἤτοι παρῆναι. Similia sunt huius fab. 181: μομφὰν ἔχων, 319 sq.: γόους ἔχειν, 564: θήραν ἔχων, 881: ἔχων ἄγρας, 1076: φόβου πρόβλημα ἔχων, El. 523: ὄβριον οὐκ ἔχω, 897: ἔχων θαῦμα, O. R. 566: ἔχων τὸν θανάτου ἔοχτε, Ant.

1273: μέγα βάρος ἔχων, Phil. 213: μόλιπάρ σύριγγος ἔχω. Tum de μέλλει μὴ οὐ adscripsit Lobeckius Aesch. Prom. 632: τί δῆτα μέλλεις μὴ οὐ γερωσκεῖν τὸ πᾶν;

V. 535. λελειμμένω λόγου] *Αλλεμμάτινος* est non assecutus sum rem, non novi, ignoro. Itaque *λελειμμένος λόγου* est qui dictum non audit, i. e. hoc loco qui insum non exsequitur. Recte Schol.: ἀπολιμπανομένη τῆς κλήσεως.

V. 537. Schol.: αἶρε: πρόσφερε. *Μὴ μοι οἶνον ἀείρε*, Hom. II. ζ, 264. Eodem sensu *ἐπαίρε* positum El. 634. De traiecta οὐ particula ad Ant. 96 sq. diximus. Ceterum nemo haec et sequentia leget, quin recordetur eorum, quae Homerus II. ζ, 466 sq. cecinit.

- νεοσφαγή που τόνδε προσλεύσων φόνον,
εἶπερ δικαίως ἔστ' ἐμὸς τὰ πατρόθεν.
540 ἀλλ' αὐτίκ' ὠμοῖς αὐτόν ἐν νόμοις πατρὸς
δεῖ πωλοδαμνεῖν κάξομοιοῦσθαι φύσιν.
ὦ παῖ, γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος, 550
τὰ δ' ἄλλ' ὅμοιος· καὶ γένοι' ἂν οὐ κακός.
καίτοι σε καὶ νῦν τοῦτό γε ζηλοῦν ἔχω,
545 ὀθούνεκ' οὐδὲν τῶνδ' ἐπαισθάνει κακῶν.
ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν ἡδιστος βίος,
ἔως τὸ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μάθης. 555
ὅταν δ' ἴκη πρὸς τοῦτο, δεῖ σ' ὅπως πατρὸς
550 δεῖξεις ἐν ἐχθροῖς, οἷος ἐξ οἴου τράφης.

V. 546. Post hunc versum in codd. omnibus additus reperitur hic: τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ κατ' ἀνώδιον κακόν. Omittit eum Stobaeus Serm. LXXVIII, 9., ex hac fab. v. 542—547. afferens Valckenario ad Eur. Hippol. 247. Sophoclis quidem esse, sed

V. 538. νεοσφαγή τόνδε — φόνον] Quo sensu nonnunquam vocabulum φόνος a poetis tragicis ponitur, ut id quod occisum est significet, eodem et hic et supra v. 309: ἀγρίων φόνου positum est. Cf. Eur. El. 92: πῦρ δ' ἐπέσασ' αἷμα μηλέου φόνου, i. e. sanguinem occisae ovis. Idem audacius etiam dixit Or. 992: Μυοτίλου φόνον δικῶν ἐς οὐδὲν πόντον, et v. 1358 sq.: πρὶν ἐτίμως ἰδῶ τὸν Ἑλένας φόνον καθαιμακτῶν ἐν δόμοις κείμων. Similis est Latini vocabuli caedes significatio, veluti apud Virg. Aen. X, 245: crastina lux — ingentes Rutulae spectabit caedis acervos. Itaque νεοσφαγή φόνον significat recens occisos, id est recens occisas pecudes, inter quas sedebat Ajax; cf. 308 sqq. Pro νεοσφαγή satis erat dixisse φόνον. Verum amant tragici hanc abundantiam, cuius exempla plurima ad Ant. 500 sq. attuli.

V. 539. εἶπερ δικαίως κτλ.] Homericum imitatus est εἰ ἐτιόν

γ' ἐμὸς ἔστι. De hoc usu adiectivi δικαίως Lobeckius ad h. l. exposuit. De locutione τὰ πατρόθεν cf. O. C. 215. 527.

V. 540. ὠμοῖς — ἐν νόμοις πατρὸς] Suidas: νόμος νόμος παρὰ Σοφοκλεῖ ἢ φύσις τοῦ γεγεννηκότος, καὶ τὸ ἔθος. Eustathius p. 624, 57. (478, 27.): Αἴας γοῦν παρὰ Σοφοκλεῖ στερεόφων ὠμοῖς νόμους τοῦ ἐαυτοῦ τρόπου καλεῖ, ὡς ἀνευδότης καὶ στερεός.

V. 541. Schol.: πωλοδαμνεῖν ὡς πῶλον γυμνάζειν.

V. 542 sq. Schol.: ὦ παῖ, γένοιο πατρὸς· μέγιστος ὁ λόγος· ἢ δὲ ὁμοία εὐχὴ παρ' Ὀμήρῳ (ll. ζ, 476.) Ζεῦ ἄλλοι τε θεοί, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι παῖδ' ἐμὸν ὡς καὶ ἐγώ. Attius Armorum iudicio ap. Macrobi. VI, 1: virtute sis par, dispar fortunae patris. Virg. Aen. XII, 435: disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis.

V. 549 sq. δεῖ σ' ὅπως

- τέως δὲ κούφοις πνεύμασιν βόσκον νέαν 560
ψυχὴν ἀτάλλων, μητρὶ τῆδε χαρμονήν.
οὔτοι σ' Ἀχαιῶν, οἶδα, μὴ τις ὑβρίσῃ 560
στρυγγαῖσι λώβαις, οὐδὲ χωρὶς ἔντ' ἐμοῦ.
555 τοῖον πύλωρον φύλακα Τεῦκρον ἀμφὶ σοὶ
λείψω, τροφῆς ἀοκνον ἔμπα, κεῖ τανῦν
τηλωπὸς οἰχνεῖ δυσμενῶν θήραν ἔχων.
ἀλλ', ἄνδρες ἀσπιστῆρες, ἐνάλιος λεώς, 565
ὑμῖν τε κοινὴν τήνδ' ἐπισκῆπτω χάριν,
560 κείρω τ' ἐμὴν ἀγγεῖλατ' ἐντολήν, ὅπως
τὸν παῖδα τόνδε πρὸς δόμους ἐμοὺς ἄγων
Τελαμῶνι δεῖξει, μητρὶ τ', Ἐριβοίῃ λέγω,
ὡς σφιν γένηται γηροβοσκὸς εἰσαεί· 570

ex alia fabula hic insertus videbatur. Eius iudicium secuti sunt Brunckius, Porsonus ad Med. 140. et Erfurdcius. Mibi ab interprete profectus videtur.

δεῖξεις] Sic Philoct. 54 sq.: τὴν Φιλοκτήτου σε δεῖ ψυχὴν ὅπως λόγῳ ἐκλέψεις λέγων. Vide Matth. §. 623. ὅπως. 2. Rost. §. 122. ann. 8. 3.

V. 551. Schol.: κούφοις πνεύμασιν· κούφη καὶ ἀπυλὴ ζῶη· τῆ δὲ μεταφορᾷ τῶν μικρῶν φυχῶν ἔχρησται, εἶτα οὐδὲν σφοδρὸν δύναται ὑποφέρειν, οὐ κούφωτα, οὐκ ἀνεμον. Cfr. Trach. 141 sq. 538 sq. cum annotationibus nostris.

V. 551 sq. νέαν — χαρμονήν] Teneram animam (vitam) fovens, ut matri huic gaudio sis. De appositione adscripti Neuius huius fab. 1210. El. 966. O. R. 603. Matth. §. 432.

V. 555 sq. τοῖον πύλωρον — ἔμπα] Urgenda hic in voc. πύλωρος notio tantum nominis πύλης est, ita ut πύλωρος φύλαξ proprie sit πύλης φύλαξ. Cfr. λιθόλευστον Ἄρη et quae ad Ant. 500 sq. attuli. Dicit autem hoc Ajax: Teucrum se filio suo relicturum perpetuum educationis

custodem et intrepidum. De ἔμπα vide ad v. 122. Scholiasta: ἔμπα· ὄμως.

V. 556 sq. Schol.: κεί — οἰχνεῖ· καὶ εἰ ἐκδημας τῶν ἰστίων. De locutione hac, τηλωπὸς οἰχνεῖ, procul abest significante, cf. El. 166: ἀνύμφετος αἰὲν οἰχνῶ. De τηλωπὸς cf. Philoct. 216. Tum verba δυσμενῶν θήραν ἔχων significant δυσμενεῖς θηρῶν sive θηρώμενος, ut 881: ἔχων ἄγρας valet ἀγρεύων. Vide ad v. 532. Teucer autem quum hostibus venandis occupatus dicitur, significatur Mysos lacessere praedae capiendae causa. Cf. v. 343. et 720.

V. 560 sqq. ὅπως — δεῖξεις] Cfr. Philoct. 492: πατρὶ μ' ὡς δεῖξῃς ἦλω, quae verba Philoctetes dicit in patriam deduci a Neoptolemo ad patrem cupiens.

V. 563. Schol.: ὡς σφιν — γηροβοσκός· πάντῃ περιπαθῶς τὸ ἐπὶ γονεῦσι καὶ παισὶ διαθήκας ποιῆσαι· θανυμῶς δὲ πρὸς ἀπαντίας τοῦς λόγους τῆς Τεμῆσης ἀντιθέσεως ἐποιήσαιο,

- 565 καὶ τὰ μὰ τεύχη μὴτ' ἀγωνάσθαι τιτὲς
θῆσονσ' Ἀχαιοῖς, μὴθ' ὁ λυμεῶν ἐμός.
ἀλλ' αὐτό μοι σὺ, παῖ, λαβῶν, ἐπώνυμον,
Εὐρύσκαες, ἴσχε, διὰ πολυδράκου στρέφων 575
πόρπακος, ἐπτάβοτον ἄρρηκτον σάκος·
570 τὰ δ' ἄλλα τεύχη κοῖν' ἐμοὶ τεθάρπειαι.
ἀλλ' ὡς τάχος τὸν παῖδα τόνδ' ἤδη δέχου
καὶ δῶμα πάκτον, μὴδ' ἐπισκήνοος γόους 580
δάκρυε, κάρτα τοι φιλοίχτιστον γυνή.
πύκαζε θάσσον. οὐ πρὸς λατροῦ σοφοῦ
575 θρηνεῖν ἐπρῶδες πρὸς τομῶντι πήματι.
ΧΟΡΟΣ.
578 δέδοικ' ἀκούων τήνδε τὴν προθυμίαν.
οὐ γὰρ μ' ἀρέσκει γλῶσσά σου τεθηγμένη.

οὐκ ἀνικρὸς τοῦτο ἐπισχνομή-
του τοῦ ποιητοῦ, τοῦ μὴν μὴ
ἔβρισθῆναι τὸν παῖδα ὑπὸ τῶν
Ἑλλήνων τὴν ἀπὸ τοῦ Τεύχρου
φυλακὴν προβαλλόμενος, τοῦ δὲ
μὴ γέλασθῆσθαι ὑπ' ἐκείνων
τὴν τοῦ παιδὸς ἀρετὴν, ὃν φησι
καὶ ἐκδικῆσεν αὐτὸν ἐν ἡλικίᾳ
γενόμενον· πρὸς δὲ τὰ περὶ τῶν
γονέων, ὅτι ἀντ' αὐτοῦ γηρο-
βροκὸς αὐτοῖς καταλείπεται ὁ
Εὐρύσκαης. Cf. 496—513.

V. 565. Schol.: ἀγωνάσθαι·
ἀγωνοθέται. Nevius: μὴ θῆ-
σοναι: respicitur ὅπως V. 560.

V. 566. Schol.: ὁ λυμεῶν
ἐμός· Ὀδυσσεύς. De pronomi-
nis collocatione vide quae G.
Dindorfius in Adnot. Oxon.
ad h. l. exempla similia attulit.

V. 567. ἐπώνυμον] Co-
gnominem tibi, id est hoc
loco: de quo tu nomen ac-
cepisti clipeum. Cf. Hem-
sterhus. ad Lucian. dial. mar.
IX, 1.

V. 568 sq. δὲ — πόρπα-
κος] In medio clipeo interiore
(v. Schol. ad Eur. Phoen. 1134.)
erat fibula latior, per quam bra-
chium sinistrum transmittabatur,
ut regere eum seque tueri pos-
sent. Appellabant etiam ὄχανον.

Eiusmodi fibulae nonnunquam ex
loris erant contextae et colliga-
tae, uti haec πολυδράκος, non-
nunquam tamen ferreae. Habet
certe αἰθαροδέτιος πόρπακος
Bacchylides ap. Stobaeum
Serm. 53. p. 367. WESSEL.

V. 569. ἐπτάβοτον — σά-
κος] Hoc perfectum Tychii opus
communi omnium Graecorum
fama celebratum est. Cf. Li-
ban. Declam. 31. Himer. Orat.
V, 9. Iustin. M. Orat. ad
Graec. p. 2. C. et quos H. Gio-
fanus adfert ad Ovid. Met.
XIII, 2. Ceterum Aiacis scutum
πόρπακα habuisse Eustathius
negat p. 995, 19. LOB. Cf.
Hom. II, η, 219 sqq.

V. 570. τὰ δ' — τεθάρπει-
ται] De κοῖνὰ pro κοινῶς usur-
pato vide ad Ant. 544., de τε-
θάρπειαι Matth. §. 498. Rost.
§. 116. 11. Morem autem hunc
armorum una cum cadavere se-
peliendorum iam Homerum nosse
Schol. admonuit coll. II, ζ, 418:
ἀλλ' ἄρα μιν κατέκτε οὐν Ἰντεοῦ
δαϊδαλοῖσιν.

V. 572. ἐπισκήνοος] I. e.
ἐπὶ ταῖς σκηναῖς, ad tento-
rium, i. e. ante tentorium.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ὦ δέσποτ' Αἴας, τί ποτε δρασεῖεις φρενί; 585

ΑΙΑΣ.

μὴ κρῖνε, μὴ ἕταζε. σωφρονεῖν καλόν.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

580 οἴμ', ὡς ἀθυμῶ· καὶ σε πρὸς τοῦ σοῦ τέκνου
καὶ θεῶν ἰκνοῦμαι, μὴ προδοῦς ἡμᾶς γένη.

ΑΙΑΣ.

ἄγαν γε λυπεῖς. οὐ κάτοιισθ', ἐγὼ θεοῖς
ὡς οὐδὲν ἀρκεῖν εἰμ' ὀσμείτης ἔτι; 590

V. 573. κάρτα — γυνή] Valde amat lamentari fe-
mina. Cf. Eur. Herc. f. 536:
τὸ θῆλυ γὰρ πως μᾶλλον οἰ-
κτιρὸν ἀρσένον.

V. 574 sq. οὐ πρὸς — πῆ-
ματι] Hoc dicit: istiusmodi
malum meum est, ut qui
recte ei mederi velit, non
incantationibus, sed ense
uti debeat, i. e. non conso-
lationibus et lamentationibus, sed
mortelantum sanari malum meum
potest. Credebat autem antiqui-
tas vulnera curari etiam posse
carminum praestigiis sive incan-
tationibus, quae dicebantur ἐπα-
οιδαί, ἐπρῶδαί. Cf. Hom. Od.
τ, 456 sq.: ὠτεῖλῃν δ' Ὀδρ-
σῆος ἀμύμονος ἀντιθέσσω δῆ-
σαν ἐπισταμένως· ἐπαιδῆ δ'
αἴμα κελαινὸν ἴοχεθον. Pin-
dar. Pyth. III, 51. de Aescula-
pio: τοὺς μὴν μαλακὰς ἐπαι-
δαῖς ἀμφίπων, τοὺς δὲ προσε-
νέα πίνουσι, ἢ γυλοῖς περᾶ-
πιων πάντοθεν φάρμακα, τοὺς
δὲ τομαῖς ἴστανον ὄρθοῦς. — De
πρὸς praepositione vide ad 311.

V. 575. Schol.: τομῶντι·
τῆς τομῆς δεομένη. Cf. Philoct.
1209. Butt. §. 119, 14.

V. 577. οὐ γὰρ μ' κίλ.] De

ἀρέσκει με vide quae ad El. 144.
diximus.

V. 579. Schol.: κρῖνε· ἀνά-
κρνε. Vide ad Ant. 397. De
ceteris verbis, σωφρονεῖν καλόν,
recte Camerarius: Vetat Te-
cmessam curiosam esse iubetque
τὰ αὐτῆς πράττειν: hoc enim
est secundum Platonem σωφρο-
νεῖν.

V. 580. οἴμ', ὡς ἀθυμῶ]
Vide ad 343.

V. 581. μὴ — γένη] Est
sere: ne proditor nostrum
existas, i. e. ne nos dese-
ras. Vide quae ad O. R. 928.
et ad Phil. 756. annotavimus.

V. 582. ἄγαν γε λυπεῖς]
Vide ad Ant. 571.

V. 582 sq. οὐ κάτοιισθ' —
ἔτι:] Deorum nomine quum
Tecmessa Aiacem orasset, ut ne
se filiumque suum desereret,
respondet ille: nescisne mi-
nime me iam dis debere,
ut quicquam mala vobis
arceam? Quibus verbis quic-
quam sibi faciendum esse negat
deorum causa, a quibus non
modo non adiutus, sed adeo in
summam perniciem detrusus sit.
Vide quae idem supra dixit 388
sq. ed. meae. De adiectivo

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

εὐφημα φώνει.

ΑΙΑΣ.

τοῖς ἀκούουσιν λέγε.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

585 οὐ δ' οὐχὶ πείσει;

ΑΙΑΣ.

πόλλ' ἄγαν ἤδη θροεῖς.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ταοβῶ γάρ, ὦναξ.

ΑΙΑΣ.

οὐ ξυνέρξεθ' ὡς τάχος;

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

πρὸς θεῶν, μαλάσσου.

V. 593 sq. Ἰδαία — εὐνόμα] Valde corruptos hos versus esse quum e sensu tum e metro versus antistrophicorum apparet. De coniecturis editorum dixi in Cens. p. 148 sqq.

ὄφελιτος cum infinitivo iuncto apte adscriptis Musgravius Rhes. 965: ὄφελιτος δέ μοι τοὺς ὄρφως τιμῶσα φαίνοσθαι φίλους, i. e. ὄφελει δὲ τιμῶν κτλ.

V. 584. εὐφημα φώνει] Vide quae ad Trach. 175. annotavi.

V. 586. οὐ ξυνέρξεθ' ὡς τάχος;] Id est οὐκ ἀποκλείετε τὴν ἀκρῆν; Quod facere iubentur pedissequi vel ipsius Aiakis vel Tecmessae.

V. 589—626. Aiacē in tabernaculum abdito Chorus et quae in se, satis iam afflictum, ex insania illa Aiakis mala redundatura sint, et quem luctum quum pater eius, tum imprimis mater accepto de eius morbo nuntio perceptura sit, lugubri carmine exponit. Schol.: ὁπότεν δυσχερὲς τι ἀπαντᾷ τοῖς ἀφροσύῃ τῆς

οικίας, μακαρίζειν εἰώθεσι τὰς πατρῖδας.

V. 590. νατεῖς] Salaminis nomine insula ipsa et homines, qui eam incolunt, comprehenduntur. Est autem νατεῖς ἀλλήλακτος εὐδαίμων in mari habitans beata es. Constat autem etiam insulas νατεῖν dici, veluti Hom. II. β. 626: νῆσον, αἱ νηλοῖσι πύρην ἄλός.

V. 591. πᾶσιν — ἀεὶ] Propter pugnam navalem Olymp. 75, 1. Anachronismus notatus a viro docto apud Welcker. in Niebuhrj Museo Rhenano a. 1829. p. 269. G. DINDORF. De dativo πᾶσιν vide ad huius fab. 1254. et ad O. R. 40., de περίφαντος Hesychius: περιφάνεια· λαμπρότης, δόξα. De fama Salaminis Strabo IX, 1. p. 394: εἰσιφανὴς δὲ ἡ νῆσος

ΑΙΑΣ.

μῶρά μοι δοκεῖς φρονεῖν,
εἰ τοῦμόν ἦθος ἄρτι παιδεύειν νοεῖς. 595

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή α')

590 ὦ κλεινὰ Σαλαμίς, οὐ μὲν που ναίεις ἀλίπλακτος εὐδαίμων,

πᾶσιν περίφαντος ἀεὶ·

ἐγὼ δ' ὁ τλάμων παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος 600

Ἰδαία μῖμνω λειμωνία ποία μῆλων

ἀνήριθμος αἰὲν εὐνόμα

595 χρόνῳ τρυχόμενος, 605

κακὰν ἐλπίδ' ἔχων

ἔτι μέ ποτ' ἀνύσειν τὸν ἀπότροπον

ἀτδήλον Ἰδαίαν.

(ἀντιστρ. α')

600 καὶ μοι δυσθεράπευτος Αἴας ξύνεστιν ἐφεδρος,
ὦ μοί μοι, 610

V. 594. Retinui, quod in vett. codicibus scriptum est, εὐνόμα, quamvis et sensui et metro adversetur.

ὑπῆρξε διὰ τε τοὺς Αἰακίδας ὑπάρξαντας αὐτῆς, καὶ μάλιστα δι' Ἀλάντα τὸν Τελαμώνιος, καὶ διὰ τὸ περὶ τὴν νῆσον ταύτην καταναυμαχηθῆναι Σέρξην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ φρεῖν εἰς τὴν οἰκίαν. συναπέθανον δὲ καὶ Αἰγινήται τῆς περὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον δόξης, γέροντες τε ὄντες καὶ κωτικὸν ἀξίολογον παρμαχομένο.

V. 592. Schol.: παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος· ἐκ πολλοῦ χρόνου. Similiter Philoct. 493: παλαιὰ ἂν ἐξ ὄτου.

V. 593 sq. Ἰδαία — ἀνήριθμος αἰὲν] Videntur haec ita a poeta scripta fuisse, ut sensus hic esset: exspecto sub dio commorans everSIONEM Troiae, aerumnis semper abundans. Cf. huius fab. 1207 sq.: κίμαι δ' ἀμέ-

ριμος οὕτως αἰὲν πικρῆς δρόσοις τεγγόμενος κόμας. Adde Aeschylj Ag. 560 sq.

V. 597. ἀνύσειν] Perveniturum esse. Confer quae ad O. C. 1546. annotavimus. De ἀπότροπον vide ad O. R. 1289., de accusativo et infinitivo ad Trach. 697.

V. 600. Ἰφεδρος] Singulatum in palaestra est adversarius, qui depugnantibus aliis quietus adsidet, athletae deiecti vices subiturnus et cum victore defatigato integris viribus decertaturus, adversarius ultimus, sed gravissimus et maxime formidandus; vide Schol. et Lucian. Hermet. p. 535 sqq. T. I. Grv. Itaque Sophocles ipse in lepido conflictu de artis tragicae principatu in Aristoph. Ran. 804.

- θεία μαρία ξύναυλος·
 ὃν ἐξεπέμψω πρὶν δὴ ποτε θουρίῳ
 χοροῦντ' ἐν Ἄρει· νῦν δ' αὖ φρενὸς οἰοβώτας 615
 γίλοις μέγα πένθος εὔρηται.
 605 τὰ πρὶν δ' ἔργα χεροῖν
 μεγίστας ἀρετᾶς
 ἄγχιλα παρ' ἀγίλοις ἔπεσ', ἔλεσε 620
 μελίοις Ἀτρεΐδαϊς.
 (στροφὴ β.)
 ἦ πον παλαιᾷ μὲν ἔντροφος ἀμέρῃ,
 610 λευκῷ δὲ γήρῃ μάτηρ νιν ὅταν νοσοῦντα 625
 φρενομόρως ἀκούσῃ,
 αἴλιον, αἴλιον,

V. 618. Pro γὰρ Elmsleius παρ' scribendum putavit, quod probat Dindorfius.

Ephedri nomine insignitur, quod cum Euripide, si is Aeschylum vicisset, se concertaturum recepisset. I. A. E. G. Cf. ibi Spanhem. p. 200. Vol. III. ed. Lips. Et sic Schol.: καὶ — Ἄλιας· οἶον· πρὸς τοῖς πρώτοις κακοῖς ὡς περὶ δευτέρῳ ἐοί μοι κικῶν τὸ τοῦ Ἄλιαντος εὐνοσηρότης· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἔκτερον. Ἐκτερός δὲ ἐστὶν ἐν τοῖς ἀγῶσι δὲ μεταπανόμτος εἰς τὸ ἀγωνίζεσθαι τοῖς νικῶσιν· ἐνταῦθα οὖν ἦσαν, ὅτι ἔλατος καὶ ὡς ἔκτερος ἐλεήθη μοι ὁ Ἄλις εἰς κικῶν.

V. 601. *μανία ξύναυλος*] Idem est atque ξύνων μανία, de qua locutione dictum ad Phil. 266. Appellata est autem insanīa, *μανία*, θεία eodem sensu, quo supra v. 185. νόσος dicta est θεία.

V. 602. Schol.: *ἐξεπέμψω*· ἀπὸ τοῦ ἐπιμψω ὄδε.

V. 603. *φρενὸς οἰοβώτας*] Nominē οἰοβώτας quum is proprie significetur, qui solus pascatur, i. e. qui a grēge

discedat, facile patet οἰοβώτων φρενὸς dici eum, qui a mente aberret, qui mentis devius sit, *παράφρονα*. Itaque vera haec Scholiastae interpretatio videtur: φρενὸς οἰοβώτας· οὐ οὖν φρεσίν, ἀλλ' ἐπιὸς φρεσῶν διάγων. ἢ ἀποπληνηθεῖς, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πληρηθέντων προβάτων καὶ μόνων βοσκομένων. Similiter v. 622: ἐκτός ὁμιλεῖ, sc. τῆς συντροφῆς ἀγῆς.

V. 605. Schol.: τὰ δὲ πρότερα μέγιστα τῆς ἀρετῆς τῶν χεροῖν αὐτοῦ ἔργα ἐν ὀλιγωρίᾳ εἶλο παρὰ τοῖς Ἀτρεΐδαϊς. Verba ἔργα χεροῖν, res manibus facta e (vide ad El. 37.), in unam notionem coalescunt, ita ut idem significant atque unum vocabulum χειρονεργήματα. Deinde dictionis ἔργα ἀρετῆς exempla similia attulit multa ad hunc locum Lobeckius, ut ἔργα τόλμης, σοφίας, ἀλκῆς. Denique de coniunctis ἀφιλα ἀφίλοις vide ad v. 259.

V. 609 sq. *παλαιᾷ — γήρῃ*] Hoc dicit poeta: *γεραῖα μὲν τῷ*

- οὐδ' οἰκτρᾶς γόον ὄρνιθος ἀηδοῦς
 ἦσει δύσμορος, ἀλλ' ὄξυτόνους μὲν φῶδας 630
 615 θρηνήσει, χερσὶ πληκτοὶ δ'
 ἐν στέρνοισι πεσοῦνται
 δοῦποι καὶ πολιᾶς ἄμνημα χαιτάς.
 (ἀντιστρ. β.)
 κρείσσων γὰρ Ἄιδῃ κενύτων ὁ νοσῶν μάταν, 635
 ὃς ἐκ πατρῶας ἦκων γενεᾶς ἄριστος
 620 πολυπόνων Ἀχαιῶν,
 οὐκ ἔτι συντρόφοις
 ὄργαῖς ξυπεδος, ἀλλ' ἐκτός ὁμιλεῖ. 640
 ὦ τλάμων πάτερ, οἶαν σε μένει πνυθέσθαι
 παιδὸς δύσφορον ἄταν,
 625 ἂν οὐπω τις ἐθρῆσεν
 δίῳν Αἰακιδᾶν ἄτερθε τοῦδε. 645

V. 626. *δίῳν* ex Bergkii coniectura scripsi. Libri αἰών.

χρόνῳ, γεραῖα δὲ καὶ τὸ σῶμα. De locutione *παλαιᾷ ἀμέρῃ* ad Trach. 644 sq. monuimus.

V. 611. Schol.: *φρενομόρως*· ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν μοῖραν τῶν φρεσῶν νοσοῦντα, ὃ ἐστὶ φρενοβλαβῶς, *μανικῶς*.

V. 612 sqq. *αἴλιον* — *θρηνήσει*] Eiulabit, eiulabit lugubriter, nec querelas, quales miserae luscinae sunt, fundet infelix, sed in acutos eiulatus erumpet. Non mediocriter, inquit, sed acerbissime deplorabit calamitatem filii.

V. 613. *ὄρνιθος ἀηδοῦς*] Similia multa se collegisse ad Eur. Bacch. 1027. et 1364. Musgravius monet.

V. 616. *ἐν στέρν. πεσ.*] In pectora irruent. De locutione *χερσὶ πληκτοὶ δοῦποι* ad Ant. 500 sq. diximus.

V. 617. Schol.: *περιπαθῶς ἢ πρόσθεος τῆς πολιᾶς*.

V. 618. *κρείσσων γὰρ κελ.*] I. e. κρείσσων γὰρ ἐστὶ τὸν μάτην νοσοῦντα ἐν Ἄιδου κενύθει.

σθαι. Cf. Matth. §. 555. not. 2. Eodem modo O. R. 1368: *κρείσσων γὰρ ἦσθα μηκέτ' ἂν ἢ ζῶν τυφλός*. Tum Scholiasta: *νοσῶν μάταν*· *μεινῶς*· *μάτην* γὰρ νοσεῖν τὸ [ἀθεραπεύτως] *μείνεσθαι*· οὐ λέγει δὲ, ὅτι ὅταν αὐτὸν πύθῃται τελεντηκότα· ὃ γὰρ *μεινῶς* καὶ τὰς φρένας διεφθαμένους κρείσσων Ἄιδῃ κενύθων· οἶον, ἄμεινον τῷ *μεινῶτι* ἐξίνασι τοῦ βίου· οἶον, ἡγήσεται κρείσσονα τὸν θάνατον τῆς τοῦ Ἄλιαντος *μανίας*.

V. 619 sq. *ὃς* — *Ἀχαιῶν*. Bene Brunckius: qui paterni generis nobilitate praestans fortibus Achivis. De *ἐκ* praep. vide nos ad Philoct. 60. et 91., de ἦκων ad O. R. 982.

V. 622. Schol.: *ὄργαῖς*· *τρόποις*, *ὄργαῖς*. Vide 1126. Tum ad *ἐκτός* supplendum τῶν *ὄργων*.

V. 625. Schol.: *ἐθρῆσεν*] *ἔσθεν*. Vide ad 495. Iure autem divini appellati sunt Aecidae, a Iove quum originem repeterent. Cfr. v. 389.

ΑΙΑΣ.

- Ἄπανθ' ὁ μακρὸς κἀναριθμητὸς χρόνος
φύει τ' ἄδηλα καὶ φανέντα κρύπτεται·
κοῦν ἔστ' ἄελπτον οὐδέν, ἀλλ' ἀλίσκεται
630 χῶ δεινὸς ὄρκος καὶ περισκελεῖς φρένες,
κἀγὼ γάρ, ὃς τὰ δειν' ἐκαρτέρουν τότε, 650
βαφῆ σίδηρος ὡς, ἐθελύνθην στόμα
πρὸς τῆσδε τῆς γυναικός, οἰκτιρῶ δέ νιν
χῆραν παρ' ἐχθροῖς παῖδά τ' ὄρφανὸν λιπεῖν.
635 ἀλλ' εἴμι πρὸς τε λουτρὰ καὶ παρακτίους
λειμῶνας, ὡς ἂν λύμαθ' ἀγνίσας ἐμὰ 655
μῆνιν βαρεῖαν ἐξάλυξωμαι θεῶς·

V. 627 sqq. Schol.: Ἄπανθ' ὁ μακρὸς ἐξέρχεται ὁ Αἴας, ὡς δὴ κατακρηθθεὶς ὑπὸ Τεκμηρίου μὴ σφάττειν ἑαυτὸν, καὶ προφάσει τοῦ δεινὸν εἰς ἐρημὴν ἐλθεῖν καὶ κρῦσαι τὸ ἔλφος· ἐπὶ τοῦτοις ἀναγορεῖ καὶ διαχορῆται ἑαυτὸν.

V. 627. μακρὸς κἀναριθμητός] luncta haec sunt exemplo Homericō γαῖα πολλῆ καὶ ἀπέλων.

V. 628. Schol.: κρύπτεται· ἐντὶ τοῦ κρύπτει. Sic Trach. 474. Exstant autem alia multa verba, quorum medium Sophocles pro vulgari activo usurpavit, veluti ὀρεῖσθαι, ἐσορᾶσθαι, αὐδοῖσθαι, quibus saepius usus est, διολεῖται supra v. 511., νοσῆται El. 1053 ed. meae. Ceterum τε καὶ hic est ut saepe, quem ad modum — ita. Sententia enim primaria continetur his verbis, φανέντα κρύπτεται.

V. 629 sq. ἀλλ' ἀλίσκεται — φρένες] Bene Brunckius: sed vincitur etiam iuris iurandi religio et mentis obstinatae rigor, praecunte Scholiasta: χῶ δεινὸς ὄρκος· ὅτι καὶ δημοσύντες τινες ἐν μεταβολῇ γίνονται τῷ χρόνῳ.

V. 631. ὃς τὰ δειν' — τότε] Integra foret locutio, τὰ δεινὰ καρτερήματα ἐκαρτέρουν. Hoc enim dicit: qui antea tam obstinatus eram, scilicet adversus preces Tecmessae. Tum recte Scholiasta: τότε ὄρειναι πρὸ τοῦ. Cf. 1240. 1377. El. 278. Trach. 857. ad O. C. 427 sq. ed. meae.

V. 632 sq. βαφῆ — γυναικός] Coniungenda verba βαφῆ σίδηρος ὡς cum sequentibus, dicitque Ajax hoc: emollitum se a muliere aciem esse, i. e. emollitam a muliere aciem suam esse (asperitatem ait suam lenitatem esse), quem ad modum ferrum oleo tinctum restingui solet. Vera igitur haec tantum Scholiastae annotatio: διὸ ὡς βάπτειται ὁ σίδηρος· εἰ μὲν γὰρ μαλθακὸν βούλονται αὐτὸν εἶναι, ἐλατῶ βάπτουσιν, εἰ δὲ σικρόν, ἔδραι. Musgravius adscript Plin. H. N. XXXIV, 41: tenuiora ferramenta oleo restingui mos est, ne aqua in fragilitatem durentur.

V. 633 sq. οἰκτιρῶ δέ νιν κτλ.] Notum est Graecis de particula saepe uti, ubi scripto-

- μολών τε, χῶρον ἐνθ' ἂν ἀστιβῆ κίχῳ,
κρῦψω τόδ' ἔγχος τοῦμόν, ἐχθιστον βελῶν,
640 γαίας ὀρύξας ἐνθα μὴ τις ὄψεται·
ἀλλ' αὐτὸ νῦξ Ἄιδης τε σωζόντων κάτω. 660
ἐγὼ γάρ ἐξ οὗ χειρὶ τοῦτ' ἐδεξάμην
παρ' Ἐκτορος δῶρημα δευμενεστάτου,
οὔπω τι κεδνὸν ἔσχον Ἀργείων πάρα.
645 ἀλλ' ἔστ' ἀληθης ἢ βροτῶν παροιμία,
ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα κοῦκ ὀνήσιμα. 665
τοιγάρ τὸ λοιπὸν εἰσόμισθα μὲν θεοῖς
εἶκειν, μαθησόμισθα δ' Ἀτρεΐδας σέβειν.
ἄρχοντες εἰσιν, ὡςθ' ὑπεικτεον· τί μή;
650 καὶ γὰρ τὰ δεινὰ καὶ τὰ καρτερώτατα

res Latini ita ut particulas ponant.

V. 635 sq. Schol.: πιθανὴ αὐτῷ ἢ ἔξοδος, ὡς ἐπὶ καθαρμόν· μονάσαι γὰρ βούλεται χάριν τῆς ἀναιριότητος.

Ibid. πρὸς τε λουτρὰ — λειμῶνας] Altero substantivo consilium itineris, altero locum significari patet. Cfr. O. R. 161: ἀγροῦς σπε πέμψαι κἀπὶ ποιμῶν νομάς. Notum autem illud est, fuisse veteres Graecos in ea opinione, ut aquam marinam in lustrando corpore efficacissimam esse putarent. Cf. Musgrav. ad Eur. Iph. T. 1201.

V. 636. λύμαθ' ἀγνίσας ἐμὰ] Respicit Ajax manus suas cne de bestiarum cruentatas. Quas quum purgare se velle ait, ut animum Minervae sibi reconciliet, tecte ostendit necem sibi se consciscere velle. Neque tamen mentem eius aut chorus aut Tecmessa percipit.

V. 638 sqq. μολών τε — κάτω] Abditurus est in terrae viscera gladium, quo nefarium facinus commiserat, similiter atque Iason ad focum Circae secundum Apollon. Rhod. IV, 696: κωπήν μέγα φάσγανον ἐν

χθονὶ πῆξεν, ὅππῃ τ' Ἀθήται πάν κτάνεν. De significato vocabuli ἔγχος cfr. v. 95.

V. 642. χειρὶ] Vide ad v. 710 sq. ed. meae. Rem narrat Homerus Il. η, 303 sqq.

V. 644. κεδνόν] I. e. τίμιον, ἀγαθόν. Conferri Neuius iubet Blomf. gloss. ad Aesch. Sept. c. Th. 62.

V. 646. ἐχθρῶν — ὀνήσιμα] Euripides Medea v. 621: κακοῦ γὰρ ἀνδρός δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει. De locutione ἄδωρα δῶρα ad El. 1133. monitum est. Fr. Iacobsius de Aiace et Hectoris donis mutuo datis adscript Anthol. Pal. VII, 152: οὔτως ἐξ ἐχθρῶν αὐτοκτόνα πέμπτο δῶρα, ἐν χάριτος προφάσει μοῖραν ἔχοντα μόνον.

V. 647. Schol.: ἐπιφθόνως ἔφρασεν, ἐν εἰρωνείᾳ ἀντιστρέψας τὴν λέξιν· ἴδει γὰρ εἰπεῖν θεοῦ μὲν σέβειν, εἴκειν δὲ Ἀτρεΐδαις.

V. 649. τί μή;] Sic Aesch. Eum. 203: ἔχρησα ποινὰς τοῦ πικρὸς πέμψαι; τί μή; Ag. 672: λέγονοι ἡμᾶς ὡς ὀλωλότας· τί μή;

V. 650. Schol.: τὰ δεινὰ· τὰ δέος ἐμποιοῦντα.

- τιμαῖς ὑπέκει· τοῦτο μὲν νιφοστιβεῖς 670
χειμῶνες ἐκχωροῦσιν εὐκάρπῳ θέρει·
ἐξίσταται δὲ νυκτὸς αἰανῆς κύκλος
τῇ λευκοπόλῳ φέγγος ἡμέρα φλέγειν·
655 δεινῶν τ' ἄημα πνευματῶν ἐκοίμισε
στένοντα πόντον· ἐν δ' ὁ παγκρατῆς ὕπνος 675
λύει πεδήσας, οὐδ' αἰεὶ λαβῶν ἔχει.
ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;
ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως, ὅτι
660 ὁ τ' ἐχθρὸς ἡμῖν ἐς τοσόνδ' ἐχθαρτέος,

V. 653. αἰανῆς ex La. cum Hermanno restitui. Vide El. 506. et Blomf. ad Aesch. Pers. 935. Vulgo αἰανῆς.

V. 651. τιμαῖς] Iis, quibus honos debetur, sive quae dignitate praececlunt. De τοῦτο μὲν — δὲ vide ad Philoct. 1317 sq.

V. 651 sq. νιφοστιβεῖς χειμῶνες] Nivosae hiemes. Nam νιφοστιβῆς significat nive densus, schneegedrängt, schneedicht.

V. 653 sq. ἐξίσταται δὲ — φλέγειν] Verbum ἐξίσταται eodem sensu positum, quo ante ἐκχωροῦσιν. De addito infinitivo φλέγειν φέγγος vide ad v. 850.

Ibid. Schol.: αἰανῆς· τουτέστιν ὁ σκοτεινὸς κύκλος, ἢ ἀδιάλειπτος. Suidas: αἰανῆς κύκλος· σκοτεινός, ἀδιάλειπτος. Σοφοκλῆς· νυκτὸς αἰανῆς κύκλος. Fingitur Nox simillimo tenebras afferre mortalibus, atque Dies sive Sol, cui opponitur, lucem affert. Itaque quae forma Solis est, orbem dico rotundum, ea poetice hoc loco Noctis esse dicitur. Cf. Ant. 415 sq.: ἔς τ' ἐν αἰθέρι μέσωσιν κατέσθη λαμπρὸς ἥλιος κύκλος.

V. 654. τῇ λευκοπόλῳ — ἡμέρα] Sic Aesch. Pers. 392: ἐπεὶ γε μέντοι λευκοπόλος ἡμέρα πᾶσαν κατέχευε γαῖαν εὐφειγγῆς ἰδῆν.

V. 655 sqq. δεινῶν — πόντον] Nihil offensionis est in ver-

bis δ. ἄημα πν. ἐκοίμισε στ. πόντον.] Non raro enim veteres scriptores et Graeci et Latini a dis numinibusque ea effici dicunt, quae sequi tantum ex eorum discessu debebant dicere. Sic M. Tullius de N. D. II, 19: Sol ita movetur, ut, quum terras larga luce compleverit, easdem modo his, modo illis ex partibus opacet. Horat. Od. I, 3. 15: quo (Noto) non arbitrar Hadriae maior, tollere seu ponere vult freta. Simillime dictum O. C. 869 sq. Atque hinc factum videtur, ut, quorum malorum aliqui deus auctor fuit, eorumdem depulsor saepe esse crederetur. Ita Mars infra v. 706. depulisse calamitatem, qua affecisse Aiaceum existimatus erat, et Trach. 644 sq. bellum, cuius auctor esse putabatur, sustulisse dicitur. Praeterea confer quae in Cens. p. 152 sqq. exposui.

V. 656. ἐν δέ] Item, etiam. Vide quae ad El. 700. annotavimus.

V. 657. λύει πεδήσας] Universe haec dicta sunt hoc sensu: adimit quae adhibuerit vincula. Quibus verbis hoc significari patet: relinquit

- ὡς καὶ φιλήσων αὐθις, ἐς τε τὸν φίλον 680
τσοῦθ' ὑπουργῶν ὠφελεῖν βουλήσομαι,
ὡς αἰὲν οὐ μενοῦντα. τοῖς πολλοῖσι γὰρ
βροτῶν ἀπιστός ἐσθ' ἐταιρίας λιμήν.
665 ἀλλ' ἀμφὶ μὲν τοῦτοισιν εὐ σχήσει, σὺ δὲ
ἔσω θεοῖς ἐλθοῦσα διὰ τέλους, γύναι, 685
εὐχὸν τελεῖσθαι τοῦμὸν ὦν ἐργῶ κέαρ.
ὑμεῖς θ', ἐταῖροι, ταῦτά τῆδέ μοι τάδε
τιμᾶτε, Τεύρω τ', ἦν μόλη, σημήνατε
670 μέλειν μὲν ἡμῶν, εὐνοεῖν δ' ὑμῖν ἅμα.
ἐγὼ γὰρ εἴμ' ἐκείσ', ὅποι πορευτέον· 690

rursus quem complexus erat.

V. 659. ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι γὰρ] Eodem modo hic δὲ — γὰρ particulae ad unum spectant verbum ἐπίσταμαι, ut saepe ἀλλὰ — γὰρ particulae (cf. El. 582. 606 sq. ed. m. et Ant. 155.) ambae ad unum verbum referuntur. Vide Matth. §. 615. et Fritschium. Quaest. Luc. p. 64 sq.

V. 660 sq. ὁ τ' ἐχθρὸς ἡμῖν κτλ.] Adumbravit his verbis poeta Biantis praeceptum Aristot. Rhet. II, 13, 765. E. XXII. 780. E: φιλεῖν δεῖ ὡς μισήσοντας καὶ μισεῖν ὡς καὶ φιλήσοντας. Sed etiam Zaleuci lege sancitum est, ne quis civium implacabili odio inimicum persequeretur, sed ita cogitaret, se aliquando cum eo in gratiam rediturum esse, Diod. Sic. XII. c. 20: καλῶς ἐρηται τοῖς παλαιοῖς, ὅτι καὶ φίλας κοινωνητέον μὴ ἀπογνωστικῶς ἔχθραν καὶ προσεκροστικῶν ὡς φίλας ἐσομένης. LOB. Adde M. Tulli de amicitia c. 16.

V. 661 sq. ἐς τε τὸν φίλον κτλ.] Quod attinet ad amicum. Exempla similia vide apud Matth. §. 578. c.

V. 663 sq. τοῖς πολλοῖσι — λιμήν] Haud dissimilem

rationem Lobeckius monet Biantem reddere apud Diog. I, 82: τοῖς γὰρ πλείστοις εἶναι κικουῖς.

V. 665. ἀλλ' ἀμφὶ μὲν — σχήσει] Idem est, ac si dixisset: ἐγὼ μὲν σωφρονήσω.

V. 665 sqq. σὺ δὲ — τελεῖσθαι] Adverte inversum ordinem verborum, quae scriptor prosaicus ita collocasset: σὺ δὲ ἔσω ἐλθοῦσα, γύναι, θεοῖς εὐχὸν διὰ τέλους τελεῖσθαι κτλ. Vide ad v. 58. Est autem διὰ τέλους idem hic atque τελέως sive ἐς τέλος, coll. Aesch. Prom. 273: ὡς μάθητε διὰ τέλους τὸ πᾶν.

V. 668 sq. ταῦτά τῆδέ μοι — τιμᾶτε] Honoris causa mihi tribuite. Sic Ant. 514: πῶς δῆε' ἐκείνῳ δυσοεβῆ τιμᾶς χάριν; Addidit Lobeckius Pindar. Pyth. IV, 481: Παιῶν σοι τιμᾶ γὰρ, et Append. Epigr. n. 282: Ἐρμῆ, δέξο θυοτήν, ἦν σοι λουβαῖσι γεραῖον.

V. 670. μέλειν — ἡμῶν] Curam mei gerere. Cogitat Aiax de sepulturae honore a Teucro sibi tribuendo. De verbo μέλειν personaliter usurpato ad El. 335. monitum est.

V. 671. Schol.: ἐγὼ γὰρ εἴμ'· αἰνιγματωδῶς ὁ λόγος ἐξενηκεται.

ἡμεῖς δ' ἂν φράζω δραῖτε, καὶ τάχ' ἂν μ' ἴσως
πύθοισθε, κεί νῦν δυστυχῶ, σεσωσμένον.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφῆ.)

"Ἐφριξ' ἔρωτι, περιχαρῆς δ' ἀνεπτάμαν·

675 ἰὼ ἰὼ, Πάν, Πάν, 694

ὦ Πάν, Πάν ἀλίπλαγκτε Κυλλανίας χιονοκτύπου
πετραίας ἀπὸ δειράδος

φάνηθ', ὦ θεῶν χοροποι' ἀναξ,

680 ὅπως μοι Νύσια Κνώσι' ὀρχήματ' αὐτοδαῆ ξυν-
ῶν λάψης. 700

V. 674. ἀνεπτάμαν ex bonis codd. restitui. Vulgo ἀνε-

V. 672 sq. Schol.: καὶ τάχ' ἂν μ' ἴσως· ὁ μὲν χορὸς ἀπαλάσσοσθαι νομίζει λέγειν τῆς νόσου, ὁ δὲ ἀντίκειται τῶν κακῶν τοῦ βίου. Multa exstant apud poetas tragicos istiusmodi ambiguitatis exempla. Cf. El. 1324 sq. 1448—1465. Phil. 779.

V. 674. Ἐφριξ' ἔρωτι τοῦδε μυστικοῦ τέλους, et Euripides Hel. 640: γέγηθα· κρατὶ δ' ὀρθλοῦς ἐθείρας ἀνεπτέρωκα. Tum voc. ἔρωσις significat cupiditatem sive desiderium, spectaque ad ea, quae v. 675—682. dicta sunt, imprimis vero ad verba νῦν ἐμοὶ μέλει χορευσαί. Cf. O. C. 436. Phil. 660. — De usu verbi volandi metaphorico ad Ant. 1286. egimus.

V. 676. ἀλίπλαγκτε] Inungendum hoc cum φάνηθι videntur eodem modo, quo Philoet. v. 760: δύσσηνε φανέλις dictum est, ad quem locum vide quae adnotavimus. Ergo ἀλίπλαγκτος φάνηθι fere idem est atque id quod deinde positum ἐπὶ πελαγέων μολῶν.

Ibid. Κυλλανίας — δειρά-

δος] Bene monet Lobeckius Cyllenen ut nobiliorum Panis Idem expetit Chorus Aristoph. Ran. 323: Ἰακχ', ὦ Ἰακχε, ἐλθὲ χορευσαί. ἔλαγε χοροποιόν, μάκαρ, ἦθαι.

V. 679. Θεῶν χοροποι' ἀναξ] Idem his verbis Sophocles significavit atque Pindarus fragm. n. 67. p. 593. Panem dicens χορευτὴν τελειώτατον θεῶν.

V. 680. Νύσια Κνώσι' ὀρχήματα] Gnosiae dicuntur saltationes, quae quondam a Curetibus ad occultandum Iovis vagitum institutae sunt; Nysiae, quas Satyri Nysigenae Nymphaeaeque Bacchi nutrices saltarunt. Confer Aglaopham. T. II, 1154. LOB. De saltatione cf. Homer. II. XVIII, 590—605.

Ibid. Schol.: αὐτοδαῆ· αὐτομαθῆ, ἂν ἐκ φύσεως ἔχεις, οὐ διδασκτά. De locutione ὀρχήματα λάπτειν vide quae in Oens. p. 73—79. exposui. Tum Lobeckius, illa deorum invocatio, inquit, e veritate expressa hymnisque assimilata est. Lucianus Salt. §. 10. p. 130. T. V: τὸ ἄσμα Ἀφροδίτης ἐπιπέ-

νῦν γὰρ ἐμοὶ μέλει χορευσαί.

Ἰκαρίων δ' ὑπὲρ πελαγέων μολῶν ἀναξ Ἀπόλλων

685 ὁ δάλιος εὐγνωστος 705
ἐμοὶ ξυνεῖη διὰ παντὸς εὐφρων.

(ἀντιστρ.)

ἔλυσεν αἰνὸν ἄχος ἀπ' ὀμμάτων Ἄρης.

ἰὼ ἰὼ, νῦν αὖ,

690 νῦν, ὦ Ζεῦ, πάρα λευκὸν εὐάμερον πελάσαι φάος
θοῶν ὠκνάλων νεῶν, 710
ὅτ' Αἴας λαθίπυρος πάλιν,

πτόμαν.

σὺς ἐστὶ καὶ Ἐρώτων, ὡς συγκομαζοῦν αὐτοὺς καὶ συνορχοῦντο. Idem expetit Chorus Aristoph. Ran. 323: Ἰακχ', ὦ Ἰακχε, ἐλθὲ χορευσαί. ἔλαγε χοροποιόν, μάκαρ, ἦθαι.

V. 683 sqq. Ἰκαρίων — εὐφρων] Apollinis potissimum auxilio quum chorus resipuisse Aiacem putaret, ut gratias ei agat, accedere ad se sibi in posterum eum favere vult. Simillime Trach. 205 sqq. quum nuntiatum esset Herculem extremis laboribus exantlatis incolumem domum reversurum esse, Chorus in Apollinem hymnum canit. Duo ergo optat hoc loco Chorus, et ut intersit festo suo et ut in posterum sibi propitius sit Apollo. Hoc enim sensu verba εὐγνωστος — εὐφρων dicta videntur: εὐγνωστος (i. e. ἐναργής) ἐμοὶ ξυνεῖη ὑπὲρ πελαγέων Ἰκαρίων μολῶν καὶ διὰ παντὸς εὐφρων εἴη.

V. 687. ἔλυσεν — Ἄρης] Martem non belli tantum, sed etiam aliorum malorum auctorem esse existimatum iam ad O. R. 185. annotavimus. Idem quomodo depulsor eius mali, cuius auctor putabatur, dici poterit, ad v. 655 sq. explica-

vimus. Scholiasta: Ἄρης· ἡ λύσσα, ἢ μανία. Ceterum vide ad v. 51. annotata.

V. 690 sq. Schol.: νῦν, ὦ Ζεῦ, πάρα λευκὸν· νῦν πάρεστιν ἡμέρα λαμπρὰ ἡμῖν, ὥστε ἐγγύσαι τῶν νεῶν· πρότερον γὰρ ἔξετρεπόμεθα ἐπιμύνησθαι τοῖς Ἕλλησι διὰ τὴν αἰδῶ. Recte Musgravius monuit λευκὸν εὐάμερον φάος periphrasin esse locutionis proverbialis λευκὴ ἡμέρα, de qua videndus Hesychius in ea voce eiusque interpretes, Moer. Att. ed. Piers. p. 477. et Lobeck. ad Phryn. p. 473. Ceterum non advocari, sed invocari Jovem hic patet. De genitivo νεῶν ex πελάσαι apto vide ad Phil. 1299.

V. 691. θοῶν ὠκ. νεῶν] Opportune annotavit Lobeckius saepe fieri, ut coniungantur epitheta idem aut paene idem significantia, coll. Hom. Od. η, 34: κηροὶ θοῶσι πεποιθότες ὠκείησι, hymn. in Apoll. 107: ποδὴν νημος ὠκία, Hesiod. Theog. 786: ἠλιβάτοιο ὑψηλῆς, Theocr. VII, 15: λαλοῖο δαουτριχος, aliisque locis similibus.

V. 692. Schol.: λαθίπυρος· ἐπιλήσιμων τῆς λύπης, ἐγένετο δηλονότι.

θεῶν δ' αὖ πάνθ' ἄνθ' ἐξήνωσ' εὐνομία
σέβων μεγίστα.

695 πάνθ' ὁ μέγας χρόνος μαρναίνει· 715
κούδεν ἀναύδητον φατίσαιμ' ἄν, εὐτέ γ' ἐξ ἀέλπτων
Αἴας μεταγεννώσθη
θυμῶν Ἀτρείδαις μεγάλων τε νεϊκέων.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

700 Ἄνδρες, φίλον τὸ πρῶτον ἀγγεῖλαι θέλω· 720
Τεύκρος πάρεστιν ἄρτι Μυσίων ἀπὸ
κρημνῶν. μέσον δὲ προσμολῶν στρατήγιον

V. 700. Ἄνδρες, φίλον ex Musgravii coniectura scripsi.
Libri ἄνδρες φίλοι.

V. 693. Schol.: πάνθ' ἄνθ' ἐξήνωσεν ἐξεπλήρωσεν. Hoc dicit Chorus, coepisse Aiacem rursus colere summa cum pietate leges divinas et facere quae ex iis facere eum convenerit, respiciens ad ea, quae ille v. 635 sqq. et v. 647 sq. ed. meae dixit. De πάνθ' cf. Eur. Iph. A. 185: πολὺθ' ἄλλοις. De adiectivis cum πᾶν pronomine compositis ad Trach. 50. dixi.

V. 696. Schol.: ἀναύδητον ἀπόρητον, ἀνέλιπτον. Idem fere his verbis Chorus dicit atque supra v. 629. Aias posuit: κούκ' ἐστ' ἀέλπτον οὐδέν.

V. 696 sqq. εὐτέ γ' — νεϊκέων] Quoniam quidem ex insperato Aias recessit ab ira in Atridas magnis que rixis. De locutione ἐξ ἀέλπτων, pro qua vulgo ἐξ ἀέλπτου dici solet, de plurali θυμῶν et de genitivo ex verbo μεταγεννώσθη apto egit ad hunc locum Lobeckius. De εὐτέ particula ipse dixi ad O. C. 84. Denique de dativo Ἀτρείδαις cf. Hom. II. α., 283: Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον. Od. φ., 377: καὶ

δὴ μεθ' ἑν χαλεποῦ χόλοιο Τηλεμάχῳ, et Matth. §. 387.

V. 700 sqq. Schol.: ἄνδρες φίλοι· ἄγγελος ἦκει ἀπὸ τοῦ στρατοῦ ἀγγέλλων τὴν παρουσίαν τοῦ Τεύκρου. θαυμαστὴ δὲ ἡ ἐξουσία τοῦτοῦ τοῦ ἀγγέλου· τοῦ Αἰάντος ἔξω ἐκείνου διαχειρουμένου, οὐκ εἶχον οἱ ἀπὸ τοῦ χοροῦ οὔτε ἡ Τεκμησία γνῶναι τὸ πραγματὴν πιθανῶς οὐδ' ὁ ἄγγελος ἀπαγγέλλας παρασκευάζει αὐτοὺς ἐξίναμι κατὰ ζήτησιν· καὶ οὕτως ἐπιτεύζονται τῷ πτωματι. δεξιῶς δὲ καὶ τὸ τὸν Κάλχαντα μαθεῖν· οἰκτιρῶν γὰρ τῷ μάντι· καλῶς δὲ καὶ τὰ τῆς σκηπῆς ἐοικυῖασται. Αἰάντος γὰρ καταλιπόντος, προήλθεν ὁ ἄγγελος· εἶτα τοῦ χοροῦ τὴν σκηπῆν ἴσαντος διὰ τὴν ζήτησιν, ἔξεναι ὁ Αἴας ἐπὶ τὴν προῆν· τῷ δὲ θεατῇ οὐδὲν ἀργὸν περιλείπεται πεποιθίμενης διαφόρου τῆς ἐν τῇ σκηπῇ προσωποποιίας.

V. 700 sqq. τὸ πρῶτον — κρημνῶν] Comparat Musgravius Eur. El. 230: ζῆ' πρῶτα γὰρ οὐ τὰ γὰρ ἀγγέλλειν θέλω, et Soph. O. R. 958: εἰ τοῦτο πρῶτον δεῖ μ' ἀπαγγεῖλαι σαφῶς, εὐ' ἐστ' ἐκείνον θανάσιμον

κυδάζεται τοῖς πᾶσιν Ἀργείοις ὁμοῦ.

στείχοντα γὰρ πρόσωθεν αὐτὸν ἐν κύκλῳ
705 μαθόντες ἀμφέστησαν, εἴτ' ὀνειδέσιν
ἤρασσον ἐνθεν κἄνθεν οὔτις ἐστ' ὅς οὔ, 725
τὸν τοῦ μανέντος κάπιβουλευτοῦ στρατοῦ
ξύναιμον ἀποκαλοῦντες, ὡς οὐκ ἀρχέσοι
τὸ μὴ οὐ πέτροισι πᾶς καταξανθεῖς θανεῖν.
710 ὥστ' εἰς τοσοῦτον ἦλθον, ὥστε καὶ χεροῖν
κολεῶν ἐρυστὰ διεπεραιώθη ξίγη. 730
λήγει δ' ἔρις δραμοῦσα τοῦ προσωτάτω
ἀνδρῶν γερόντων ἐν ξυναλλαγῇ λόγου.

V. 707. Non male Schaeferus et Elmsleius στρατιῶν scribendum coniecerunt.

βεβηκότα. — Ceterum alterum, quod ille nuntiaturus Choro advenit, illud est, quod v. 733 sqq. coll. 761 sqq. legitur.

V. 701 sq. Μυσίων — κρημνῶν] Olympum vel Idam montem intellige. Cf. Strabo XII, 4. extr.: πρὸς νότον δ' εἰσὶ τοῖς Βιθυνοῖς οἱ περὶ τὸν Ὀλυμπον Μυσοί, οὓς Ὀλυμπηοὺς καλοῦσιν, οἳ δὲ Ἑλλησποντίους. Vide etiam ad v. 557.

V. 702. Schol.: στρατήγιον τὸ στρατιώπεδον, Ἀττικῶς. Videtur μέσον στρατήγιον locum ampliore significare, in quo praetorium positum esset, qualem fere περιστασιον στρατηγιον in castris Romanorum dicit Polybius. G. DINDORF.

V. 703. Schol.: κυδάζεται· λουδορεῖται, ὑβρίζεται ὑπὸ πάντων· καὶ Ἐπίχαμος ἐν Ἀμύκῳ· Ἀμυκε, μὴ κυδάξέ μοι τὸν προσβύτερον ἀδελφεόν, καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἰφιγενείᾳ· οὗτοι γυναῖξιν δεῖ κυδάζεσθαι· τί γὰρ; ἀραυκῶς δὲ ὁ κύδος ἐπὶ τῆς ὑβριώσεως.

V. 704 sqq. στείχοντα — ἀμφέστησαν] Vix opus est moneri ita iungenda verba esse:

πρόσωθεν γὰρ στείχοντα αὐτὸν μαθόντες ἀμφέστησαν ἐν κύκλῳ. Vide ad v. 58.

V. 705 sq. ὀνειδέσιν ἤρασσον] Vide ad v. 1216. Tum οὔτις ἐστ' ὅς οὔ idem significat atque πάντες.

V. 708 sq. Schol.: ὡς οὐκ ἀρχέσοι· ἐπὶ τοῦ Τεύκρου· ὡς οὐκ ἐπαρχέσοι ἐκείνῳ τὸ μὴ λιθόλευστος γενέσθαι. Non mirum est membrum transitivum, ὡς οὐκ—θανεῖν, a verbis ἤρασσον ὀνειδέσιν aptum esse, quae hoc significant: ὀνειδίζοντες ἔλεγον. Vide Hermann. ad Vig. p. 875. — De πᾶς pronominis usu ad Ant. 770. dixi.

V. 710 sq. χεροῖν — ἐλεφη] De addito nomine χεροῖν confer v. 661. 1047. El. 54. 456. 998. Ant. 429. Tum de genitivo κολεῶν vide ad Phil. 605.

V. 712. δραμοῦσα τοῦ προσωτάτω] I. e. εἰς τοῦ σκατον ἐλθοῦσα. Similia attulit Lobeckius quum alia tum haec: ἴνα τοῦ πρόσω Xen. An. I, 3, 1., προῖεναι τοῦ πρόσω Arrian. Alex. II, 6, 7.

V. 713. ἀνδρῶν — λόγου] Recte Hermannus monuit

ἀλλ' ἡμῖν Αἴας ποῦ 'στιν, ὡς φράσω τάδε;
715 τοῖς κυρίοις γὰρ πάντα χοῦ δηλοῦν λόγον.

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ ἔνδον, ἀλλὰ φροῦδος ἀρτίως, νέας 735
βουλὰς νέοισιν ἐγκαταξέυξας τρόποις.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ιοῦ ἰού.

βραδείαν ἡμᾶς ἀρ' ὁ τήνδε τὴν ὁδὸν
720 πέμπων ἐπεμφεν, ἢ φάνην ἐγὼ βραδύς.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ' ἐστὶ χρείας τῆςδ' ὑπεσπανισμένον; 740

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τὸν ἀνδρ' ἀπηύδα Τεύκρος ἔνδοθεν στέγης
μὴ 'ξω παρήκειν, πρὶν παρὼν αὐτὸς τύχοι.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' οἴχεται τοι πρὸς τὸ κέρδιστον τραπέις
725 γνώμης, θεοῖσιν ὡς καταλαχθῆ ῥόλου.

V. 723. τύχοι ex Γ. recepi. Eadem forma in Mosq. B. et Lips. b. suprascripta est. Vulgo τύχη.

idem hoc esse atque τῶν γερόντων αὐτοῦς διὰ λόγον. De duplici genitivo vide ad v. 54, de nomine ξυλλαγή ad O. R. 33 sq. et Eur. Suppl. 602: λόγων ξυλλαγαῖς.

V. 717. Schol.: ἐγκαταξέυξας· ἐρμῶσας. Mutato animo mutasse consilium quum Ajax dicitur, non dubium videtur, quin liberatus morbo sui occidendi consilium abiecit significetur. Adscripsit Lobeckius M. Tullii ad Fam. IV, 6: ad novos casus temporum novorum consiliorum rationes accommodare.

V. 718. Schol.: ἰοῦ ἰού· εἰδὼς ἀπὸ τοῦ μάντιος, ὅτι κατὸν αὐτῷ γνέται, τοῦτο προαναφωνεῖ.

V. 719 sq. βραδείαν — βραδύς] Aut Teucris mittentis, aut sua euntis culpa se-

rius quam par esset se venisse ait.

V. 721. τί δ' ἐστὶ κτλ.] Quoniam nuntius dixerat se venire, ne sero advenisset, quaerit Chorus, quid eorum, quae agenda fuerint, praetermissum vel minus plene perfectum sit, τί ἐλλείπει τῶν δεόντων γενέσθαι. Τῆςδε dicit ad significandum τῶν ἔπειτα φῆς δεῖν γενέσθαι. LOB.

V. 722 sq. τὸν ἀνδρ' — τύχοι] Nihil offensionis est in coniunctis verbis ἔνδοθεν στέγης ἔξω, quae quomodo differant a simpliciore locutione ἐκ τῆς στέγης, melius nostra quam Latina lingua dici potest. Illud enim significat aus dem Innern des Zeltes heraus, hoc aus dem Zelte. — Deinde παρήκειν significare puto προσελθεῖν παρὰ αὐτόν, i. e. τὸν Τεύκρον. Cf. v. 72. et quae in Cen s. p. 155 sqq. exposui. Noluit enim

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ταῦτ' ἐστὶ τάπη μωρίας πολλῆς πλέα, 745
εἴπερ τι Κάλχας εὐ φρονῶν μαντεύεται.

ΧΟΡΟΣ.

ποιόν; τί δ' εἰδὼς τοῦδε πράγματος πάρει;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τοσοῦτον οἶδα καὶ παρῶν ἐτύγχανον.

730 ἐκ γὰρ συνέδρου καὶ τυραννικοῦ κύκλου
Κάλχας μεταστὰς οἶος Ἀτρεϊδῶν δίχα 750

ἐς χεῖρα Τεύκρου δεξιὰν φιλοφρόνως
θεῖς εἶπε κάπεσκηψε παντοῖα τέχνη
εἰρῆσαι κατ' ἡμᾶρ τοῦμφανές τὸ νῦν τόδε

735 Αἴανθ' ὑπὸ σκηναῖσι, μὴδ' ἀφέντ' ἔαν,
εἰ ζῶντ' ἐκείνον εἰσιδεῖν θέλοι ποτέ. 755

ἐλᾶ γὰρ αὐτὸν τῆδε θῆμέρα μόνη
δίας Ἀθάνας μῆνις, ὡς ἔφη λέγων.

V. 728. πάρει ex coniectura Schneidewini scripsi. Libri πέρι.

Teucer Aiacem ad se venire, sed ipse, antequam Ajax ad se veniret, ad Aiacem venire maluit. Nam verba πρὶν — τύχοι idem significant atque ἀλλ' αὐτὸς πρὸς τὸν Αἴαντα παρελθεῖν βούλεται. Eadem ratio est Ant. 308: οὐκ ἔμιν Ἀιδης μόνος ἀρκεῖται, πρὶν ἂν ζῶντες κρημαστοὶ τήνδε δηλώσῃθ' ἔβρωι, ad quem locum vide Scholiastae annotationem.

V. 725. θεοῖσιν — ῥόλου] Similiter dictum Eur. Med. 896: καὶ διαλλάχθηθ' ἄμα τῆς πρόσθεν ἔχθρας ἐς φίλους μητροῦ μέγα.

V. 727. Schol.: εἴπερ τι Κάλχας· εἰς παροιμίαν ὁ στίχος παρήκται, ἦν καὶ Ἀριστοφάνης ἀναγράφει.

V. 729. τοσοῦτον — ἐτύγχανον] Recte haec coniuncta esse, οἶδα et ἐτύγχανον, intel-

liges, ubi reputaveris καὶ παρῶν ἐτύγχανον idem esse atque et ipse audivi.

V. 730. ἐκ γὰρ συνέδρου — κύκλου] Corona deliberans et regalis dicitur pro corona regum sive ducum deliberantium. De γὰρ particula ad Ant. 238 sq. diximus.

V. 731. οἶος — δίχα] Vide quae ad v. 456. annotavimus.

V. 737. ἐλᾶ] De usu verbi ἰλαίνειν iam ad v. 267 sq. monuimus. Tum τῆδε θῆμέρα dictum infra v. 759. 1362. et O. R. 1288.

V. 738. ὡς ἔφη λέγων] Triclinius: τὸ ἔφη καὶ τὸ λέγων ἐκ παραλλήλου τινὲς οἴονται· τὸ δ' οὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ὡςπερ φημὲν τοιαῦτα ἔφη δημηγορῶν, οὕτω καὶ τοῦτο, οὕτως· ἔφη καὶ οἰορεῖ ἀπεφηνεῖτο, λέγων τὸν περὶ τοῦ Αἴαν-

- τὰ γὰρ περισσὰ κἀνόητα σώματα
 740 πίπτειν βαρείαις πρὸς θεῶν δυσπραξίαις
 ἔφρασ' ὁ μάντις, ὅστις ἀνθρώπου φύσιν 760
 βλαστῶν, ἔπειτα μὴ κατ' ἀνθρώπον φρονεῖ.
 κείνος δ' ἀπ' οἰκῶν εὐθύς ἐξορμώμενος
 ἄνους καλῶς λέγοντος εὐρέθη πατρός.
 745 ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐννέπει· τέκνον, δόρει
 βούλου κρατεῖν μὲν, σὺν θεῷ δ' αἰεὶ κρατεῖν. 765
 ὁ δ' ὑψικόμπως κἀφρόνως ἡμίψατο·
 πάτερ, θεοῖς μὲν κἄν ὁ μηδὲν ἂν ὁμοῦ
 κράτος κατακτῆσαιτ'· ἐγὼ δὲ καὶ δίχα
 750 κείνων πέποιθα τοῦτ' ἐπισπάσειν κλέος.
 τοσόδ' ἐκόμπει μῦθον. εἶτα δεύτερον 770

V. 739. κἀνόητα scripsi suffragante Suida. Libri κἀνόητα, quod et ab hoc loco et a v. 1244 ed. m. alienum est. Vide quae in fab. Ai. not. 7. exposui.

τος λόγον. Sic Phil. 55: τὴν Φιλοκλήτου σε δεῖ ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψει λέγων. Ant. 227. Demosth. de rebus Chers. p. 108, 14: καὶ λέγων (i. e. ἐν τῇ δημηγορίᾳ) εἶπεν οὕτω πως· εἰπέ μοι, βουλεύεσθε, ἔφη, κτλ.

V. 739. Schol.: τὰ γὰρ περισσὰ· τὰ περιέκοντα καὶ ἀχρησίμα καὶ πέρα τοῦ μέτρον, τὰ χωρὶς δικαίου. Neuius adscripsit Herod. VII, 10: ὄρας τὰ ὑπερέχοντα ζῶα ὡς κεραυνοὶ ὁ θεός, οὐδὲ ἐὰ φαντάζεσθαι, τὰ δὲ σμικρὰ οὐδὲν μιν κνίσει· ὄρας δὲ, ὡς ἐς οἰκήματα τὰ μέγιστα αἰεὶ καὶ δένδρεα τὰ τοιαῦτα ἀποσκήπτει τὰ βέλεια· φιλέει γὰρ ὁ θεός τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. De sensu vocabuli ἀνόητα vide quae in fabula Ai. not. 7. exposui.

V. 740. πρὸς θεῶν δυσπραξίαις] Omissam quis velit πρὸς praepositionem, sed vide quae ad Ant. 193. annotavimus.

V. 741. ὅστις] Referendum ad plurale nomen σώματα, ita tamen, ut idem fere sit atque εἶ τις. Cf. Matth. §. 481. not. 1.

V. 741 sq. ἀνθρώπου — βλαστῶν] Locutio φύσιν βλα-

στῶν idem significat atque φύσιν φύς sive φύσιν ἔχων. Vide quae in Cens. ad v. 42. attuli. De locutione autem ἀνθρώπου φύσιν ἔχων, pro qua vulgo dicitur ἀνθρώπος φύσιν γεγώς (vide ad 1231 ed. m.), confer Trach. 1062: γυνὴ δὲ, Θηλυς οὐσα κοκκ' ἀνδρὸς φύσιν.

V. 743. εὐθύς ἐξορμώμερος] De εὐθύς cum participio coniuncto vide Matth. §. 565. not. 2. Rost. §. 130. not. 3.

V. 745. αὐτὸν ἐννέπει] Ut hic Sophocles ἐννέπειν, ita Homerus aliquoties simplex ἐννέπειν alloquendi significatu usurpavit. Cf. II. μ., 60. 210. v, 725. g, 237. v, 375.

V. 745 sq. τέκνον — κρατεῖν] Adscripsit Lobeckius Hom. II. ε., 254., ubi iisdem paene verbis Achillem in bellum proficiscentem pater prosequitur.

V. 747. Schol.: παρατήρει κἀνθάδε τὴν προσθήκην τοῦ ποιητοῦ, ὅτι προσῆκε τῷ Αἴαντι γλωσσαργίαν, μονονουγὴ θεοειδῶν τὸν θεατὴν μὴ ἀχθεοθαι τῇ συμφορᾷ τοῦ Αἴαντος· προσφκειωμένοι γὰρ ἤδη τῇ ἀρετῇ αὐ-

- δίας Ἀθάνας, ἠνίκ' ὀτρύνουσά νιν
 ἠὺδάτ' ἐπ' ἐχθροῖς χεῖρα φοινίαν τρέπειν,
 τότ' ἀντιφωνεῖ δεινὸν ἀρόητόν τ' ἔπος·
 755 ἄνασσα, τοῖς ἄλλοισιν Ἀργείων πέλας
 ἴστω, καθ' ἡμᾶς δ' οὐποτ' ἐκορήξει μάχη. 775
 τοιοῖσδε τοῖς λόγοισιν ἀστεργῇ θεᾶς
 ἐκτῆσαι ὀργὴν, οὐ κατ' ἀνθρώπον φρονῶν.
 ἀλλ' εἴπερ ἔστι τῆδε θήμερα, τάχ' ἂν
 760 γενοίμεθ' αὐτοῦ ξὺν θεῷ σωτήριοι.
 τοσαῦθ' ὁ μάντις εἶψ'· ὁ δ' εὐθύς ἐξ ἔδρας 780
 πέμπει με σοὶ φέροντα τάςδ' ἐπιστολάς
 Τεῦχος φυλάσσειν. εἰ δ' ἀπεστερήμεθα,
 οὐκ ἔστιν ἀνὴρ κείνος, εἰ Κάλχας σοφός.

V. 745. δόρει] ex coniectura scripsi. Vide ad O. C. 619 ed. meae.

V. 757. Hermannus τοιοῖσδέ τοι scribendum putat.

τοῦ, οχεθὸν καὶ τῷ ποιητῇ ὀργίζονται. Cf. fabulam Ai. not. 7.

V. 748. Schol.: ὁμοῦ· τὸ ὁμοῦ ἀντὶ τῆς σὺν· τὸ δὲ ἐξῆς, θεοῖς ὁμοῦ.

V. 750. ἐπισπάσειν] Activum posuit pro medio. Vide quae ad v. 129. notata sunt.

V. 752 sqq. δίας Ἀθάνας, ἠνίκ' κτλ.] Hermannus et Lobeckius Ἀθάνας, ἠνίκ' — ἠὺδάτο positum esse statuunt pro Ἀθάνας ἀδωμένης. Cuius tamen anacoluthi quam vix alterum exemplum videatur existare, credibilis est locum aliquid vitii contraxisse. Mehlhornius non male accusativum restituendum putat, is ut aptus sit e verbo ἀντιφωνεῖ.

V. 756. καθ' ἡμᾶς — μάχη] Adversus nos nunquam perumpet pugna, i. e. in qua acie ego constitero, eam nunquam adversarii perumpent. De hoc κατὰ prae-positionis usu Lobeckius ad hunc locum egit.

V. 757. Schol.: ἀστεργῇ· ἀμάλακτον, ἀδιάθετον. Addit Lobeckius: ceterum haec ὀργῇ θεᾶς cernitur in eo, quod,

quam Aiacis in duces Graecorum impetum multis avertere posset, eo usa est, qui plurimum probri et dedecoris afferret.

V. 761 sqq. ὁ δ' — Τεῦχος] Sic Phil. 371: ὁ δ' εἰπ' Ὀδυσσεύς. Cf. Matth. §. 264. Rost. §. 98, 7.

V. 761. ἐξ ἔδρας] Ex eo ipso loco, in quo commorabatur nuntius, in viam se dare ad referenda mandata iussus esse dicitur. Quo significatur sine ulla mora Teucrum mandata sua ad amicos Aiacis perferri voluisse. Similiter ἐξ ἔδρας statim post v. 769. positum est.

V. 762. Schol.: ἐπιστολάς· ἐπιτολάς. Sic O. C. 1601. Trach. 493.

V. 763. εἰ δ' ἀπεστερήμεθα] Si non consecuti sumus quod consequi voluimus, i. e. si serius venimus, quam ut mandata, quae ferimus, ut Aiax in tentorio hodie retineatur, observari queant. Cf. eiusdem fere significationis verbum ἀμαρτάνειν, de quo ad El. 1188. dixi.

ΧΟΡΟΣ.

765 ὦ δατα Τέκμησσα, δύζμορον γένος,
 ὄρα μολοῦσα τόνδ', ὅποι' ἔπη θροεῖ. 785
 ξυρεῖ γάρ ἐν χοῦ τοῦτο, μὴ χαιρεῖν τινά.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

τί μ' αὖτάλαιναν, ἀρτίως πεπαυμένην
 κακῶν ἀτρύτων, ἐξ ἔδρας ἀνίσταται;

ΧΟΡΟΣ.

770 τοῦδ' εἰσάκουε τάνδρος, ὡς ἦκει φέρων
 Αἴαντος ἡμῖν πράξιν, ἣν ἤλγησ' ἐγώ. 790

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οἴμοι, τί φῆς, ὠνθροπε; μῶν ὀλώλαμεν;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐκ οἶδα τὴν σὴν πράξιν, Αἴαντος δ' ὅτι,
 θυραῖος εἶπερ ἐστίν, οὐ θαρσῶ πέρι.

V. 780. Ex Bothii coniectura ἐλλίξειν φέρει scripsi. Libri ἐλλίξει φέρειν. Vide quae in Cens. p. 158 sqq. exposui.

V. 765. Schol.: ὦ δατα Τέκμησσα: τίος ἔνεκεν οὐν ἐποήσεν ἐξιοῦσαν τὴν Τέκμησσαν; ἵνα μετὰ τοῦ χοροῦ ἀκούσῃ τὰ περὶ τοῦ Αἴαντος: ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις δράμασιν, ἐν τῷ Ἡλέκτρῳ καὶ Οἰδίποδι, ἅμα τῷ χορῷ τὰς τῶν γυναικῶν προσόδους ποιεῖ, ἵνα μὴ διασολογῶσιν οἱ ἄγγελοι. Ῥητίον οὖν, ὅτι ὁ Αἴας ἐκέλευσεν αὐτὴν καὶ οἶκον εὐξασθαι τοῖς θεοῖς, εἰπὼν, καὶ δῶμα πάκτων. οὐδὲ μὴν ἀγκυλώτοιον σχῆμα ἔχουσαν ἔδει συνεχῶς ἐξίναί, μάλιστα ἐν τοιοῦτῳ καιρῷ ἡγενηκυῖαν καὶ παρηκολοῦθηκυῖαν τῇ τοῦ Αἴαντος μανίᾳ. ἔδει οὖν μέγα τι φανῆναι τὸ ἔξαγον αὐτὴν, διὸ πρὸς τὸν χορὸν ἔδρασε πρῶτον εἰπεῖν, ὅτι ὡς ἐπὶ μεγάλῃ προσῶσει ἐκκαλοῦνται αὐτὴν, ἄλλως τε οἱ ἀπὸ τοῦ χοροῦ οικειότεροί εἰσιν, ὡς πολίται τοῦ Αἴαντος, ὥστε καὶ ὁ ἄγγελος καλῶς οὐκ ἐξήγηται

μῆζον πρόσωπον, ἀλλὰ τὸν Αἴαντα οὐ καταλαβὼν ἔδρασε πρὸς τὸν χορὸν φθεῖν. εἰς ἀνάγκην δὲ γεγονὸς ὁ ποιητὴς τοῦ διλογῆσαι, οὐδαμῶς προσκορῆς ἐγένετο, ἀλλὰ τὰ δευτέρα διὰ βραχείων ἐξήγεγεν. Ceterum Hermannus ad hunc locum: δατα misera, inquit. Hoc significatu haec vox etiam in iambis Doricam formam habet, sed ubi hostem notat, communi forma dῆτος dicitur. In melicis Dorica forma utrique significationi inseruit.

V. 767. Schol.: μέγιστον βέβαιον δικαίωμα τοῦτο τὸ πρᾶγμα, ὥστε μὴ χαιρεῖν. ἔστι δὲ παροιμία ἐπὶ τῶν επικινδύων πραγμάτων ξυρεῖ ἐν χοῦ.

V. 770. φέρων] nuntians. Sic Ant. 1172 O. C. 420.

V. 771. Schol.: ἤλγησα ἀλγεινῶς ἤκουσα. De accusa-

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

775 καὶ μὴν θυραῖος, ὥστε μ' ὠδίνειν, τί φῆς.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐκεῖνον εἰργεῖν Τεῦκρος ἐξεφίεται 795
 σκηπῆς ὑπαυλον, μὴδ' ἀφίναί μόνον.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ποῦ δ' ἔστι Τεῦκρος; καπὶ τῷ λέγει τάδε;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

πάρεστ' ἐκεῖνος ἄρτι· τήνδε δ' ἐξοδὸν
 780 ὀλεθρίαν Αἴαντος ἐλλίξειν φέρει.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οἴμοι τάλαινα, τοῦ ποτ' ἀνθρώπων μαθῶν; 800

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τοῦ Θεστορείου μάντεως, κατ' ἡμέραν
 τὴν νῦν ὃς αὐτῷ θάνατον ἢ βίον φέρει.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οὐ γώ, φίλοι, πρόστητ' ἀναγκαίας τύχης,

V. 783. ὃς αὐτῷ ex mea coniectura, in quam eandem incidit Fr. Jacobsius, scripsi. Libri δὲ αὐτῷ, quod quid sit non intelligo.

tivo egerunt Matth. §. 414, 12. Rost. §. 104. not. 3.

V. 773. Schol.: πράξιν τὴν τύχην, εἰδ' οὖν εὐπραγίαν, εἰδ' οὖν δυσπραγίαν. De hoc usu voc. πράξις ad Trach. 148 sq. monimus, Ceterum confer El. 1110: οὐκ οἶδα τὴν σὴν κληδῶνα.

V. 775. Schol.: ὥστε μ' ὠδίνειν· ἐμφατικῶς τὸ ὠδίνειν· οἰκτίον γὰρ γυναῖκα· χαλεπώτατον δὲ τῶν γυναικῶν πόνων ἢ ὠδίν. Adscripsit Nenius Trach. 42. 325. Eurip. Iph. A. 1221: μητρὸς, ἣ πρὶν ὠδίνουσά μ' ἐν δευτέρῳ ὠδίνῳ τήνδε λαμβάνει. Deinde τί φῆς significat: horreo, quid sit illud quod dicis.

V. 777. Schol.: ὑπαυλον· ἐνδόμυχον, ὑπὸ τὴν αὐλὴν τῆς σκηπῆς. Cf. 313 ed. meae.

V. 778. Schol.: καπὶ τῷ· ἐπὶ τίνι, διὰ τί.

V. 779 sq. τήνδε—φέρει]

Respondet his verbis nuntius ad ea, quae Tecmessa ex eo quaesivit, ἐπὶ τῷ λέγει τάδε; ita ut sensus hic fere esse debeat: hic vero Aiacis egressus ne exitialis sit metuere se nuntiat. De quo usu verbi ἐλλίξειν ad Trach. 293 sq. diximus.

V. 782. τοῦ — μάντεως] Hom. Il. α. 69: Κάλχας Θεστορείδης, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος.

V. 782 sq.: κατ' ἡμέραν—φέρει.] Hoc dicit: qui hodie aut mortem ei aut vitam nuntiat. De postposito pronomine relativo ad Ant. 135. monitum est.

V. 784. Schol.: πρόστητ' ἀναγκαίας τύχης· ἐπίκουροι γίνεσθε τῆς κατεπειγούσης δυστυχίας. Insolens locutio, cuius simile exemplum non novi, προστήναί τινας, significans arceret aliquam rem, sive ni-

- 785 καὶ σπείσαθ' οἱ μὲν Τεῦκρον ἐν τάχει μολεῖν,
οἱ δ' ἐσπέρους ἀγκῶνας, οἱ δ' ἀντηλίους 805
ζητεῖτ' ἰόντες τάνδρὸς ἔξοδον κακίην.
ἐγνωκα γὰρ δὴ φωτὸς ἠπατημένη
καὶ τῆς παλαιᾶς χάριτος ἐκβεβλημένη.
790 οἴμοι, τί δράσω, τέκνον· οὐχ ἰδρυτέον.
ἀλλ' εἰμι καγὼ κείδ', ὅποιπερ ἂν σθένω. 810
χωρῶμεν, ἐγκονῶμεν, οὐχ ἔδρας ἀκμή,
σῶζειν θέλοντες ἄνδρα γ', ὃς σπύδει θανεῖν.

V. 793. Pro σπύδη, quod est in codicibus, cum aliis edito-

ti contra aliquam rem. De verbis ἀναγκίας τύχης ad v. 477. diximus.

V. 785. καὶ σπείσαθ' οἱ μὲν Τεῦκρον—μολεῖν] Pro verbo neutro μολεῖν, quod aptum ex verbo σπείσατε est (cf. v. 812. 1165.), expectaverit quis verbum transitivum, ac cessendi significatum habens. At simillime dictum Oed. C. 246: ἀντομαι — τὸν ἄθλιον αἰδοῦς κῆρασι προ ἀντομαι τῷ ἄθλιῳ μεταδιδόναι αἰδοῦς. Sic huius fab. 822: εὐνοῦσταιον ἐμοὶ — θανεῖν idem est atque εὐν. ἐμοὶ κτανεῖν με. Non dissimile est quod v. 106. positum: θανεῖν οὐτι πω θέλω, pro quo potuit dici κτανεῖν οὐτι πω θέλω.

V. 786 sq. οἱ δ' ἐσπέρους κτλ.] De sententia confert Neuius Eur. Or. 1250 sqq.: χωρεῖτ', ἐπειγόμεσθ'· ἐγὼ μὲν οὖν τρέβον τόνδ' ἐκφυλάξω τὸν πρὸς ἡλίου βολάς. — καὶ μὴν ἐγὼ τόνδ', ὃς πρὸς ἐσπέραν φέρεται. De verbo λέναι cum accusativo iuncto vide ad Philoct. 144 sq.

V. 788. φωτὸς ἠπατημένη] Genitivus ex participio aptus est; vide ad Phil. 3 et ad O. C. 1316.

V. 792. οὐχ ἔδρας ἀκμή] Brunckius adscripsit Eur. Or. 1292: οὐχ ἔδρας ἀγών. Vide

ad Phil. 12. Sunt autem haec parenthetice interiecta.

V. 793. ἄνδρα γ' — θανεῖν] Eum quidem, qui mori festinat, id est Aiacem.

V. 794 sq. χωρεῖν — ἔψεται] His dictis Chorus cum Tecmessa de scena discedit. Idem, Lobeckius inquit, in Aeschylī Eumenidibus et in Euripidī Alcestide et Helena digreditur vel scenae mutandae causa vel ob aliam rem; idque a vetere consuetudine minime abhorrere declarat periaetorum usus, et quod Graecus interpret ad versusum proximum ait rarum fuisse παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Hi plerumque quidem ἐξαγγέλιον ministerio usi sunt auctore Aeschylō, qui τὸ ὑπὸ σκηρῆς ἀποθνήσκον ἐπενόησεν, ὡς μὴ ἐν φανερῷ σφάται, Philostr. V. Ap. VI. II, 244.

V. 796. Schol.: ὁ μὲν σφαγεὺς ἔστηκεν· μετακίται ἢ σκηρῆ ἐπὶ ἐρημον τινὸς χωρῶν, ἔνθα ὁ Aias, εὐτρεπίας τὸ ἔλφος, ὅσῳν τινα πρὸ τοῦ θανάτου προφέρεται, ἐπεὶ γελοῖον ἦν κωφὸν εἰσελθόντα περιπεῖν τῷ ἔλφει. Ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα παρὰ τοῖς παλαιοῖς σπάνια· εἰώθει γὰρ τὰ πεπραγμένα δι' ἀγγέλιον ἀπαγγέλλειν. Τί οὖν τό αἰτιον; Φθάσει Λοχίλος ἐν Θερήσσαις

ΧΟΡΟΣ.

- χωρεῖν ἔτοιμος, τοῦ λόγῳ δείξω μόνον.
795 τάχος γὰρ ἔργου καὶ ποδῶν αἰΐ ἔψεται.

ΑΙΑΣ.

- 815 Ὁ μὲν σφαγεὺς ἔστηκεν, ἣ τομώτατος
γένοιτ' ἂν, εἴ τῳ καὶ λογίζεσθαι σχολή,
δῶρον μὲν ἀνδρός, Ἐκτορος, ξένων ἐμοὶ
μάλιστα μισηθέντος ἐχθίστου θ' ὄρα·
800 πέπηγε δ' ἐν γῆ πολεμιά τῇ Τρωάδι,

ribus scripsi σπύδει.

τὴν ἀναίρεσιν Aiaτος δι' ἀγγέλιον ἀπαγγέλλας. ἴσως οὖν καινοτομίῃ βουλόμενος καὶ μὴ κατακολουθεῖν τοῖς ἔτιγον τινὸς ὑπ' ὄψει ἴθρη τὸ δρωμένον, ἢ μᾶλλον ἐκπλήξαι βουλόμενος· εἰκὴ γὰρ κατηγορεῖν ἀνδρὸς παλαιοῦ οὐχ ὄσιον. — πῆξας δὲ τὸ ἔλφος ταυτά φησιν. Bene Lobeckius addit Sophoclem ita scenam instrui iussisse, ut spectatores Aiacem viderent quidem gladio incumbentem, sed e longinquo et quasi per transennam, quippe silvulae contextum margine. Eoque factum esse, ut hemichoria per εἰσόδους rursus ingressa mortuum non adspicerent, Tecmessa autem, quae ex interiore scena procedens in spectaculum miserrimum incidisset, eum ut in propinquo situm Choro demonstraret v. 888: Aias δ' ἡμῖν κίται κτλ. Appellari vero v. 893. τᾶπος locum, unde conspecta caede Tecmessa progrediatur, ut Cicero ad Herenn. I, 11. Ajax, inquit, in silva postquam rescivit, quae per insaniam fecisset, gladio occubuit.

Ibidem. ὁ μὲν σφαγεὺς] Graviter Ajax gladium suum appellat occisorem. Respondent autem his verbis ea, quae po-

sita sunt v. 804: ἐκ δὲ τῶνδ' μοι etc.

V. 797. εἴ τῳ — σχολή] Si cui, i. e. mihi morituro, etiam considerandi tempus est. Scholiasta: πρόπον γὰρ ἂν εἴη τῷ ἀπρηθηκότι ἀλογίως λέναι ἐπὶ τὸ προκείμενον· ἔπεται δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι τοῖς καρτερικοῖς καὶ ἀπαξ κρῖναι περὶ τινὸς οὐ γίνεται ἀναβολή οὐδὲ μετάνοια.

V. 798—803. δῶρον — θανεῖν] Ajax ut speret in gladium se irruentem continuo mortem inventurum esse, tribus potissimum adduci se argumentis ait, primum quod a viro infestissimo dono sibi datus, deinde quod in terra hostili defixus, denique quod a se firmiter in solo defixus sit. Simul illud apparet, studiosè poetam id egisse, ut singula membra, quibus continerentur argumenta illa, ambitu et magnitudine paria essent. Hinc et secundo membro (v. 800 sq.), ne uno id constaret versu, id addidit, quod cuivis potuit addi, recens acutum esse gladium, et tertio (v. 802 sq.) adiecit, quod ad omnia spectaret, εὐνοῦσταιον — θανεῖν.

V. 798 sq. ἀνδρός — μισηθέντος] Nomen Ἐκτορος ap-

- αιδηροβροῦτι θηγάνη νεκρονής· 820
 ἔπηξα δ' αὐτὸν εὐ περιστείλας ἐγὼ
 εὐνούστατον τῷδ' ἀνδρὶ διὰ τάχους θανεῖν.
 οὕτω μὲν εὐσκενουῦμεν· ἐκ δὲ τῶνδὲ μοι
 805 σὺ πρῶτος, ὦ Ζεῦ, καὶ γὰρ εἰκός, ἄρκεσον.
 αἰτήσομαι δὲ σ' οὐ μακρὸν γέρας λαχῆιν. 825
 πέμψον τιν' ἡμῖν ἄγγελον κακὴν γάτιν
 Τεύκρω φέροντα, πρῶτος ὧς με βαστάσῃ
 πεπτῶτα τῷδε περὶ νεορόαντῳ ξίφει,
 810 καὶ μὴ πρὸς ἐχθρῶν του κατοπτεινθεις πάρος
 ῥιφθῶ κυσὶν πρόβλητος οἰωνοῖς θ' ἔλωρ. 830

V. 819. Post hunc versum in codd. omnibus additi reperiuntur quattuor hi versus:

καὶ σφας κακοὺς κάκιστα καὶ παναλέθρους
 ξυναρπάσειαν, ὥσπερ εἰσορῶσ' ἐμὲ
 αὐτοσφαγῆ πλείοντα, τῶς αὐτοσφαγεῖς
 πρὸς τῶν φιλοῦτων ἐχθρῶν βλοῦται.

Quos ego eieci. Vide quae in Cens. p. 165 sqq. ad confirmandam sententiam meam attuli.

positionis vice fungitur. Deinde de dono illo vide ad v. 1002. Ceterum constat iam Homerum ubique Aiaceum infestissimum Hectori inducere. Cf. II. v., 809. q. 128.

V. 802. Schol.: περιστείλας· εὐτεπέλας, διαχειρισάμενος, περισφύλας ἐν τῇ γῆ. Extremam interpretationem verisimillimam puto, ita ut εὐ περιστείλειν τὸ ἔλφος significet: ita terrae infigere et abdere gladium, ut firmissime inhaereat.

V. 803. εὐνούστατον — θανεῖν] Recte Ajax gladium illum, a viro infestissimo sibi dono datum et in terra hostili defixum, εὐνούστατον ἐναντῷ dixit. Quo enim infensor in Aiaceum erat percussor, quo nomine gladius appellatur, eo paratior debet esse caedem illi inferre; quo paratior autem ad caedem inferendam erat, eo benevolentior sibi esse iure dicit is, qui id unum agebat, ut interficeretur. — De infinitivo

θανεῖν ex εὐνούστατον apto vide ad v. 785. Scholiasta: τῷδ' ἀνδρὶ· ἐμολ. — λέπει τὸ ὥστε· ὥστε διὰ τάχους θανεῖν.

V. 804. Schol.: εὐσκενουῦμεν· καλῶς παρεσκευασμένα καὶ ἔχομεν πάντα ὧν δεῖ πρὸς θανάτον. — ἐκ δὲ τῶνδὲ· οἷον τὸ δὲ μετὰ ταῦτα. Cf. v. 529.

V. 805—825. σὺ πρῶτος — πανδήμου στρατοῦ] Aptissime poeta Aiaceum hic facit Iovem, Mercurium et Furias invocare; Iovem, quem generis auctorem habebat, ut prohibeat, ne mortuus summa afficiatur infamia, sepulturae carens honore, Mercurium, ut placido itinere ad inferos se deducere velit, denique Furias, ut, quorum contumelia misere pereat, ab iis post mortem suam poenas gravissimas exigant. Neque enim cuius inultus interitus erat placida frui quiete apud inferos potuit.

V. 805. καὶ γὰρ εἰκός] *Et quia verisimile est*

- τοσαῦτά σ', ὦ Ζεῦ, προστρέπω. καλῶ δ' ἄμα
 πομπάιον Ἐρμῆν χθόνιον εὐ με κοιμίσει,
 ξὺν ἀσφαδάστῳ καὶ ταχεῖ πηδήματι
 815 πλευρὰν διαρρήξαντα τῷδε φασγάνῳ.
 καλῶ δ' ἄρωγους τὰς αἰεῖ τε παρθένους, 835
 αἰεῖ δ' ὀρώσας πάντα τὰν βροτοῖς πάθη,
 σεμνάς Ἐρινῦς τανύποδας, μαθεῖν ἐμὲ,
 819 πρὸς τῶν Ἀτρειδῶν ὡς διόλλυμαι τάλας. 835
 ἴτ', ὦ ταχεῖαι ποῖνοι τ' Ἐρινῦες,
 825 γένεσθε, μὴ φείδεσθε, πανδήμου στρατοῦ,
 σὺ δ', ὦ τὸν αἰπὺν οὐρανὸν διαφορηλατῶν, 845

Quod auctor generis eius fuit. Cf. fabulam Ai, not. I.

V. 808. βαστάσῃ] Neque h'c neque v. 920. βαστάζειν significat tollere, sed attrahere tollendi causa, i. e. hoc loco sepelire. Vide ad El. 1445.

V. 809. πεπτῶτα — ξίφει] Ruiturus Ajax in gladium erat terrae infixum, ita ut fieri non posset, quin gladium undique amplecteretur sive circa gladium circumvolveretur. Itaque aptissime dictum πεπτῶτα περὶ ξίφει, et v. 899: κρηφαλῶ φασγάνῳ περιτεγχῆς.

V. 812. Schol.: προστρέπω· κατεντικῶς λέγω· προστρέπαι γὰρ οἱ ἐκέται. Vide ad O. R. 41. Accusativus personae positus est, quod προστρέπω idem atque ἐκετεύω significat.

V. 813. Schol.: πομπάιον· τὸν ψυχοπομπῶν. Eurip. Med. 759: ἀλλὰ σ' ὁ Μάλας πομπάιος ἀναξ πέλαισι δόμοις. Diogen. L. VIII, 31: τὸν Ἐρμῆν ταμίαν εἶναι τῶν ψυχῶν καὶ διὰ τοῦτο πομπάιον λέγεσθαι καὶ ἐμπολάιον καὶ χθόνιον.

V. 814. Schol.: ξὺν ἀσφαδάστῳ· ἀσφαρίστῳ καὶ σφασμῶν μὴ ἔχοντι, ἀντὶ τοῦ συντόμῳ· ὅπως καιρίας τῆς πληγῆς γινόμενης μὴ προσγενέσθαι σπασμῶν, μηδὲ πολλὴν ἐν τῷ θα-

λάτῳ διατριβῆν. καὶ παρ' Ἐυριπίδῃ· δ' δ' ἐσφάδαζεν οὐκ ἔχων ἀπαιλλαγῆς. Σφάδαζειν δὲ ἔλιγον τὸ σπᾶσθαι καὶ σφαικεῖλαιν.

V. 816. Schol.: τὰς αἰεῖ τε παρθένους· μυθικόν ἐστι τὸ λέγειν τὰς Ἐρινῦας αἰεῖ παρθένους· νῦν δὲ τὰς ἀδωροδοκίτους καὶ οὐχὶ χραισθήναι δώροις δυναμένας ὑπὸ τῶν ἀδικούντων.

V. 817. αἰεῖ δ' ὀρώσας — πάθη] De δὲ particula, quae opposita τὲ particulae est, ad Trach. 140. diximus. Cf. Rost. §. 134. annot. 1. a. De sententia confer O. C. 42: τὰς πάνθ' ὀρώσας Ἐδμερίδας.

V. 818. σεμνάς Ἐρινῦς τανύποδας] Sollemne Furiarum epitheton est σεμναί, tributum iis ab Atheniensibus; cf. Pausan. II, 11, 4. Eaedem appellantur τανύποδες, magnis passibus incedentes, quia cito homines scelestos persequuntur. Hinc statim post ταχεῖαι dicuntur. Scholiasta: τὰς ἀνοπίαστως ἐπιούσας.

V. 825. Schol.: τὸ ἔξῃς· γένεσθε τοῦ πανδήμου στρατοῦ, μὴ φείδεσθε. Cf. v. 68 sq. cum annotatione nostra et Schaefer. ad Demosth. c. Aristog. p. 782, 16.

V. 826 sqq. σὺ δ', ὦ τὸν αἰπὺν κτλ.] Sol quod nuntii

- Ἥλιε, πατρῶν τὴν ἐμὴν ὅταν χθόνα
 ἴδῃς, ἐπισχὼν χρυσόνωτον ἠνίαν
 ἄγγελον ἄτας τὰς ἐμὰς μόρον τ' ἐμὸν
 830 γέροντι πατρὶ τῇ τε δυστήνω τροφῷ.
 ἢ που τάλαινα, τήνδ' ὅταν κλύῃ φάτιν, 850
 ἦσει μέγαν κωκυτὸν ἐν πάσῃ πόλει.
 ἀλλ' οὐδὲν ἔργον ταῦτα θρηνηῖσθαι μάτην,
 ἀλλ' ἀρκτέον τὸ πρᾶγμα σὺν τάχει τινί.
 835 ὦ θάνατε, θάνατε, νῦν μ' ἐπίσκειναι μολῶν·
 καίτοι σὲ μὲν κάκει προσανδῆσω ξυνῶν. 855
 σὲ δ', ὦ φαινήσῃς ἡμέρας τὸ νῦν σέλας,
 καὶ τὸν διφρευτήν Ἥλιον προσεννέπω
 πανύστατον δὴ κοῦποτ' αὐθις ἔστερον·
 840 ὦ φέγγος, ὦ γῆς ἰρὸν οἰκείας πέδον

V. 847—859. Distinxit haec Hermannus in proodum, in duo stropharum paria, et in epodum, distribuitque inter quinque prioris et duas alterius semichorii personas. Vss. 847—850. A. α'.

partes iubetur suscipere, de eo vide quae ad Trach. 96. annotavimus.

V. 828. χρυσόνωτον ἠνίαν] De habentibus auro superne ornatis multis ad hunc locum egit Lobeckius.

V. 833. οὐδὲν ἔργον] Nilhil opus est. Vide quae ad v. 11. annotata sunt.

V. 834. σὺν τάχει τινί] Dictum de hac locutione ad O. R. 80. est. Non dissimile est quod dicitur τάχα τι, pro quo audacius etiam Sophocles O. C. 500. ἐν τάχει τι posuit.

V. 835. ὦ θάνατε] Cf. Philoet. 797: ὦ θάνατε, θάνατε, πῶς αἰὲ καλούμενος οὕτω καὶ ἡμᾶρ οὐδ' ὄντα μολεῖν ποιεῖ;

V. 838. καὶ τὸν — προσεννέπω] I. e. καὶ σέ, ὦ Ἥλιε, προσεννέπω. Sic 843 sq. τὰ Τρωϊκὰ προσανδῶ. Similiter nominativus v. 843. τὸ σύντρονον γένος vocativis adiunctus est. Vide ad v. 73.

V. 841. πατρῶν — βάρθρον] Vide quae ad v. 135.

annotavimus. Non male Scholiasta βάρθρον explicat ἢ βάσις τῆς οἰκείας.

V. 842. κλειναὶ τ' Ἀθηναίαι] Scholiasta: τῶν Ἀθηναίων μέμνηται διὰ τὴν συγγένειαν, καὶ ὅτι ἐν Ἀθήναις ὁ ποιητὴς ἠγωνίσθητο, ἐπισπώμενος αὐτοὺς εἰς εὐνοίαν. Vide ad v. 200.

V. 843. Schol.: κρηναί τε — Τρωϊκὰ· ἐν ἀρχῇ ἔφη, πολεμῆς τῇ Τρωάδι. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει καὶ τὰς κρηνας καὶ τοὺς ποταμούς καλεῖ, παρ' οἷς μέλλει τελευτᾶν, καὶ ἵσταν ἐνδοξοῦς ἀνδρὸς ἐξενεῖλαι πρὸ τοῦ θανάτου θεοῦς, τόπων, χώρων, πατριδα, ἀδελφούς, ὥστε μετ' εὐμενείας ἀποθανεῖν, ἵσως δὲ καὶ ἐπιμαρτυρούμενος λέγει. Valedicit Ajax moriturus campo, fluvii, fontibus Troadis, terrae hostilis, eodem animo, quo Philoetetes. Lemno discessurus, quanquam miserimam ibi vitam degerat, tamen insulae illius fontibus et rupibus valedicit. Cf. eius fab. 1452 sqq.

V. 845. sq. Schol.: τοῦ θ'

- Σαλαμίνοσ, ὃ πατρῶν ἐστίας βάρθρον, 860
 κλειναὶ τ' Ἀθηναίαι, καὶ τὸ σύντρονον γένος,
 κρηναί τε, ποταμοὶ θ' οἶδε, καὶ τὰ Τρωϊκὰ
 πεδία προσανδῶ, χαιρετ', ὦ τροφῆς ἐμοί·
 845 τοῦθ' ὑμῖν Αἴας τοῦπος ὑστατον θροεῖ,
 τὰ δ' ἄλλ' ἐν Αἴδου τοῖς κάτω μυθήσομαι. 865
 ΗΜΙΧΟΡΟΣ Α.
 πόνος πόνω πόνον φέρει.
 πᾶ, πᾶ,
 πᾶ γὰρ οὐκ ἔβαν ἐγώ;
 850 κούδεις ἐπίσταται με συμμαθεῖν τόπος.
 ἰδοῦ,
 δοῦπον αὖ κλύω τινά.
 ΗΜΙΧΟΡΟΣ Β.
 ἡμῶν γε ναὸς κοινόπλουν ὀμιλίαν.

851. 852. A. β'. 853. A. γ'. 854. A. δ'. 855. B. α'. 856. A. δ'. 857. B. β'. 858. 859. A. ε'.

ὑμῖν Αἴας· περιπαθῶς καὶ τὸ ὄνομα ἀνακαλεῖται, δεῖ δὲ ὑπονοῆσαι, ὅτι περιπέτει τῷ ἔβαν, καὶ δεῖ κατεργῶν τινα εἶναι τὸν ὑποκριτὴν, ὡς ἄξει τοὺς θεατὰς εἰς τὴν τοῦ Αἴαντος φαντασίαν, ὅποια περὶ τοῦ Ζακυνθίου Τιμοθέου φασὶν, ὅτι ἤγε τοὺς θεατὰς καὶ ἐνυχαγῶγει τῇ ὑποκριτοῦ, ὡς σφαγῆα αὐτὸν κληθήναι. Ceterum in nummo, quem Patinus exhibet in Famm. Rom. p. 304., Ajax gladio in terra defixo incumbit eodem modo, quo Sophocles eum occubuisse narrat.

V. 847 sqq. Revertitur Chorus, qui Aiace[m] investigaturus abierat, in duas partes divisus, quarum altera occidentem, altera orientem versus discesserat. Accedit prior, quae orientem versus profecta fuit, subsequitur altera v. 853. Scholiasta: οἱ ἀπὸ τοῦ Χοροῦ προέβαν, ὡς περ ἐκ διαφόρων τόπων καὶ ἄλλην καὶ ἄλλην εἰσοδοῦν, ζητοῦντες τὸν Αἴαντα, καὶ ἢ Τέμησσα ἐξ ἄλ-

λων, ἧτις καὶ πρώτη ἐπιτυγχανεῖ τῷ πτώματι.

V. 847. πόνος — φέρει] De dativo πόνω vide Matth. §. 403. a. not. De eiusdem vocabuli iteratione contulit Lobeckius Aesch. Pers. 1035: δόσιν κακὸν κακῶν κακοῖς.

V. 850. κοῦδεις — τόπος] Haec nisi corrupta sunt, cum aliis interpretibus sic videntur explicanda esse: neque ullus locus notitiam Aiace[m] habet, ita ut eius notitiae particeps fiam.

V. 851. ἰδοῦ] Saepè Graeci hac voce utuntur, quando sonitum vel strepitum animum adverti volunt. Vide ad O. C. 1466 ed. meae et ad Phil. 187.

V. 852. Schol.: δοῦπον· ἑλπίστωντες τῷ Αἴαντι περιπεσεῖν.

V. 853. ἡμῶν γε — ὀμιλίαν] I. e. nos, communis navigationis socios. Accusativus aptus est ex verbo praecedente κλύω. De duplici genitivo vide ad v. 54., de locutione κοινόπλουν ὀμιλίαν ad El. 1053.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Α.

τί οὖν δῆ;

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Β.

855 πᾶν ἐστιβῆται πλευρὸν ἐσπερον νεῶν.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Α.

ἔχεις οὖν;

875

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Β.

πόνου γε πλῆθος κούδεν εἰς ὄψιν πλέον.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Α.

ἀλλ' οὐδὲ μὲν δῆ τὴν ἀφ' ἡλίου βολῶν
κίλευθον ἀνῆρ οὐδαμοῦ δηλοῖ φανείς.(στροφῆ)
ΧΟΡΟΣ.860 τίς ἂν δητά μοι, τίς ἂν φιλοπόνων
ἄλιαδᾶν ἔχων αὐπνοὺς ἄγρας,

880

V. 858. ἀλλ' οὐδὲ μὲν δῆ] Rectissime hae particulae positae hoc loco sunt. Eadem ratio est El. 913: ἀλλ' οὐδὲ μὲν δῆ μη- τρὸς οὐθ' ὁ νοῦς φιλεῖ τοιαῦτα πράσσειν οὔτε θρῶσ' ἐλάνθανεν. Trach. 1128: ἀλλ' οὐδὲ μὲν δῆ τοῖς γ' ἐφ' ἡμέραν ἱεῖς. Addo El. 103: ἀλλ' οὐ μὲν δῆ λήξω φρήνων. Significat autem οὐ μὲν δῆ profecto non, οὐδὲ μὲν δῆ profecto ne — quidem, pro quo nos vulgo dicimus: gewiss auch nicht.

V. 858 sq. τὴν ἀφ' ἡλίου — φανείς] Accusativus τὴν κίλευθον aptus est ex verbo φανείς. Sic El. 1273: φιλᾶται ὁδὸν φανῆσαι. Deinde pro δηλοῖ φανείς, de quo satis est contulisse v. 472: δηλώσω — γεγώς, brevius poterat dici ἐφάνη. Denique de locutione ἡ ἀφ' ἡλίου βολῶν κίλευθος apte Lobbeckius adscripsit inter alia Eur. Or. 1263: τρέβον τὸν πρὸς ἡλίου βολᾶς, et Herod. VII, 70: οἱ ἀφ' ἡλίου Αἰθίοπες.

V. 860 sqq. Schol.: τίς ἂν δητά μοι. ὄλος ὁ Χορὸς εἰς ἐν συνελθῶν ταῦτά φησιν.

V. 860 sqq. Schol.: τίς ἂν φιλοπόνων ἀλιαδᾶν. τίς τῶν ἀλιῶν ἀεὶ ἀγρυπνῶν εἰθι- σμένων διὰ τὴν ἄγρην, ἢ τίς θεῶν Ὀλυμπιάς ἢ ποταμῶν ἕδρας, τον- τίσει Νηλεῖς, ἀπαγγέλλει, εἰ μου λέυσει τὸν ὠμόθυμον. De locutione ἄγρας ἔχειν ad v. 557. diximus.

V. 862. τίς Ὀλυμπ. θεῶν] Recte Lobbeckius, Oreades, inquit, Dryadesque montis Olympi invocantur, quem Tragicos ἀγρυ- γραφίτους cum Ida confundere rebusque Troianis immiscere Strabo conqueritur L. X, 186. T. IV. — Vide ad v. 701 sq.

Ibid. Schol.: ῥυτῶν τῶν ῥιόντων, παρὰ τὴν ῥυόν.

V. 863. Schol.: Βοσπορίων τῶν εἰς τὸν Βόσπορον ῥιόντων Τρωϊκῶν ποταμῶν. δύο δὲ εἶσι Βόσποροι· ὁ μὲν κατὰ τὴν Ἡρα- πονίδα, ὁ δὲ Θρακικός, ὡς

ἢ τίς Ὀλυμπιάδων θεῶν ἢ ῥυτῶν
Βοσπορίων ποταμῶν τὸν ὠμόθυμον
εἶ ποθι πλαζόμενον λεύσσω

885

865 ἀπύοι; σχέτλια γὰρ

ἐμέ γε τὸν μακρῶν ἀλάταν πόνων
οὐρίφω μὴ πελάσαι δρόμω,
ἀλλ' ἀμενηνὸν ἄνδρα μὴ λεύσσειν ὄπου.

890

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἰὼ μοί μοι.

ΧΟΡΟΣ.

870 τίνος βοή πάραυλος ἐξέβη νάπους;

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἰὼ τλήμων.

ΧΟΡΟΣ.

τὴν δουρίληπτον δύσμορον νύμφην ὄρω,
Τέκμησσαν, οἴκτω τῷδε συγκεκριμένην.

895

φησὶ Φιλίας. — ἴως τῶν Ἐλ- λησποντίων. Hoc verum; vide interpp. ad Aesch. Pers. 722: ΑΤ. μηχαναῖς ἔκλειεν Ἑλλης πορθμόν, ὡς ἔχειν πόρον. ΑΑ. καὶ τόδ' ἐξέπραξεν, ὡςτε Βό- σπορον κλῆσαι μέγαν; Ibid. 745: ὅστις Ἑλλήσποντον ἱρὸν δοῦλον ὡς δεσπομασὸν ἤλπισε σχήσειν ῥέοντα, Βόσπορον ὅσον θεοῦ.

V. 864. εἶ ποθι] I. e. ali- cubi. Exempla huius usus multa attulit Lobbeckius ad hunc locum.

V. 865 sqq. Schol.: σχέτλια γὰρ ἐμέ· δεινὰ γὰρ πράγματα ἐμέ τὸν ἐπιπόνως πλανηθέντα μὴ εὐθυδρομηῆσαι εἰς τὸ τῆς ζη- τήσεως τέλος, καθὸ ὁ Αἴας ἐποιήσατο τὴν ἱεροδον· τοῦτο γὰρ ἂν εἴη οὐρίον. De plurali σχέτλια vide Matth. §. 443, 1. Tum μακρῶν ἀλάταν πόνων idem significat atque μακροῦς ἀλα- θῆτα πόνους, dictumque ἀλά- σθαι μακροῦς πόνους eodem modo, quo πόνους λατρεύειν sive πόνων λατρεία, qua locutione

Sophocles usus est Trach. 820 ed. meae. Vide quae attuli in Cens. ad v. 42.

V. 868. ἀλλ' ἀμεν.—ὄπου] I. e. ἀλλὰ μὴ λεύσσειν, ὄπου ὁ ἀμενηνὸς ἀνῆρ ἐστίν. Vide ad O. C. 1212 sq. Recte Herman- nus tanto magis indignari Cho- rum monet, quod Aiacem vix morbo liberatum ipse valens as- sequi non potuerit.

V. 869. Schol.: ἰὼ μοί μοι· Τέκμησσα βοᾷ ἐπιτυχοῦσα τῷ σώματι· φαίνεται δὲ οὐδέπω ἔνοπτος οὐσα τῷ Χορῷ.

V. 870. πάραυλος] I. e. ἐγγύς. Vide ad O. C. 782.

V. 871. Schol.: ἰὼ τλήμων· τοῦτο ἐν τῷ ἐμφανῆ γεγονυῖν, ὅπερ δηλοῖ ὁ Χορὸς.

V. 873. οἴκτω τῷδε συγκ.] Significat hic οἴκτος lamenta, quae edidit Tecmessa v. 869, 871. Sic Trach. 863: κλύω τινὸς οἴ- κτου δι' οἴκων ἀρτίως ὀρμημέ- νου. De verbo συγκεκριμένην vide ad Ant. 1289.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οἴχωζ', ὄλωλα, διαπεπόρθημαι, φίλοι.

ΧΟΡΟΣ.

875 τί δ' ἔστιν;

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

Αἴας ὄδ' ἡμῖν ἀρτίως νεοσφαγῆς
κεῖται, κρυφαίῳ φασγάνῳ περιπτυχῆς.

ΧΟΡΟΣ.

ὦμοι ἐμῶν νόστων· 900

ὦμοι, κατέπεφνες, ἀναξ,

880 τόνδε συνναύταν, ὦ τάλας·

ὦ τάλαιφρων γύναι.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ὡς ὦδε τοῦδ' ἔχοντος αἰάζειν πάρα.

ΧΟΡΟΣ.

τίνος ποτ' ἄρ' ἔρξε χειρὶ δύσμορος; 905

V. 879. Hermannō una syllaba, veluti καί, post ἀναξ ex-
cidisse videtur.

V. 883. ἔρξε ex Hermannī coniectura scripsi. Libri
ἔπραξε.

V. 887. ἀφρακτος ipse scripsi. Libri ἀφρακτος. At vi-

V. 874. διαπεπόρθημαι] Deleta sive perdita sum. Similis est usus verbi πόρθειν, veluti v. 1189. O. R. 1456. Pind. Nem. III, 62. Ol. X, 45. Cf. Heindorf. ad Plat. Protag. p. 340. A.

V. 876. ἀρτίως νεοσφαγῆς] Sic Trach. 1130: τέθνηκεν ἀρτίως νεοσφαγῆς. Pronomen ἔδε pro adverbio loci esse, ita ut significet hic, i. e. hoc loco, sponte apparet. Sic 1168. 1224.

V. 877. Schol.: κρυφαίῳ ἀποκεκρυμμένῳ, ἐκδεδουκίτι εἰς τὸ σῶμα· τὸ δὲ περιπτυχῆς κρυφώτατα μὴ ἀνομάσται, ἡμῖν δὲ δυσμετάβλητον. τίνος δὲ περικεκλιμένος. Vide quae ad v. 809. annotavimus.

V. 880. Schol.: τόνδε συν-

ναύταν· ἀντὶ τοῦ ἐμέ, τὸν Χορὸν, συνήθως.

V. 883. τίμος — δύσμορος] Querit hoc chorus, cuius manu necem sibi Aiax consciverit. Apparet hoc vel ex solis verbis, quae Tecmessa reponit, αὐτὰς πρὸς αὐτοῦ, de quibus vide ad Trach. 877. Chorus enim, etsi non dubium est, quin verba Tecmessae v. 876 sq. ita interpretatus sit, ut sua sponte obisse Aiacem crederet, tamen illud curiose quaerendum putat, quis adduci eo potuerit, ut Aiaci flagitanti necem inferret. Eodem modo Trach. 876 ed. meae quaerit Chorus ex nutrice, postquam Deianiram sua sponte perisse audivit, quis tandem committere facinus illud potuerit, ut gladio mulierem illam conficeret. Plerumque enim qui sua

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ· δῆλον. ἐν γὰρ οἱ χθονὶ
885 πηκτὸν τὸδ' ἔγχος περιπετὲς κατηγορεῖ.

ΧΟΡΟΣ.

ὦμοι ἐμᾶς ἄτας, οἶος ἄρ' αἰμάχθης,
ἀφρακτος φίλων· 910

ἐγὼ δ', ὁ πάντα ζωφός, ὁ πάντ' αἰδρῖς,
κατημέλησα. πᾶ, πᾶ

890 κεῖται ὁ δυστροπέλος δυσώνυμος Αἴας;

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οὔτοι θεατός· ἀλλὰ νιν περιπτυχῆι 915
φάρει καλύψω τῷδε παμπήδην, ἐπεὶ

οὐδεὶς ἄν, ὅστις καὶ φίλος, τλαιῆ βλέπειν

895 φρῶντ' ἄνω πρὸς ῥίνας ἐκ τε φοινίας
πληγῆς μελανθὲν αἷμ' ἀπ' οἰκείας σφαγῆς.

detur Sophocles sola forma φάργγιμι usus esse. Hesychius: ἀφρακτος· ἀφύλακτος. Atque eadem est Scholiastae ad h. l. interpretatio. Neque retinenda scriptura vulgata est propterea, quod idem ille Hesychius monet: ἀφρακτος· ἀφύλακτος. Σοφοκλῆς Αἴαντι μαστιγοφόρῳ.

sponte obibant famulum vel hominem fidum insigere sibi gladium iubebant.

V. 884 sq. Schol.: ἐν γὰρ οἱ χθονὶ· αὐτὸ τὸ σῆμα, φησὶ, δῆλοι, ὅτι ἄφ' ἑαυτοῦ ἀνηρέθη· πᾶν δὲ ἀμνησίριον καὶ δόρυ καὶ ἔγχος καλοῦσιν αἱ νεώτεροι. περιπετὲς δέ, ὅ περικέπεσον. Eustathius p. 644, 47: Σοφοκλῆς ἔγχος περιπετὲς εἰπεῖν ἐτόλμησεν, ὃ περιπτύκων Αἴας. Similia sunt quae adscripsit Lobeckius: ἀγκιστρὰ περιπαρῖντα τοῖς ἰχθύσι Aelian. H. A. XV, 10., ὀδόντες τῇ δέλφῃ περιπέρονται Liban. Declam. T. VI. p. 1081., ἑαυτῷ τὸ ἔγχος περιέπειρε Io. Chrysost. Opp. T. III. 85. A.

V. 886. Schol.: αἶος ἄρ' αἰμάχθης· μόνος ἡμιώθης.

Cf. Ant. 1175: αὐτόχειρ αἰμάσσειται.

V. 887. ἀφρακτος φίλων] Non custoditus ab amicis, ut dicitur φίλων ἀκλαυτος Ant. 847.

V. 889. Schol.: πᾶ, πᾶ· τοῦτο κατ' ἄλλης ἀρχῆς· βουλόμενοι γὰρ τὸ σῶμα θεάσασθαι τοῦτο λέγουσιν, ὃ διακαλύψει ἢ Τέκμησσα.

V. 890. Schol.: δυσώνυμος· ὡς καὶ αὐτὸς λέγει ὁ Αἴας. Cf. v. 422.

V. 893. Schol.: παμπήδην· παντελῶς, ἕλον τὸ σῶμα.

V. 895. ἄνω πρὸς ῥίνας] Recte Lobeckius contra eos, qui ἐκ ῥινός vel simile quid dici debuisse putarunt, priusquam sanguis naribus effundatur, πρὸς ῥίνας sufflari necesse esse monuit.

οἴμοι, τί δράσω; τίς σε βαστάσει φίλων; 920
 ποῦ Τεῦχος; ὡς ἀκμαῖος, εἰ βραῖη, μόλοι
 πεπτῶτ' ἀδελφόν τόνδε συγκαθαρμόσαι.
 900 ὦ δύσμορ' Αἴας, οἷος ἄν οἴως ἔχεις,
 ὡς καὶ παρ' ἐχθροῖς ἄξιος θρήνων τυχεῖν.

(ἀντιοστρ.)

ΧΟΡΟΣ.

ἔμελλες, τάλας, ἔμελλες χρόνῳ 925
 στερεοίφρων ἄρ' ὦδ' ἐξανύσειν κακὰν
 μοῖραν ἀπειρεσίων πόνων. τοιά μοι
 905 πάννηχα καὶ φαέθοντ' ἀνεστέναζες 930
 ἀμόφρων ἐχθοδόπ' Ἀτρείδαις
 οὐλίῳ σὺν πάθει.
 μέγας ἄρ' ἦν ἐκεῖνος ἄρχων χρόνος
 πημάτων, ἦμος ἀριστόχειρ 935
 910 ὄπλων ἔκειτ' ἀγὼν πέρι.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἰὼ μοί μοι.

ΧΟΡΟΣ.

χωρεῖ πρὸς ἦπαρ, οἶδα, γενναία δύη.

V. 903. ὦδ' cum Erfurdtio addidi. Olim metri causa ex
 La. ἐξανύσειν receperam.

V. 910. Brunckius ante ὄπλων Triclinii supplementum

V. 898. ὡς ἀκμαῖος — μό-
 λοι] Utinam opportune,
 si veniat, adsit. Neque
 enim illud dubium est, quin
 Graeci ὡς particulam, ut sive
 quam significantem, optativo
 adiunxerint. Fecit hoc Sopho-
 cles El. 126. 1226. praeivitque
 Homerus Od. φ. 201: Ζεὺ πά-
 τερ, αἰ γὰρ τοῦτο τελευτήσας
 ἐέλδωρ, ὡς ἔλθοι μὲν κείνος
 ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἐ δαίμων.

Ibid. εἰ βραῖη] Herman-
 nus, optativus hic, inquit, etsi
 propter alterum optativum posi-
 tus est, tamen suam propriam
 vim habet. Aristoph. Pac.
 1072: ἐξώλης ἀπόλοι, εἰ μὴ παύ-
 σαιο βακχῶν. Quod neque est

εἰ μὴ παύσει, si non desi-
 nes, neque ἦν μὴ παύσῃ, si
 non desieris, sed si non
 desinas, quod nos dicimus:
 wenn du nicht aufhören
 solltest. Compara Aesch.
 Ag. 1058. Suppl. 932. 948. Soph.
 hac fab. 1175. Phil. 524., ne plura
 congeram. — Nihilominus est
 aliquid offensionis in additis ver-
 bis εἰ βραῖη, ita ut nesciam, an
 aliquid vitii hic locus contraxerit.

V. 899. Schol.: συγκαθαρ-
 μόσαι· περιστέλλαι.

V. 905. Schol.: πάννηχα
 καὶ φαέθοντα· κατὰ νόκτα
 καὶ ἡμέραν. De usu adiectivi
 πάννηχος vide quae ad Trach.
 651. exposuimus.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

ἰὼ μοί μοι.

ΧΟΡΟΣ.

οὐδέν σ' ἀπιστῶ καὶ δις οἰμῶξαι, γύναι, 940
 915 τοιοῦδ' ἀποβλαφθεῖσαν ἀρτίως φίλου.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

σοὶ μὲν δοκεῖν ταῦτ' ἐστ', ἐμοὶ δ' ἄγαν φρονεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

ξυναυδῶ.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οἴμοι, τέκνον, πρὸς οἶα δουλείας ζυγὰ 945
 χωροῦμεν, οἶοι νῶν ἐφρεστᾶσι σκοποί.

ΧΟΡΟΣ.

920 ὦμοι, ἀναλγήτων
 δισσῶν ἐθρόηςας ἄναυδον
 ἔργον Ἀτρείδαν τῶδ' ἄχει.
 ἀλλ' ἀπειργοὶ θεός.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οὐκ ἂν τάδ' ἐστὴ τῆδε, μὴ θεῶν μέτα. 950

Ἀχιλλέως recepit. Musgravo videbatur χρυσόδετον excidisse.
 Tum pro ἐκεῖτ' ἀγὼν scriptum a Sophocle esse ἐκεῖτ' ἀγὼν ex
 metro versus strophici conicio.

V. 909 sq. ἀριστόχειρ —
 ἀγὼν] l. e. ἀρτίων ἀνδρῶν
 ἀγὼν. Similia sunt El. 699: ἐπ-
 κικῶν ἀπίτους ἀγὼν. Ant. 999:
 θᾶκον δορθοσκοπόν. O. C. 1062:
 ῥιμαρμάτοις ἀμύλλαις. 1495:
 βούθυιον ἐπιταν. Trach. 609:
 ἡμέρα τανροσάγην. Cf. Matth.
 §. 446. not. 3. c.

V. 912. πρὸς ἦπαρ] Signi-
 ficatur dolor acutissimus, qui
 penitus in animum descendere
 dicitur. Similia collegit Val-
 cken. ad Eur. Hipp. 1070. Tum
 Scholiasta: γενναία· ἢ ἰσχυρά.
 Adscripsit Lobeckius Xen.
 V. 4, 11: ὁ ἀντιμος πολλὰ γεν-
 ναία ἐποίησε.

V. 919. Schol.: σκοποί· οἱ
 Ἀτρείδαι.

V. 921. ἄναυδον] Nefan-
 dum. Quo sensu ἀρόγητον saepe
 a poetis usurpari constat, veluti
 El. 203. O. R. 465. huius fab. 214.

V. 922. Schol.: τῶδ' ἄχει·
 τῆ παρούσῃ συμφορᾷ. Dativus
 positus similiter atque supra v.
 847 ed. meae.

V. 924. Schol.: οὐκ ἂν τάδ'
 ἐστὴ· πρὸς τὸ ἐρημένον ὑπὸ
 τοῦ Χοροῦ, ἀλλ' ἀπειργοὶ
 θεός, φησὶν, οὐκ ἐκός οὐλή-
 ψασθαι ἡμῖν τοὺς θεούς, ἐπεὶ
 οὐδ' ἂν ἐπάχθη ταῦτα. De
 verbo ἐπιτη vide quae ad v. 138.
 annotavimus.

ΧΟΡΟΣ.

925 ἄγαν ὑπερβριθεὶς ἄχθος ἤνυσαν.

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

τοιόνδε μέντοι Ζηνὸς ἢ δεινὴ θεὸς
Παλλὰς φτυτεύει πῆμ' Ὀδυσσεύως χάριν.

ΧΟΡΟΣ.

ἢ ῥα κελαινῶπαν θυμὸν ἐφρυβρίζει
πολύτλας ἀνήρ, 955

930 γελᾷ δὲ τοῖσδε μαινομένοις ἄχθειν
πολὺν γέλωτα, φεῦ, φεῦ,
ξύν τε διπλοὶ βασιλῆς κλύοντες Ἀτρεΐδαι. 960

ΤΕΚΜΗΣΣΑ.

οἷδ' οὖν γελώντων ἀπιχαιρόντων κακοῖς
935 τοῖς τοῦδ'. ἴσως τοι, κεῖ βλέποντα μὴ πόθουν,
θανόντ' ἂν οἰμώξια ἐν χορείᾳ δορός.

V. 925. Schol.: ἄγαν ὑπερβριθεὶς μέγα καὶ βαρὺ ἤνυσαν οἱ πράξαντες τὰ περὶ τὸν Ἀλάρτα, ὃ ἔστιν, οἱ αἰτίοι τούτων.

V. 926 sq. τοιόνδε μέντος κτλ.] Hoc dicit: atqui profectum nimis magnum illud malum a dea est, Minerva, quae fecerit, ut Ulixis honorandi causa Aiaci arma Achillea denegarentur. Vide fabulam Al. not. 15. De locutione Ζηνὸς ἢ θεὸς ad v. 172. diximus.

V. 928. κελαινῶπαν θυμ. ἐφρυβρίζει] Poetica licentia dictum hoc sensu: atram bilem insolenter contra Aiacem evomit. Tum recte monuit Lobeckius θυμὸν dici κελαινῶπαν similiter atque dicuntur μέλαινα φρεῖν Solon. fg. 31. (al. 26.), μέλαν ἦθος M. Anton. V, 18. et 28, μέλας ἀνθρώποι διὰ κακοῦθιαν Plutarch. de Educ. c. 17. p. 97. T. VII.

V. 929. πολύτλας ἀνήρ] Dicitur hic πολύτλας Ulixes,

quod nihil indictum, intentatum inausumve relinquat, qualis idem describitur Phil. 633: ἀλλ' ἔοι' ἐκένω πάντα λεκτῆ, πάντα δὲ τολμητᾶ.

V. 930. Schol.: τοῖς μαινομένοις' τοῖς διὰ τὴν μάχην συμβεβηκόσι.

V. 932. Schol.: κλύοντες' τὰ ἄχη κλύοντες.

V. 935. Schol.: ἴσως τοι, κεῖ βλέποντα' καὶ εὖν βλέποντα εἶπεν ἀπὸ τοῦ ζῶντα διὸ τὸ γ' προσκείται. Sic 1067. El. 1079. O. C. 1438. Phil. 1349.

V. 936. ἐν χορείᾳ δορός] Quum indigebunt hasta eius, i. e. virtute eius bellica. Cf. Rhés. 601: οὔτε σφ' Ἀχιλλεύος οὔτ' ἂν Ἀλέτιος δόρου μὴ πάντα πέποιε ναύσταθμ' Ἀργείων σφέροι.

V. 937 sq. οἱ γὰρ — ἐκβάλλη] Comparant editores Plant. Capt. 1, 2: tum denique homines nostra intelligimus bona, quum, quae in potestate habuimus, ea amissimus. Horat. Od. III, 24,

οἱ γὰρ κακοὶ γνώμαισι τάγαθὸν χεροῖν
ἔχοντες οὐκ ἴσασι, πρὶν τις ἐκβάλῃ. 965

ἔμοι πικρὸς τέθνηκεν, ἢ κείνοις γλυκύς,
940 αὐτῷ δὲ τερπνός. ὦν γὰρ ἠράσθη τυχεῖν
ἐκτίσασθ' αὐτῷ, θάνατον, ὄνπερ ἠθέλεν.

πῶς δῆτα τοῦδ' ἐπεγγελῶεν ἂν κατά;
960 θεοῖς τέθνηκεν οὗτος, οὐ κείνοισιν, οὔ.
πρὸς ταῦτ' Ὀδυσσεὺς ἐν κενοῖς ὑβρίζειτω.

945 Αἴας γὰρ αὐτοῖς οὐκέτ' ἔστιν· ἀλλ' ἔμοι
λιπὼν ἀνίας καὶ γόους διοίχεται.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ἰὼ μοι μοι.

ΧΟΡΟΣ.

σίγησον. αὐδὴν γὰρ δοκῶ Τεύκρου κλύειν, 975
βωῶντος ἄτης τῆσδ' ἐπίσκοπον μέλος.

31: virtutem incolumem odimus, sublatam ex oculis quaerimus invidi. Addo Platon. de Rep. p. 432. D: ὡπερ οἱ ἐν ταῖς χεροῖν ἔχοντες ζητοῦσιν ἐπίοιτ' ὃ ἔχουσι.

V. 939. Schol.: ἔμοι πικρὸς τέθνηκεν' μάλλον ἔμοι πικρὸς τέθνηκεν ἢ περ ἐκείνοις γλυκύς' ἐπεὶ ὦν ἐπεθύμει τυχεῖν' οὐκ ἂν οὖν ἐπεγγελῶεν αὐτῷ οἱ ἐχθροί, ὡς αὐτοὶ τῆς ἀπολείας αἰτίοι γινόμενοι. De suppresso adverbio μάλλον vide ad Trachin. 1005 sq. et Kritz. ad Sallust. Cat. VIII, 1. Nitzschium ad Plat. Ion. p. 69. non intelligo.

V. 941. ὄνπερ ἠθέλεν] Poterat hoc omitti, quum dictum iam esset, ὦν ἠράσθη τυχεῖν. Sed amat ita dicere Sophocles. Cf. quos Neuius iam adscriptis locos v. 1114. El. 519. O. R. 338. Ant. 468.

V. 942. τοῦδ' ἐπεγγελῶεν ἂν κατά] Eadem structura usus Sophocles est Phil.

328: ἐγκαλῶν κατ' αὐτῶν, O. C. 1339: κοινῇ καθ' ἡμῶν ἐγγελῶν, El. 835: κατ' ἔμοῦ μάλλον ἐπεμβάσει.

V. 943. θεοῖς τέθνηκεν] Quomodo perisse a dis Aiacem Tecmessa dicat, iam ostendit v. 962 sq.

V. 944. ἐν κενοῖς] I. e. κενοῖς sive ματαιῶς. Cf. Matth. §. 577.

V. 945 sq. ἀλλ' ἔμοι — διοίχεται] Similiter dictum Trach. 41: πλὴν ἔμοι πικρὸς ὠδίας αὐτοῦ προσβαλὼν ἀποχρῆται.

V. 947. Schol.: ἰὼ μοι μοι' δεῖ γινέσθαι βοῶν, ἢ ἀκούσας ὃ Χορὸς ἐφαίηται γνωσθεῖν τὸ φθίγμα τοῦ Τεύκρου βωῶντος.

V. 949. ἄτης τῆσδ' ἐπίσκοπον μέλος] Recte Scholiasta interpretatur: οὐκ ἡμαρτηκὸς τῆς συμφορᾶς, ἀλλ' ἐπιτοχασμένος. Similiter Hesychius ἐπιτοχασμα explicat τὰ τυχεῖν ὡς τὸ σκοπεῖν. Itaque voces intelligendae sunt congruae calamitati, quae acciderat.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

950 ὦ φίλτατ' Αἴας, ὦ ξύναιμον ὄμμ' ἐμοί,
ἄρ' ἠμπολόηκας, ὥσπερ ἢ φάτις κρατεῖ;

ΧΟΡΟΣ.

ὄλωλεν ἀνὴρ, Τεῦκρε, τοῦτ' ἐπίστασο.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ὦμοι βαρείας ἄρα τῆς ἐμῆς τύχης.

ΧΟΡΟΣ.

ὡς ὡδ' ἐχόντων

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ὦ τάλας ἐγώ, τάλας.

ΧΟΡΟΣ.

955 πάρα στενάξεν.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ὦ περισπερχές πάθος.

ΧΟΡΟΣ.

ἄγαν γε, Τεῦκρε.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

φεῦ τάλας. τί γὰρ τέκνον
τὸ τοῦδε, ποῦ μοι γῆς κυρεῖ τῆς Τρωάδος;

V. 950. ὦ ξύναιμον ὄμμ' ἐμοί] Similiter El. 903: σύνηθις ὄμμα.

V. 951. ἄρ' ἠμπολόηκας] Lobeckius: „quum ἠμπολῶν vulgo esset ἠμπολούεσθαι sive πηγματεύεσθαι, facillime fieri potuit, ut significaret id, quod hoc loco dicitur, ἄρα πέπραγας, ὥσπερ ἢ φάτις κρατεῖ. Eodem exemplo Hippocrat. de Morb. IV, 12. p. 608 E. T. VII. p. 353. T. II. ed. Kuehn.: ἦν τοῦ ἀποπάτου μὴ διαχωρόντος κρατῆρ μὴ τῶν ἄλλων ἰκμάς, κάλλιον ἠμπολόησι ὁ ἀνθρώπος, melius sese habebit, quod alibi dicit βελτίον ἀπαλλάσσει Epidem. VI, 716. 719. T. III. Neque aliud intelligi videtur Aesch. Eumen. 622: τὰ πλείστ' ἀμείνον' ἠμπολόηκός.“

V. 955. Schol.: περισπερχής· ἀπὸ τοῦ βαρύ. Immo vehemens.

V. 956 sq. τί γὰρ — τῆς Τρωάδος] De duplici interrogatione ad v. 101 sq. monuimus. De verbi κυρεῖ usu cf. v. 9. 314. Scholiasta: καὶ πρὶν ἀκοῦσαι τῶν ἐπιτολῶν, ὁ Τεῦκρος εἶδε τὴν περὶ τῶν παῖδα κηδεμονίαν ἀφ' ἑαυτοῦ φρονίμως.

V. 959. ἄξεις] Scholiasta in nota ad v. 976. appellari Tecmessam putat. Quod si recte statuitur, illo versu necesse est pedisequum Teucris appellari existimemus.

V. 959 sq. ὡς κενῆς σκύμνον λεαίνης] Ut leaenae absentis rapiatur catulus, ita veretur Teucer, ne Eurysaces, solus in tentorio relictus, ab ad-

ΧΟΡΟΣ.

μόνος παρὰ σκηναῖσιν.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

οὐχ ὅσον τάχος

δῆτ' αὐτὸν ἄξεις δεῦρο, μὴ τις, ὡς κενῆς
960 σκύμνον λεαίνης, δυσμενῶν ἀναρπάση;
ἴθ', ἐγκόνει, σύγκαμνε. τοῖς θανοῦσί τοι
φιλοῦσι πάντες κειμένοις ἐπεγγεῶν.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν ἔτι ζῶν, Τεῦκρε, τοῦδ' ἐσοί μελεῖν 990
ἐφίεθ' ἀνὴρ κείνος, ὥσπερ οὖν μέλει.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

965 ὦ τῶν ἀπάντων δὴ θεαμάτων ἐμοί
ἀλγιστον, ὦν προσεῖδον ὀφθαλμοῖς ἐγώ·
ὁδὸς θ' ὁδῶν πασῶν ἀνιάσασα δὴ
μάλιστα τοῦμόν σπλάγγνον, ἦν δὴ νῦν ἔβην, 995
ὦ φίλτατ' Αἴας, τὸν σὸν ὡς ἐπρασθόμην
970 μόρον διώκων κάξιγνοσκοπούμενος.
ὄξεια γὰρ σου βάζεις, ὡς θεοῦ τινος,
διηλθ' Ἀχαιοὺς πάντας, ὡς οἴχει θανῶν.

versariis rapiatur, ita ut pariter atque leaena raptο catulo ita ipsi raptο Eurysace frustra lamententur. Tum κενῆς per prolepsin dictum, significans μεροτωμένης. Similiter dictum Ant. 424: ὄρνις κενῆς ἐκῆς νεοσσῶν ὄρρανον βλέπει λέχος.

V. 961 sq. τοῖς θανοῦσί τοι — ἐπεγγεῶν] Proverbii speciem habet: ἐπεμβαίνειν, ὃ δὴ λέγεται, κειμένοις Aristid. p. quatuorv. T. II, 265. Philostrat. V. Soph. I, 32, 625. τοῖς πεπρωκόσιν ἐπεμβαίνειν Liban. Declam. T. IV. 178. LOB.

V. 971. ὄξεια — τινος] Ad ὡς θεοῦ τινος supple βάζοντος, ut Trach. 768: ἀγρίκολλος ὥστε τέκνονος intelligendum est κολώντος, celeriter velut deo divulgante percerebu-

it mortis tuae fama. Id enim a Iove deprecatus erat Aias v. 826: πέμψον τιν' ἡμῖν ἄγγελον κακὴν φάτιν Τεῦκρω φέροντα, precesque illas exauditas esse rumor repentinus testatur, quo non solum Teucer, sed etiam Menelaus de obitu Aiacis certior factus et (mirum) in eundem locum quamvis remotum et dissitum deductus est, haud secus atque Isis, quo mariti reliquiae devenerint, comperisse dicitur πνεύματι δαιμονίου πυθόμενῃ Plutarch. de Is. XV. p. 121. Et quod ad Graecos Mycalen oppugnaturus fama victi eodem die Mardonii pervenit, Herodotus IX, 100. merito refert ad τὰ θεῖα τῶν περημάτων. Nonnus V, 370. φήμην ἀποδόδακτον dicit. LOB.

- ἀγὼ κλύων δύστηνος, ἐκποδῶν μὲν ὄν, 1000
 ὑπεστέναζον, νῦν δ' ὀρῶν ἀπόλλυμαι.
- 975 οἴμοι.
 ἴθ', ἐκκάλυπον, ὡς ἴδω τὸ πᾶν κακόν.
 ὦ δυσθέατον ὄμμα, τόλμησιν πικραῖς
 ὄσας ἀνίας μοι κατασπείρας φθίνεις. 1005
 ποῖ γὰρ μολεῖν μοι δυνατόν, εἰς ποίους βροτούς,
 980 τοῖς σοῖς ἀρήξαντ' ἐν πόνοισι μηδαμοῦ;
 ἢ πού με Τελαμών, σὸς πατήρ ἐμός θ' ἄμα,
 δέξαιτ' ἂν εὐπρόσωπος ἕλεός τ' ἴσως
 χωροῦντ' ἄνευ σοῦ. πῶς γὰρ οὐχ; ὅτφ πάρα 1010

V. 977. ὄμμα, τόλμησιν πικραῖς ὄσας ipse ex coniectura scripsi. Libri omnes ὄμμα καὶ τόλμησιν πικραῖς, ὄσας. Quam ineptam scripturam esse, quamvis ab Eustathio p. 409, 45. agni-

V. 976. Schol.: ἴθ', ἐκκάλυπον· πρὸς τὸν Χορὸν φησὶν ἢ τινὰ τῶν Θεραπόντων· ἢ γὰρ Τέκμησσα ἐπὶ τὸν παῖδα ἀήγει. Vide ad v. 959. De sententia Lobeckius adscripsit Eur. Med. 1311: ἐκλύεθ' ἄρμούς, ὡς ἴδω διπλοῦν κακόν. Hippol. 803: ἐκλύσαθ' ἄρμούς, ὡς ἴδω πικρὰν θέναν.

V. 977. ὦ δυσθέατον ὄμμα] Ipse Ajax his verbis a Teucro appellatur. Amat enim Sophocles, quoniam oculi sive vultus mira vis est animi alterius mulcendi et conciliandi, nomen ὄμμα pro vultu et pro ipsa adeo persona hominis dilectissimi ponere, velut supra 977: ὦ φίλαται' Αἴας, ὦ ξύναιμον ὄμμα' ἐμοί. O. R. 999: τὰ τῶν τεκόντων ὄμμαθ' ἡδιστον βλέπειν. Philoct. 171. Electr. 902. — Tum de numero plurali τόλμα cfr. v. 46. ποῖοις τόλμας ταῖςδε καὶ φρενῶν θράσος et quae ibi adnotata sunt.

V. 978. Schol.: κατασπείρας· δαιμονίως καὶ τὸ σπείρας, οἶον, ἀρχὴν κακῶν παρασχῶν ἢ τὸ σπείρας ἐπὶ πλῆθους κακῶν τακτίον.

V. 979. ποῖ γὰρ μολεῖν κτλ.] Quo me convertam? Sic Electr. 812: νῦν δὲ ποῖ με χρῆ μολεῖν;

V. 980. ἀρήξαντ'] Accusativus est, referendus ad infinitivum μολεῖν, in qua re, quamvis δυνατόν μοι positum sit, nihil tamen offensionis est. Cf. Matth. §. 536. Rost. §. 127. ann. 2. Contra illud poetae tantum fecerunt, ut praecedente dativo pronominis nullo addito infinitivo participium casu accusativo efferrent. Sic El. 479: ὄψεσθαι μοι θράσος, ἀδυνάων κλύουσαν ἀρχίως δειράτων, et Aesch. Choeph. 408: πέπαλται δ' αὐτέ μοι φίλον κέαρ, τότῃδε κλύουσαν οἴκτον.

V. 981. Schol.: ἢ που Τελαμών· ἄμα μὲν πρὸς τῆς ἱστορίας, ὅτι ἐκβέβληται, ἄμα δὲ καὶ πρὸς τὸ πιθανόν τῆς ὑποβολῆς. Cf. interpr. Horat. Od. 1, 7, 25. M. Tulli de Orat. II, 46, et fabulam Aiacis not. 19.

V. 983. πῶς γὰρ οὐχ;] Cur non? Referenda haec interrogatio non tam ad verba illa, quae praegressa sunt, quam ad sententiam, quae iis continetur, ita ut hoc dicat Teucer: cur.

- μηδ' εὐτυχοῦντι μηδὲν ἡδίων γελᾶν.
 985 οὔτος τί κρύψει; ποῖον οὐκ ἐρεῖ κακὸν
 τὸν ἐκ δορὸς γεγῶτα πολεμίον νόθον,
 τὸν δειλίᾳ προδόντα καὶ κακανδρία
 σέ, φίλτατ' Αἴας, ἢ δόλοισιν, ὡς τὰ σὰ 1015
 κράτη θανόντος καὶ δόμους νέμοιμι σούς;
 990 τοιαῦτ' ἀνὴρ δύσοργος, ἐν γῆρα βαρὺς,
 ἐρεῖ, πρὸς οὐδὲν εἰς ἔριν θυμούμενος.
 τέλος δ' ἀπωστὸς γῆς ἀπορήρησομαι,
 1020 δοῦλος λόγιοισιν ἀντ' ἑλευθέρου φανείς.
 τοιαῦτα μὲν κατ' οἶκον· ἐν Τροίᾳ δὲ μοι

tam et explicatam, demonstrasse mihi videor in Schedis criticis. Grimae in libr. Gebhardti. a. 1856. p. 15 sq.

non excipiat me gravi se-
 veroque vultu?

V. 984. μηδὲν ἡδίων] Scilicet τοῦ ἐλωθῆτος.

V. 986. ἐκ δορὸς πολεμίον] Acerbe ita appellatur Hesione. Vide ad v. 427 sq. Praeterea confer C. F. Hermannii Lehrbuch der griech. Staatsalterthümer §. 118.

V. 987. τὸν δειλίᾳ προδόντα κτλ.] Ex sententia Telamonis patris dixit. Neque enim Teucer prodidisse se Aiacem dicere vult.

V. 988 sq. τὰ σὰ — νέμοιμι σούς] Verba τὰ σὰ κράτη significant imperium tuum. Idem poeta, quamvis aliis verbis usus, his locis dixit: O. R. 237: γῆς τῆςδ', ἧς ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω., El. 651: δόμους Ἀτρεΐδων σὴπιτρά τ' ἀμφέπειν ταδε. Illud vix opus est monei, rectissime se habere optativum νέμοιμι, referendum ad προδόντα vel potius ad id, quod participio illo significatur, οὐ προῦδωκα.

V. 990. ἀνὴρ — βαρὺς] Augetur enim cum aetate iracundia. M. Tullius ad Att. Soph. Trag. Vol. II. Sect. II.

XIV, 24: amariorem me facit senectus; stomachor omnia. De locutione ἐν γῆρα βαρὺς ad Phil. 60. et O. R. 17. monitum est. Denique tenendum, ne quis nomen ἀνὴρ omisso articulo de certo viro dici putet, appositionis loco addita verba esse ἀνὴρ δύσοργος — βαρὺς.

V. 991. πρὸς οὐδὲν — θυμούμενος] Non male Brunckius: levissimam quamque ob causam ad iurgia irritabilis. Proprie θυμούσθαι εἰς ἔριν est irasci ita, ut rixeris.

V. 992. ἀπωστὸς γῆς ἀπ.] De re confer Vell. Pat. 1, 1: Teucer, non receptus a patre Telamone ob segnitiam non vindicatae fratris iniuriae, Cyprum impulsus cognominem patriae suae Salamina constituit. et Horat. Od. 1, 7. De abundantia locutionis ἀπωστὸς ἀπορήρησομαι ad v. 69 sq. dictum est.

V. 993. Schol.: λόγιοισιν· ταῖς τοῦ πατρὸς λοιδορίας.

V. 994. ἐν Τροίᾳ] In Troade.

- 995 πολλοὶ μὲν ἐχθροὶ, παῦρα δ' ὠφελήσιμα.
καὶ ταῦτα πάντα σοῦ θανόντος εὐρόμη.
οἴμοι, τί δράσω; πῶς δ' ἀποσπάσω πικροῦ
τοῦδ' αἰόλου κνώδοντος, ὃ τάλας, ὑφ' οὗ 1025
φρονέως ἄρ' ἐξέπνευσας; εἶδες, ὡς χρόνῳ
1000 ἐμελλέ σ' Ἐκτωρ καὶ θανάῳ ἀποφθεῖν;
σκέρασθε, πρὸς θεῶν, τὴν τύχην δυοῖν βροτοῖν.
Ἐκτωρ μὲν, ᾧ δὴ τοῦδ' ἔδωρήθη πάρα,
ζωστήρι, πρισθείς ἱπικῶν ἐξ ἀντύγων, 1030
ἐγνάπτει αἰέν, ἔστ' ἀπέφυξεν βίον.
1005 οὔτος δ' ἐκείνου τήνδε δωρεὰν ἔχων,

V. 1000. ἀποφθεῖν cum Dindorfio restitui. Libri ἀποφθεῖν.

V. 998. τοῦδ' αἰόλου κνώδοντος] Ambigit Lobeckius, utrum αἰόλος κνώδων cruentum gladium significet, an ad exemplum Homericorum αἰόλος ζωστήρ, θώρηξ et similibus dictum sit. Ego quid sentiam, ad v. 147. annotavi.

V. 998 sq. ὑφ' οὗ — ἐξέπνευσας] I. e. ὅς σε ἐφόνεισεν. Ut enim supra εφάειρε, ita hic φονεύς appellatus gladius est. Quod nomen quod in membro relativo positum est, in eo nihil offensionis est. Cf. Matth. §. 474. a.

V. 999. εἶδες] Videbas, i. e. intelligebas. Saepe enim ὄραν et aoristus ἰδεῖν non tam oculis cernere quam mente videre sive intelligere significant. Cf. O. R. 45. 284. O. C. 1730. Phil. 98. 839. Atque sic etiam εἰσορᾶν usurpatur, ut huius fab. 127.

V. 1000. καὶ θανάῳ ἀποφθεῖν] Cf. Ant. 871: θανάῳ ἔστ' οὔσαν κατήγαγες με. Trach. 1159 sq.: ζῶντά μ' ἔκτεινεν θανάῳ.

V. 1002 sq. Ἐκτωρ μὲν κτλ.] De donis, quibus se affecisse Hector et Aiax dicuntur, Homerus II. η, 303 sqq.: ὡς ἄρα φωνήσας δῶκε ἕλφος ἀργυροῦλον,

οὐν κολῶν τε φέρων καὶ εὐδμήτω τελαμῶν. Αἶας δὲ ζωστήρα δίδου φοινικί φαινόν.

V. 1003. ζωστήρι] Dissentit Homerus, qui II. ζ, 386 sqq. Hectorem narrat traiecto per nervos pedum loro bululo alligatum Achillis currui esse. Quodsi, Lobeckius inquit, Sophocles hoc finxit, Aiacem et Hectorem suis utramque donis perisse, utique, ut Itali dicunt, belle inventum est; sin vetustior ea de re fama fuit, egregie convenit cum superstitiosa illa fortuitarum συνεμπύσεων observatione, qua prisca gens mortaliū duci solebat. Ac ne nos quidem, si relatum legimus aliquem eodem telo peremptum esse, quo alium trucidaverit (vide Wyttēb. ad Plut. S. N. V. p. 46. et interpp. ad Dion. Cass. XLVIII, 1.), nobis temperare possumus, quin haec et similia fataliter fieri credamus, hodieque valet Plutarchi dictum V. Sertor. c. 1: ἀγαπῶντες ἐνιοὶ τὰ τοιαῦτα συνάγονται ἱστορίαι καὶ ἀκοῆ τῶν κατὰ τύχην γεγονότων, ὅσα λογιζομένου καὶ προνοίας ἔργους τοικε. Wesselingius comparat Anthol. Pal. VII, 151: Ἐκτωρ Αἶαντι ἕλφος ὠνάσεν, Ἐκτορι δ' Αἶας ζωστήρ.

- πρὸς τοῦδ' ὄλωλε θανάσιμῳ πειρήματι.
ἄρ' οὐκ Ἐρινὺς τοῦτ' ἐχάλκευσε ἕλφος,
κακῆϊνον Ἄιδης, δημιουργὸς ἄγχιος; 1035
ἐγὼ μὲν οὖν καὶ ταῦτα καὶ τὰ πάντ' αἰεὶ
1010 φάσκοιμ' ἂν ἀνθρώποισι μηχανᾶν θεοῦ.
ὅτῳ δὲ μὴ τὰδ' ἐστὶν ἐν γνώμῃ φίλα,
καῖνός τ' ἐκείνα στεργέτω καγὼ τὰδε.

ΧΟΡΟΣ.

- μὴ τῆινε μακρὰν, ἀλλ' ὅπως κούψεις τάφῳ 1040
φράζου τὸν ἄνδρα, χῶ τι μνθήσει τάχα.
1015 βλέπω γὰρ ἐχθρὸν φῶτα, καὶ τὰχ' ἂν κακοῖς
γελῶν ἂ δὴ κακοῦργος ἐξίκοιτ' ἀνήρ.

ἀμοτίρων ἢ χάρις εἰς θάνατον.

Ibid. πρισθείς ἱπικῶν ἐξ ἀντύγων] Idem his verbis dixit atque Homerus II. ζ, 398: ἐκ δίφροιο ἴδης. Nam πρισθείς est, ut explicat Suidas, δεθείς, ἐξαρθείς, δεσμευθείς, ἀντις autem orbiculus currus, cui habebat, quando currus sistebatur, vulgo alligari solebant. De adiectivo ἱπικός, curulis significante, vide El. 730. 1444.

V. 1004. ἐγνάπτει — βέον] In hac quoque re Sophocles discessit ab Homero, qui, quum Hectoris corpus ad Achillis naves raperetur, non laceratum, sed pulvere tantum conspersum esse narrat (II. ζ, 395 — 405.). Quin ubi iterum circa Patrocli sepulcrum eodem modo Achilles corpus Hectoris raptasse dicitur, diserte Homerus refert prohibuisse Apollinem, ne laceraretur, II. ω, 14 — 21. Neque de obitu Hectoris Sophocles cum Homero consentit. Ille enim antea eum perisse narrat, quam currui alligatus raptaretur (II. ζ, 361 — 395.); hic autem raptatum fingit esse vivum e curru suspensum, donec animam efflaret.

V. 1006. πρὸς τοῦδ'] Non ad Hectorem, qui modo ἐκείνος

pronomine significatus sit, sed ad gladium referendum puto.

V. 1007 sq. Ἐρινὺς τοῦτ' ἔχ. ἕλφος] Simillime vestem mortiferam, quam induit, a Deianira sibi missam, Hercules dicit (Trach. 1051 sq.) Ἐρινύων ὑφαντῶν ἀμφίβληστορον. Deinde quum in verbo χαλκεύειν potestas fabricandi hoc loco potissima sit, nihil offensionis in eo esse potest, quod assumendum idem verbum ad accusativum ἐκείνον est. Denique verba δημιουργὸς ἄγχιος recte interpretatus est Lobeckius: qui solet esse rerum mortiferarum faber; unde ἔδου μάχικραι, δίκτυον et similia dicuntur.

V. 1009 sq. ἐγὼ μὲν οὖν — θεοῦς] De sententia conferunt Aesch. Ag. 1463: τί γὰρ βροτοῖς ἄνευ Διὸς τελεῖται; τί τῶνδ' οὐ θεόκραντόν ἐστι;

V. 1012. Schol.: ἐκείνα στεργέτω τὰ ἐπιτοῦ δόγματι γέγονε δὲ τοῦτο καὶ παροικιακόν.

V. 1013. Schol. rec.: μὴ τῆινε μακρὰν ἀντὶ τοῦ μὴ ἀπότεινε, λόγον δηλονότι. τὸ ἀπότεινεν γὰρ ἐπὶ λόγον λέγεται, οἷον ἀπέτεινε λόγον μακρόν. Vide ad El. 1240.

V. 1015 sq. κακοῖς — ἀνήρ] De γελῶν cum dativo iuncto cfr.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

τίς δ' ἔστιν, ὄντιν' ἄνδρα προσλεύσσεις στρατοῦ;

ΧΟΡΟΣ.

Μενέλαος, ᾧ δὴ τόνδε πλοῦν ἰστείλαμεν. 1045

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ὄρῳ· μαθεῖν γὰρ ἐγγὺς ὦν οὐ δυσπειτής.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

1020 οὗτος, σὲ φωνῶ τόνδε τὸν νεκρὸν χερσῶν
μὴ συγκομίζειν, ἀλλ' ἔαν, ὅπως ἔχει.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

τίνος χάριν τοσόνδ' ἀνήλωσας λόγον;

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

δοκοῦντ' ἐμοί, δοκοῦντα δ' ὅς κραίνει στρα-
τοῦ. 1050

V. 1026. Brunckius et Hermannus cum aliis ἄζειν, quod in aliquot codicibus est.

Eur. Troad. 407: κακοῖσιν οὐκ οὐκ γελᾶν. Tum ἔ δὴ fere idem atque ἄτε vel οἶα δὴ significat. Deinde ἐξίκοιτο significat adveniat; vide quae ad O. C. 349. annotavimus. Denique adverte inversum verborum ordinem; debebant enim coniungi verba ἔ δὴ κακοῦργος ἀνὴρ. Similia attulimus multa ad O. C. 1223. Postremo quod κακοῦργος dicitur Menelaus, de eo vide quae ad v. 1020. annotavimus.

V. 1018. ᾧ δὴ — ἰστείλαμεν] Simillime dictum Phil. 1037: ἐπεὶ οὐποτ' ἂν στόλον ἐπλεύσαιτ' ἂν τόνδ' οὐνεκ' ἄνδρος ἄλλου.

V. 1020. Schol.: οὗτος, σὲ φωνῶ· ὑβριστικὸν τὸ ἦθος Μενέλαου· ἴσως ἐκ τῆς ονομασίας Ὀδυσσεύς. Erat illa aetate quum ab Atheniensibus ea recepta opinio, ut Spartanos humanitatis expertes virosque callidos, in-

solentes et in alios dolosos esse indicarent. Cf. Wachsmuth. Hellen. Alterthumsk. I, 1. p. 68 sqq. 134 sqq. — De verbi φωνῶ usu, iubeo significantis (coll. v. 1091.), ad O. C. 837. dixi, de addito χερσῶν ad huius fab. v. 711.

V. 1023. δοκοῦντα δ'] Suppressum ἀδῶν, id est Ἀγαμέμνονι. Vide quae ad Phil. 137 sq. annotata sunt.

V. 1024. ἦντιν' — προσθείς] Scilicet κλεψύεις με μὴ συγκομίζειν τὸν νεκρὸν.

V. 1025 sq. ἐλπίζαντες — ἄγειν] Hoc dicit Menelaus: quum sic existimasset quum nos talem eum ex patria huc adduxisset, qui socius nobis et amicus esset. Cf. 1070: ἢ οὐ φῆς ἄγειν τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς δεῦρο σύμμαχον λαβών;

V. 1027. ἐξεύρομεν ζητοῦντες] Locutio ἐξεύρον ζητῶν quum ab initio significasset

ΤΕΥΚΡΟΣ.

οὐκουν ἂν εἶποις, ἦντιν' αἰτίαν προθείς;

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

1025 ὀθούνεκ' αὐτὸν ἐλπίζαντες οἰχοθεν
ἄγειν Ἀχαιοῖς ξύμμαχόν τε καὶ φίλον
ἐξεύρομεν ζητοῦντες ἐχθίῳ Φρυγῶν·
ὅστις στρατῶ ξύμπαντι βουλεύσας φόνον 1055
νύκτωρ ἐπεστράτευσεν, ὡς ἔλοι δόρει·
1030 κεῖ μὴ θεῶν τις τήνδε πείραν ἔσβησεν,
ἡμεῖς μὲν ἂν τήνδ', ἦν ὄδ' εἴληγεν, τύχην
θανόντες ἂν προὔκειμεθ' αἰσχίστῳ μῶρφ,
οὗτος δ' ἂν ἔξη. νῦν δ' ἐνήλλαξεν θεός 1060
τὴν τοῦδ' ὕβριν πρὸς μῆλα καὶ ποιμένας πεσεῖν.
1035 ὦν οὐνεκ' αὐτὸν οὔτις ἔστ' ἀνὴρ σθένων

V. 1029. δόρει ipse restitui. Libri dogt, nisi quod La. γφ. ελοιδόρει. Idque in textu habet Γ. cum nota: γφ. ὡς ελοι δόρει. Vide quae ad O. C. 619. in nota critica exposui.

investigando vel explorando repperi, usu factum est, ut etiam ibi poneretur, ubi sufficit dici ἐξεύρον, repperi vel expertus sum. Apte adscripsit Lobeckius Aristoph. Plut. 105: οὐ γὰρ εὐρήσεις ἐμοῦ ζητῶν ἔτ' ἄνδρα τοῦς τρόπους βελτίονα., Ran. 91: γόμιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὐροῖς ἐτι ζητῶν ἂν., Pindar. Ol. XIII, 161: εὐρήσεις ἐρευνῶν., Lucian. Nocyom. c. 4: εὐρισκὸν ἐπισκοπῶν, et alia.

V. 1028. Schol.: πρῶτον κερφαλαῖον, ὅτι ἐπιβουλος ἦν τῶν Ἑλλήνων, δεύτερον, ὅτι ἀπειθείς. ἐντεῦθεν δὲ τὴν πρόφασιν τῆς ἀντιλογίας λήφεται ὁ Τεύκρος, ὅτι οὐκ εἶδὼν αὐτῶ βασιλεῖς οἱ Ἀχρεῖδαι.

V. 1031 sq. τήνδ' — τύχην θανόντες] Locutio aliquanto insolentior est, sed satis confirmata exemplis illis, quae in Cens. ad v. 42. attuli, significans: τοῦτον τὸν θάνατον,

ὃν ὄδε εἴληγεν, τετυχηκότες vel ἐλληχότες. Accusativus ergo τύχην aptus ex participio θανόντες est.

V. 1034. πρὸς μῆλα] Sophoclem latiore significato dixisse μῆλα, ut etiam feras intellexerit, quum Achillem faceret πᾶν μῆλον θηρώντα, observarunt grammatici. Vide Eustathium p. 877, 58. 1648, 63. (828, 12. Od. 334, 10.). Hic quidem intelligi patet boum oviumque greges. HERM. Fr. Iacobsius, μῆλα, inquit, Menelaus dicere maluit quam ἀγέλας, ut gravior esset ironia, maiorque Aiacis contumelia videretur.

V. 1035 sq. αὐτὸν — σῶμα τυμβεύσαι τάφῳ] Nihil offensionis in eo est, quod, quum primum pronomen posuisset poeta αὐτόν, deinde vocabulum hac in re proprium, σῶμα, subiunxit. Idem factum El. 696 sq.: σιάντες δ', ὅθ' αὐτούς οἱ τε-

τοσοῦτον, ὥστε σῶμα τυμβεύσαι τάφω,
ἀλλ' ἀμφὶ χλωρὰν ψάμαθον ἐκβεβλημένον
ὑρῖσι φορβὴ παραλίῳις γενήσεται. 1065
πρὸς ταῦτα μηδὲν δεινὸν ἐξάρης μένος.

- 1040 εἰ γὰρ βλέποντος μὴ δυνήθημεν κρατεῖν,
πάντως θανόντος γ' ἄρξομεν, κἂν μὴ θέλης,
χερσὶν παρευθύνοντες. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου
1001 λόγων ἀκοῦσαι ζῶν ποτ' ἠθέλησ' ἐμῶν. 1070
καίτοι κακοῦ πρὸς ἀνδρὸς ἀνδρα δημότην
1045 μηδὲν δικαιοῦν τῶν ἐφροσώτων κλύειν.
οὐ γὰρ ποτ' οὐτ' ἂν ἐν πόλει νόμοι καλῶς
φέρωντ' ἂν, ἔνθα μὴ καθεστήκοι δέος,

V. 1047. καθεστήκοι ex plurimis iisque bonis codd. restitui. Vulgo καθεστήκη.

ταυμένοι βραβῆς κλήροις ἐπὶ πλαν
καὶ κατέστησαν δὲ φρουρὰς, et
huius fab. v. 1147 sqq. τὸ σὸν
λάβρον στόμα — τὴν πολλὴν
βοήην. De locutione τυμβεύειν
τάφῳ ad El. 399. diximus.

V. 1037. χλωρὰν ψάμα-
θον] Recte vulgo interpretan-
tur pallidam, flavam are-
nam.

V. 1042. Schol. rec.: παρευ-
θύνοντες ἐκτρέποντες. ἀπὸ
τῶν μὴ ἐόντων τινὰς βυδίζειν
τὴν ἑαυτῶν ὁδόν, ἀλλὰ παρεκλι-
νόντων αὐτοῦς. Significat fere
hoc loco: ad obsequium co-
gere, additumque χερσὶν vide-
tur eodem sensu, quo v. 27. ἐκ
χειρὸς positum vidimus.

V. 1044 — 1059. καίτοι —
λυπώμεθα] Manifestum est
haec, quae ad rem ipsam, de
qua agitur, non necessario per-
tineant, addita a poeta esse, ut
civium suorum mores immoder-
atos notare. Similia praecipien-
tem introduxit Creontem in An-
tig. 663 sqq.

V. 1044. κακοῦ πρὸς ἀν-
δρός] Glossa: ἴδιον ἔστιν ἀν-
δρὸς κακοτρόπου. De πρὸς prae-

positionis usu ad v. 311 sq. mo-
nuimus. Tum verba ἀνδρα δη-
μότην appositionis loco addita
sunt subiecto, quod continetur
infinitivo κλύειν. Scriptor pro-
saicus dixisset ὄντα ἀσπόν.

V. 1045. Schol. rec.: μηδὲν
δικαιοῦν μηδαμῶς δικαιοῦν
κρίνειν τῶν ἐπισημαίων ἢ τῶν ἀρ-
χόντων ὑπακούειν.

V. 1046 sq. καλῶς φέροντ'
ἂν] Καλῶς, εὖ, κακῶς φέρεσθαι
dicuntur ea, quae bene aut male
procedunt. Xenoph. Oecon. V,
17: εὖ φερομένης τῆς γεωργίας.
Idem Ages. I, 35: αἴτιον εἶναι
τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ.
Thucyd. II, 60: καλῶς μὲν γὰρ
φερόμενος ἀνὴρ τὸ καθ' ἑαυτοῦ.
ERF.

V. 1047. ἔνθα — δέος] Id
est εἰ μὴ ἐν αὐτῇ εἴη δέος. De
verbo καθεστήκη ad v. 198. di-
ximus. Scholiasta admonuit de
dicto Epicharmi: ἔνθα δέος, ἐν-
ταῦθα καὶ αἰδώς. Quod vulgo
tribuitur Cypriorum scriptori;
vide Heinrichsen de Cyp. p.
69. Müller. de Cycl. Gr. epico.
p. 96. no. 17.

V. 1049. μηδὲν φόβου —
ἔχων] Supra iam ad v. 522.

- οὐτ' ἂν στρατός γε σωφρόνως ἀρχοῖτ' ἔτι, 1075
μηδὲν φόβου πρόβλημα μὴδ' αἰδοῦς ἔχων.
1050 ἀλλ' ἀνδρα χερῶν, κἂν σῶμα γεννήσῃ μέγα,
δοκεῖν πεσεῖν ἂν κἂν ἀπὸ σμιζροῦ κακοῦ.
δέος γὰρ ᾧ πρόσεστιν αἰσχύνῃ θ' ὁμοῦ,
σωτηρίαν ἔχοντα τόνδ' ἐπίστασο. 1080
ὅπου δ' ὑβρίζειν δοῶν θ' ἂ βούλεται παρῆ,
1055 ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτὲ
ἐξ οὐρίων δραμοῦσαν εἰς βυθὸν πεσεῖν.
ἀλλ' ἐστάτω μοι καὶ δέος τι καίριον,
καὶ μὴ δοκῶμεν δρωῖντες ἂν ἠδόμεθα 1085
οὐκ ἀντιτίσειν αὐτίς ἂν λυπώμεθα.

V. 1054. παρῆ ex optimis codd. restitui. Vulgo πάρα.

monuimus πρόβλημα ἔχειν φό-
βου idem esse atque προβαλέ-
σθαι sive potius προβεβλησθαι
φόβου. Quemadmodum autem
ἀσπίδα προβαλέσθαι dicitur qui
scuto defendere se a telis hos-
tium parat, ita exercitus φόβου
καὶ αἰδῶ προβαλέσθαι dicitur,
quando metus et pudor quasi
arma sunt, quibus si tectus sit
exercitus, perire vel vinci ne-
queat.

V. 1050. κἂν σῶμα γεννή-
σῃ μέγα] Aptè glossa Brun-
ckii φύση, cuius verbi exemplo
poeta synonymum γεννήσῃ ac-
commodavit, solus fortasse Grae-
corum, qui hodie restant. L. O. B.
De locutione σῶμα φύειν μέγα
vide quae ad O. C. 149. et 801 sq.
annotavimus.

V. 1052. Schol.: δέος γὰρ
ᾧ πρόσεστιν παρ' Ὀμήρω·
αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες
οἶοι ἢ τίθενται (H. ε., 531. ο.,
563.). Cf. Ant. 675 sq.

V. 1054 sq. ὅπου — ταύ-
την τὴν πόλιν] Sic Philoct.
456 sqq.: ὅπου θ' ὁ χέλιον τὰ-
γαθοῦ μείζον οὐδὲν κἀποφθίνει
τὰ χερσὶν γὰρ δειλὸς κρατεῖ, τού-
τους ἐγὼ τοὺς ἀνδρας οὐ στέρω

ποτὲ. Utroque enim in loco ad-
verbium ὅπου oppositum sub-
stantivo est. Simillime Herod.
VI, 133: οἱ δὲ, ὅκως διαφυλά-
ξουσι τὴν πόλιν, τοῦτο ἐμπα-
νῶντα, ἄλλα τε ἐπιφραζόμενοι
καὶ τῇ μάλιστα ἔσκε ἰκαστοῖτε
ἐπίμαχον τοῦ τείχεος, τοῦτο ἄμα
ἰνκὴ ἐξήρατο διπλήσιον τοῦ ἀρ-
χάου, et IX, 1: ὅκως δὲ — τού-
τους παρελάμβανε.

V. 1055 sq. νόμιζε — πε-
σεῖν] Puta — cecidisse.
Sic autem Graeci dicere consue-
verunt, ubi nos diceremus: puta
cadere solere. Commode Lo-
beckius adscripsit annotationem
Scholiastae Aristoph. Vesp. 59:
ἀεὶ οἱ ποιηταὶ τὰς πόλεις πλοῖσις
παραβάλλουσι καὶ Σοφοκλῆς. Cf.
O. R. 23 sq. Ant. 163. 994.

V. 1057. Schol.: πόνον ἀνα-
λῶς τὸ καίριον. Lobeckius,
perquam aptè, inquit, hoc Me-
nelaus dicit ex Spartanorum in-
stitutis, qui Timoris aedem con-
secraverunt iuxta triclinium
Ephorum, τὴν πολιτείαν μά-
λιστα συνέχεσθαι φόβῳ νομίζον-
τες, monente Plutarcho v. Cle-
om. c. 9.

1060 ἔρπει παραλλάξ ταῦτα. πρόσθεν οὔτος ἦν
αἰθων ὑβριστής, νῦν δ' ἐγὼ μέγ' αὐ φρονῶ.
καὶ σοι προφρωνῶ τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως
μὴ τόνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσῃς. 1090
ΧΟΡΟΣ.

1061 Μενέλαε, μὴ γνώμας ὑποστήσας σοφῆς
1065 εἴτ' αὐτὸς ἐν θανοῦσιν ὑβριστής γένη.
ΤΕΥΚΡΟΣ.

οὐκ ἂν ποτ', ἄνδρες, ἄνδρα θανατάσαιμι ἔτι,
ὃς μηδὲν ὦν γοναῖσιν εἶθ' ἀμαρτάνει,
ὃθ' οἱ δοκοῦντες εὐγενεῖς περικένοι 1095
τοιαῦθ' ἀμαρτάνουσιν ἐν λόγοις ἔπη.
1070 ἄγ', εἴπ' ἀπ' ἀρχῆς αὐθις· ἢ σὺ φῆς ἄγειν
τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς δεῦρο σύμμαχον λαβῶν;

V. 1074. Codex Heidelb. ἤγαγ', cuiusmodi quid Elmsleio

V. 1061. αἰθων ὑβριστής] Comparat Lobeck. Lycophr. 109: αἰθων ἐπακτής, Platon. Rep. VIII, 559. D: αἰθωναι θεροὶ καὶ δεινοίς, Anonymum Suid. T. I. p. 159: θυμὸς φλογώδης, Prudent. Hamart. 546: ignitum ingenium.

V. 1062. καὶ σοι προφρωνῶ] Vide quae ad v. 1063. annotavimus.

V. 1063. εἰς ταφὰς πέσῃς] Ταφαί hic et multo magis v. 1109: τοῦτον ἐς ταφὰς θήσω, pro τάφοι positum videtur vel enallage generis, ut ita dicam, Ionica, vel potius quia loca sepulchris destinata ταφαί dici possunt, ut proseucha, ambulatio, ταρχεῖα, βόσις, ἄροισις, ξυλάροισις, ἐμβασίς de locis dici solent. Strabo IX, 412. et 414: δεικνύται ἐνταῦθα ταφῆ τῶν τελευτησάντων. Aelian. V. H. XII, 21: ἐς τὰς πατρίδας ταφὰς. Epigr. Adesp. 632. L. O. B.

V. 1064 sq. Schol.: μὴ γνώμας ὑποστήσας σοφῆς· ἐπειδὴ τὰ περὶ τῆς εὐπειθείας ἄριστα ἐγγνωμολόγησεν. διακρίεται

μὲν ὁ Χορὸς πρὸς τὸν Τεῦκρον, ὑπεσταλμένως δὲ διαλέγεται διὰ τὸ τοῦ βασιλέως ἄξιωμα.

V. 1065. ἐν θανοῦσιν ὑβριστής] Eiusdem generis est θρασὺν ἐν τιμῇ εἶναι huius fab. 1315. et ἐν ἔχθροῖς κότον πνεῖν Aesch. Choeph. 952. Idem faciunt Latini scriptores. Ita Cicero Parad. III, 1. petulantem esse in virgine, et Philipp. XI, 4, 9. crudelem in hoste, in cive esse dixit. Nos quoque non tantum dicimus gegen jemand freveln, sed etiam an jemand freveln. Cf. Kritz. ad Sallust. Cat. IX, 2. et Matth. ad Cic. or. Sest. III, 7.

V. 1067. μὴδὲν ὦν γοναῖσιν] Contrarium est quod posuit poeta O. R. 1469: ὦ γονῆ γενναίε. Similiter Virg. Aen. X, 141: Maeconia generose domo, i. e. ortus e familia nobilissima.

V. 1069. τοιαῦθ' — ἔπη] I. e. τοιαύτας ἀμαρτίας ἀμαρτάνουσιν, sive τοιαῦτα ψεύδη λέγουσιν. Vide quae in Cens.

οὐκ αὐτὸς ἐξέπλευσεν ὡς αὐτοῦ κρατῶν;
ποῦ σὺ στρατηγεῖς τοῦδε; ποῦ δὲ σοὶ λεῶν 1100
ἔξεστ' ἀνάσσειν, ὦν ὃδ' ἠγεῖτ' οἰκοθεν;
1075 Σπάρτης ἀνάσσειν ἦλθες, οὐχ ἡμῶν κρατῶν.
οὐδ' ἐσθ' ὅπου σοὶ τόνδε κοσμηῆσαι πλεον
ἀρχῆς ἔκειτο θεσμός ἢ καὶ τῶδε σέ.
ὑπαρχος ἄλλων δεῦρ' ἐπλευσας, οὐχ ὄλων 1105
στρατηγός, ὥστ' Αἰαντος ἠγεῖσθαι ποτε.
1080 ἀλλ' ὡνπερ ἄρχεις ἄρχε, καὶ τὰ σέμν' ἔπη
κόλαζ' ἐκείνους· τόνδε δ', εἴτε μὴ σὺ φῆς,
εἶθ' ἄτερος στρατηγός, ἐς ταφὰς ἐγὼ
θήσω δικαίως, οὐ τὸ σὸν δείσας στόμα. 1110
οὐ γάρ τι τῆς σῆς οὔνεκ' ἐστρατεύσατο
1085 γυναικός, ὥσπερ οἱ πόνου πολλοῦ πλέφ,

reponendum esse visum est. Malim ἤγε cum Porsono apud Kidd. p. 194.

p. 83 sqq. exposui. Ceterum ἔπη verba sive dicta, λόγοι sermones sive orationem significant. Cf. quae ad v. 738. annotavimus.

V. 1073. ποῦ σὺ στρ. τοῦδε;] Apte confert Neuius de ποῦ particulae usu O. R. 390: ποῦ σὺ μάντις εἰ σαφής; 448: οὐ γὰρ ἐσθ' ὅπου μ' ὄλεις, Philoct. 451: ποῦ χρῆ τίθεσθαι ταῦτα, ποῦ δ' ἀνεῖν, ὅταν κτλ. et Elmsl. ad Eur. Heracl. 371.

V. 1076 sq. οὐδ' ἐσθ' ὅπου — τῶδε σέ] Θεσμός ἀρχῆς est lex imperii, ita ut infinitivus κοσμηῆσαι, regere vel moderari significans, aptus e substantivo ἀρχῆς sit. Non sine acerbitate Teucer hoc dicit: neque magis tu unquam lege tenebaris, ut in illum imperium exerceres, quam ille, ut in te. Scholiasta: οὐδ' ἔστιν ὅπου σοὶ πλεον προὔκειτο τοῦτον κοσμεῖν.

V. 1078. ὑπαρχος ἄλλων] I. e. ἐπ' ἄλλοις ἀρχων, ut ὑφηνόχος dicitur ὁ ὑπὸ τιμῇ ἡγετοχος. Cf. Lehrsius de Ari-

starch. p. 115. ὄλων neutrius generis est, ita ut ὄλα summam rerum significet, ut dicitur τῆν τῶν ὄλων δεσποτείαν ἔχειν et similia.

V. 1080 sq. καὶ τὰ σέμν' ἔπη — ἐκείνους] Triclinius: ἐπεὶ ἐνταῦθα ἡ κόλασις διὰ λόγων ἦν. διὰ τοῦτο τὰ ἔπη κόλαζ' ἐκείνους φησὶν. Vide quae in Cens. p. 83 sqq. de hac locutione exposui. Articulus τὰ referendus est ad ea, quae Menelaus dixerat. Sic v. 1226: τὰ δεινὰ ἔηματα.

V. 1082. Schol.: εἶθ' ἄτερος στρατηγός· τὸν περὶ τῆς ἐμβουλιῆς λόγον ἀποφεύγει, ὡς δυνατῆρεπτον· ἐνδιατρίβει δὲ τῶ ὅτι οὐ πάντων εἶσιν οἱ ἀρχόντες.

V. 1085. Schol.: οἱ πόνου πολλοῦ πλέφ· οἱ φιλοκύνουνοι, οἱ πλήρεις τῶν πόνων· λέγει δὲ τοὺς μισθοφόρους· οὐχ ὥσπερ μισθοφόρος τις ἐπὶ μισθῶ ἰστρατεύσατο. Recte Neuius inesse monet in his verbis miserationem eorum, qui omnibus Atridarum imperiis obedire coacti sint.

1011 ἀλλ' οὐνεχ' ὄρκων, οἷσιν ἦν ἐνάμοτος,
σοῦ δ' οὐδέν· οὐ γὰρ ἤξιον τοὺς μηδένας.
πρὸς ταῦτα πλείους δεῦρο κήρυκας λαβῶν 1115
καὶ τὸν στρατηγὸν ἦκε, τοῦ δὲ σοῦ πρόφου
1090 οὐκ ἂν στραφείην, ἕως ἂν ἦς οἴόςπερ εἶ.

ΧΟΡΟΣ.

1011 οὐδ' αὖ τοιαύτην γλώσσαν ἐν κακοῖς φιλῶ.
τὰ σκληρὰ γὰρ τοι, κἄν ὑπέρδικ' ἦ, δάκνει.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

1011 ὁ τοξότης ἔοικεν οὐ σμικρὸν φρονεῖν. 1120

ΤΕΥΚΡΟΣ.

1011 οὐ γὰρ βάναισον τὴν τέχνην ἐκτησάμην.

V. 1090. ἕως ἂν ἦς ex meā coniectura scripsi pro eo, quod in libris est, ὡς ἂν ἦς. Item ὡς in ἕως mutandum est O. C. 1361: ὡςπερ ἂν ζῶ σοῦ φρονέως μεμνημένος, et Phil. 1330: ὡς ἂν οὕτως ἦλιος κτλ. Similiter apud Platon. de Rep. IV, 423: ἕως ἂν ἡ πόλις οἰκῆ, et Tim. 78. D: ἕωςπερ ἂν ἡ πόλις ξυνοικήη, nuper demum e paucis codd. ἕως pro ὡς restitutum est. Nihil autem

V. 1086. Schol.: ἀλλ' οὐνεχ' ὄρκων· τῶν γὰρ ἀριστέων συνελθόντων ἐπὶ τὴν τῆς Ἑλένης μηροτείαν, ὁ Τυνδάρεως πάντας ὄρκους ἀπήησε συναγωνίσσεσθαι τῷ γαμοῦντι αὐτῆν καὶ στρατεύειν, εἰ τις ἀρπαγὴ γένοιτο περὶ τὴν Ἑλένην τῷ γήμαντι. Cf. fabulam Aiæcis not. 6.

V. 1087. οὐ γὰρ ἤξιον] Non enim aestimabat. De qua verbi ἀξιῶν significatione Porsonus ad Eur. Hec. 319. egit.

V. 1088. πλείους — κήρυκας] Patet Menelaum unum aut plures secum adduxisse praeco- nes. Hos saepius in fabulis veterum ad pompam introduci Eustathius docet p. 780: οἱ κήρυκες οὐδ' ὄλιγος προεφωνοῦνται, ἀλλ' ἀργὰ καὶ νῦν παρειαγόνοιαι πρόσωπα, ὅποια πολλὰ καὶ ὑστερον ποιοῦσιν οἱ σκηνοκοί. LOB.

V. 1088 sqq. πρὸς ταῦτα — οἴόςπερ εἶ] Adverte hoc dicere Teucrum: quapropter,

quamvis etiam pluribus stipatus praeconibus ipsoque cum Agamemnone redeas, tamen minime curabo strepitum tuum, quamdiu talis eris, qualem te nunc praestitisti.

V. 1089 sq. τοῦ δὲ — στραφείην] De genitivo ex verbo simplici στραφέσθαι, i. e. ἐπιστρέφασθαι sive ἐντρέπεσθαι, apto vide ad v. 745.

V. 1090. ἕως ἂν ἦς — εἶ] Quamdiu eris qualis es. Sic Plato Phaedr. 243. E: ἕωςπερ ἂν ἦς ὅς εἶ.

V. 1091. ἐν κακοῖς] In rebus adversis. Cf. Aeschyl. Agam. v. 1592: Ἀλγισθ', ὄβριζεν ἐν κακοῖσιν οὐ σέβω.

V. 1093. ὁ τοξότης] Sagittarios heroicis temporibus non minore quam ceteros bellatores dignitate fuisse docent Schol. II. 2, 385. Sed iam bellis Persicis hoc genus armaturae fere

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

1095 μέγ' ἂν τι κομπάσειας, ἀσπίδ' εἰ λάβοις.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

1095 κἄν ψιλὸς ἀρκέσαιμι σοί γ' ὀπλισμένω.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

1095 ἢ γλώσσά σου τὸν θυμὸν ὡς δεινὸν τρέφει.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

1095 ξὺν τῷ δικαίῳ γὰρ μέγ' ἔξεστιν φρονεῖν. 1125

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

1095 δίκαια γὰρ τόνδ' εὐτυχεῖν κτείναντά με;

ΤΕΥΚΡΟΣ.

1100 κτείναντα; δεινὸν γ' εἶπας, εἰ καὶ ζῆς θανόν.

profecto causae est, cur Tragicos nolimus statuere ἕως una syllaba pronuntiasse, apud quos sciamus monosyllaba esse νεώς, λεώς, θεών, Κρήων et alia plurima, quae et Seidlerus de Verss. Doehm. p. 49. congressit et ego Advers. in Phil. p. 37. Contra ad incredibilia et inaudita confugiunt qui vulgatum ὡς in locis illis tuendum putant. Brunckius hic εἶπ' ἂν ἦς scripsit.

ex usu recessisse et postremo apud solos restituisse Cretenses Pausanias testatur I, 23, 4. Hinc artis contemptus, quem prae se fert Laco apud Plutarch. Apophth. Lacc. p. 874. T. VI: οὐ μέλει μοι τοῦτο, εἴ τι ἀποθανοῦμαι, ἀλλ' εἴ τι ὑπὸ γύναιος τοξότου. quemque Tragicus et Philostratus Her. p. 676. ad priscam aetatem transferunt. LOB.

V. 1094. οὐ γὰρ βάναισον κτλ.] Hoc dicit: neque enim illiberalis haec ars est, quam possideo, i. e. cuius peritus sum. De adiectivo βάναισος conferrī Hermannus Valeken. Animadv. ad Ammon. III, 14. iubet.

V. 1097. ἢ γλώσσά — τρέφει] Verbis fortem esse Teucrum clamat. Paucioribus verbis idem dixit v. 1142: γλώσση θρασύν. De τρέφειν verbi usu ad v. 495. admonui.

V. 1099. Schol.: κτείναν-

τά με· ὅσον ἦκεν ἐφ' ἐαυτῷ κτείναντά με. Augel rem Menelaus, cuius insolentiam notare poetam voluisse iam supra monui, quum id fecisset Aiacem dicit, quod facere tantum voluisse eum dicere debebat. Certe sic de conatu Aiæcis loquitur, quasi nihil intersit, utrum ille se occiderit, an occidere tantum cogitavit. Similiter a P. Virgilio Aen. III, 256. caedes dicitur pro caede tentata.

V. 1100. Schol.: δεινόν· ὁ μὲν εἶπεν, ὅσον ἐφ' ἐαυτῷ, ὁ δὲ τῆς φωνῆς ἀντιλαμβάνεται: τὸ δὲ τοιοῦτο κωμωδίας μᾶλλον ἢ τραγωδίας. Mirum hoc iudicium. Nam quis unquam reprehenderet Teucrum, si his verbis usus esset: non te occidit, sed occidere tantum voluit; aliud est autem fecisse aliquid, aliud, voluisse aliquid facere. Hoc ipsum autem quod brevius dixit, ut paucis rideret Menelaus

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

θεὸς γὰρ ἐκσώζει με, τῷδε δ' οἴχομαι.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

μὴ νυν ἀτίμα θεοὺς θεοῖς σεωσμένους.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ἐγὼ γὰρ ἂν ψέξαιμι δαιμόνων νόμους; 1130

ΤΕΥΚΡΟΣ.

εἰ τοὺς θανόντας οὐκ ἔξς θάπτειν παρών.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

1105 τοὺς γ' αὐτὸς αὐτοῦ πολεμίους. οὐ γὰρ καλόν.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ἢ σοὶ γὰρ Αἴας πολέμιος προὔστη ποτέ;

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

μισοῦντ' ἐμίσει· καὶ σὺ τοῦτ' ἠπίστασο.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

κλέπτῃς γὰρ αὐτοῦ ψηφοποιὸς εὐρέθῃς. 1135

iactationem, num propterea possuisse aliquid, quod alienum a dignitate tragoediae esset, existimari potest? Adde quae in Cens. p. 178 sq. exposui.

V. 1101. τῷδε δ' οἴχομαι] Adscripsit Lobeckius inter alia Epigr. de Bianore Anthol. Plan. n. 276: κτεινόμεθ' ἀνθρώποις, ἐχθροὶ σωζόμεθα, Herod. I, 124: κατὰ μὲν τούτου προθυμίαν τίθησκας, κατὰ δὲ τοὺς θεοὺς περικεῖς.

V. 1102. μὴ νυν ἀτίμα] De μὴ νυν particulis ad Ant. 699. diximus.

V. 1103. ἐγὼ γὰρ ἂν κτλ.] De hoc optativi usu apte adscripsit Lobeckius Aristoph. Av. 819: ἐγὼ θέμην ἂν; Vesp. 1160: ἐγὼ γὰρ ἂν κτλ.; et alia.

V. 1104. Schol.: ταῦτα καὶ ἐν Ἀντιγόνη. Vide eius fab. 450 sqq. 519 sqq. 1070 sqq., huius fab. 1343 sqq. De addito

παρών cf. 1156. 1384. et quae ad Trach. 418 sq. annotavi.

V. 1105. τοὺς — πολεμίους] Scil. οὐκ ἔξ θάπτειν. De αὐτοῦ cf. Rost. §. 99, 4. not. 6., de αὐτὸς αὐτοῦ Matth. §. 468, 6. Ceterum hic quoque auget rem Menelaus, quum Aiacem hostem suum fuisse dicit, unde factum, ut ex eo Teucer quaereret: ἢ — ποτέ;

V. 1107. μισοῦντ' ἐμίσει] Ne male omissum pronomen ἐμὲ vel μὲ dicas, scito hoc proprie dici a Menelao: oderat aliquem, qui ipsum oderat, i. e. oderat me, qui ipsum oderam. Verba καὶ σὺ τοῦτ' ἠπ. recte monuit Erfurdtius ideo adiecta esse a Menelao, ut ostenderet inutilem fuisse Teucris interrogationem.

V. 1108. κλέπτῃς γὰρ κτλ.] Breviter et acerbè respondet Teucer, hoc dicens: ac iure te quidem odio habebat; nam etc. Pindarus Nem.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ἐν τοῖς δικασταῖς κοῦκ ἐμοὶ τὸδ' ἐσφάλη.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

1110 πόλλ' ἂν κακῶς λάθῃσιν σὺ κλέψειας κακά.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

τοῦτ' εἰς ἀνίαν τοῦπος ἐρχεται τι.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

οὐ μᾶλλον, ὡς ἔοικεν, ἢ λυπήσομεν.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ἐν σοὶ φράσω. τόνδ' ἐστὶν οὐχὶ θραπτεόν. 1140

ΤΕΥΚΡΟΣ.

σὺ δ' ἀντακούσει τοῦτον, ὡς τεθάψεται.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

1115 ἤδη ποτ' εἶδον ἄνδρ' ἐγὼ γλώσση θρασὺν
ναύτας ἐφορήσαντα χεიმῶνος τὸ πλεῖν,

VIII, 45: κρηφαῖται γὰρ ἐν ψάφοις Ὀδυσσῆ Δαναοὶ θεράπενσαν· χρυσέων δ' Αἴας στεγνθεῖς ὄπλων φόνος πάλαιον, ad quem locum Dissenius p. 447: „κρηφαῖται ἐν ψάφοις significat,“ inquit, „ni fallor, dolosis suffragiis; factum enim erat fraudulentis praestigiiis quorundam, ut Ulixes maiorem partem suffragiorum haberet. Fuit inter hos Menelaus, de quo Teucer apud Sophoclem Ai. 1114. conqueritur, comparans eum cum praestigiatoribus, qui calculos aut globulos tanta cum dexteritate movent et alio transferunt, ut oculos spectantium fallant, de quibus dixit Casaubonus ad Athen. I. p. 19 B. His igitur occultis suffragiorum praestigiiis victoriam pararunt Ulixi.“

V. 1109. ἐν τοῖς — ἐσφάλη] Per iudices, non per me hoc peccatum est. De ἐν praepositionis usu vide Matth. ad Eur. Hippol. 323.

V. 1110. κλέψειας κακά] De locutione κλέπτειν κακά ad 188. diximus.

V. 1111. ἐρχεται τι.] Oblique loquitur, Teucerum significans.

V. 1112. οὐ μᾶλλον] Scilicet εἰς ἀνίαν μοι ἐρχεται, i. e. οὐ μᾶλλον λυπηθήσομαι ἐγώ.

V. 1114. τοῦτον, ὡς τεθάψεται] Eodem attractionis genere dictum Phil. 549: ὡς ἤκουσα τοὺς ναύτας, ὅτι σοὶ πάντες εἶεν συννεναυστολήκότες. Eur. Or. 1557: ἤκουσα γὰρ δὴ τὴν ἐμὴν ἐννάσρον, ὡς οὐ τέθνηκεν, et alibi. Cf. Rost. §. 122. 8. a.

V. 1116. χεიმῶνος τὸ πλεῖν] De articulo infinitivo praeposito ad v. 114. diximus. Duplicem accusativum verbo ἐφορῶν adiunctum esse Lobeckius monet eodem modo, ut παραρῶν τινά τι, παρακαλεῖσθαι, ἐνάγειν τινά τι dicatur,

ᾧ φθέγμ' ἄν οὐκ ἄν εὔρες, ἠνίκ' ἐν κακῷ
χειμῶνος εἶχετ', ἀλλ' ὑφ' εἵματος κρυφαίς 1145
πατεῖν παρείχε τῷ θέλοντι ναυτίλων.

1120 οὕτω δὲ καὶ σὲ καὶ τὸ σὸν λάβρον στόμα
σμιχροῦ νέφους τάχ' ἄν τις ἐκπνεύσας μέγας
χειμῶν κατασβέσειε τὴν πολλὴν βοήν.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ἐγὼ δέ γ' ἄνδρ' ὄπωπα μωρίας πλέων, 1150
ὃς ἐν κακοῖς ὑβρίζε τοῖσι τῶν πέλας.

1125 κἄτ' αὐτὸν εἰσιδὼν τις ἐμφορῆς ἐμοὶ
ὀργὴν θ' ὁμοίως εἶπε τοιοῦτον λόγον·
ὠνθρώπιε, μὴ δρᾷ τοὺς τεθυνηκότας κακῶς·
εἰ γὰρ ποιήσεις, ἴσθι πημανούμενος. 1155

1130 ὄρῳ δὲ τοὶ νιν, κάστιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
οὐδεὶς ποτ' ἄλλος ἢ σὺ. μῶν ἠνιξάμην;

V. 1133. παρῆ ex La. a pr. m. Ib. G. A. Aug. b. et Lips.
b. recepi. Vulgo παρα. Vide ad v. 1054.

coll. quae ad Phryn. 439. ex-
posuit.

V. 1117. ᾧ φθέγμ' ἄν οὐκ
ἄν εὔρες] Ut τηχάνειν non-
nunquam sine participio ponitur
(vide ad v. 9.), ita similiter ἐ-
φίσκειν τί τινι omisso participio
ὄν quamvis raro dici consuevit,
ita ut latine possit reddi repe-
rire aliquid in aliquo. Sic
O. C. 966: οὐκ ἄν ἐξέυροις ἐμοὶ
ἀμαρτίας ὄνειδος οὐδέν.

V. 1118. ὑφ' εἵματος κρυ-
φείς] Summae formidinis et
desperationis indicium. Vide
quae ad v. 240. annotavimus.

V. 1119. πατεῖν — ναυτί-
λων] Vel Sophoclis versum vel
proverbium vulgo tritum Lobe-
ckius monet Platonem ex-
pressisse Theaet. p. 135. A: ἐὰν
δὲ πάντῃ ἀπορήσῃται, ταπεινο-
θέτης τῷ λόγῳ, παρέξομεν ὡς
ναυτιῶντες πατεῖν τε καὶ χη-
σθαι ὅ τι ἐν βοήθειαι, et imi-
tatum esse Synesium Ep. IV.

163. D: μεθῆκεν ὁ κυβερνήτης
τὸ πηδάλιον καὶ καταβαλὼν ἐαν-
τὸν πατεῖν παρείχε τῷ θέλοντι
ναυτίλων. Idem de locutione
τῷ θέλοντι ναυτίλων adscripsit
Eur. Iph. A. 340: τῷ θέλοντι
δημοτῶν. Plutarch. Cim. c.
10: τῶν δημοτῶν τῷ βουλομένῳ.
Eum. c. 18: τῷ βουλομένῳ τῶν
φίλων. Denique de suppresso
pronimine ἐαντὸν vide Stall-
baum. ad Plat. Gorg. p. 476.
D extr.

V. 1120. καὶ σὲ καὶ τὸ
σὸν λάβρον στόμα] Non
solum epexegetica sunt postrema
verba, sed etiam vim addunt
orationi, ut Iph. A. 393: ἢ σὺ
καὶ τὸ σὸν σθένος. Schol. Ven.
ad O., 496: Δημοσθένης αἰξῶνα
τὴν Μειδίου κακίαν φησὶ κα-
ταδεικνύσας τοῦτον καὶ τὸ
τούτου θράσος. LOB. Ce-
terum ex vulgari loquendi con-
suetudine genitivus debebat poni
τοῦ σοῦ λάβρον στόματος, aptus
e substantivo τὴν πολλὴν βοήν.

MENEΛΑΟΣ.

ἄπειμι· καὶ γὰρ αἰσχρόν, εἰ πύθοιτό τις,
λόγοις κολάζειν ᾧ βιάζεσθαι παρῆ. 1160

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ἄφερπέ νυν, κάμοι γὰρ αἰσχιστον κλύειν
1135 ἄνδρὸς ματαίου φλαῦρ' ἔπη μυθουμένου.

ΧΟΡΟΣ.

ἔσται μεγάλης ἐριδός τις ἀγών.
ἀλλ' ὡς δύνασαι, Τεῦκρε, ταχύνας
σπεῦσον κοίλην κάπετόν τιν' ἰδεῖν 1165
τῷδ', ἐνθα βροτοῖς τὸν ἀείμνηστον
1140 τάφον εὐρώεντα καθέξει.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

καὶ μὴν ἐς αὐτὸν καιρὸν οἶδε πλησίον
πάρεισιν ἄνδρὸς τοῦδε παῖς τε καὶ γυνή,
τάφον περιστελοῦντε δυστήνου νεκροῦ. 1170

Sed vide quae ad v. 1035 sq.
annotavi.

V. 1121. σμιχροῦ νέφους]
Wesselingius, describitur,
inquit, his verbis procella sive
ventus, quem ἐνερίαν vocant,
i. e., ut explicant grammatici, ἐκ
νέφους ἀνεμον. Cf. Senec.
Quaest. nat. V, 12. et Aristot.
Problem. V, 26. p. 184 ed. Sylb.

V. 1124. τῶν πέλας] Sic
El. 551. Ant. 479.

V. 1126. Schol.: ὀργῆν·
τὸν τῶπον. Cf. v. 640.

V. 1129. ἄνολβον] Infe-
licem, miserum. Sic Ant.
1026. 1265. Similem usum ad-
iectivi δυστήνος esse constat.

V. 1134. Schol.: οὐδαμῆ ὑπέ-
κει ὁ Τεῦκρος· κάμοι δέ, φησὶν,
αἰσχιστόν ἐστιν ἀνέχεσθαι σοῦ
φλαραοῦτος.

V. 1136. ἐριδός τις ἀγών]
Additur saepe substantivo ἀγών
genitivus ad distinguenda varia
certaminum genera, veluti μά-
χης, πολέμου, λόγων.

V. 1137 sq. ταχύνας σπεῦ-
σον] Eodem sensu dictum, quo
O. R. 861: πέμψω ταχύνας, ita
ut sit σπεῦδε ταχέως, qua locu-
tione usus est Aristophanes
Eqq. 495. Thesm. 277.

V. 1138 sq. κάπετόν τιν'
ἰδεῖν τῷδ'] Aptè comparat
Schaeferus Theocr. XV, 2:
ᾄρη δῖφρον, Εὐνόα, ἀντιῆ. Si-
milis est apud Latinos scriptores
verbi videre usus.

V. 1139. Schol.: ἐνθα βρο-
τοῖς τὸν ἐσόμενον τοῖς ἀνθρώ-
ποις τάφον ἀείμνηστον. Itaque
verba sic videntur collocanda
fuisse: τὸν βροτοῖς ἀείμνηστον.
Sed similia exempla attulit
Matth. §. 278. not. 2.

V. 1140. εὐρώεντα] Id est
tenebricosum.

V. 1141 sqq. Schol.: πάρε-
στιν ἢ Τεμένησα μετὰ τοῦ παι-
δός· οὐχ ὅτι δὲ ἰκανὰ τὰ πρόσ-
ωπα φιλάζαι τὸ σῶμα, ἀλλ' ὅτι
κινήσαι δυνατὰ.

- ὦ παῖ, πρόσελθε δῦρο, καὶ σταθεὶς πέλας
 1145 ἰκέτης φρασαι πατρός, ὅς σ' ἐγείνατο,
 θάκει δὲ προστρόπαιος ἐν χειροῖν ἔχων
 κόμας ἐμὰς καὶ τῆσδε καὶ σαντοῦ τρίτου,
 ἰκτῆριον θησαυρόν. εἰ δέ τις στρατοῦ 1175
 βία σ' ἀποσπάσει τοῦδε τοῦ νεκροῦ,
 1150 κακὸς κακῶς ἄθαρτος ἐκπέσοι χθονός,
 γένους ἄπαντος ῥίζαν ἐξημημέρος
 αὐτως, ὅπωςπερ τόνδ' ἐγὼ τέμνω πλόκον.
 ἐχ' αὐτόν, ὦ παῖ, καὶ φύλασσε, μηδέ σε 1180
 κινησάτω τις, ἀλλὰ προσπεσὼν ἔχου.

V. 1163. ἄν τὰν εὐρώδεια Τρωτῶν ex coniectura Ahrensii scripsi. Libri ἀνὰ τὰν εὐρώδη Τροίαν.

V. 1145. πατρός, ὅς σ' ἐγείνατο] Similia ad El. 334 sq. attulimus.

V. 1146. Schol.: προστρόπαιος· προστετραμμένος αὐτῷ ἢ ἰκετεύων. Vera posterior interpretatio est. Vide quae ad v. 812. annotavimus.

V. 1147. κόμας] Notum iam ex Homero est in honorem mortuorum cognatos amicosque crines ex capite suo abscidisse abscissosque aut corporibus mortuorum aut sepulcris iniectisse. Cf. Il. ψ, 135 sq. 141. 154 sqq. Eurip. Or. 128. Iph. T. 172 sq. Troad. 480. 1182. Hel. 1203 sqq. et Kirchmann. de Fun. Rom. I, 2. c. 14. Item diu post mortem iidem mortuorum sepulcris cincinnos imponebant, ut eorum sibi favorem auxiliumque pararent. Cf. Soph. El. 52. 900 sq. et imprimis v. 448—454. — De addito nomine τρίτου vide ad O. C. 8.

V. 1148. Schol.: ἰκτῆριον θησαυρόν· τὸ ἰκέσιον κτήμα· λέγει δὲ τὰς τρίχας. Quo consilio ramis olivae velabantur (vide ad O. R. 3.) qui auxilium alicuius implorabant, ut violari ne possent, eodem Eurysaces

hoc loco a Teucero videtur iuberi, crines illos abscissos manu tenere, tanquam signum supplicis, cui vim inferre nefas putabatur esse. Hanc ob causam appellatos eos esse ἰκτῆριον θησαυρόν iudico.

V. 1148 sq. εἰ δέ τις — ἀποσπάσει] De optativi ratione ad v. 898. monuimus.

V. 1150. ἄθαρτος — χθονός] Electum e patria carere sepultura eum vult, qui Eurysacem a corpore Aiacis abstrahat. Laborasse autem sedulo veteres Graecos scimus, non tantum ut sepelirentur mortui, sed etiam ut terra patria conderentur. Cf. Ant. 1203. De locutione ἐκπέσειν χθονός confer O. C. 766: ὅτι ἦν μοι τέφρις ἐκπέσειν χθονός.

V. 1151. γένους — ἐξημημέρος] Omni eius genere radicitus exstirpato. Cf. Ant. 595 sq.

V. 1152. ὅπωςπερ — πλόκον] Haec dicentem puta Teucrum e capite suo crines abscidisse.

V. 1154. προσπεσὼν ἔχου] Verbum προσπίπτειν non raro de iis dicitur, qui in genua pro-

- 1155 ὑμεῖς τε μὴ γυναῖκες ἀντ' ἀνδρῶν πέλας
 παρίστατ', ἀλλ' ἀρήγετ', ἐς τ' ἐγὼ μόλω
 τάφον μεληθεὶς τῷδε, κἂν μηδεὶς ἔῃ.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή α')

Τίς ἄρα νέατος ἐς πότε λήξει πολυπλάγκτων
 ἔτέων ἀριθμός, 1185

- 1160 τὰν ἄπανστον αἰὼν ἐμοὶ
 δορυσσοήτων
 μόχθων ἄταν ἐπάγων
 ἄν τὰν εὐρώδεια Τρωτῶν,
 δύστανον ὄνειδος Ἑλλάνων;

cumbunt, quod facere hic iubet Teucer Eurysacem. Cf. O. C. 1157: φασὶν τιν' — προσπίπτουσα πῶς βρωμὴ καθῆσθαι τῷ Ποσειδῶνος, e Trach. 804: βρωμῆσι προσπίπτουσα. Tum ἔχου, ad quod intelligendum τοῦ νεκροῦ, eodem sensu positum, quo paullo ante ἔφαμαι.

V. 1158—1194. Τίς ἄρα — Ἀθάνας] Deplorat Chorus innumerabiles, quibus bello Troiano obrutus sit, labores et calamitates. Quas qui antea levavit Ajax quum immiti fato absumtus sit, relictā Troade in patriam reverti cupit.

V. 1158 sq. τίς ἄρα κτλ.] Iungenda sunt verba νέατος λήξει. Maluit enim poeta pro tenui verbo ἔστιν eiusmodi ponere, quod non solum absolvendae orationi inserviret, sed etiam novam ei vim adderet. Similia exempla in Advers. in Phil. p. 51 sq. attuli. Neque in eo quicquam offensionis, quod duplex interrogatio τίς et ἐς πότε, quarum posteriore prior explicatur accuratius, uno comprehensa membro est. Vide quae ad Ant. 399. annotavimus. Denique quo sensu ἐπὶ dicantur πολυπλάγκτια, ad Ant. 601 sq. explicavi.

V. 1161. τὰν ἄπανστον — ἄταν] De addito articulo confer El. 167: τὸν ἀνήντων οἶον ἔχουσα κακῶν.

V. 1161 sq. δορυσσοήτων μόχθων] Dicuntur μόχθοι hic δορυσσοήτες similiter atque ab Euripide El. 442. ἀσπιστάι. Adde Aeschyl. Ag. 404: ἀσπιστοῖς κλένοι λόγχιστοί τε καὶ ναβάται ὀπλιμοί, et Theogn. 965: δορυσσοῦ πάρος. Scholiasta: τούτοις τῶν κατὰ πόλεμον μόχθων, πολεμικῶν.

V. 1163. ἄν τὰν — Τρωτῶν] De ἄν pro ἀνά posito conferre licet παρ δέ et κἀδ δέ pro παρὰ δέ et κατὰ δέ positis Ant. 951. et 960 ed. meae. Tum εὐρώδης non tam σκοτεινός quam εὐρός videtur significare.

V. 1164. δύστανον — Ἑλλάνων] Vix opus est moneri appositionem hanc non ad nomen ἄταν, sed ad Τροίαν spectare, quae magno dedecori Graecis esse dicitur, quod in ea expugnanda tot annos non sine magna clade consumserint. Tum δύστανον ὄνειδος fere idem est atque ἀλαχρὸν ὄνειδος, quod Phil. 842. positum est. Denique de genitivo Ἑλλάνων cf. Valcken. ad Eur. Phoen. p. 310.

- (ἀντιστρ. α.)
 1165 ὄφελε πρότερον αἰθέρα δῦναι μέγαν ἢ τὸν
 πολύκοινον Ἄϊδαν
 κείνος ἀνήρ, ὃς στρυγερῶν
 ἔδειξεν ὄπλων 1195
 Ἑλλασιν κοινὸν Ἄρη·
 ἰὼ πόνοι πρόγονοι πόνων·
 1170 κείνος γὰρ ἔπερσεν ἀνθρώπους.
 (στροφὴ β.)
 ἐκεῖνος οὔτε στεφάνων
 οὔτε βαθειᾶν κυλίκων 1200
 νεῦμεν ἐμοὶ τέρψιν ὀμιλεῖν,
 οὔτε γλυκὺν αὐλῶν ὄτοβον,
 1175 δύσμορος, οὔτ' ἐννεχίαν
 τέρψιν ἰαύειν.
 ἐρώτων δ', ἐρώτων ἀπέπαυσεν, ὦ- 1205

V. 1168. Ἑλλασιν ipse scripsi. Libri Ἑλλασοι.

V. 1165. ὄφελε — Ἄϊδαν] Eadem est verbi δῦναι et cum αἰθέρα et cum Ἄϊδαν coniuncti significatio subeundi, arpteque dicitur αἰθέρα δῦναι, ut ab Homero νεφέα δῦναι, qui ita tollitur in caelum, ut nubibus obductus hominum aspectui eripiat. De sententia confer Hom. II. ζ, 345. Od. ν, 63 sqq. Trach. 953 sq. Phil. 1092. Eur. Ion. 796: ἀν' ὕψος ἀμπαύειν αἰθέρα πρόσσω γαίας Ἑλλάδας, ἀστέρας ὑπερφύου, οἷον οἷον ἄλγος ἔπαυθον.

V. 1166 sqq. ὃς στρυγερῶν — Ἄρη] Qui Graecis inuisorum armorum communem pestem monstravit. Significari videtur Tyndareus, qui belli a Graecis contra Troianos gesti primus auctor fuisse dicitur. De nomine Ἄρης, pestem significante, ad v. 687. dixi, de locutione κοινὸς Ἄρης confer Hom. II. ο, 309. et Eur. Phoen. 1572: κοινὸν Ἐνάλιον.

V. 1169. ἰὼ — πόνων] Totum versiculum pro interiectione esse apparet.

V. 1170. ἔπερσεν ἀνθρώπους] De verbo πέρθειν similiter usurpato vide quae ad v. 874. attuli exempla.

V. 1171 sqq. Schol.: ἐκεῖνος οὔτε στεφάνων· ἐκεῖνος ὁ εὐρὼν τὰ ὄπλα, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, οὐ στεφάνων, οὐ κυλίκων, οὐκ αὐλῶν τέρψιν μοι ἔνευμεν, ἀλλὰ πᾶν, φησὶ, τεργυρὸν ἐξέκοψεν. ἡδιστος δὲ ἂν ὁ Σοφοκλῆς πάλιν ἐπὶ τὸ ἴδιον ἡθὺς ἐκλίενεν ἐν τοῖς μέλεσιν· ὅθεν καὶ μελέτα ἐκλήθη.

V. 1171. στεφάνων] Coronarum facta mentio, quod coronati convivabantur. Conf. Eur. Alc. 835.

V. 1173. νεῦμεν — ὀμιλεῖν] Similiter dictum atque δῶκεν ἔχειν.

V. 1175. δύσμορος] Eodem sensu dictum videtur, quo δύστηνος Phil. 998 ed. meae et alibi positum reperitur. Tum ἐννεχίαν τέρψιν ἰαύειν comparari poterit cum Homericis ἀπηνους νύκτας ἰαύειν, ita ut fere sit τεργυρὴν νύκτα ἰαύειν.

V. 1178. Schol.: ἐρώτων·

- μοι. κῆμαι δ' ἀμείριμος οὐ-
 1180 τως, αἰεὶ πυκιναῖς δρόσοις
 τεγγόμενος κόμας,
 λυγρᾶς μνήματα Τροίας. 1210
 (ἀντιστρ. β.)
 καὶ πρὶν μὲν οὖν ἐννεχίου
 δέματος ἦν μοι προβολὰ
 1185 καὶ βελῶν θούριος Αἴας·
 νῦν δ' οὗτος ἀνείται στρυγερῶ
 δαίμονι. τίς μοι, τίς ἐτ' οὖν 1215
 τέρψις ἐπέσται;
 1190 γενοίμαν, ἵν' ὑλᾶεν ἐπεστί πόν-
 του πρόβλημ' ἀλίγλυστον, ἄ-
 κρον ὑπὸ πλάκα Σουνίου, 1120
 τὰς ἱεράς ὅπως
 προσείπομεν Ἀθάνας.

τῶν ἐρωτικῶν. καὶ ἀκρον μὲν περὶ ἱερωτοῦ μεμνησθαι ἐν τοῖς παροῦσιν· ἡμῶς δὲ ἀκολουθίαν ἔχει πρὸς τὰ προσκείμενα. De iterato vocabulo cf. O. C. 119. 123. 155. Phil. 829. 845.

V. 1179. ἀμείριμος] Neglectus, spreus. De addito οὔτως, quod significat sic temere, conferri Neuius iubet Vig. p. 438. et Heindorf. ad Plat. Phaedr. 24.

V. 1182. λυγρᾶς — Τροίας] Quae me nunquam sinent funestae Troiae oblivisci. Similiter hoc additum atque v. 1164: δύστατον ὄνειδος Ἑλλάνων.

V. 1183. Schol.: ἐννεχίου· τῆς νυκτερινῆς ἐφόδου τῶν πολεμίων καὶ τῶν βελῶν ἀλεξητήριον ἦν ὁ Αἴας. Dicitur ab Homero II. η, 211: ἔρκος Ἀχαιῶν.

V. 1186 sq. ἀνείται — δαίμονι] Στρυγερὸς δαίμων Pluto dicitur, verbumque ἀνείται significat devotus, consecratus. Sic Eurip. Phoen. 954: οὗτος δὲ πῶλος τῆδ' ἀμειρίος

πόλει θανῶν πατρῶαν γαίαν ἐκαύσειεν ἄν.

V. 1194. Schol.: τὰς ἱεράς ὅπως· φιλοτέχνως εὐφραίνει τοὺς ἀκροαμένους διὰ τῶν ἐπαύτων τῆς Αἰτικής. Vide quae ad v. 200. annotavimus. Dicit autem hoc Chorus: ut fausto clamore sacras Athenas salutem. Quando enim in conspectum terrae, quam petebant, nautae veniebant, salutare eam nomine solebant. Cf. Virg. Aen. III. 524: Italiam laeto socii clamore salutant. Statius Theb. IV. 808: salutatus quum Leucada pandit Apollo. Auctor autem Pausanias est. I. l. c. 28. §. 2. a Sunio promontorio accedentibus conspici iam cuspidem hastae cristamque galeae Minervae Poliados. Itaque consentaneum erat, ut ex eo loco Athenae salutarentur. Quas cur Salaminii salutandas putarint, apparet ex v. 842.

Ibidem. προσείπομεν] Optativus positus propter ante-

ΤΕΥΚΡΟΣ.

1195 Καὶ μὴν ἰδὼν ἔσπευσα τὸν στρατηλάτην
'Αγαμέμνον' ἡμῖν δεῦρο τόνδ' ὀρμώμενον·
δηλὸς δὲ μούστι σκαῖόν ἐκλύσων στόμα. 1225

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

σε δὴ τὰ δεινὰ ῥήματ' ἀγγέλλονσί μοι
τλῆναι καθ' ἡμῶν ὧδ' ἀνοιμωκτὶ χανεῖν;
1200 σέ τοι, τὸν ἐκ τῆς αἰχμαλωτίδος λέγω,
ἢ που τραφεῖς ἂν μητρὸς εὐγενοῦς ἄπο
ὑψηλ' ἐφώνεις κάπ' ἄκρων ὠδοιπόρεις, 1230

V. 1202. ἐφώνεις ex La. a m. sec. aliisque codd. rescripsi. Idem habuisse ii codices censendi sunt, in quibus est ἐφρόνεις, quod La. a pr. m. Lb., Γ. aliisque habent. Quod vulgo positum est, ἐκόμπεις, neque bonorum codicum auctoritate nititur, neque

cedentem optativum. Sic Phil. 325. 529. Trach. 657. 955.

V. 1195 sqq. Quum abisset Teucer (v. 1184.) tumultum Aiaci exstructurus, ubi Agamemnonem ad eum locum, ubi corpus Aiacis iacebat, accurere vidit, confestim, ne violaretur illud, approperat.

V. 1196. τόνδ'] Idem hic significat atque v. 876.

V. 1197. σκαῖόν ἐκλύσων στόμα] Adscripsit Lobeckius Isocr. Panath. p. 252, 96: λέλυκα τὸ στόμα.

V. 1198 sq. τὰ δεινὰ ῥήματ' — χανεῖν] Usu factum est, ut χάσκειν non tantum hīre et os aperire significaret, sed etiam, cuius rei causa aperiri os saepe solet, effundere aliquid ore. Itaque ῥήματα χάσκειν Latinorum est verba effutire. Simillime dictum ab Aeschylō Ag. 892: μηδὲ βαρβάρου φωνῆς δίκην χαμαίπειτ' ἄβρομα προσγάνης ἐμολ. Hesychius: ἐχανεῖν· εἶπεν. χάνοιμι· εἶποιμι. χανεῖν· βοᾶν.

V. 1199. Schol. rec.: ἀνοιμωκτὶ· χωρὶς οἰμωγῆς, ἀτιμωρήτως.

V. 1200. τῆς αἰχμαλωτί-

δος] Hesiones, de qua ad v. 427. dictum est.

V. 1202. ὑψηλ' ἐφώνεις] I. e. ἐκόμπεις.

Ibid. Schol.: κάπ' ἄκρων· ἐπ' ἄκρων δακτύλων ἔβαινες γανθῶν. Cf. Schol. Aristoph. Acharn. 638.

V. 1203. Schol.: οὐδὲν ὦν· οὐδὲν μὲν ὦν διὰ τὴν δυσγένειαν, τοῦ μηδὲν δὲ τοῦ Αἴαντος τελευτήσαντος.

V. 1204 sq. κοῦτε — διωμόσω] Hoc dicit: et affirmasti nos neque pedestris neque navalis exercitus aut Graecorum aut tui duces huc venisse, spectans ad ea, quae Teucer supra dixit v. 1202: Σπάρτης ἀνάσσων ἠλθεις, οὐχ ἡμῶν κρατῶν. Illa autem Tencri in Menelaum verba quemadmodum Agamemno de se quoque dicta accipit, ita, quum Teucrum ait ullum Atridarum in se imperium fuisse negasse, non tantum Teucrum, sed etiam Aiacem eumque imprimis intelligi vult, in quem Teucer imperium exercuisse Atridas negavit. Quod nisi ita esset, in epte opposita essent verba: ἀλλ' αὐτὸς — ἐπλεῖ.

Quae verba ani-

οἳ οὐδὲν ὦν τοῦ μηδὲν ἀντίεσθης ὑπερ,
κοῦτε στρατηγούς οὔτε ναυάρχους μολεῖν
1205 ἡμᾶς Ἀχαιῶν οὔτε σοῦ διωμόσω,
ἀλλ' αὐτὸς ἄρχων, ὡς σὺ φῆς, Αἴας ἐπλεῖ.
ταῦτ' οὐκ ἀκούειν μεγάλα πρὸς δούλων κακά; 1235
ποίου κέκραγας ἀνδρὸς ὧδ' ὑπέφρονα,
ποῖ βάντος ἢ ποῦ στάντος, οὔπερ οὐκ ἐγώ;
1210 οὐκ ἄρ' Ἀχαιοῖς ἀνδρες εἰσὶ πλὴν ὅδε;
πικροὺς ἔοιμεν τῶν Ἀχιλλείων ὄπλων
ἀγῶνας Ἀργείοισι κηρῶσαι τότε, 1240

dubitari potest, quin verborum ὑψηλ' ἐφώνεις interpretatio sit. Reperitur autem suprascriptum in Par. D.

V. 1208. Male vulgo interrogandi signum positum post ὑπέφρονα est.

madverte scriptorem prosaicum accusativo potius et infinitivo elaturum fuisse, ἀλλ' αὐτὸν — ἐκπλεῖσαι. Sed eodem modo Sophocles supra v. 756 sq. ἐλᾷ γὰρ — μῆνις, ὡς ἐφη, dixit pro ἐλᾷν γὰρ — μῆνιν.

V. 1206. ἀλλ' αὐτὸς — ἐπλεῖ] Confer quae Teucer supra v. 1107—1111. dixit. Recte autem monuit Doederlinus de brachyl. p. 8. αὐτὸς ἄρχων idem significare atque id quod supra positum, αὐτοῦ κρατῶν, coll. Hom. Il. a, 355: ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας, quod significat αὐτὸς ἑαυτοῦ.

V. 1207. ταῦτ' — κακά] Notanda duo sunt, primum μεγάλα κακά rei exaggerandae causa pro μέγα κινόν positum esse (vide ad Phil. v. 1326 sq.), deinde ταῦτα ἀκούειν πρὸς τινος significare: his maledictis lacessi ab aliquo, de qua locutione ad El. 539 sq. admonimus.

V. 1203 sq. ποίου κέκραγας κτλ.] De genitivo, ex verbo κρᾶζειν apto, cf. El. 317: τοῦ κροισήτου τί φῆς, ἤσονται ἢ

μέλλοντος, εἰδέναι θείλω, Trach. 1122. et Phil. 434. ed. meae.

V. 1209. ποῖ βάντος ἢ ποῦ κτλ.] Locutio ποῖ βῶ, ποῦ δὲ sive ἢ ποῦ στῶ proverbialis videtur fuisse coll. Phil. 833 sq., significans: quid suscipiam, quid exsequar? Manifestum est enim nihil hic Agamemnonem dicere nisi hoc: nihil absque se Aiacem suscepisse aut gessisse. Negat autem Agamemno quicquam Aiacem in bello absque se fecisse, eo consilio, ut doceat non posse illum nullius paruisse imperio suique iuris fuisse dici. Hinc Teucer infra, ubi defendit Aiacem ab Agamemnonis criminibus, ea tantum facinora praeclara commemorat, quae solus Ajax, a nemine Graecorum adiutus, perpetraverat.

V. 1210. οὐκ ἄρ' — ὅδε] Eadem quae Aiacis etiam aliorum Graecorum exstitisse facinora ait. De nominis ἀνῆς significatu ad O. C. 389. dictum est.

V. 1211 sq. ἔοιμεν — τότε] De forma ἔοιμεν vide Elmsl. ad Eur. Heracl. 428. Rost. p. 393 ed. VII.

- εἰ πανταχοῦ φανούμεθ' ἐκ Τεύκρου κακοί,
 κοῦκ ἀρκέσει ποθ' ὑμῖν οὐδ' ἡσημένοις
 1215 εἴκειν ἂ τοῖς πολλοῖσιν ἤρεσκειν κοιταῖς,
 ἀλλ' αἰὲν ἡμᾶς ἢ κακοῖς βαλεῖτέ που,
 ἢ σὺν δόλῳ κεντήσεθ' οἱ λελειμμένοι. 1245
 ἐκ τῶνδε μέντοι τῶν τρόπων οὐκ ἂν ποτε
 κατάστασις γένοιτ' ἂν οὐδενὸς νόμου,
 1220 εἰ τοὺς δίκῃ νικῶντας ἐξωθήσομεν,
 καὶ τοὺς ὀπισθεν εἰς τὸ πρόσθεν ἄξομεν.
 ἀλλ' εἰρκτέον τάδ' ἐστίν. οὐ γὰρ οἱ πλατεῖς 1250
 οὐδ' εὐρύνωτοι φῶτες ἀσφαλέστατοι,
 ἀλλ' οἱ φρονοῦντες εὖ κρατοῦσι πανταχοῦ.
 1225 μέγας δὲ πλευρά βοῦς ὑπὸ σμικρᾶς ὄμως
 μάλιστα ὀρθὸς εἰς ὄδον πορεύεται.
 καὶ σοὶ προσέρπον τοῦτ' ἐγὼ τὸ φάρμακον 1255

V. 1240. ἐπὶ σμικρῷ λόγῳ ex mea coniectura scripsi. Libri ἐπὶ σμικρῶν λόγων, quod ne Graece quidem dictum puto. Neque enim ἐπὶ coniungi hic cum genitivo potuit, neque facile numerus

V. 1215. εἴκειν ἂ κτλ.] Ad verbum εἴκειν intelligendum, quod in pronome relativo ἂ latet, ταῦτα. Dicitur autem εἴκειν τε eodem iure quo πέθεσθαί τι. Sic O. C. 1178. Vide ad Antig. 64.

V. 1216. Schol.: κακοῖς βαλεῖτε· ἀπὲρ τοῦ βλασφημεῖτε. Dicitur βάλλειν κακοῖς, conviciis obruere, ut λίθοις βάλλειν.

V. 1217. ἢ σὺν δόλῳ κεντήσεθ'.] Aptè adscripsit Lobbeckius Eur. Suppl. 240: οἱ δ' οὐκ ἔχοντες καὶ σπανίζοντες βλοῦ εἰς τοὺς ἔχοντας κέντῳ ἀφισῶν κακά.

Ibid. Schol.: οἱ λελειμμένοι οἱ ἡττηθέντες ἐν τῇ κρήσει· τοῦτο δὲ πρὸς τὴν ἐπιχειρησὶν τοῦ Ἄλαντος.

V. 1224. εἰς τὸ πρόσθεν ἄξομεν.] Glossa Brunckii προτιμήσομεν.

V. 1222 sq. οἱ πλατεῖς — εὐρύνωτοι.] Dictum de Aiace est, quem supra ad v. 203. similiter ὀμοκρατῆ appellatum esse vidimus.

V. 1224. φρονοῦντες εὖ.] De postposito εὖ adverbio ad Ant. 717. diximus.

V. 1225 sq. μέγας δὲ — πορεύεται.] Similiter de equis Ant. v. 477 sq.: σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θναυομένους ἔππουσιν καταρτιθέντας. De verbis ὀρθός — πορεύεται confert Neuius Eur. Helen. 1571: τανύρειος δὲ ποὺς οὐκ ἦθελ' ὀρθός σανίδα προσβῆναι κάτα.

V. 1229. ἀνδρός — σκιᾶς.] Genitivos absolutos esse Erfurdus iam monuit.

V. 1231. ὅς ἐστι.] Qualis sis. De quo ὅς pronominis usu vide Schneider. ad Platon. Civ. T. II. p. 139. Scholiasta:

- ορῶ τάχ', εἰ μὴ νοῦν κατακτῆσει τινά·
 ὅς, ἀνδρός οὐκέτ' ὄντος, ἀλλ' ἤδη σκιᾶς,
 1230 θαρσῶν ὑβρίζεις κάξελευθεροστομείς.
 οὐ σωφρονήσεις; οὐ μαθῶν, ὅς εἴ φύσιν,
 ἄλλον τιν' ἄξεις ἄνδρα δευὸ ἐλεύθερον, 1260
 ὅστις πρὸς ἡμᾶς ἀντὶ σοῦ λέξει τὰ σά;
 σοῦ γὰρ λέγοντος οὐκέτ' ἂν μάθοιμ' ἐγώ·
 1235 τὴν βάρβαρον γὰρ γλώσσαν οὐκ ἐπαίω.
 ΧΟΡΟΣ.
 εἶθ' ὑμῖν ἀμφοῖν νοῦς γένοιτο σωφρονεῖν.
 τούτου γὰρ οὐδὲν σφῶν ἔχω λῶον φράσαι. 1265
 ΤΕΥΚΡΟΣ.
 φεῦ, τοῦ θανόντος ὡς ταχεῖά τις βροτοῖς
 χάρις διαφθεῖ καὶ προδοῦσ' ἀλίσκεται,
 1240 εἰ σοῦ γ' ὄδ' ἀνήρ οὐδ' ἐπὶ σμικρῷ λόγῳ,

plurales σμικροὶ λόγοι poni. Constanter positus numerus singularis est O. C. 443. 589. 620. 1116. 1152. Longe alia ratio est El. v. 415., ubi recte pluralis σμικροὶ λόγοι se habet. Neque dubium,

σκάπτει αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα. Vide ad v. 1270 sqq.

V. 1232. ἄλλον τιν' — ἐλεύθερον.] Notum est non licuisse Athenis causam dicere, nisi qui ius civitatis haberet. Cf. Hermann Lehrbuch der Gr. Staatsalterth. §. 135. 2. Non videtur autem ius civitatis Sophoclis aetate consequi potuisse, nisi cuius et pater et mater ius civitatis habebat. Cf. Hermann I. l. §. 118. et Ad. Schoell de vita Sophoclis p. 127. 233. Itaque quum matre captiva natus esset Teucer, ex legibus illis Atheniensium, quae ista aetate valuisse videntur, profecto ipsi causam suam agere non licuit. Vide quae ad v. 986. annotavimus.

V. 1235. τὴν βάρβαρον κτλ.] Recte Hermannus nihil aliud hic Teucro exprobrari monet, nisi quod ex Hesiona, Lao-

medontis filia, natus non pro Graeco habendus sit.

V. 1236. νοῦς γένοιτο σωφρονεῖν.] Discatis sapere. Vide ad El. 1439 sq.

V. 1238 sq. Schol. rec.: τοῦ θανόντος χάρις· ἦγον ἢ ἀφειλομένη τῷ τεθνηῶτι. De ταχεῖά τις ad v. 8., de ταχεῖα διαφθεῖ ad Phil. 1062. admonimus. Denique βροτοῖς διαφθεῖ χάρις idem fere significat atque βροτοὶ ἐκχέουσι sive ἐβάλλουσι χάριν.

V. 1239. προδοῦσ'.] Intellige τὸν θανόντα. De verbo προδοῦναι ad v. 581. diximus.

V. 1240 sq. εἰ σοῦ γ' — ἴσχει μνήσιν.] Hoc dicit: si tui ne paucis quidem verbis hic vir meminit. Nam quum factis Agamemnonem debuisse gratum in Aiace animo ostendere Teucer putaret, conqueritur, quod ne mentio-

- Αἶας, ἐτ' ἴσχει μνηστῶν, οὐδ' οὐ πολλὰ κίς
 τὴν σὴν προτείων προῦκαμει ψυχὴν δόρει, 1270
 ἀλλ' οἴγεται δὴ πάντα ταῦτ' ἐρόμιμνα.
 ὦ πολλὰ λέξας ἄρτι κἀνόητ' ἔπη,
 1245 οὐ μνημονεύεις οὐκέτ' οὐδέν, ἦνίκα
 ἐρκέων ποθ' ὑμᾶς οὔτος ἐγκεκλιμένους,
 ἦδη τὸ μηδὲν ὄντας, ἐν τροπῇ δορός 1275
 ἐρύσαστ' ἐλθὼν μοῦνος, ἀμφὶ μὲν νεῶν
 ἀκροισιν ἦδη ναυτικοῖς θ' ἑδωλοῖς

quin Iulian. Or. III, 128. A., quem locum affert Lobeckius, τοῦτων ἐπὶ σμικρῶ μνημονεύει scripserit. Vulgo scribitur ἐπὶ σμικρῶν.
 V. 1242. δόρει ipse scripsi pro vulg. δορῶ. Vide ad O. C. 619.
 V. 1244. Ex multis nec malis codd. κἀνόητ' restitui. Vulgo κἀνόητ'. Cf. v. 739 ed. meae.

nem quidem honorificam eius fecerit, sed adeo cum contemptu de eo loquitur. De ἐπὶ praepositionis usu confer El. 414: ἐπὶ σμικρῶ φράσαι. Ant. 759: ἐπὶ φόροις δεινάσεις ἐμὲ. O. C. 1561: ἐπὶ βαρναγεί μόνον κατανύσαι τὰν παγευθῆ κάτω νεφῶν πλάκα. Trach. 937 ed. meae: τὰδε δὲ μένομεν ἐπ' ἑλλοίον. Adde Matth. §. 586. γ.

V. 1241sq. Schol.: οὐδ' οὐ πολλὰ κίς· παρὰ τὸ Ὀμηρικόν (II. ε, 322.)· αὐτὸ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.

V. 1245. Schol.: οὐ μνημονεύεις· κίς πρὸς τὸ πούβαντος ἢ ποῦ σιάντος, οὐπερ οὐκ ἐγὼ; Ceterum pro μνημονεύεις, ἦνίκα potuit etiam dici μνημονεύεις, ὅτι. Sed recte se habet quod positum est, significans; meministi eius temporis, quo. Cf. Pors. et Schaef. ad Eur. Hec. 109. Rost., 122. annot. 3.

V. 1246. ἐρκέων — ἐγκεκλιμένους] De genitivo ex verbo ἐγκεκλιμένους apto ad O. R. 231 sqq. diximus. De re vide Hom. II. ο, 415 sqq.

V. 1247. ἐν τροπῇ δορός] I. e. in fuga pugnantium. Cf. Rhes. 82. 116.

V. 1248 sq. ἀμφὶ — ἑδωλοῖς] Sic Virg. Aen. V, 662: furit immissis Vulcanus habentis transtra per et remos (ἑδωλοῖα) et pictas abiete puppes (ἀκρανεῶν).

V. 1251. τάρρων ὑπερ] Res exposita ab Homero II. ο, 355 sqq. est.

V. 1253. ὅν οὐδαμοῦ — ποδί] Quem nunquam ne pede quidem tibi adstittisse ais, sive quem nunquam ne pedem quidem promovisse ais, ut tibi assisteret. Quibus verbis Teucer ad id respondet, quod supra v. 1268 sq. dixerat Agamemnon, nihil in bello Troiano Aiacem absque se suscepisse aut gessisse. Facere igitur Teucrum hic apparet, quod non raro fieri videmus in colloquiis hominum exasperatorum, ut alter alterius verba aut interpretetur in aliam quam debeat partem, aut omittat ex iis, quae alter dixerit, quo magis ea aut rideat aut falsa esse doceat.

- 1250 πυρὸς φλέγοντος, εἰς δὲ ναυτικὰ σκάφη
 πηδῶντος ἄρδην Ἐκτορος τάρρων ὑπερ;
 τίς ταῦτ' ἀπειροξεν; οὐχ' ὄδ' ἦν ὁ δορῶν τὰδε, 1280
 ὄν οὐδαμοῦ φῆς οὐδὲ συμβῆναι ποδί;
 ἄρ' ὑμῖν οὔτος ταῦτ' ἔδρασεν ἔνδικα;
 1255 γῶτ' αὐθις αὐτὸς Ἐκτορος μόνος μόνου
 λαχὼν τε κἀκέλευστος ἦλθ' ἐναντίος,
 οὐδ' δραπέτην τὸν κληῖρον ἐς μέσον καθεῖς, 1285

V. 1249. ναυτικοῖς θ' ex Bothii coniectura scripsi. Libri θ' omitunt, quo omisso ineptae tautologiae poeta accusandus esset.

V. 1254. Fr. Iacobsius eiusmodi quid a poeta scriptum esse suspicatur: ἄρ' ὑμῖν οὔτος ταῦτ' ἔδρασ' ἄρ', ἢ δέχα;

V. 1254. ἄρ' — ἔνδικα] Quae nobis probarentur. Assentior tamen Fr. Iacobsio, adeo frigidam et a nexu totius loci alienam huius versus sententiam esse iudicanti, ut corruptum hic aliquid a librariis esse credibile sit. Vide notam criticam.

V. 1255. γῶτ'] Referenda haec sunt ad verbum μνημονεύεις, quod v. 1245. positum est.

V. 1256. λαχὼν τε κἀκέλευστος] Id est, ut explicat Scholiasta recentior, κληρωθεὶς καὶ ἀποθῶρητος. Cf. Hom. II. η, 92 sqq. et 171—190.

V. 1257 sq. οὐδ' δραπέτην — βῶλον] Notum est ex Hom. II. η, 171—190. fuisse hanc veterum Graecorum consuetudinem, ut, si qui inter se sortirentur de aliqua re, suam quisque sortem, aliqua nota insignitam, in galeam vel urnam sive situlam coniceret, nunc plenam aquae, nunc vacuam. Ex qua concussa cuius prima prosiluerat sors, ei id obtigit, de quo sortiebantur. Itaque si quis sortiendi necessitatem de-

fugere honeste non potuit, ac tamen suam volebat primam prodire sortem, talem deicere in situlam solebat, quae propter materiam, ex qua composita esset, non prodiret facile, sed in fundo situlae haereret, a Sophocle commode δραπέτην κληῖρον dictam. Cf. Salmasius ad Plauti Casin. II, 6, 22. Ea fraude facile quisvis intelligat tecte hic a Teucro Agamemnonem argui usum esse in sortitione illa, de qua Homerus l. I. exposuit. Primus tamen commisisse fraudem illam, quamvis aliud molens, Cresphontes vulgo existimatus est, quam ob causam anachronismi ἐπιθεῖσθαι Sophocles ab Eustathio p. 361, 26. (273, 42.) accusatus est. Quum enim, narrante Apollodoro (II, 8, 4.), in divisione Peloponnesi Cresphontes, Temenus et filii Aristodemi, qui pro uno erant, Argos, Lacedaemonem et Messenen sortirentur ea lege, ut, cuius sors prima excidisset, ei Argos, cuius secunda, ei Lacedaemon, cuius tertia, ei Messene obtingeret; Cresphontes, qui Messenae obtinenda cupidissimus esset, quum ceteri

ὑγράς ἀρούρας βῶλον, ἀλλ' ὅς εὐλόφου
 κνηῆς ἐμελλε πρῶτος ἄλμα κουφιεῖν;
 1260 ὄδ' ἦν ὁ πρᾶσσων ταῦτα, σὺν δ' ἐγὼ παρῶν
 ὁ δοῦλος, οὐκ τῆς βαρβάρου μητρὸς γεγώς.
 δύστηνε, ποῖ βλέπων ποῖ αὐτὰ καὶ θροεῖς; 1290
 οὐκ οἶσθα, σοῦ πατρὸς μὲν ὅς προῦφν πατήρ,

V. 1267 sqq. Quae ego in nota exegetica ad hunc locum exposui quum verissima esse concederet Hermannus, tamen poetam, ut id diceret, quod dici ab eo debuisse ego demonstrassem, iis, quae nunc in codicibus scripta legerentur, verbis uti po-

lapillos in situlam aqua repletam demississent, glebam coniecit, qua soluta fieri non posset, quin, quam vellet civitatem, Messenem sortiretur. Paullo aliter haec narravit Pausanias IV, 3, 3. Cf. Salmasius ad Plaut. Cas. II, 6, 46.

V. 1258 sq. ὅς εὐλόφου — κουφιεῖν] Hom. II, η, 182: ἐκ δ' ἴσορε κληρὸς κνήης, ὃν ἄρ' ἤθελον αὐτοῖ, Διαντος. De locutione ἄλμα κουφιεῖν, quae significat saltum facere sive salire, in Cens. p. 78 sq. dixi.

V. 1260. ἐγὼ παρῶν] Confer Hom. II, σ, 436 sqq. θ, 266 sqq. alibi.

V. 1261. ὁ δοῦλος, οὐκ κτλ.] Ex sententia Agamemnonis dictum. Cf. v. 1235. 1259.

V. 1262. δύστηνε] Simili sensu positum, quo supra v. 1129. ἀνόητος. Tum ποῖ βλέπων idem significat atque πῶς βλέπων, de quo ad Phil. 110. diximus. Denique de addita καὶ particula ad Ant. 766. egimus.

V. 1264. Πέλοπα — Φρύγα] Ut Sophocles, ita Herodotus VII, 11. non Lydum, sed Phrygem fecit Pelopem. Vide quae ad Ant. 816 sq. annotavimus et Markland. ad Maximum XXXVI, I, p. 179.

V. 1266. ἀδελφῶν] Thyestae. Hinc ille apud Senecam Ag. 27. viscera, inquit, exedi in ea.

V. 1267. μητρὸς ἐξέφνε Κρήσσης] Cressa proprium est et usitatum Aepores cognomen; vide Burmann ad Ovid. Trist. II, 391. A Teucro tamen contumeliose ita dicitur ob communem Cretensium infamiam; vide Dorvill. ad Charit. p. 332. Plato comicus apud Schol. Aristoph. Av. 798: τὸν μαινόμενον, τὸν Κρήτια, τὸν μάγισ Ἀττικόν. Menelaus ipse propter coniugium cum Aepore initum ἡμικρης vocatur Lycophr. 150. LOB. Adde Apollod. III, 2, 2. et Schol. Eur. Orest. 800 ed. Matth.

V. 1267 sqq. ἐφ' ἧ — διαφθοράν] Non potest fieri, ut, quod Bothius vult, verbi ἐφῆκεν obiectum ἐπακτὸν ἄνδρα esse adulterque in mare praecipitatus dici existimetur. Quae interpretatio quamvis a ratione grammatica commendari videatur, tamen propterea probari nequit, quod adulterum illum in mare proiectum esse nemo veterum scriptorum tradidit, qui constanter Aeporen affectam illa poena esse aut certe in eo fuisse, ut afficeretur, memoriae prodiderunt. Contra quos Sophoclem hic id malum adultero illatum dixisse eo incredibilis est, quo magis alienum ab hoc loco fuit, quid adultero accidisset, narrare. Id unum enim hic agit, ut,

ἀρχαῖον ὄντα Πέλοπα βάρβαρον Φρύγα;
 1265 Ἀτρέα δ', ὅς αὐ' ὁ ἐσπειρε, δυσσεβέστατον,
 προθηνί' ἀδελφῶν δειπνον οἰκείων τέκνων;
 αὐτὸς δὲ μητρὸς ἐξέφνε Κρήσσης, ἐφ' ἧ 1295
 λαβῶν ἐπακτὸν ἄνδρ' ὁ φτύσας πατήρ
 ἐφῆκεν ἑλλοῖς ἰχθύσιν διαφθοράν.

tuisse negavit contenditque inter v. 1268. et v. 1269. excidisse verum existimandum esse. Visus autem ei est talis fere versus excidisse: οἱ σὺν τ' ἀδελφῶν τὴν μιάστειραν λέγους, ita ut accusativi οἱ et σὺν ἀδελφῶν ex voc. φτύσας apti essent.

quae conditio parentum Agamemnonis eiusque maiorum fuerit, exponatur. Itaque certum est verbi ἐφῆκεν obiectum Aeporen esse debere. Neque tamen eam famam secutus hic Sophocles iudicari potest, quam Euripidem in fabula Κρήσσει dicta secutum esse Scholiasta monuit, qui ad verba ἐφῆκεν ἑλλοῖς ἰχθύσιν haec annotavit: ἡ ἱστορία ἐν ταῖς Κρήσσεσι Ἐδριπιδου, ὅτι διαφθορεῖσιν αὐτὴν λάθρα ὑπὸ Θεράποντος ὁ πατήρ Νανπύου παρέδωκεν, ἐντελέμενος ἀποποτιῶσαι· ὁ δὲ οὐκ ἐποίησεν, ἀλλ' ἐνηγγύησε Πλεισθέει. Etenim si verbis ὁ φτύσας πατήρ, ut visum editoribus est, pater Aepores, Catreus, significari et, quod necessario inde sequitur, Aepore virgo, quum vitium pateret, deprehensa a patre esse putatur (nam si nupta iam flagitium, cuius a poeta insimulatur, commisisse statuitur, non potest ullo modo deprehensa in eo a patre esse, quem mansisse adeo in Creta post filiae nuptias certum sit), nemo unquam intelligat, quomodo, quod poeta posuit, Atreo nubere potuerit, quae propter ipsum illud dedecus in mare praecipitata esse dicatur. Neque enim verba ἐφῆκεν — διαφθοράν ita interpretari licet, ut Aeporen immissam quidem undis, sed ex iis rursus serva-

tam Atreo in coniugium datam esse existimemus. Accedit, quod verba ἐπακτὸν ἄνδρα de famulo Catrei, qui filiae eius vitium obtulerit, nullo modo possunt dicta statui. Itaque non dubium est, quum verbis ὁ φτύσας πατήρ pater Agamemnonis, Atreus, significatus sit, atque hoc poeta dixisse censendus sit, Aeporen ab Atreo marito, natis iam Agamemnone et Menelao, quum in adulterio deprehensa esset, in mare praecipitatum esse. Adulterum autem puta Thyesten fuisse. Mecum facit Schol. Eur. Or. 800 ed. Matth. haec scribens: Ἀτρέος τὴν γυναῖκα Ἀερόπην τιμωρεῖται, ὅτι ἐμοιχεύετο Θυέστη, ὄψας αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς φησὶ Σοφοκλῆς. Adde Schol. Libanii T. IV, p. 65: Ἀερόπην τὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος μητέρα ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Ἀτρέος μοιχευομένην λαβὼν τῷ Θυέστη εἰς θάλασσαν ἔρριψε. Adverte autem perapte iam poetam his quinque versibus (1265 — 1269.) id quoque narrare, quam vindictam Atreus et a Thyesta fratre et ab Aepore uxore propter adulterium sumpserit. Cf. Schol. Eur. Or. I, 1.

V. 1268. Schol.: ἐπακτὸν ἄνδρα· τὸν μοιχόν.

V. 1269. Schol.: ἑλλοῖς· τοῖς ἀφῶνοις.

- 1270 τοιοῦτος ὢν τοιῶδ' ὀνειδίξεις σποράν
ὄς ἐκ πατρὸς μὲν εἰμι Τελαμῶνος γεγώς,
ὅστις στρατοῦ τὰ πρῶτ' ἀριστεύσας ἐμὴν 1300
ἴσχει ξύνεννον μητέρ', ἣ φύσει μὲν ἦν
βασίλεια, Λαιομέδοντος, ἔκκριτον δὲ νιν
1275 δῶρημα κείνῳ δῶκεν Ἀλκιμήνης γόνος.
ἄρ' ὦδ' ἄριστος ἐξ ἀριστείων δυοῖν
βλαστῶν ἂν αἰσχύνοιμι τοὺς πρὸς αἵματος; 1305
οὗς νῦν σὺ τοιοῖσδ' ἐν πόνοισι κειμένους
ὠθεῖς ἀθάπτους, οὐδ' ἐπαισχύνει λέγων;
1280 εὖ νυν τόδ' ἴσθι, τοῦτον εἰ βαλεῖτε που,
βαλεῖτε χημᾶς τρεῖς ὁμοῦ συγκειμένους.
ἐπεὶ καλὸν μοι τοῦδ' ὑπερπονουμένῳ 1310
θανεῖν προδήλως μᾶλλον ἢ τῆς σῆς ὑπὲρ
γυναικός, ἣ τοῦ σοῦ ξυναίμονος λέγω.

V. 1284. σοῦ ξυναίμονος ex Dindorfii coniectura scripsi.

V. 1272 sqq. ὅστις — Ἀλκιμήνης γόνος] Confer quae ad v. 427. exposita sunt.

Ibid. ἐμὴν ἴσχει — μητέρ'] Recte admonuit Neuius aliter converti formam loquendi atque expectare deberent auditores praegressis verbis ἐκ πατρὸς μὲν κτλ. coll. O. C. 1285 sqq. et El. 44.

V. 1277. Schol.: τοὺς πρὸς αἵματος· τοὺς συγγενεῖς. Sic El. 1125: ἀλλ' ἢ φίλων τις ἢ πρὸς αἵματος. Dicit autem Teucer unum Aiacem. Vide ad O. R. 361.

V. 1278. Schol. rec.: τοιοῖσδ' ἐν πόνοισι· τοιαύταις ἐν συμφοραῖς.

V. 1280. εἰ βαλεῖτε] Idem hic βάλλειν significat atque ὠθεῖν v. 1279. positum. Hinc infra v. 1333: ἀθαιπτον βαλεῖν dixit.

V. 1281. Schol. rec.: βαλεῖτε χημᾶς· ἑαυτὸν λέγει καὶ τὴν Τέκμησον καὶ τὸν Εὐρωάκην. Hoc dicit Teucer: si

quam Aiaci inferetis iniuriam mortuo, nobis tribus illatam putabo et ulciscar.

V. 1283 sq. τῆς σῆς — λέγω] Recte Doederlinus de brachyl. p. 16. sq., λέγω, inquit, non coniunctivus est, sed verbum primarium, cum ἐπεὶ καλὸν μοι scil. εἶναι struendum, et τῆς σῆς γυναικός Helenam Teucer non ira commotus vel memoriae lapsu dicit, sed eodem sensu, quo Theseus O. C. 1017. Oedipi filias τὰς παῖδας ἡμῶν vocat: pro illa muliercula, cuius tu causam tueris.

V. 1286 sq. βουλήσει — θρασύς] Sensus hic est: poenitebit te tuae in me ferociae, cedendoque timiditatis crimen contrahere, quam resistendo mortem parare tibi muleris. Quibus verbis ostendit, quousque in iniuria, si qua af-

- 1285 πρὸς ταῦθ' ὄρα μὴ τοῦμόν, ἀλλὰ καὶ τὸ σόν.
ὡς εἴ με πημανεῖς τι, βουλήσει ποτὲ
καὶ δειλὸς εἶναι μᾶλλον ἢ 'ν ἐμοὶ θρασύς. 1315
ΧΟΡΟΣ.

ἄναξ Ὀδυσσεῦ, καιρὸν ἴσθ' ἐληλυθώς,
εἰ μὴ ξυνάψων, ἀλλὰ συλλύσων πάρει.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

- 1290 τί δ' ἔστιν, ἄνδρες; τηλόθεν γὰρ ἠσοθόμην
βοῆν Ἀτρειδῶν τῶδ' ἐπ' ἀλκιμῷ νεκρῶ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

οὐ γὰρ κλύοντές ἐσμεν αἰσχίστους λόγους, 1320
ἄναξ Ὀδυσσεῦ, τοῦδ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀρτίως;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

- ποίους; ἐγὼ γὰρ ἀνδρὶ συγγνώμην ἔχω,
1295 κλύοντι φλαῦρα, συμβαλεῖν ἔπη κακά.

Libri σοῦ θ' ὁμαίμοιος.

fectus sit, ulciscenda progressus sit. De locutione θαρσύνειν εἶναι ἐν τινι ad v. 1065. dixi.

V. 1289. εἰ μὴ — πάρει] Συνάπτειν ἢ συλλύειν sive potius ἄπτειν ἢ λύειν dicitur proverbialiter, significans implicare aut solvere. Cf. Antig. 39. et 1317. cum nota nostra. Similiter Latini dixerunt, ut Seneca Epist. 22: quod male implicuisti, solvas potius quam abrumpas. Facile autem apparet rem implicare esse hoc loco facere, ut ex rixa oriatur pugna, contra solvere esse dirimere rixam. Sensus ergo: opportune scito te advenisse, si non cum Menelao accensusurus rixam, sed compositurus ades. Recte autem μὴ particula posita, quamvis ad solum verbum ξυνάψων pertinens. Sic, ut paucis defungar exemplis, apud Platon. de Rep. p. 421. A.: φιλῶνες δὲ νόμων τε καὶ πόλεως μὴ

όντες, ἀλλὰ δοκοῦντες, ὁρᾶς δὴ, εἰ πάντων ἀρδην πόλιν ἀπολύσαι. ibid. p. 422. B: εἰς πύκνης ὡς οἴοντε κάλλιστα ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένους δυοῖν μὴ πύκταν, πλοιοῖον δὲ καὶ πύκτων, οὐκ ἂν δοκεῖ σοι θαδῶς μάχεσθαι; ibid. p. 423. D: ὅπως ἂν ἐν τῷ αὐτοῦ ἐπιτηδεύων ἑκαστὸς μὴ πολλοί, ἀλλὰ εἰς γίγνηται, καὶ οὕτω δὴ ξύμπασα ἢ πόλις μετὰ φύηται, ἀλλὰ μὴ πολλὰ.

V. 1292. κλύοντές ἐσμεν] Sic v. 1296. 1302 ed. meae. Confer quae ad Phil. 1191. annotavimus. De locutione ἀσχελοῦς λόγους κλύειν ὑπὸ τινος ad v. 1207. dixi.

V. 1294. πόλους;] Recte Neuius, quando sic, inquit, interrogando irridetur res aliqua, tanquam quae plane non sit, vel certe nullius sit momenti, plerumque ex alterius oratione repetitum illud vocabulum cum ποῖος coniungitur, coll. Heindorf. ad Plat. Charm. 47. Reisig. Coniect. p. 74.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ἤκουσεν αἰσχρά· δρῶν γὰρ ἦν τοιαῦτά με.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τί γὰρ σ' ἔδρασεν, ὥστε καὶ βλάβην ἔχειν; 1325

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

οὐ φησ' εἶσεν τόνδε τὸν νεκρὸν ταφῆς
ἄμοιρον, ἀλλὰ πρὸς βίαν θάψειν ἐμοῦ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

1300 ἔξεστιν οὖν εἰπόντι τάληθ' ἠ φίλῳ

σοὶ μηδὲν ἥσσον ἢ πάρος ξυνηρετῆιν;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

εἰπ' ἢ γὰρ εἶην οὐκ ἂν εὖ φρονῶν, ἐπεὶ 1330
φίλον σ' ἐγὼ μέγιστον Ἀργείων νέμω.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἀκούε νυν. τὸν ἄνδρα τόνδε, πρὸς θεῶν,

1305 μὴ τλῆς ἄθραπτον ὧδ' ἀναλήτως βαλεῖν·

μηδ' ἢ βία σε μηδαμῶς νικησάτω

τοσόunde μισεῖν, ὥστε τὴν δίκην πατεῖν. 1335

κάμοι γὰρ ἦν ποθ' οὗτος ἐχθιστος στρατοῦ,

V. 1311. Locus corruptus est, quum ἂν particula produci nequeat. Brunckius ex paucis nec bonis codd. recepit οὐκ ἂν γ'. Contra placet Bothii con-

V. 1297. ὥστε καὶ] De καὶ particula ad Ant. 72). admonui.

V. 1299. πρὸς βίαν—ἐμοῦ] Vide ad O. C. 656.

V. 1301. ξυνηρετῆιν] Aperte Lobeckius adscripsit ex Hesychio: ξυνηρετῆσεις· συνόλαι, οὐκνηγῆσεις, et ex Photio: ξυνηρετῆς· σύμφωνος, ὡς ἐναντίας ἀντιγῆτης.

V. 1304 sqq. τὸν ἄνδρα τόνδε κτλ.] Quod noluit Agamemno Aiace sepeliri, de eo confer Horat. Sat. II, 3, 187 sqq. eiusque interpretes.

V. 1312. ἐν—ἀριστον] De εἰς cum superlativo iuncto vide Matth. §. 461. Rost. §. 97. 12. addit. 2. a. bb.

V. 1312 sq. ἐν—Ἀχιλ-

λέως] Communis omnium Graecorum opinio haec fuit, Aiace secundum Achillem praestantissimum ducem fuisse. Cf. fab. Ai. not. 8.

V. 1315 sq. οὐ γὰρ τι—φθέρους] Confirmat his verbis Ulixes ea, quae supra Teucer v. 1102. et 1104 ed. meae posuit.

V. 1316 sq. ἄνδρα δ'—νεκρῆς] Cum emphasi positum nomen ἄνδρα, ita ut virum honestum significet. Vide ad v. 512. et ad 1335. Honestatis autem notionem quia urgeri maxime poeta voluit, addidit verba τὸν ἐσθλόν. Itaque hoc dicit: virum eum, qui honestus sit, post mortem violare,

ἐξ οὗ ἰσχύθησα τῶν Ἀχιλλείων ὄπλων,
1310 ἀλλ' αὐτὸν ἐμπας ὄντι ἐγὼ τοιόνδ' ἐμοὶ
οὐκ ἂν ἀτιμάσαιμι ἂν, ὥστε μὴ λέγειν
ἐν ἄνδρ' ἰδεῖν ἀριστον Ἀργείων, ὅσοι 1340
Τροίαν ἀγικόμεσθα, πλὴν Ἀχιλλέως.
ὥστ' οὐκ ἂν ἐνδίκως γ' ἀτιμάζοιτό σοι.

1315 οὐ γὰρ τι τοῦτον, ἀλλὰ τοὺς θεῶν νόμους
φθείροις ἂν. ἄνδρα δ' οὐ δίκαιον, εἰ θάνη,
βλάπτειν τὸν ἐσθλόν, οὐδ' ἐὰν μισῶν νεκρῆς. 1345

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

οὐ ταῦτ', Ὀδυσσεῦ, τοῦδ' ὑπερμαχεῖς ἐμοί;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἐγωγ'· ἐμίσουν δ', ἠγὶκ' ἦν μισεῖν καλόν.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

1320 οὐ γὰρ θανόντι καὶ προσεμβῆναι σε χρή;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

μὴ χαῖρ', Ἀτρεΐδῃ, κέρδεσιν τοῖς μὴ καλοῖς.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

τόν τοι τύραννον εὐσεβεῖν οὐ ῥάδιον. 1350

lectura, poetam οὐκ ἀντιαιμάσαιμι ἂν scripsisse suspicantis.

V. 1316. θάνη ex mea coniectura scripsi. Vulgo θάνοι. Cf. v. 513 ed. meae.

ne si oderis quidem, fas est. Cf. v. 1327 ed. meae. De coniunctivo θάνη ad v. 513. diximus.

V. 1318. ταῦτ'—ὑπερμαχεῖς] Vide quae de hac locutione ad O. R. 259 sq. annotavi.

V. 1320. προσεμβῆναι] Verba ἐμβάλλειν, ἐπεμβάλλειν, προσεμβάλλειν de iniuria dici solent, quae afflictis et delectis additur, ut El. 835. Isidorus Pelus. L. III. E. 347: παλαιὸς λόγος διαγορεύει μὴ ἐπεμβάλλειν τοῖς πεπνωκόσιν. WESS. Lege Solonis cautum erat, ne quis mortuos affligeret. Cf. Plutarch. v. Sol. c. 21. et Demosth. pro Corona p. 330, 5:

ἔτι—τοὺς δὲ τεθνεώτας οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδέεις εἰ μισεῖ. Ceterum καὶ particula non ad προσεμβῆναι, sed ad θανόντι referenda est. Vide quae ad Ant. 250. annotavimus.

V. 1322. τόν τοι—οὐ ῥάδιον] Ut Creon Polynicem (Ant. 198—210.), ita Agamemno Aiace mortuum etiam castigandum arbitratus, quod vivus merita poena non potuisset affici, ab Ulixē autem admonitus, quae sola exigī ab Aiace poena posset, eam cum legibus divinis pugnare, necessario eo adductus est, ut, quum decedere de sententia nolit, fateatur non ubique regi, qui severo uti imperio velit, quid legibus divinis con-

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἀλλ' εὖ λέγουσι τοῖς φίλοις τιμὰς νέμειν.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

κλύειν τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα χορῆ τῶν ἐν τέλει.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

1325 παῦσαι· κρατεῖς τοι, τῶν φίλων νικώμενος.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

μέμνησ', ἐποίῃ φασὶ τὴν χάριν δίδωσ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὐδ' ἐχθρὸς ἀνὴρ, ἀλλὰ γυναιὸς ποτ' ἦν. 1355

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

τί ποτε ποιήσεις; ἐχθρὸν ᾧδ' αἰδεῖ νέκυν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

νικᾷ γὰρ ἀρετῇ με τῆς ἐχθρας πολὺ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

1330 τοιοῖδε μέντοι φῶτες ἐμπληκτοὶ βροτῶν.

V. 1330. In nonnullis codd. legitur βροτοῖς.

veniat; ponderare licere. Cf. Ant. 743. sqq.: *AM.* οὐ γὰρ δεκαῖά ὁ ἔξαμυριάτωνθ' ὄρω. *KP.* ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς αἰθῶν; *AM.* οὐ γὰρ σέβεις, τιμὰς γε τὰς θεῶν παιῶν, et lege quae et Antigone ibid. 520 sqq. et Tiresias Creonti respondet v. 1029 sqq. et 1070 sqq.

V. 1323. Schol.: ἀλλ' εὖ λέγουσι· κατὰ κοινοῦ τὸ φῶδιον. ἵσται οὖν ὁ τοῦς τοιούτου· ἀλλὰ φῶδιόν ἐστι τοῖς καλῶς συμβουλευμένοι φιλῶσις τιμὰς νέμειν, ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ καλῶς σοὶ συμβουλευόντι τιμὴν ἀπόδοσ, τοιτέστιν ἀκουσάν μου.

V. 1325. τῶν φίλων νικώμενος] *Νικᾶσθαι* idem significans atque ἠτιμᾶσθαι non mirum cum eodem casu atque illud coniungi. Sic supra v. ad 323 ed. meae et v. 1329.

V. 1328. τί ποτε — νέκυν;] Hoc dicit: qualis tu eris in hostes vivos, i. e. quantopere tu parces hostibus vivis, qui tanta reverentia

prosequare hostem mortuum?

V. 1329. νικᾷ — πολὺ] Ἡ ἀρετῇ πολὺ νικᾷ με τῆς ἐχθρας idem est atque ἡ ἀρετῇ πολὺ κρείττω μαι ἐστὶ τῆς ἐχθρας. Ergo virtutem, qua Ajax vivus eminuerit, plus apud se valere ait quam odium, quo vivum illum persecutus sit. Cfr. v. 1349.

V. 1330. ἐμπληκτοὶ] Sunt mobiles sive inconstantes. Similia exempla eius usus ad hunc locum attulit Lobeckius. De addito genitivo βροτῶν ad O. C. 276 sq. diximus.

V. 1331. ἢ κάρτα — πικροί] Ulixes quum dicit multos aetate sua esse, qui ex amicis inimici fiant, hoc videtur simul significare, ut illis inconstantia illa iure vitio vertatur, ita sibi laudi et honori fore, quod deposita simulate in gratiam cum inimico redeat. De ἢ κάρτα ad Trach. 376. diximus.

V. 1332. τοιοῦθ' ἐπαι-

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἢ κάρτα πολλοὶ νῦν φίλοι, καὶ θῆς πικροί.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

τοιούθ' ἐπαινῆς δῆτα σὺ κτᾶσθαι φίλους; 1360

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

σκληρὰν ἐπαινῆν οὐ φιλῶ ψυχὴν ἐγώ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ἡμᾶς σὺ δειλοὺς τῆδε θῆμέρα φανῆς.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

1335 ἄνδρας μὲν οὖν Ἑλλῆσι πᾶσιν ἐνδίκους.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ἄνωγας οὖν με τὸν νεκρὸν θάπτειν ἔαν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἔγωγε. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνθάδ' ἔξομαι. 1365

νῆς — φίλους;] Infinitivus κτᾶσθαι eadem ratione additus hic est, qua verbum λαβεῖν Ant. 437 ed. meae aliisque in locis, quos ibi attuli. Itaque hoc dicit: τοιοῦθ' ἐπαινῆς δῆτα σὺ κτᾶσθαι φίλους ἀγαθούς εἶναι ὥστε κτᾶσθαι; Inconstantes dicere Agamemnonem nemo non sua sponte intelliget.

V. 1333. σκληρὰν — ἐγώ] Inconstantes habere amicos cupiat, interroganti Agamemnoni ita respondet Ulixes, ut eam hominum constantiam laudandam esse neget, qua prohibeantur, quominus laesi unquam placari se patiantur.

V. 1334. δειλοὺς — φανεῖς] In timiditatis crimen se incursum Agamemnon putabat, si Teucris minis adductus videretur, ut Aiacem secus quam modo edixerat sepeliri permitteret. De τῆδε θῆμέρα ad v. 737. dictum est.

V. 1335. ἄνδρας μὲν —

ἐνδίκους] Ἄνδρας in initio positum est eadem de causa, qua v. 512 ed. m. De dativi usu vide ad O. R. 40.

V. 1336. ἄνωγας — ἔαν;] Expectaverit quis passivum θάπτεισθαι. Verum solent Graeci post verba iubendi et sinendi, quamvis non appositum nomen eius sit, cui quid praecipitur aut conceditur, tamen infinitivum activi ponere. Vide ad O. C. 588.

V. 1337. καὶ γὰρ — ἔξομαι] Quum ἐνθάδ' ἔξομαι per se spectatum dupliciter dici possit, ita ut sit aut hoc patiar coll. Philoct. 375., aut hoc faciam coll. O. R. 260., ambiguum videri potest, utrum hoc dixerit Ulixes: cogo te; nam ipse (aliquando) sepeliendus sum, an hoc: cogo te; nam ipse eum sepeliam. Mibi tamen non dubium videtur, quin unice vera sit posterior interpretatio. Cfr. 1350 sq.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ἢ πάνθ' ὅμοια πᾶς ἀνήρ αὐτῷ ποιεῖ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τῷ γὰρ με μᾶλλον εἰζὸς ἢ 'μαυτῷ ποιεῖν;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

1340 σὸν ἄρα τοῦργον, οὐκ ἐμὸν κεκλήσεται.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ὡς ἂν ποιήσης, πανταχῇ χρηστός γ' ἔσει.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ἀλλ' εὖ γε μέντοι τοῦτ' ἐπίστασ', ὡς ἐγὼ 1370

σοὶ μὲν νέμοιμ' ἂν τῆσδε καὶ μείζω χάριν,

οὗτος δὲ κακῆι κἀνθάδ' ὧν ἐμοιγ' ὁμῶς

1345 ἐχθιστος ἔσται. σοὶ δὲ δρᾶν ἔξεσθ' ἂ χολῆς.

ΧΟΡΟΣ.

ὅστις σ', Ὀδυσσεῦ, μὴ λέγει γνώμη σοφὸν

φῦναι τοιοῦτον ὄντα, μῶρός ἐστ' ἀνήρ. 1375

V. 1340. Porsonus σὸν γ' ἄρα scribendum putavit propter nonnullorum codicum scripturam, σὸν γὰρ ἄρα.

V. 1339. Schol.: ἢ πάνθ' ὅμοια. ἔχει τινὰ δυσκολίαν. ἔστι δὲ οὕτως. κοινὸν ἔγκλημα τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις, τὸ εἶναι ἕκαστον φίλιον· τοῦτο οὖν ἐγκλήτῃ τῷ Ὀδυσσεὶ ὁ Ἀγαμέμνων, ὅτι εὐδοξίαν σοὶ ἐργάζεται τὸ σπείκειν ταφῆναι τὸν Αἴαντα, οὐδαμῇ τὸ κχαρισμέρον ἱερω διαπραγμάττει· καὶ ὁμολογεῖ Ὀδυσσεὺς τὸ φίλιον, ἵνα μὴ δόξῃ πᾶσιν ἀντιλέγων. [Εἰς τὸ αὐτό.] ὅστις πάντα τὰ ἀνθρώπινα ὁμοία· πᾶς γὰρ ἀνθρώπος τὴν οἰκίαν πραγματεύεται σωτήριαν. Neque haec probo neque recentiorum interpretum explicationes, de quibus in Cens. p. 150 sqq. et in Add. Cens. p. 17 sq. dixi.

V. 1341. ὡς ἂν ποιήσης κτλ.] Hoc dicit Ulixes: sive ipse feceris sive per me fieri passus eris, ut sepeliatur Ajax, quamvis de severitate imperii aliquid remisisse videare, tamen humanitatis certe et pietatis laudem

consequere. De πανταχῇ confer Ant. 634: ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῇ δρώμετες φίλοι;

V. 1342 sq.: ἀλλ' εὖ γε μέντοι κτλ.] Sensus hic est: cedam tibi, sed hoc scito, quanquam tibi quidem etiam maius quam hoc officium praestare paratus sim, illum tamen etiam mortuum summo me odio persecuturum esse. Quibus verbis hoc inculcat spectatoribus, non quo suum in Aiacem animum mutarit, sed ut gratum faciat Ulixi, non intercedere sese, quominus corpus mortui sepeliatur. De sententia convenit ei cum Creonte, qui in Ant. 522: οὗτοι ποθ', inquit, οὐχθρὸς οὐδ' εἶαν θάνῃ φίλος.

V. 1343. τῆσδε — χάριν] Sic O. R. 764: ἄξιος γὰρ φέρειν ἦν τῆσδε καὶ μείζω χάριν.

V. 1345. ἂ χολῆς] Hesychius: χολῆς· θείας, χολῆς.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

καὶ νῦν γε Τεύκρω τὰπὸ τοῦδ' ἀγγέλλομαι, ὅσον τότ' ἐχθρὸς ἦν, τοσόδ' εἶναι φίλος.

1350 καὶ τὸν θανόντα τόνδε συνθάπτειν θέλω, καὶ ξυμπονεῖν, καὶ μηδὲν ἐλλείπειν, ὅσον χρῆ τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσιν πονεῖν βροτούς. 1380

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ἄριστ' Ὀδυσσεῦ, πάντ' ἔχω σ' ἐπαινέσαι λόγοισι· καὶ μ' ἐψευσας ἐλπίδος πολὺ.

1355 τοῦτ' γὰρ ὧν ἐχθιστος Ἀργείων ἀνὴρ μόνος παρέστης χερσίν, οὐδ' ἔτλης παρῶν θανόντι τῷδε ζῶν ἐφρυβρίσαι μέγα, ὡς ὁ στρατηγὸς οὐπιβρόντητος μολῶν αὐτὸς τε γῶ ξύναιμος ἠθέλησάτην 1385

1360 λωβητὸν αὐτὸν ἐκβαλεῖν ταρῆς ἄτερ. τοιγάρ σφ' Ὀλύμπου τοῦδ' ὁ προεβρεύων πατῆρ

V. 1345. χολῆς ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri χολῆ.

Cf. Ant. 874 sq. ed. meae. Ceterum his dictis Agamemnonem scena discessisse puta.

V. 1348. Schol.: καὶ νῦν γε Τεύκρω· ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας ἀγγέλλομαι καὶ σημαῖνω αὐτῷ φίλιον. De locutione τὰπὸ τοῦδε vide Matth. §. 283., de τότε particula quae ad v. 631. annotavimus.

V. 1350. Schol.: κἀλὼς τὸ θέλω, εἰ ἐπιτρέποιτε.

V. 1351. καὶ ξυμπονεῖν — ὅσον] Coniungenda haec sunt, interpositis verbis καὶ μηδὲν ἐλλείπειν eodem modo, quo supra v. 68: μηδὲ συμφορὰν δέχου.

V. 1352. τοῖς ἀρίστοις — πονεῖν] Dativi cum verbo πονεῖν coniuncti exempla plura ad O. C. 504. attulimus.

V. 1354. καὶ μ' — πολὺ] Et valde fefellisti opinionem meam, id est: longe alium te praestitisti, atque ego te praestitutum te esse putaveram. Vide ad Trach. 703 sq.

V. 1356. Schol. rec.: παρέστης χερσίν· συνεμάχουτος ἔργῳ, οὐ λόγῳ. τοῦτο δὲ λέγεται ἐπὶ τῶν μετὰ σπουδῆς ἐργαζομένων τε.

V. 1357. θανόντι — ζῶν] Apte haec sibi opposita sunt, quum qui vivus, id est viribus praeditus, mortuo, id est inermi, insultat, summum perpetrare scelus existimetur.

V. 1358. Schol.: οὐπιβρόντητος· ὃν εἰώθαμεν λέγειν ἐμβρόντητον.

V. 1361 sq. Ὀλύμπου — Αἰκῆ] Ζεὺς et Αἰκῆ iunguntur etiam Ant. 450 sq. Αἰκῆ autem mortuorum imprimis iura servare putabatur. Cf. Aesch. fragm. Phryg. 243: καὶ τοῦ θανόντος ἢ Αἰκῆ πράσσει κόντον. Soph. El. 475 sqq. et Trach. 808 sq. Quo in loco pariter atque hoc loco una cum Furiis invocatur, de qua re vide Blümmneri libellum, inscriptum Ueber die Idee des Schick-

μνήμων τ' Ἐρινύς καὶ τελεσφόρος Αἴκη 1390
κακούς κακῶς φθειρείαν, ὥσπερ ἤθελον
τὸν ἄνδρα λώβαις ἐκβαλεῖν ἀναξίως.

1365 σὲ δ', ὦ γεραῖον σπέρμα Λαέρτου πατρός,
τάφρον μὲν ὄκνῶ τοῦδ' ἐπιπυάειν ἔαν,
μὴ τῷ θανόντι τοῦτο δυσχερὲς ποιῶ· 1395
τὰ δ' ἄλλα καὶ ξύμπρασσε, καὶ τινα στρατοῦ
θέλεις κομίζειν, οὐδὲν ἄλγος ἔξομεν.

1370 ἐγὼ δὲ τὰλλα πάντα πορσυνῶ· σὺ δὲ
ἀνήρ καθ' ἡμᾶς ἐσθλὸς ὢν ἐπίστασο.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἀλλ' ἤθελον μὲν, εἰ δὲ μὴ ἵστί σοι φίλον 1400
πράσσειν τὰδ' ἡμᾶς, εἴμ' ἐπαιέσας τὸ σόν.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

ἄλις ἤδη γὰρ πολὺς ἐκτίεταται

1375 χρόνος. ἀλλ' οἱ μὲν κοίλην κάπετον

V. 1388. Post hunc versum in omnibus codicibus additus hic

sals in den Tragoedien
des Aeschylus p. 73. et p.
129. Supra Ajax v. 835 sqq. so-
las Furias invocavit, ut Attri-
dum iniurias ulciscerentur.

V. 1362. μνήμων τ' Ἐρι-
νύς] Sic Aesch. Prom. 516:
Μοῖραι τρίμορφοι μνήμονες τ'
Ἐρινύες. Ad quem locum Scho-
liasta: μνήμονες Ἐρινύες·
αἱ μνημονεύουσαι τῶν παρ' ἄν-
θρώποις κακῶν καὶ ἀντιδιδού-
σαι. Tum iustitia appellatur
τελεσφόρος, quod nullum scelus
inultum patitur esse.

V. 1365 sqq. σὲ δ', ὦ —
δυσχερὲς ποιῶ] Defunctorum
Manibus invisī putabantur etiam
honores ab inimicis oblatis, de
qua re cf. El. 431 sqq. Eur.
Herc. Fur. 1364. et v. Petit.
comment. ad Att. leg. VI, 8.
p. 589.

V. 1373. τὸ σόν] Quod tu
dicis. Sic v. 99.

V. 1374. Schol.: πιθανὴ ἢ

ἔξοδος διὰ τὴν σπουδὴν τῆς τα-
φῆς· πολὺς οὖν ἤδη χρόνος, ἀφ'
οὗ τετελεύτηκεν ὁ Αἴας, καὶ ἤδη
δεῖ αὐτὸν ταφῆναι.

V. 1376. Schol.: ταχύνατε·
μετὰ σπουδῆς δρούσατε. De τοῖς
δὲ vide Matth. §. 65. not. 3.

V. 1376 sqq. τοὶ δ' ὑψι-
βατον — ἐπικαιρον] De
re confer Hom. Il. σ, 343 sqq.
Iungenda autem verba sunt τρέ-
ποδα λουτρῶν ὁσίων, quae idem
significant atque Homericum (Il.
σ, 346.) τρίποδα λουτροχόον, et
ἀμφίπυρον θέσθε, pro quo Ho-
merus l. l. ἀμφὶ πυρὶ στήσαι
dixit.

V. 1379 sq. τὸν ὑπασπί-
διον κόσμον] Quae supra
v. 577. una secum humo condi
Ajax iusserat, excepto clipeo,
quem Eurysaci filio (v. 574 sq.)
legavit.

V. 1381 sqq. παῖ,
σὺ δὲ· τραγικὰ καὶ ταῦτα καὶ
πάθους ἔχοντα. De verborum

χεροὶ ταχύνατε, τοὶ δ' ὑψίβατον
τρίποδ' ἀμφίπυρον λουτρῶν ὁσίων 1405

θέσθ' ἐπικαιρον· μία δ' ἐκ κλισίας
ἀνδρῶν ἴλη τὸν ὑπασπίδιον

1380 κόσμον φερέτω.

παῖ, σὺ δὲ πατρός γ', ὅσον ἰσχύεις,
φιλότῃτι θιγῶν πλευρὰς ξὺν ἐμοὶ 1410

τάσδ' ἐπικούφιζ'· ἐτι γὰρ θερμαὶ
σύριγγες ἄνω φρυῶσι μέλαν

1385 μένος. ἀλλ' ἄγε πᾶς, φίλος ὅστις ἀνήρ
φρῆσι παρῆναι, σούσθω, βάτω,
τῷδ' ἀνδρὶ πονῶν τῷ πάντ' ἀγαθῷ 1415
κούδενί πω λῶνι θνητῶν.

ΧΟΡΟΣ.

1390 ἦ πολλὰ βροτοῖς ἔστιν ἰδοῦσιν
γνώναι, πρὶν ἰδεῖν δ', οὐδεὶς μάντις
τῶν μελλόντων, ὅ τι πράξει. 1420

reperitur: Αἴαντος, ὅτ' ἦν, τότε φωνῶ, quem spurium esse G.
Dindorfius vidit.

collocatione cf. El. 147. O. R.
1469. cum nota nostra.

V. 1384. σύριγγες] Venae
sive arteriae. De tota sen-
tentia confer v. 917 sq. Ant.
1238 sq. Hom. Il. χ, 19.

V. 1384 sq. μέλαν μένος]
Apte poeta pro nomine san-
guinis posuit μένος, quum san-
guine robur omne et vis vitae
contineatur, ita ut cum eo ef-
fundi robur illud iure dici queat.
Non dissimiliter dixit Aesch.
Ag. 1075: αἵματηρὸν μένος.

V. 1387. τῷ πάντ' ἀγαθῷ]

Sic El. 301: ὁ πάντ' ἀναλκίς
οὗτος.

V. 1388. κούδενί — θνη-
τῶν] Singularem attractionem usus
est, hoc dicens: καὶ οὐδὲς
ποι θνητῶν λῶν ἦν.

V. 1390 sqq. Schol.: ταῦτα
ἔμα λέγοντες προπέμπομεν τὸν
νεκρὸν, καὶ γίνεται ἔξοδος πρέ-
πουσα τῷ λειψάνω.

V. 1391 sq. οὐδεὶς — μελ-
λότων] Ant. 1160: καὶ μάν-
τις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βρο-
τοῖς. De πράττειν τι ad Ant.
619. monuimus.

M E T R A,

QUIBUS

SOPHOCLES IN HAC FABULA USUS VIDETUR.

Vss. 1—133. trimetri iambici.

Vss. 134—171 continent sex systemata anapaestica, quae constant dimetris, uno interposito monometro.

Vss. 172—181.

— — — — — tetram. dactyl.

— — — — — } unus versus est, constans
175 — — — — — } dactyl., epitritis et dactylis.
— — — — — } duo epitr. cum anacr.
— — — — — } et hephth. dact.

— — — — — iambelegus.

idem.

180 idem.

— — — — — epitr. et adonius coll. Herm. El. p. 648 sqq.

Vs. 176. similis versui est Pindarico qui dicitur. Cf. Herm. Elem. D. M. p. 652. Idem de iambelego dixit ibid. p. 651 sq.

Vss. 192—198.

— — — — — penth. dact. et iamb.

— — — — — penth. dact. et dim. iamb. brachyc.

— — — — — glyconeus.

195 huius et sqq. versuum metra dubia sunt.

Vss. 199—218. tria continent systemata anapaestica, quae constant dimetris, duobus interpositis monometris.

M E T R A.

151

Vss. 220—227.

220 — — — — — penth. iamb. et dactyli.

— — — — — dim. iamb. cat.

— — — — — pentam. dact. cat.

— — — — — dim. chor. hyperc.

— — — — — } unus versus est, incipiens
225 — — — — — } dipodia iamb. et desinens
— — — — — } in numerum logaoed., in
— — — — — } medio habens chori. et
— — — — — } dochmios.

Vs. 220. similis est iambelego, de quo supra ad v. 176. monitum, a quo eo tantum differt, quod pro penth. dact. habet hephthem. dactylicum.

Vss. 228—239. et vss. 249—254. duo continent systemata anapaestica, quae constant dimetris, uno interposito monometro.

Vss. 255—339. trimetri iambici sunt, exceptis vss. 325. 328. 331., qui sunt antispastici hac forma:

— — —

Vss. 340—344.

340 — — — iamb.

— — — — — dimet. dochm.

— — — — — idem.

— — — — — tetram. iamb.

— — — — — logaoed. coll. Herm. El. p. 367.

De tetrametro iambico dixi ad Ant. in consp. metr. v. 839 ed. Goth.

Vss. 354—356.

— — — — — dimet. dochm.

— — — — — idem.

— — — — — idem.

Vss. 357—359 et 361. trimetri iambici.

Vs. 360. antispastus est.

Vss. 362—366.

— — — — — penth. dact. cum anacr. et
— — — — — dim. iamb.

365 $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ chori. et iamb. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. iamb. cat.

Vs. 367 sqq. trimetri iambici.

Vss. 384—400.

 $\bar{\cup}\bar{\cup}$ iambus.385 $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dochmius. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. dochm. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dipod. iamb. et dochm. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ iamb. et chori.390 $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ trim. iamb. cum trochaeo. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ monom. troch. hypercat. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ idem. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ chori. et spondeus. $\bar{\cup}\bar{\cup}$ monom. troch. hyperc.395 $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ idem. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ idem. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ idem. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ idem. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. iamb.400 $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. iamb. hyp. cum adonio.

Vs. 401 sqq. trimetri iambici.

Vss. 422—588. trimetri iambici.

Vss. 589—598.

590 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ dim. glyc. cum. troch. $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ logaoed. cum anacr. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ dipod. iamb. et glyc. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ dip. iamb. et glyc. hyperc. $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ chori. cum anacr. et antisp. coll. v. 1164.595 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ iamb. et chori. $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ idem. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ duo troch., daet. et troch. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ monom. iamb. hyperc.

Vss. 609—617.

 $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ qualis v. 592.610 $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ qualis v. 593. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ ithyphallicus. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. daet. $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. chori. hyp. cum basi. $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ trim. chori. cat. cum basi.615 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ pherecrateus. $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ idem. $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ phalaec. hend. coll. Herm. Elem. p.

562 sq.

Vss. 627—663. trimetri iambici.

Vss. 674—686.

 $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ trim. iamb.

675 metrum dubium.

 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ dim. glycon. $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ glycon.679 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ glyc., pro basi habens bacchium.680 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ glyc. qualis 679. et phal. hend. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ logaoed. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ duo adonii et ithyph.685 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}$ chori. et spond. cum anacr. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ mon. iamb. et logaoed.

Vss. 700—846. trimetri iambici, excepto v. 718. epiphonematio, qui est monometer iambicus.

V. 847. dimeter iambicus. 848. iambus. 849. dimeter troch. cat. 850. trimeter iambicus. — 854. bacchius. 855. trim. iambicus. — 858 sq. iidem.

Vss. 860—868.

860 $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. dochm. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ idem. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ penth. daet. et dochm. $\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ encomiolog. coll. Herm. El. p. 651 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ eret. et dochm.865 $\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. eret. $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$, $\bar{\cup}\bar{\cup}\bar{\cup}$ dim. dochm.

Soph. Trag. Vol. II. Sect. II.

$\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ cret. et dochm. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dochm. bacch. et cret.

Vss. 869. 871. antispastici. — Vss. 870. 872—874. trimetri iambici. — Vs. 875. bacchius. — Vs. 876 sq. trimetri iambici.

Vss. 878—881.

 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dochmius. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ logaoed. cum anacrusi.880 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ cret. et dochm. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dim. cret.

Vss. 882. 884. 885. trimetri iambici.

Vs. 883. ex penthem. iambico et dimetro iambico brachycatalecto compositus est. Cf. Herm. El. D. M. p. 232.

Vss. 886—891.

 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dim dochm. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dochm. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ iambelegus coll. Herm. El. p. 651 sq. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dim. iamb. cat. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ logaoed. et adonius.

Vss. 934—1135. trimetri iambici.

Vss. 1136—1140. systema anapaesticum, quod constat dimetris.

Vss. 1141—1157. trimetri iambici.

Vss. 1158—1164.

 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dip. troch. et tetram. chori. cat.1160 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dip. troch. et chori. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ penth. iamb. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ mol. et chori.

metrum dubium.

 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ qualis v. 594.

Vss. 1171—1182.

 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ diiambus et choriamb. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dim. chori. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dim. chori. hypere. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dim. chori. cum anacr.1175 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ dim. chori. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ chori. hypere. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ 1180 $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ } unus versus est, constans dim. dochm. et dim. glycon. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ chori. et iamb. $\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}\text{—}$ pherecrateus.

Vss. 1195—1373. trimetri iambici.

Vss. 1374—1392. duo systemata anap., quae constant dimetris uno interposito monometro.

ERFORDIAE
TYPIS HENNINGS & HOPE.